

ROCK WERCHTER
Sinds 1975

ROCK
*Sinds
1975*

CK
Jan Delvaux

WERCHTER

*'Rock Werchter is de reden
dat we nog festivals doen.'*

THOM YORKE (RADIOHEAD) - 2003

1

HET PUBLIEK

WERCHTER EN HET LEVEN	25
BUITENLANDS BEZOEK.....	37
MENSEN UIT DE BUURT.....	40
WIJ OP DE WEI.....	42
SAGEN & LEGENDEN.....	48
VERDWENEN.....	52
DE TERREINEN.....	58
EEN MUSEUM OP EEN FESTIVAL.....	60

2

HET PODIUM

MEMORABELE MOMENTEN	78
LIVE AT ROCK WERCHTER.....	178
DE BELGEN.....	182
DE CEREMONIEMEESTERS.....	184
EEN LIJFWACHT EN EEN RUBBERBOOTJE.....	190
HELLO CLEVELAND!.....	194
DE VERENIGDE NATIES.....	198
THE GUINNESS BOOK OF WERCHTER.....	204

3

DE ORGANISATIE

FESTIVALSTAD WERCHTER.....	216
ACHTER DE SCHERMEN.....	228
VAN A TOT W	250

4

NV WERCHTER

ROCK WERCHTER.....	269
ROCK TORHOUT	276
DE ZUSTERFESTIVALS.....	280
EN PLOTS TEL JE MEE.....	284
FLANDERS ENTERTAINMENT VALLEY.....	289
DE W VAN WIELRENNEN	294
85.000.....	300

5

HET ARCHIEF

AFFICHES 1975-2014.....	307
TICKETS.....	338
STICKERS.....	339
ROCK WERCHTER 1975-2013.....	340

WELCOME

ROCK
WERCHT

WIN FOR LI

Producers,
fan of the music fans

Producers,
fan of the music fans

JIM

ladeux

lesoir.be
LL

Jupiler

pure™

1981
1982

1985
1987

In België begint de zomer een tiental dagen later dan in de rest van de noordelijke hemisfeer. Rock Werchter is het echte begin van de grote vakantie, van onbezorgde tijden, van alle remmen los.

Vreemd genoeg was dat begin aanvankelijk een einde. Rock Werchter is bedacht als het hoogtepunt van het concertseizoen. Veertig jaar geleden kwamen grote internationale namen nauwelijks naar ons land. Er was ook te weinig kritische massa. De popcultuur stond nog in de kinderschoenen. Alleen jonge mensen toonden interesse.

Met een festival kon je veel volk op de been brengen. Veel volk maakte het mogelijk om grote(re) namen te betalen. Het is niet toevallig dat een aantal grote Europese festivals in kleine landen plaatsvinden en dat ze allemaal bij het begin van de zomervakantie op de kalender staan. Kijk naar Pinkpop (NLD) en Roskilde (DNK).

EERSTE KUS

Rock Werchter start als een muzikale versie van Dead Poets Society, een geheim verbond onder leeftijdsgenoten. Ver van het volwassen leven laten ze zich in de vrije natuur vollopen met muziek en drank. De sociale controle is onbestaand, de organisatoren zijn amper ouder dan het publiek. Hedwig De Meyer en Herman Schueremans tellen tweeëntwintig lentes als ze in 1976 voor het eerst samen het festival organiseren.

Mensen gaan in groep naar het festival. 'De jeugdbewegingen, de jeugdclubs en de verenigingen zijn nog altijd de ruggengraat van het festival', zegt Herman Schueremans.

Een eerste Rock Werchter is als een eerste kus. Het is een levensstap. Voor de nieuwkomers is het veelal de eerste keer dat ze worden 'losgelaten'. 'Als tiener mocht ik nog niet naar de AB, maar met de vrienden van de Chiro naar Werchter kon wél', zegt radio- en televisie-maakster Ilse Liebens.

Het jonge volk laat altijd duidelijk horen dat het in Werchter is aangekomen. 'De eerste dag borrelt en spettert het, ze willen hun energie kwijt na de exams, het is als champagne die van onder de stop komt geschuimd', zegt een securitymedewerker. 'Ik herinner mij zo'n nacht, de optredens waren al een uur gedaan, in de verte hoorde ik de geluiden van de campings, en uit die warme nacht kwam één woeste, langgerekte schreeuw. En toen dacht ik: zo moet het ook in Rome hebben geklonken toen de Vandalen de stad in brand staken (*lacht*). Eén groteske uitbarsting, één wilde euforie van bevrijding.'

HET PUBBLIEK

*'Zen d'ekzames
gedoan?
Dan begint
na de zomer.'*

ADMIRAL FREEBEE - 2007

*The summer's really here
and it's time to come out
Time to discover
what fun is about
Here comes the summer
Here comes the summer*

© THE UNDERTONES – HERE COMES THE SUMMER

ROCK 'VEURCHTER'

De Dead Poets Society van weleer is de United Colors of Werchter geworden. Vandaag ga je voor de ogen van de hele wereld naar Rock 'Veurchter'. Dertig procent van de bezoekers is uitheems. Meer dan 75 naties zijn vertegenwoordigd. 'Een nieuw fenomeen zijn vrouwen-groepen. Vooral Engelse madammen. Op de festivals in Groot-Brittannië wordt er meer gedronken, hier is het veel rustiger', zegt Herman Schueremans.

En ook de generaties zijn verenigd. 'Pa en ma brengen na twee dagen propere kleren en gaan ook een dag naar Werchter, al dan niet met de kinderen', zegt Herman Schueremans.

In wezen is er niets veranderd in Werchter. Het DNA is hetzelfde gebleven: vakantie, openlucht, muziek, feest – maar dan veel langer. De gemiddelde leeftijd ligt gevoelig hoger, maar de geesten zijn jong gebleven.

De versnippering over verschillende podia weegt wel op het gemeenschapsgevoel. Er zijn geen twee bezoekers die dezelfde Rock Werchter hebben beleefd. Maar er blijven elke keer weer culminatiepunten waarop de massa, net als in vervlogen dagen, als één lichaam opereert.

ALLES UITPROBEREN

Naar Rock Werchter gaan is als een citytrip. Je krijgt fashiontips in de modebladen. Er is een buffetformule die op alle smaken is afgestemd. 'De festivalganger is een shopper geworden', zegt Guy Dujardin van Frans Bevers Catering, het bedrijf dat het merendeel van de eetstands uitbaat. 'Hij maakt zijn keuzes uit verschillende podia, drank en voedsel. Hij probeert van alles uit.'

Werchter is ook als de ideale huiskamer. In Knokke zegt men wel eens dat de meeste vakantiegangers het niet zouden merken als men de zee zou wegnemen. In Werchter lijkt soms iets gelijkaardigs aan de hand. Mensen staan gezellig te keuvelen terwijl op de achtergrond een artiest speelt. Rock Werchter is van de artiesten, maar ook van hen.

Naast de keuvelaars zijn er de 'nieuwe sterren'. Sommige toeschouwers maken van het festivalterrein een extra podium. Bert en Ernie, Spider-Man, Beierse diensters, smurfen, kruisvaarders. Ze zijn allemaal van de partij. 'Op zaterdag is het verkleeddag', zegt een Nederlandse festivalgast. 'En daar hebben we natuurlijk ook allerlei rekvisieten voor meegebracht.' Tweetend en sms'end deelt de festivalganger zijn ervaringen, via bordjes communiceert hij met de artiesten. Ieder schrijft zijn eigen verhaal.

Het publiek van Rock Werchter wordt trouwens geroemd door die artiesten. Zo vaak dat er wel iets van aan moet zijn. Het heet beleefd en attent te zijn, en het geeft de mensen op het podium energie.

METAALMOEHEID

Na het vuurwerk op zondagavond is de energie op, de betovering weg. De terugkeer naar de werkelijkheid wordt ingezet. Bij goed weer slenter je naar huis. Als het regent, snak je naar huis.

'Maandag is de dag van de algemene metaalmoetheid: na vier dagen heeft de anarchie lang genoeg geduurd', zegt de securityman. 'Wat een levensgroot verschil met de dadendrang van het begin.' En 360 dagen later is iedereen terug.

*'Haa, de Haachtsesteenweg!
Als je hier loopt, dan weet je:
de vakantie is begonnen.
Wat de dijk is voor de kust,
is deze strook asfalt voor
Rock Werchter.'*

FILIP VAN ONGEVALLE, JOURNALIST DE STANDAARD – 2013

**JULIE
VANMECHELEN**

GEBOORTEJAAR:
1992
BEROEP:
VERTEGENWOORDIGER
EERSTE ROCK WERCHTER:
2008
BESTE CONCERT:
"GOLDPLAY IN 2009.
HUN LIEDJE "VIVA LA VIDA"
WERD OVERAL OP DE WEI
GEZONGEN, OOK OP DE
CAMPING. TOEN IK HET DIE
AVOND LIVE HOORDE, WAS
DAT SOWIESO EEN MAGISCH
MOMENT."

WERCHTER EN HET LEVEN

Je kunt er verliefd worden, of pinten drinken met je vader.
Je kunt in een videoclip belanden van je grote helden, of op
de voorpagina van alle kranten.

HET BIKINIMEISJE

'Werchter 2009 was de eerste editie waar ik de volle vier dagen naartoe mocht. Zeventien jaar was ik. Voor mij was Placebo op donderdag het eerste hoogtepunt, en dus trok ik samen met mijn kameraden richting podium. Het was bloedheet. Ik had mijn T-shirt uitgetrokken en liep in een rode bikini rond. Tijdens dat concert werd ik door een vriend op de schouders gehezen om beter te kunnen kijken. *So far so good*. Op een gegeven moment zie ik een fotograaf foto's maken van het publiek. Ik had alleen niet door dat hij mij in het vizier had. Die nacht ben ik rond zes uur gaan slapen en heb ik mijn gsm afgezet. Toen ik om elf uur door de zon werd gewekt en mijn telefoon weer aanzette, liepen er tientallen berichtjes binnen. "Hey Julie, ben jij dat? De max" tot "Je staat op de voorpagina van de krant!" Ik wist niet goed wat er gebeurde. Tot ik op het festivalterrein mezelf op de cover van alle kranten zag staan. Ik trapte bij wijze van spreken voortdurend op mijn eigen hoofd. *Het Nieuwsblad* heeft toen een oproep gelanceerd om me op te sporen en via via hebben ze mij gevonden. Toen is de lawine begonnen. Ik heb ontelbare interviews gegeven, en ik niet alleen. Ook mijn toenmalige vriend en mijn ouders zijn aan de tand gevoeld. Die week heeft de telefoon bij ons thuis niet stilgestaan.'

'Ik werd door Q-Music tot Heldin van de Week gekroond, ik kreeg een job aangeboden als presentatrice bij JIM, men wilde mij voor een fotoshoot in *P-magazine*, het stopte niet. Op een gegeven moment werd ik gebeld toen ik aan het shoppen was met mijn mama. Bleek dat ik live in een radioprogramma zat. Echt geschift was dat.'
'De fameuze bikinifoto heeft ook nadien nog gevolgen gehad. Zo werd ik in mei 2010 tot Leie-ambassadrice gekroond en zes maanden later tot Miss Beach. Ook daar zijn de media toen op gesprongen. VTM heeft er zelfs een reportage aan gewijd. Kortom: mijn rode bikini heeft de nodige impact gehad. Ik kijk er vooral positief op terug, hoewel het af en toe wel een *overload* was. En die bikini heb ik nog altijd, die doe ik niet meer weg.'

‘Vrijdag 2 juli 2010. Het was bloedheet, die dag. Editors, mijn favoriete groep aller tijden, traden op. Mijn kamerad en ik stonden drie concerten eerder al op de eerste rij. In afwachting van, zoals dat heet.’

‘Het werd een fantastisch optreden dat me nog lang zou bijblijven. Ik smijt me graag tijdens een optreden, zonder al te veel rekening te houden met mijn omgeving. Zo ook toen zanger Tom Smith aan de piano het nummer “No Sound But the Wind” inzette. Ik zong uit volle borst mee, met gesloten ogen.’

‘Plots begonnen de mensen rondom mij te applaudiseren en te roepen. Bleek dat een cameraman mij in het vizier had gekregen en de regisseur die beelden op de grote schermen naast het podium had getoond.’

‘De gevolgen ná het concert waren onwaarschijnlijk. Ik kreeg een drankbonnetje van de ene, moest op de foto met de andere. Ik kreeg sms’jes, moest handtekeningen uitdelen, werd gevraagd voor interviews. Dagen later klampten mensen mij nog aan met de vraag: “Dat was jij toch op Werchter?” Het hield niet op. De beelden werden een instanthit op YouTube. In een mum van

UIT VOLLE BORST

JASON CALLEWAERT

GEBOORTEJAAR: 1991

BEROEP:

TOURMANAGER/BACKLINER
EERSTE ROCK WERCHTER:

2005

BESTE CONCERT:

‘NINE INCH NAILS IN 2009. HET MOET ZOWAT HET MEEST COMPLETE CONCERT ZIJN GEWEEST DAT IK OOIIT ZAG: WOEDE EN KWETSBAARHEID, GROOTSHEID EN INGETOGENHEID. EN DAT ALLEMAAL IN EEN UUR TIJD.’

tijd zat het filmpje aan tienduizenden views (3 miljoen in april 2014).’

‘Twee weken na Werchter kreeg ik een telefoontje van [PIAS], de platenfirma van Editors. Ze wilden de Werchter-versie van “No Sound But the Wind” op single uitbrengen in België. Of ze de beelden van het concert mochten gebruiken voor de clip? Ik heb toen lachend geopperd dat ze, bij wijze van bedanking, altijd mijn toenmalige band Foetal Void in hun voorprogramma mochten vragen, maar zover is het nooit gekomen. Ik heb er wel een gesigneerde crewtrui en een boekje met de songteksten van hun cd *An End Has a Start* aan overgehouden. En een ontmoeting met de band tijdens het *Sportgala* op Eén, later dat jaar.’

‘Ik had heel wat vragen voorbereid voor die ontmoeting, maar kreeg grappig genoeg de kans niet om die te stellen. Het waren Tom Smith en de andere bandleden die mij vroegen: “Is het waar dat je nu wordt herkend op straat?” en “Heb je al handtekeningen moeten uitdelen?” Een héél bizar moment.’

‘Ook de twee volgende Werchterconcerten van Editors (in 2012 en 2013) heb ik van nabij gezien. Opnieuw vanaf de eerste rij, ja. Alleen heb ik de tweede keer via via expliciet aan de regisseur gevraagd om mij niet meer in beeld te nemen. Ik voelde mij op den duur een beetje als een attractie. Maar toch zijn er vooral fijne herinneringen aan mijn kortstondig BV-schap. Zo werd ik, net na het concert op Werchter in 2012, letterlijk besprongen door een tiental scoutsmeisjes die met mij op de foto wilden. Laten we zeggen: er zijn ergere dingen in het leven (lacht).’

EEN BEETJE VERMIST

‘Rock Werchter 2010 was mijn tweede Werchter, maar wel de eerste waarop mijn vlam, Nathan, erbij zou zijn. Hij was met zijn kameraden met de trein uit Brugge vertrokken, ik met de mijne vanuit Gent. Aangekomen bleek dat elke klik een andere camping verkoos. Jammer, maar helaas. Op de tweede festivaldag wilde Nathan absoluut op de eerste rij staan om zijn idolen van Green Day van dichtbij mee te maken. Ik had weinig gegeten en nog minder geslapen waardoor ik, een uurtje voor het concert zou beginnen, flauwviel. Gelukkig was Nathan er om de rest van de avond voor mij te zorgen, ook al betekende het dat hij zijn zuurverdiende plaats vooraan moest opgeven. Ik bleef wankel op mijn benen staan en dus zorgde hij ervoor dat ik bij hem op de camping kon slapen die nacht. Nog suf van de vermoeiende en bloedhete dag vergat ik dat tegen mijn medefestivalgangers te zeggen. Die werden dan ook behoorlijk ongerust toen ze geen antwoord kregen op hun berichten – de batterij van mijn gsm was leeg én ik sliep al – waarna ze alle mogelijke kennissen en ouders zijn beginnen te bellen en mij tot vroeg in de ochtend hebben gezocht. Toen ik de volgende morgen terug naar mijn eigen camping ging, besepte ik pas hoe ongerust iedereen was geweest. Zelfs in die mate dat Nathan rond de middag telefoon kreeg: “Hallo, u spreekt hier met de politie van Rotselaar. Is een zekere Chloé bij u?” Waarop Nathan heel verbaasd bevestigde dat ik inderdaad bij hem was. “Dat dachten we wel, hopelijk was het plezant vannacht.” Nathan en ik zijn nog steeds een koppel en hebben sindsdien geen enkele Werchter gemist.’

CHLOE VAN KEMSEKE

GEBOORTEJAAR: 1994

BEROEP:

STUDENTE TOEGEPASTE
TAALKUNDE ENGELS/SPAANS
EERSTE ROCK WERCHTER: 2009
BESTE CONCERT:
BIFFY CLYRO IN THE BARN – 2013

DE VASTE KLANT

THIERRY SLAGMUYLDER

GEBOORTEJAAR: 1964

BEROEP: AMBTENAAR

EERSTE ROCK WERCHTER: 1979

BESTE CONCERT: ‘TE VEEL OM ER EENTJE UIT TE PIKKEN.’

‘Het was 1979 toen ik met mijn grote broer mee mocht naar een rockfestival. Ik was vijftien en zag er Rory Gallagher aan het werk. En Talking Heads. Ik heb daarna geen enkele editie meer gemist. Rock Werchter blijft voor mij jaarlijks *incontournable*. Mijn vrouw weet al dat ze die dagen niets moet plannen. En mijn vakantie wordt traditioneel ná Werchter gepland. Rock Werchter is voor mij alleszins generatie-overschrijdend.’

‘Ik heb mijn kleine broer meegevoerd en nog later mijn eigen zoon. Die is op zijn beurt met kameraden gegaan, met een tentje en voor de volle vier dagen. Zelf heb ik lang gekampeerd, maar vandaag kom ik tussen door liever naar huis. Ik woon niet zo ver van Werchter, een halfuurtje met de trein. Ik heb Werchter zien evolueren. Meer elektronica, meer techno. Ik herinner mij nog het allereerste optreden van Daft Punk in 1997: hoe ze de wei aan het dansen kregen, legendarisch. Of dat van Faithless in 2010, zelfde verhaal. Het publiek heb ik mee zien evolueren. Dat is net de sterkte van Werchter, er blijft voor elk wat wils. Daarnaast heb ik het festival zien groeien. Van een eendagsfestival tot een vierdaagse. Van 10.000 bezoekers tot 340.000. De passie voor muziek die je deelt met duizenden anderen blijft evenwel intact. Hoogtepunten? Er zijn er veel, héél veel: Peter Gabriel, Neil Young, Pearl Jam, en recenter Linkin Park, Jake Bugg... R.E.M. heb ik letterlijk zien opklimmen op de affiche.’

DE EERSTE KEER

Rock Werchter is erfelijk. Vaders en moeders geven het door aan hun zonen en dochters. Paul Vanneste (°1970) ging voor het eerst in 1988. Hij was toen achttien. In 2010 fietste hij voor het eerst met zijn zoon Arno (°1996) naar Werchter. Arno mocht voor het eerst 'alleen' gaan in 2013. Zijn vader was er toen ook. Twee keer de eerste keer, met een kwarteeuw verschil.

1988 PAUL VANNESTE

ROCK WERCHTER
ZONDAG 4 JULI 1988

10.000 MANIACS (USA)/ZIGGY MARLEY & THE MELODY MAKERS (JAM)/CARMEL (GBR)/LOS LOBOS (USA)/JOHN HIATT (USA) (2)/INXS (AUS)/BRYAN ADAMS (CAN)/STING (GBR)

PRESENTATIE: GUY MORTIER

AANVANG:
10.20 UUR
TOESCHOUWERS:
60.000
TICKETS:
950 FRANK (24 EURO)
GROEPEN:
8

9.30 Ik ben net achttien geworden en mag voor het eerst naar Werchter! We hebben met enkele vrienden afgesproken met de fiets aan de Orient, ons stamcafé op de Oude Markt in Leuven. Het is regenachtig en daar hebben we ons vestimentair toch een beetje op voorbereid. We hebben zelfs plastic zeilen mee om op te zitten.
10.00 We parkeren onze fietsen aan de brug in Werchter, vlak aan het kruispunt. De truc is om zo veel mogelijk fietsen aan elkaar vast te ketenen. Zo verhoog je de kans dat je 's nachts nog met dezelfde fiets terug kan. Het is nog vroeg. Maar om in de sfeer te komen maken we buiten de weide alvast onze eerste pintjes soldaat.

10.20 10.000 Maniacs is de opwarmer. De wei warmt zich ook op. Nog een extra pintje besteld.

11.40 De zon laat zich nog altijd niet zien, maar dat kan Ziggy Marley & The Melody Makers niet deren. Ze krijgen de wei mee. Deels dankzij de nummers van Ziggy's vader. In Torhout heeft hij niet gespeeld omdat hij te laat was, blij dat we hem hebben gezien.

12.00 Lunchtijd. De keuze is simpel: frieten of hamburger. Het wordt optie één.

12.45 Tijd voor een portie soul in Werchter: Carmel zorgt voor de zwoelste toets van de dag.

15.00 Presentator Guy Mortier zegt dat we met 60.000 zijn. Ambiance! Los Lobos krijgen de hele wei aan de waggel tijdens een lange 'La Bamba'.

16.45 John Hiatt ken ik via mijn zus. Een rustige rocker met een dito concert. Niet echt mijn ding, al is de uitvoering van 'Have a Little Faith in Me' achter de vleugel wel een van de mooiere momenten van de dag.

18.30 INXS volg ik al een paar jaar, ik ben een echte fan. Heb al hun platen. Ik ben duidelijk niet de enige. De Australiërs zijn de eerste echte publiekstrekker vandaag. Vooraan worden flauwgevallen meisjes uit de voorste rijen geplukt. We zien het in de verte. Het regent tijdens het concert, maar dat weerhoudt Michael Hutchence er niet van om op zijn skateboard op het podium te racen. Een memorabel optreden.

20.15 Het *hoost* water tijdens Bryan Adams, maar dat deert ons niet echt. 'Run to You', 'Summer of 69', 'Heaven', het stoomt. Dat concert wordt enkele jaren later uitgebracht als livealbum.

22.00 Ondertussen is het alweer beginnen te regenen. We zitten onder onze plastic zeilen te wachten op Sting, top of the bill. Wij hebben ons strategisch opgesteld, net achter een soort uitholling, waardoor we een goed uitzicht hebben. Maar de mensen voor ons trekken hun paraplu open en we zien nog bitter

weinig. Gevolg? De mensen rondom ons beginnen bij wijze van protest lege plastic flessen naar de paraplu-eigenaars te gooien. En wij doen een beetje mee. In de hoop dat ze de boodschap begrijpen. Niet dus. Vanaf dat jaar worden flessen verboden op het festival. Ik beken een heel klein beetje schuld. Sting bevaart zijn cool: 'Thank you. Dank je wel. Merci. I'm sorry you're wet, but I'm wet too.'

24.00 Iedereen is helemaal doorweekt en zit bovendien onder de modder. We rijden de tien kilometer terug naar Leuven, waar ik nog een laatste pintje drink op mijn eerste Werchter én op de zeven resterende kilometer tot Vaalbeek.

2013 ARNO VANNESTE

ROCK WERCHTER - VRIJDAG 5 JULI 2013

MAIN STAGE THE BOTS (USA)/TWO DOOR CINEMA CLUB (GBR) (2)/THE HIVES (SWE) (3)/THE SCRIPT (IRL) (2)/PHOENIX (FRA) (2)/KINGS OF LEON (USA) (5)/BLUR (GBR) (2)

THE BARN GARY CLARK JR. (USA)/LIANNE LA HAVAS (GBR)/THE LUMINEERS (USA)/RICHARD HAWLEY (GBR)/JOHN LEGEND (USA) (2)/BEN HOWARD (GBR) (2)

KLUB C CHARLES BRADLEY AND HIS EXTRAORDINAIRES (USA)/ANGEL HAZE (USA)/KESHA (USA) (2)/MAJOR LAZER (USA)/C2C (FRA)/VITALIC VTLZR (FRA) (3)/BOYS NOIZE (DEU) (2)

PRESENTATIE: OTTO-JAN HAM
EN STIJN VAN DE VOORDE

AANVANG:
13.00 UUR
TOESCHOUWERS:
87.500
TICKETS:
80 EURO (DAGTICKET)
GROEPEN:
20

11.00 Dag twee van Rock Werchter. Ik word gewekt door de zon. Dat heb je met een tent. Echt fris voel ik me niet. Het feest van de eerste dag, en zeker het laatste concert van Netsky, zindert nog na. Maar: opstaan is de boodschap. Vanavond afspraak in KluB C met mijn vader.
11.30 Eerst doen mijn kameraden en ik enkele noodzakelijke inkopen in een naburig winkeltje. Enkele vriendinnen logeren bij hun opa, en daar mogen we gaan douchen.
13.00 Lunch van de dag: frietjes! Mijn vaste Werchter-food.
14.00 Het is vreselijk warm en we blijven lang op de camping hangen. We hebben postgevat naast een frisdrankautomaat en nemen elk halfuur een blikje. Instant hydrateren, zeg maar.
18.00 Ons eerste concert van de dag: Major Lazer in KluB C. We dringen door tot de voorste rij. Echt moeilijk is dat niet. Mijn kameraad en ik zijn verkleed als Iron Man en dat opent perspectieven, letterlijk zelfs. We worden gespot door de cameraman en komen even in beeld. Achteraf hoor ik dat mijn vader achteraan rechts van de PA stond, maar ik heb hem pas later live gezien.

19.00 Even uitblazen op de weide. Major Lazer kruipt letterlijk in je kleren.

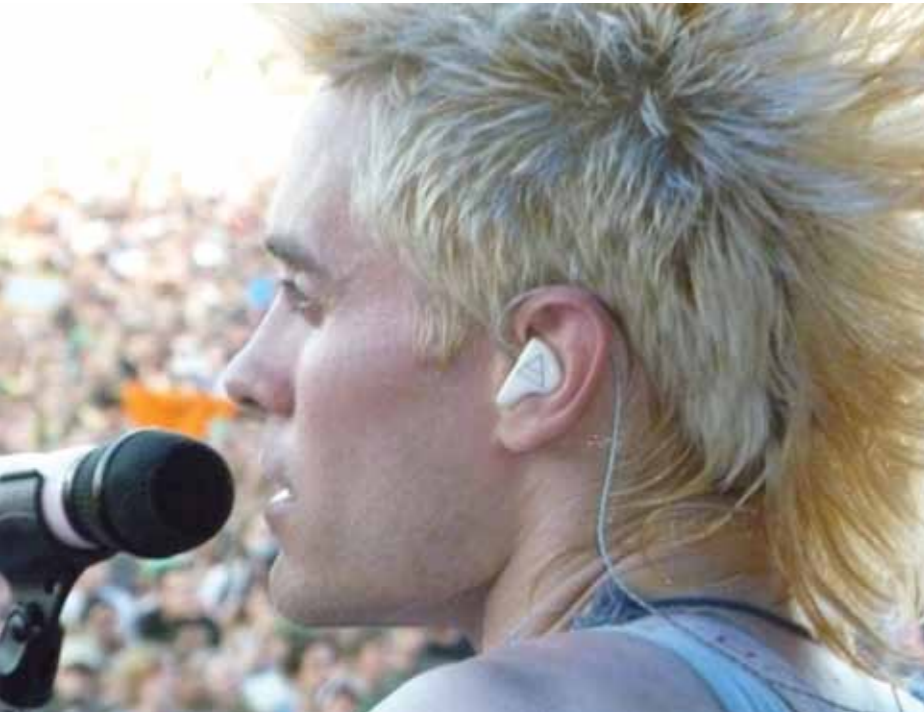
20.00 Terug naar KluB C voor C2C, een Franse dj-band en voormalige kampioen op het scratchwereldkampioenschap. Vier dj's die niet alleen voor een spectaculair optreden zorgen, maar ook visueel straf uit de hoek komen. Leuke sfeer. We ontmoeten enkele andere vrienden en bouwen een feestje.

21.00 We gaan terug naar de camping om – letterlijk – bij te tanken en te chillen.

22.30 We pikken het laatste halfuur mee van het concert van Kings Of Leon op de Main Stage. Ik ga op zoek naar mijn vader. Onze vaste afspraakplek biedt soelaas: drankstand 25, meteen links van de PA voor het hoofdpodium. Daar liggen zwarte en witte tegels en nét op de scheiding spreken we standaard af. De beloning is groot: pintjes op kosten van mijn pa.

00.00 Mijn vader en zijn maten gaan met ons mee naar het concert van Boys Noize, opnieuw in KluB C. Het concert is al bezig, maar een kameraad van mijn papa is breedgeschouderd en baant zich (en ons) een weg naar de eerste rijen voor het podium. Feest! Gelukkig is het niet te gênant om samen met mijn papa te dansen en feest te vieren.

01.30 Het optreden is *over & out*. Het is even wachten voor we uit de tent komen en onderweg raken we mijn vader kwijt. Helaas, geen pintje meer samen. Hij rijdt met de fiets naar huis en ik sluit met mijn kameraden – wél met een pintje – een tweede geslaagde festivaldag af op de camping.

KJELL VAN BELLE

—
GEBOORTEJAAR: 1993
BEROEP: TELECOMVERKOPER/FOTOGRAAF
EERSTE ROCK WERCHTER: 2008
BESTE CONCERT: 'RISE AGAINST IN 2010. PUNKROCK MET EEN ENERGIEKE BOODSCHAP: WÁT EEN OPTREDEN.'

'Werchter, 2 juli 2010. Een topaf-fiche, met onder anderen Rise Against, Paramore, Thirty Seconds to Mars en Editors op het programma. Ik was supervroeg naar de wei gegaan, om op de eerste rij te kunnen staan. Vooral het concert van Rise Against – mijn idolen – wilde ik van nabij volgen. Het zou een van de muzikale hoogtepunten in mijn leven worden. Beter werd het niet meer. Dacht ik.'

'Dat was buiten het concert van Thirty Seconds to Mars gerekend. Toen zanger Jared Leto, voor de gelegenheid met een geblondeerde mohawklook, het laatste nummer "Kings and Queens" begon te zingen, riep hij naar aloude gewoonte fans op het podium. Onder wie ondergetekende. "Hey you! The guy in the Green Day-T-shirt, come up here!" Ik stond daar even als van Gods hand geslagen, tot de security mij tot spoed aanmaande en ik op het podium belandde.'

'Het resultaat? Vijf minuten springen en zingen op het legendarische Werchter-podium, naast de al even legendarische Jared Leto. Als *once in a lifetime experience* kon dat tellen. Een die ik vereeuwigd heb door enkele snapshots te nemen van de zanger. Nadien ben ik nog op de Facebook-pagina van Studio Brussel terechtgekomen en stroomden de sms'jes van vrienden, collega's en kennissen binnen. Of ik dat was, op het Werchter-podium? Ja, dus.'

ONCE IN A LIFETIME

HET HOESMANNETJE

PETER DE LEPELEER

—
BEROEP: BANKBEDIENDE

Weekblad *Humo* en platenfirma Sony Music organiseren in 1999 een wedstrijd naar aanleiding van Rock Werchter.

Fatboy Slim (echte naam: Norman Cook) draait op vrijdag 2 juli een dj-set in de Pyramid Marquee. De man is hot op dat moment met hits als 'Praise You' en 'Right Here, Right Now'. Ze komen uit zijn tweede album *You've Come a Long Way, Baby* (1998), dat in een opvallende hoes zit. Het beeld wordt vrijwel helemaal gevuld door een zwaarlijvige jongeman die een T-shirt draagt met het opschrift 'I'm #1 so shy try harder'.

Het is een foto die in 1983 gemaakt is tijdens het Fat People's Festival en die uit een databank komt. Verwoede pogingen om de man in kwestie te vinden, zijn op niets uitgedraaid. Sony en *Humo* organiseren een lookalikewedstrijd. Wie het meest op het hoemannetje lijkt, wint het album en mag Fatboy Slim backstage ontmoeten in Werchter.

Een paar dagen voor aanvang krijgt Peter De Lepeleer uit Aalst telefoon. Sony aan de lijn: 'Proficiat, u hebt gewonnen.' Peter weet van niets. De ware toedracht is snel gevonden. 'Een vriend van mij wilde graag dat album winnen. De rest van de prijs interesseerde hem niet. Hij is zelf graatmager. Dat ging dus niet. Daarom had hij een foto van mij opgestuurd die hij had gemaakt tijdens het carnaval in Aalst. Ik was toen verkleed als prins Laurent nota bene.' De echte lookalike mag richting festival.

Werchter, de nacht van 2 op 3 juli, 2 uur. Fatboy Slim begint aan een set van twee uur. Na tien minuten klautert een man op het podium. Hij draagt een bruin T-shirt met het opschrift 'I'm #1 so why try harder' en een donkere zonnebril. Er gaat een lach van herkenning door de tent met 7.000 mensen. 'Het was de bedoeling dat ik heel even op het podium zou komen. Het publiek reageerde echter zo enthousiast, dat Norman teken deed om te blijven staan.'

Peter leeft zich uit. 'Eerst voelde ik me een beetje raar, maar het was heel speciaal om die massa mensen voor je te zien bewegen. Ik dacht dat ze alleen maar om Fatboy Slim riepen, maar na een tijdje merkte ik dat iedereen ook begon te schreeuwen als ik mijn hand omhoogstak. Ik was niet eens van plan naar Werchter te gaan, en kijk, ineens had ik twee uur op het podium gestaan. Toch gek wat een T-shirt kan doen.'

Na afloop stappen de twee hoofdrolspelers arm in arm van het podium. Het applaus is oorverdovend. Ze staan nog wat na te kletsen. Cook vraagt aan Peter of hij geen zin heeft om het nog eens over te doen. Hij staat een week later op T In The Park in het Schotse Balado. Alles wordt geregeld en hij mag iemand meenemen.

Peter vliegt op zondag 11 juli naar Schotland. 'Op de luchthaven worden we afgehaald door mensen van de platenfirma. We logeren in hetzelfde luxehotel als Fatboy Slim. 's Namiddags trekken we op met Norman Cook en zijn familie. 's Avonds kijken we op T In The Park eerst op ons gemak naar dEUS. Om 22 uur is het aan ons.'

Het scenario van Werchter wordt herhaald voor 50.000 uitzinnige Schotten. 'Het was meteen weer van dat. Het publiek werd gek en ik ging helemaal uit de bol. Het was zo mogelijk nog waanzinniger dan in Werchter. Het podium was veel groter en ik heb er alle hoeken van afgedweild.' Een dag later zit Peter weer achter het loket van een bankkantoor in Opwijk.

IN DE BAN VAN DE RING

KARL SIGURDSSON

GEBOORTEJAAR:
1989

BEROEP:
PROJECTMANAGER
VOOR EEN
PRODUCTIEHUIS
EERSTE
ROCK WERCHTER:
2011
BESTE CONCERT:
MUMFORD & SONS
- 2012.

‘In het voorjaar van 2011 was ik op een feestje in Reykjavik, samen met enkele collega’s van het werk. Zij vroegen me of ik geen zin had om in juli mee te gaan naar een festival in België, Rock Werchter. Ik had aanvankelijk weinig interesse, maar later die avond ben ik van mening veranderd en heb ik tickets geboekt voor de vlucht en het festival.’

‘Een maand later vlogen we met een groep van tien mensen naar Londen, waar we de bus hebben genomen naar Brussel. Niet zo’n slim plan achteraf bekeken – het was om geld te besparen – maar we zijn er heelhuids geraakt. Het festival zelf was *mind-blowing*. Alles was perfect: de optredens, het weer, de organisatie. En op de koop toe werd een van de collega’s tijdens Rock Werchter 2011 mijn vriendin.’

‘Een jaar later ben ik met diezelfde vriendin opnieuw naar Werchter getrokken, in het gezelschap van enkele andere vrienden en van mijn jongere zus. Op zaterdag 30 juni 2012 was het de verjaardag van mijn vriendin. Die viel wonderwel samen met het concert van onze favoriete band, Mumford & Sons.’

‘Ik wilde tijdens dat optreden mijn vriendin ten huwelijk vragen. Om geen argwaan te wekken, had ik het cadeautje met de ring – ik had er “Werchter” in laten graveren – in bewaring gegeven aan mijn zus. Alleen ben ik haar tijdens het festival kwijtgeraakt in de massa.’

‘Ik werd met de minuut nerveuzer. “Little Lion Man”, haar favoriete song van de groep, kwam eraan en ik had geen ring. Mijn zus had ondertussen in paniek een securityman aangesproken en hem het pakje gegeven met de boodschap: “Zorg er alstublieft voor dat het bij Karl Sigurdsson geraakt”, waarna ze in het kort mijn plan uit de doeken deed.’

‘Tussen twee nummers door hoor ik plots iemand roepen: “Is Karl there? Is Karl from Reykjavik there?” Ik antwoordde hem, hij is naar mij gekomen en heeft me de ring overhandigd met de boodschap: “Don’t screw this up.” En zo heb ik dus tijdens “Little Lion Man” mijn aanzoek kunnen doen. Gelukkig zei mijn vriendin ja!’

‘We zijn nog altijd gelukkig verloofd. In 2013 is onze zoon geboren. Bijgevolg kunnen we dit jaar niet naar het festival. Ongetwijfeld komen we ooit nog met zijn drieën naar Rock Werchter. Beloofd. Maar eerst: trouwen.’

BESTEMMING WERCHTER

ARGENTINIË

Pablo Iriarte reist in 2012 meer dan 12.000 kilometer van Buenos Aires naar Werchter. ‘De festivalorganisatie is hier veel beter dan elders en bovendien betaal je hier echt niet veel geld om zo’n geweldige line-up aan het werk te zien.’

ISRAËL

Ben Bariach is een grote fan van Pearl Jam. ‘De groep heeft nog nooit in Israël opgetreden, daarom ben ik naar Rock Werchter 2012 gekomen. Ik niet alleen. Onze kliek is 170 man groot. Wat ons een verlengd weekend Werchter kost? 900 euro.’

AUSTRALIË

Kelly Fowler is in 2008 op wereldreis en maakt een tussenstop in Werchter. ‘Eigenlijk is dit festival niet zo duur. In Australië gaat je budget makkelijk tot boven de 500 euro. Vooral de tickets kosten bij ons meer.’

‘Met Pukkelpop en Rock Werchter hebben jullie twee van de beste festivals ter wereld’, zegt haar landgenoot Ben Doyle, die schrijft voor *IQ Magazine*, het vakblad van de festivalsector. ‘Bij jullie krijgen wij als Australiërs twee tickets voor de prijs van één, lekker eten én bier die naam waardig.’

ARNOUT DEURINCK

GEBOORTEJAAR:
1975

BEROEP:
POSTPRODUCTIE FILM
EERSTE ROCK WERCHTER:

1991
BESTE CONCERT:
RED HOT CHILI PEPPERS - 1992

DE EENDMAN

‘In de zomer van 1999 pik ik mijn kameraden op met een bestelwagentje om naar Werchter te rijden. Ik heb standaard de nodige accessoires mee om ons campingverblijf plezieriger te maken: een spiegelbol, een partytent... Een van die kameraden besluit om dat jaar twee eendenkostuums mee te nemen. We hebben die pakken in Werchter snel aangetrokken. Mijn kameraad voor één dag, ik voor de volle drie dagen.’

‘Ik ben iemand die graag rondwandelt op de wei, om de sfeer op te snuiven en contacten te leggen, en durf bijgevolg mijn entourage al eens kwijt te raken. Met dat pak was dat probleem van de baan. Waar ik ook stond, ze vonden me altijd terug. Mensen gebruikten mij grappig genoeg ook als referentiepunt: “Ik sta hier nu bij een *kieken*, op ongeveer honderd meter van het podium.”’

‘Als eend legde ik contacten die ik anders nooit zou leggen. Om de een of andere bizarre reden werd ik voor een aantal festivalgangers een vertrouwenspersoon, een festivalmaatje. Daar deed ik mijn voordeel mee: ik heb die editie amper of geen pintjes moeten betalen. Op het einde van de dag plakte ik vol met stickers van jeugdhuizen, kroegen... en had mijn pak nog amper veren, maar dat kon de sfeer niet drukken.’

‘In datzelfde jaar mocht je op de stand van Studio Brussel met een kapotte gitaar en een versleten drum zelf voor vedette spelen. Spek naar onze bek uiteraard. Mijn maat en ik speelden geen noot muziek, maar konden het publiek wel entertainen met roespelletjes. Genre: wij die “*charcuterie*” riepen en het publiek dat dan “*légumes*” antwoordde. Fun.’

‘De mensen van StuBru hebben ons op een gegeven moment uitgedaagd. “Als jullie erin slagen om het publiek nog drie minuten langer *aan de waggel* te houden, dan krijgen jullie een backstagepas.” En voilà, wij in ons eendenpak backstage op Werchter. Wij hebben toen nog een selfie avant la lettre gemaakt, met de muzikanten van Faithless op de achtergrond.’

‘Na 1999 heeft mijn kameraad afgehaakt, maar ik heb het toch nog drie edities volgehouden. Ik heb het geprobeerd zonder pak. Alleen, het voelde zo naakt. En het werd met een ook stukken duurder.’

‘Die twee Romeinen zijn misschien gewoon mensen uit Tongeren?’ lacht Herman Schueremans. ‘Het zijn alleszins plezierige tekenen des tijds. In de jaren tachtig lieten alle vrouwen toch hun blote borsten zien op Rock Werchter. Dat heeft men mij verteld tenminste. Ik had toen niet veel tijd om op het terrein te komen. Een festival gaat nog altijd over muziek, maar steeds duidelijker ook over sfeer en beleving. In Werchter wordt dat nog verhevigd omdat de vakantie hier begint. Dat vieren we ook. Onze eerste festivaldag duurt een paar uur langer. Een van de goede dingen van Belgische festivals is dat ze mogen doorgaan na middernacht. Ik ben blij dat de beleidsmensen zich herinneren dat ze jong zijn geweest.’

BUITENLANDS BEZOEK

In de jaren tachtig en negentig kon je ervan uitgaan dat er een vijfde tot een kwart Nederlanders voor de deur stond. In de 21ste eeuw sluit de rest van de wereld aan. De redenen: a) de groei van het festivaltoerisme, b) de goede naam van Rock Werchter en vooral c) de mogelijkheid om online tickets te bestellen.

TOP 10

1. België
2. Nederland
3. Groot-Brittannië
4. Frankrijk
5. Duitsland
6. Noorwegen
7. Ierland
8. IJsland
9. Australië
10. Roemenië

Opmerkelijke getallen:

- Noorwegen — **600**
Rusland — **203**
Malta — **167**
Zuid-Afrika — **35**
Nieuw-Zeeland — **21**

(i) 2013

1989

Een kwart van de bezoekers komt uit Nederland. In Torhout komen ook veel Fransen kijken.

—

1996

‘In Werchter hadden we nu nog 10.000 à 11.000 Nederlandse bezoekers per dag, wat nog veel is’, zegt Herman Schueremans. ‘Maar in Torhout waren het er ooit 20 à 25.000. In Werchter zijn ze loyaler gebleven, het zijn er uit Nederlands Limburg en Noord-Brabant. Naar Torhout gingen die uit de grote steden, vanuit het noorden.’

‘Acht procent van het publiek komt uit Brussel en Wallonië. Dat is veel. Nog altijd iets minder dan uit Nederland, maar het is echt veel als je weet dat Wallonië niet echt rockminded is.’

—

2008

Dertig procent van de tickets wordt besteld vanuit het buitenland. Er worden 60 nationaliteiten geteld.

‘Rock Werchter 2008 gaat ongetwijfeld de geschiedenisboeken in als de editie waarin het festival voor het eerst echt voelbaar zijn Belgische identiteit ontgroeiende en van zowat overal ter wereld drommen festivalgangers mocht begroeten’, schrijft *Het Belang van Limburg*. ‘En dat merkte je duidelijk voor het podium. Zeker tijdens de optredens van de Britse acts. Zo kon een band als The Verve – al lang niet meer zo hot als tien jaar geleden – toch nog rekenen op een ruime fanbase, vielen de fans bij bosjes flauw door de druk die het op stapel staande Radiohead-concert veroorzaakte en zong het publiek woord voor woord mee tijdens de optredens van Mark Ronson en Róisín Murphy.’

—

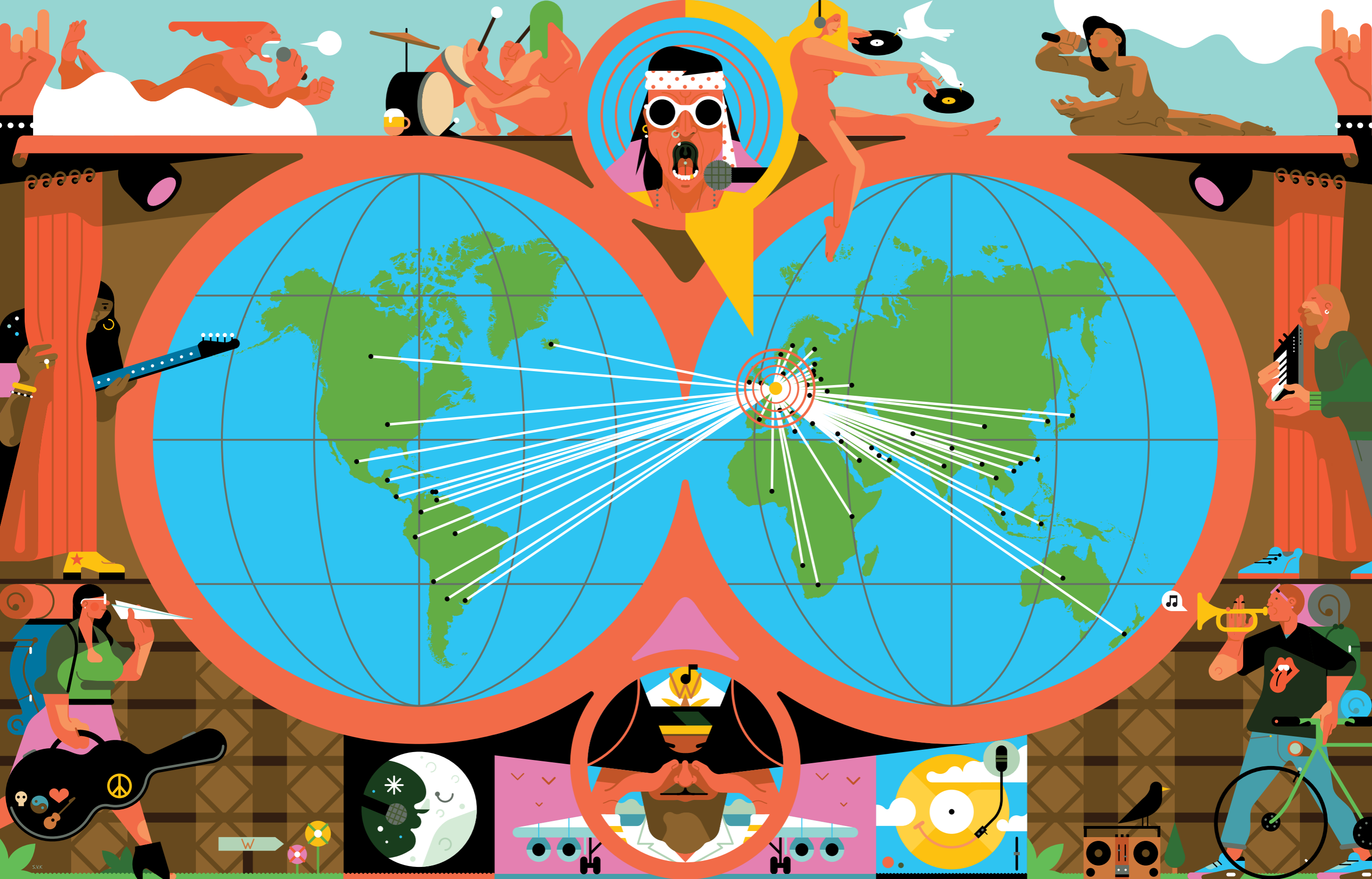
2012

437 IJslanders komen naar Werchter. Dat is 0,15 procent van de IJslandse bevolking.

—

2013

Er zijn bezoekers uit 76 landen. Een kwart komt uit Nederland.

MENSEN

UIT DE BUURT

Er zijn mensen voor wie Rock Werchter een buurtfeest is. Ze hoeven er zelfs niet naartoe om er te zijn.

JEAN-MARIE AERTS (gitarist/producer)

'Ik woon tussen Aarschot en Begijnendijk, een kleine tien kilometer van het festivalterrein, en als de wind goed staat, kan ik de groepen tot binnen in huis horen, zeker de headliners. De sublaag van Faithless in 2010, die trilde door heel het kot. Ik ga al heel lang niet meer naar het festival zelf, maar ik vind dit eigenlijk wel een tof substituuut.'

(Bron: *Humo*)

Jean-Marie Aerts begeleidt in 1977 Kaz Lux met Bien Servi. Hij staat in 1981 in Torhout met T.C. Matic. In 1991 is hij gastgitarist bij Urban Dance Squad in Werchter.

NASRIEN CNOPS (radiomaakster MNM)

'Aan het begin van elke vakantie in mijn leven was er Rock Werchter, in de tuin van opa en oma. Zij verhuren hun weide aan Live Nation, de organisator. En onze familie baat tijdens het festival voor de slagerij van mijn pa een terras uit. Samen met mijn twee zussen, neef en nichtje hielp ik daar als kind al.'

'Tijdens Rock Werchter blijven er zo'n dertig vrienden en collega's overnachten. Want ook dat is een vast onderdeel van het festival. Vorig jaar stond mijn tuin vol met tentjes en lagen er zelfs mensen in mijn keuken en badkamer. Die vier dagen doorbrengen met vrienden, dat is voor mij vakantie. Om erna te ontgiften van het vette eten en vele bier. Want tijdens Rock Werchter laat ik me volledig gaan en hang ik de beest uit. Op een festival in eigen dorp moet dat kunnen.'

'Ik kijk hier elk jaar zó enorm naar uit, en tel al dagenlang af. Ik ben dan ook de allergrootste Werchter-fan ter wereld. Dit voelt aan als "mijn" festival. Wanneer het voorbij is, ben ik dan ook een week lang verdrietig.'

(Bron: *Het Laatste Nieuws*)

STAF COPPENS (televisiemaker)

Staf Coppens woont in de achtertuin van het festival, maar is nog nooit op het terrein geweest. 'Toch kijk ik er telkens wel naar uit. Als de wind vanuit de juiste richting komt, kan ik in mijn tuin alles perfect meezingen. Ik denk dat ik ook een beetje indruk heb gemaakt op een vriendin toen ik haar uitnodigde om in mijn tuin naar haar idool Lenny Kravitz te komen luisteren.'

(Bron: *Het Laatste Nieuws*)

GOEDELE LIEKENS (seksuologe en mediafiguur)

'Ik ben opgegroeid in Begijnendijk, tien kilometer van Werchter. Mijn ouders vonden het altijd verschrikkelijk dat ik naar Werchter ging. Dat je een dag op een doekje in het gras lag, daar waren ze geen voorstander van.'

Ieder jaar gingen ze er op de fiets naartoe en dan wandelden ze om het terrein. Daar werd onder ooms en tantes weken, zo niet maanden over gepraat: "Ik heb er een gezien met een paardenstaart, haha." "En ik heb er een gezien met gescheurde jeans!" De vreemde vogels die daar rondliepen, dat was een attractie bij ons in de buurt.'

(Bron: *Het Laatste Nieuws*)

Goedele Liekens presenteert het festival in 1987, samen met Guy Mortier.

STEF WAUTERS (nieuwsanker VTM)

'Mijn eerste festival beleefde ik op mijn zestiende. Mijn dochter had er op die leeftijd al veertien edities op zitten. We zien het festival met ons gezin dan ook als de echte start van de zomer.'

(Bron: *Het Laatste Nieuws*)

WIJ OP DE WEI

Rock Werchter heeft niet alleen een grote muzikale maar ook een dito maatschappelijke relevantie. Het festival staat voor de geboorte en de groei van een jongerencultuur in Vlaanderen. Door zijn impact en zijn omvang is en blijft het een graadmeter van de tijdgeest. Rock Werchter is een cultureel referentiepunt geworden. 'Een mooie illustratie van het toenemende gevoel van verbondenheid', zegt marketeer Fons Van Dyck. Hij en andere 'volgers' van het eerste uur verklaren dit sociologische fenomeen.

'ONE BUT NOT THE SAME'

'Historisch gezien is er eind jaren vijftig, begin jaren zestig voor het eerst sprake van een jongerencultuur. Het zijn de zogenoemde babyboomers die het kwalitatief en financieel relatief goed hebben, maar zich tegelijk willen bevrijden van ouders, onderwijs en kerk. Hun revolte tegen de gevestigde waarden culmineert in mei '68. Ze worden bestempeld als "de tegencultuur".'

'Rock Werchter is er sinds zijn eerste editie in 1975 stapsgewijs in geslaagd om van die "jongerentegencultuur" een jongerenmarkt te maken. Plots bleek muziek ook geld te genereren. Waardoor die dwarse jongeren niet langer als een bedreiging werden beschouwd voor het establishment, maar eerder als een wingewest. Ook de banken zijn eind jaren zeventig mee op die kar gesprongen in hun marketing en sponsoring. Net als de tabaksindustrie, weliswaar op andere festivals. Er was toen nog lang geen sprake van commerciële televisie en ook de mediakanalen-op-maat waren schaars, waar-

door het best moeilijk was om die specifieke doelgroep te bereiken. Concerten en vooral festivals boden soelaas. Op dat vlak heeft Rock Werchter in ons land zeker een pioniersrol gespeeld.'

'Rock Werchter is vrij snel een festival voor het grote publiek geworden, met kwalitatief hoogstaande mainstreammuziek. Geen "mainstream" in de pejoratieve zin van het woord. Wel in de zin van groepen als Talking Heads en Dire Straits, die respectievelijk in 1978 en 1979 voor het eerst op het festival werden geprogrammeerd. En later U2 en Simple Minds. Dat was post-Woodstock (1968), maar ook na de fameuze rellen op Jazz Bilzen in 1978. De scherpe kantjes waren eraf. Op Werchter was er voortaan muziek voor een zogenoemd centrumpubliek. Muziek die er mee voor heeft gezorgd dat het festival vrij snel naar 50 à 60.000 bezoekers is geëvolueerd. Logisch. Rock Werchter surfte op het potentieel van een heel grote en brede groep jongeren.'

'In de jaren negentig heeft het festival even zijn connectie verloren met het publiek. De generatie Y, de derde grote generatie na de Tweede Wereldoorlog – na de babyboomers (geboren in de jaren veertig-vijftig) en generatie X (veertigers en vijftigers vandaag) – bleek een generatie met een sterk zelfbeeld. Een die houdt van experimenteren en ontdekken. Alles draait bij hen om het opdoen van verrijkende ervaringen. Ook op muzikaal vlak zijn ze eclecticischer. Voor Rock Werchter – nooit een echte trendsetter geweest – was het in eerste instantie een zware kluit om die generatie te bekoren. Toch is het goed gekomen. In 1996 stonden The Chemical Brothers op de wei, een jaar later Daft Punk. Elektronische muziek kreeg een forum. Torhout/Werchter werd Rock Werchter en er kwamen twee podia. Meer diversiteit, en dus spek naar de bek van generatie Y.'

'Wat Werchter ook duidelijk illustreert, is de evolutie die de muziekindustrie over de voorbije decennia heeft doorgemaakt. Sinds het begin van de tijden waren er simpele, generieke volksliedjes. Vanaf het begin van de 20ste eeuw was er de grammofoonplaat die als koopwaar werd aangeboden in de vorm van hits. Later waren er de concerten als event om je favoriete zanger of groep in levenden lijve te kunnen bewonderen. Maar de festivals maakten van muziek een totaalbeleving. Vandaag is Rock Werchter uitgegroeid tot het officiële begin van de zomer voor de Vlaamse jeugd. Waar ze met plezier 83 euro per dag of 205 euro voor vier dagen voor neertelt. Wie er ook optreedt: Rock Werchter mis je niet.'

'Het festival is ook een mooie illustratie van het toenemende gevoel van verbondenheid en samenhang in onze maatschappij. Vaarwel individualisme van *me, myself and I* van de jaren tachtig - negentig, welkom aan het gemeenschapsgebeuren. In dat opzicht is Rock

Werchter altijd zichzelf gebleven. Een festival dat meer is dan goeie muziek en optredens, het is een gezamenlijke beleving. Gedeeld plezier is nu eenmaal leuker. Ik vermoed dat voor velen het podium slechts een fijne bijkomstigheid is, en het vooral gaat om de tijd die je doorbrengt met vrienden of vriendinnen op een muziekvriendelijke wei. Op dat vlak is Rock Werchter ook een ritueel. Vergelijk het met tandpastamerken of ontbijtgranen. Als je mensen ervan kunt overtuigen om elke ochtend hun tanden te poetsen of granen te eten, worden die merken een ritueel. Vanaf dan heeft de tijd nog weinig impact op het product. Werchter bestaat vandaag veertig jaar en groeit nog. Die vierdaagse aan het begin van de grote vakantie is voor vele mensen een ritueel geworden. Een must.'

'Hoe overleeft zo'n festival op lange termijn? Enerzijds door in te spelen op nieuwe generaties en muzikale ontwikkelingen, anderzijds door trouw te blijven aan dat specifieke DNA. Voor mij is dat na al die jaren nog steeds het authentieke scoutskamp in de lelijke tent van weleer, tussen de bomen van de Vlaamse wei. Allicht is net dát de formule die aanslaat en het festival intergenerationeel maakt. Ouders die samen met hun tienerkinderen naar Werchter gaan. Met de muziek – Kings Of Leon of Metallica? – als glijmiddel.'

'Misschien is "One" van U2 wel de perfecte Werchter-mantra. *We're one, but we're not the same*. We horen tot dezelfde *community*, dezelfde *tribe*, maar wel een die bestaat uit eigenzinnige individuen. En we houden groepsgewijs van Coldplay. Een Britse rockband voor een publiek van 7 tot 77. Werchter was in 2013 goed voor ruim 340.000 enthousiaste bezoekers. Sterk merk, die wei.'

FONS VAN DYCK,
MARKETEER, DIRECTEUR VAN THINK BBDO
EN FESTIVALGANGER VAN HET EERSTE UUR

‘Dat is ze dus, de Heilige Wei van Werchter. Het icoon van het Vlaamse rockwezen. Het festival waar de eerste zondag van juli het school- of academiejaar wordt afgesloten in aanwezigheid van al je vrienden en de belangrijkste groepen ter wereld. De plek die de lokale kerktorens heeft vervangen als plaats waar de Vlaming voor het eerst zijn of haar lief “binnendoet”. De plek, de grond, het gras waar zich de enige communie voltrekt die het seculiere Vlaanderen nog zonder gêne durft te beleven: één worden met tienduizenden onbekenden, samen, als uit één keel “Sunday Bloody Sunday” of “Karma Police” meebrullen en voelen – nee, wéten – dat je het allemaal over hetzelfde hebt en daardoor, ondanks het bier en de braadworsten, worden “opgeheven”. Dat is de Wei van Werchter.’

GEERT BUELENS, HOOGLERAAR UNIVERSITEIT UTRECHT
IN: ‘WERCHTER: DE WEI. BELGIË'S BIJDRAGE AAN DE ROCKINDUSTRIE’,
VERSCHEEN IN HET BOEK *BELGIË, EEN PARCOURS VAN HERINNERING*
(UITGEVERIJ BERT BAKKER) – 2008

‘Rock Werchter lijkt voor de Vlaamse jeugd een ritueel moment: het is het officiële begin van de zomer, maar het is ook een begeerde stap in het groeiproces. Na de eerste blanco nacht bij vriendjes en de eerste fuiven, moet je ook je eerste Rock Werchter beleven. Daarna kun je verder.’

PETER VANTYGHM,
JOURNALIST *DE STANDAARD* – 2012

‘De “massa” op Werchter heeft een innige band met het festival. Dat heeft vooral te maken met de zoektocht van jongeren naar een identiteit en naar een hechte groep gelijkgestemden. Muziek, en zeker livemuziek, is daar een gedroomd instrument voor. In muziek kunnen jongeren op zoek gaan naar wie ze zijn of naar wie ze zouden willen zijn. Velen zijn daar het hele jaar mee bezig. Werchter is het jaarlijkse orgelpunt van die activiteit. Dit keer kunnen ze de muziek authentiek beleven, de zangers en muzikanten echt zien en het imago dat ze uitstralen toetsen aan het beeld dat ze van hun favorieten hebben, om daarna geïnspireerd naar huis te gaan.’

GER TILLEKENS, MUZIEKSOCIOLOG UNIVERSITEIT GRONINGEN – 2004

VAN NIEMAND EN VAN IEDEREEN

‘Volgens mij heeft cultuur ook te maken met leef- en woongewoonten van de mensen, eetgewoonten ook. Deze manifestatie is dus een vorm van cultuuruiting.’

PATRICK DEWAELE,
MINISTER VAN CULTUUR – 1986

‘Scherp gesteld: Werchter is belangrijker dan de som van de headliners – Pearl Jam, Faithless, Green Day, Rammstein. Het merk is belangrijker dan de programmering.’

MARK LEENDERS,
PROFESSOR MARKETING UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM – 2010

‘De IJzerbedevaart en Torhout/Werchter stonden jarenlang tijdens het eerste weekend van juli gepland. Wel, de IJzerbedevaarders hebben hun evenement verplaatst naar augustus omdat er steeds meer jonge mensen de weg richting Torhout in plaats van richting Diksmuide insloegen. Torhout/Werchter heeft dan toch iets bereikt. Wij zijn er voor iedereen, we hebben het zuilensysteem doorbroken zonder dat wij het beseften, en zonder dat Vlaanderen er lucht van had. Alle strekkingen lopen hoog weg met T/W, dat is voor mij het beste bewijs dat het eigenlijk van niemand en van iedereen is. Dat is uniek in Vlaanderen.’

HERMAN SCHUEREMANS – 1984

‘Het is een plaats waar generaties jongeren cultureel ontmaagd zijn.’

JO TOLLEBEEK,
HOOGLERAAR GESCHIEDENIS KU LEUVEN – 2008

SAGEN & LEGENDEN

Naar verluidt heeft er ooit iemand een geit proberen binnen te smokkelen. Zijn er festivalgangers die hun bagage met een koerier op de camping laten bezorgen. Duikt er af en toe een melomane prins op. En is de 'wereldkampioen festivalbezoek' geregeld van de partij. Dat je gratis binnen mag als je tien jaar lang je polsbandjes aanhoudt, is alvast níét waar.

HET IS VOOR MIJN GODSDIENST

De grootste heldendaad: een kind uit het water redden. Op nummer twee staat: gratis binnen zien te komen op Rock Werchter.

Er doet altijd wel een verhaal van een slimme list de ronde. De chipszak rond de pols, achterwaarts binnenvandelen door de uitgang... het is een nationale volkssport en ze is van alle tijden.

'Er zijn steevast groepjes mensen, vaak dezelfde groepjes, die zonder te betalen proberen binnen te komen', zegt ingangverantwoordelijke Chris Holemans. 'Waar vandaag de ingang is, heeft jarenlang een vijver gelegen: die probeerden ze dan over te zwemmen.'

Alle smoezen heeft hij gehoord, alle trucs heeft hij gezien. En hij heeft al vaak gelachen. 'Iemand wilde ooit cactussen binnensmokkelen. Hij had die nodig voor zijn godsdienst, zei hij.'

Of wat te denken van een geit? 'Ik kon mijn ogen niet geloven. Het dier bleek uit een tuin gestolen. We zijn het veilig gaan terugbezorgen.'

Het mooiste verhaal komt uit de waterhoek. 'Enkele jaren geleden gingen we vlak van de opening van het festival nog eens alle toiletten controleren', zegt verantwoordelijke Martine Heyligen in 2010. 'Helemaal op het einde was er echter nog

één op slot. Wij doen dat open en wat bleek: er lagen twee gasten in te slapen. Ze hadden zich de dag ervoor buiten het terrein in een van onze toiletten verstopt en zich gratis laten binnenvoeren. Helaas voor hen werden ze op de valreep ontmaskerd.'

ONDERGRONDS BIER

'In 2002 ben ik met een vriend drie maanden voor Rock Werchter 's nachts naar het festivalterrein gereden', zegt Ronald Klootwijk uit Rotterdam. 'We hebben toen op vier verschillende plekken in totaal tweehonderd blikjes bier begraven.'

'De bomerrij diende als referentiepunt. We hielden een touw tegen een boom, liepen er kaarsrecht tien meter van weg en begonnen daar te graven. Eerst heel netjes een stuk gras uitsteken, vervolgens de grond eronder wegscheppen en in een vuilniszak doen, dan twee *traytjes* bier in het gat stoppen en het gras er weer netjes op leggen. Dat herhaalden we nog drie keer.'

'Ik zette de nummers van de bomen in mijn telefoon. We moesten drie maanden later dus alleen het touw en mijn telefoon meenemen. We hadden een onbeschrijfelijke

lol. Daar sta je dan in het donker op een plek waar drie maanden later 80.000 mensen rondlopen.'

'Het was toch wel spannend toen we richting festival reden. Zou alles er nog liggen? Of zouden Herman en zijn kornuiten erachter zijn gekomen? We gingen meteen kijken. Ik liep naar de derde boom vanaf de zijkant, mijn maat Gideon hield het touw vast en ik liep ermee weg. Ik begon wat te woelen in de grond en jawel, daar lachten vijftig blikjes bier mij toe.'

'We hebben dat elke dag herhaald, alles lag er nog. Op de laatste dag eindigde het touw boven op iemands hoofd. Ik vroeg hem op te staan omdat ons bier onder zijn kont lag begraven. De jongeman reageerde sceptisch, maar een minuut later genoot ook hij van een redelijk gekoeld blik bier. "Als ik dat had geweten", zei hij.'

ROGERFEST

Hij draagt een regenboogtrui, hij danst aan de uitbundige kant en hij heeft meer dan honderd festivalbandjes aan zijn armen hangen. Roger Van Loon uit Weelde (Ravels) geniet internationaal naam als *The Crazy Festival Dude*. Meer dan 25.000 mensen hebben hem al gevonden op Facebook.

De man was al op enige leeftijd toen hij festivalganger werd. 'Rond mijn vijfendertigste ben ik voor het eerst naar Werchter gegaan. Dat was echt een openbaring.' De verslaving komt enkele jaren later. 'Ik zat die in de put door een moeilijk te verteren echtscheiding.

Op een avond ga ik mijn dochter ophalen in Neerpelt, op een klein festivalletje. Ik kom daar aan met de auto, zie die mensen op de weide en plots vallen alle zorgen van me af.'

Roger is de officieuze wereldkampioen festivalbezoek. 'Het is alleen jammer dat mensen meteen denken dat ik een domme zatlap ben. Dat klopt niet. Ik heb wel degelijk inhoud, maar ik hou ervan om me te laten gaan en dan krijg je van die bizarre foto's.' In 2009 krijgt hij van zijn dochters een eigen festival cadeau voor zijn vijftigste verjaardag: Rogerfest.

HIER HEERST VREDE

Werchter is een prinsdom. Prince uit Minneapolis heeft in 2010 op Werchter Boutique gestaan, prins Laurent van België is al drie keer langs geweest op Rock Werchter, en evenveel keren fleurde hij de zaak op.

Zondag 6 juli 1998. De organisatie krijgt telefoon van de prins. Hij is dan al onderweg. Rond halftwaalf komt hij aan, net op tijd voor de hoofdact. Laurent is fan. 'Ik heb platen van The Prodigy... en van folklore.' Burgemeester Dirk Claes leidt de prins rond. 'Ik liep gewoon met hem, tussen het volk, over de wei van de frontstage naar de mixtoren. De prins was verrast door de sfeer. Hij had wellicht verwacht dat het er zoals tijdens een voetbalmatch aan toe zou gaan. Op de mixtoren was hij zo enthousiast dat veiligheidsmensen van The Prodigy hem van het mengpaneel moesten wegtrekken.' Na afloop maakt Laurent op Studio Brussel de balans op. 'Hier heerst... vrede. De mensen drinken hier bier *met zonder alcohol* of toch met weinig *alcohol*.'

In 2003 komt prins Laurent voor Moby en Massive Attack. Hij krijgt een kwartier Arno en Luc De Vos (Gorki) in bloot bovenlijf. De Vos: 'Het was heet en ineens stond de prins daar. "Ik ben verliefd op uw vrouw Mathilde", zei ik. Ik kan er ook niet aan doen, ik haal Mathilde en Claire altijd door elkaar.' Laurent antwoordt gevat: 'Ik ken u niet zo goed, maar ik hou wel heel veel van de komiek Urbanus.'

In 2009 krijgt de prins de groep te zien waarvoor hij zes jaar eerder eigenlijk naar Werchter was gereisd: het Noorse duo Röyksopp. 'Electro is een van de vele muziekstijlen waar ik van hou. En slechts zelden kan ik daar een optreden van meepikken. Ik heb ervan genoten.' Een dag eerder had hij Coldplay al gezien. Op weg naar huis is Laurent in de gauwte heroïsch. Hij helpt een vastgereden politiecombi uit de gracht te trekken.

KOERIER, C'EST MOURIR UN PEU...

Johan werkt als bagagekoerier op de luchthaven van Zaventem. Rock Werchter is zijn jaarlijkse bedevaart, maar hij komt er niet voor de muziek. Johan moet in de massa de rechtmatige eigenaars van verloren bagage vinden.

'Het gaat dan bijvoorbeeld om Vlaamse studenten die in het buitenland studeren en die Rock Werchter niet willen missen. Hun familie is op reis of zo, en dan moet die koffer naar de camping. De klant bepaalt de locatie. Als hij vraagt om zijn koffer op het strand van Blankenberge te leveren, dan moeten wij naar daar.'

'Moet ik daar in Werchter dus tussen al die mensen naar een pipo zoeken die zijn bagage kwijt is. Tenminste, nadat ik er geraakt ben. Want eerst is dat aanschuiven vanaf Kampenhout en waar de menigte te voet begint te gaan, moet ik assistentie vragen van de politie of verder rijden met de vier knipperlichten aan.'

'En dan kan ik gaan zoeken. Ik heb mij intussen al een megafoon aangeschaft. Ik loop daar tussen de tentjes te roepen: "Goossens! Bagage voor Goossens." Hoeveel tijd ik daar al heb verloren. Werchter is de enige locatie waar ik niet per stuk maar per uur word betaald. Leveren op dag één gaat nog, maar dag twee is rampzalig. De persoon die ik zoek is dan al een nachtje stomdronken geweest, dus waar ligt-ie zijn roes uit te slapen?'

VERDWENEN

Rock Werchter is geen twee jaar identiek. Er is altijd wel iets wat erbij komt of verandert. Er gaan ook dingen weg. Een hele tent die verdwijnt, valt natuurlijk op. Maar er zijn door de jaren heen ook heel wat dingen ongemerkt of met stille trom vertrokken. Vaak omdat het alternatief merklijk beter was.

PYRAMID MARQUEE

In bedrijf van 1998 tot 2012. De Pyramid Marquee is gebouwd door Stageco uit Tildonk. De tent wordt aanvankelijk gebruikt door automerk Cadillac om een nieuw model te lanceren. Aan het einde van de presentatie gaat het dak open en komt de auto naar beneden. De tent reist een jaar rond en staat daarna te verkommeren. 'Ik wilde een soort concertzaal op het festival en ze bleek daarvoor akoestisch zeer geschikt', zegt Herman Schueremans. 'Gaandeweg bleek ze een maat te klein. Het is niet oké als de helft van het publiek buiten staat. De tent was ook stuk.' De Pyramid Marquee wordt in 2013 vervangen door KluB C.

HET VOORVERKOOPADRES

1997 Tickets zijn te koop in alle kantoren van CERA (nu KBC), alle filialen van HVH Megastore (nu verdwenen) en in 39 platenzaken en cafés die verspreid liggen over het hele land. Er zijn voorverkoopadressen in Nederland, Duitsland (1) en Frankrijk (7). Telefonisch bestellen kan via Ticketpost en Belgacom On Line With Rock. De voorverkoop loopt af op woensdag 2 juli om 17 uur. **2013** Tickets voor Rock Werchter zijn uitsluitend verkrijgbaar via proximusgoformusic.be.

DE DOKTER VAN WACHT

1990 Dokter De Brabandere uit Rotselaar is van wacht. **2013** Er staat een klein hospitaal achter de schermen.

DE STRAATAFFICHE

In de jaren tachtig en negentig wist je dat de zomer er aankwam als de affiches van Torhout/Werchter – dan nog zwart-wit – massaal in het straatbeeld verschenen. In 2013 kent iedereen de affiche maar is ze volledig uit het straatbeeld verdwenen. De communicatie verloopt voor 99 procent digitaal. Er worden nog 100 fysieke affiches gedrukt, als aandenken.

DE PARAPLUBAK

Officieel heet hij 'The crown'. In Werchter heeft het grote lichtornament de bijnaam 'De paraplubak'. Het is een attribuut uit een tournee van Take That. Na een paar edities verdwijnt hij in 2014 uit het festivalbeeld.

CROWDSURFEN

Verboden sinds 2001. Naar aanleiding van het drama in Roskilde in 2000 stelt Yourope, het Europese festivalforum dat alle grote festivals verenigt, voor om crowd-surfen te verbieden. Iedereen sluit zich daarbij aan.

Ook al lang niet meer toegelaten: met flessen gooien en stagediven. Piet Huysentruyt was nog net op tijd. 'In mijn eerste kookboek staat een foto van het concert van Channel Zero op Werchter in 1997 waarop ik duik in mijn koksschort.'

DE PLASTUIT

Een plastuit of plaskoker maakt het voor vrouwen mogelijk om staand te urineren. De uitvinding wordt in België geïntroduceerd tijdens Rock Werchter 2001. Met succes en vergezeld van het nodige commentaar. De wachtrijen voor de damestoiletten worden korter én de gesprekken geanimeerder. Het woord 'plastuit' staat in 2001 in het boek *De taal van het jaar*. Het product is ondertussen aangepast en heet vandaag P-Mate. Het wordt niet meer verdeeld in België.

DE TELEFOONCEL

1982 Er is een speciaal telefoonnummer voor wie een dringende boodschap heeft voor iemand op het festivalterrein.

1990 Er staan vier telefooncellen op het terrein, twee met muntstukken, twee met telefoonkaarten.

2013 Proximus telt 2,4 miljoen sms'jes in vier dagen.

DE TERREINEN

De site langs de Haachtsesteenweg is sinds mensenheugenis de thuisbasis van Rock Werchter. Het kostte echter vier edities en drie andere locaties voor die ultieme plek werd gevonden.

1975 NIEUWE BAAN WERCHTER

Voor de Chirolokalen van Werchter staat een grote witte feesttent.

Op zaterdag 12 juli is er een Rock & Blues-dansfeest – aangekondigd als ‘T-Dansant’ – met discobar Flash-Experience, een begrip in de streek. De dj’s zijn Hedwig De Meyer en Jan Waegemans.

Op zondag 13 juli start om 15 uur het eerste Rock & Blues Festival. Zo’n 1.000 toeschouwers zien onder anderen Big Bill (BEL), Banzai (BEL) en Kandahar (BEL).

Er loopt één aanvraag binnen voor een perspasje. Herman Schueremans schrijft voor het Nederlandse *Muziek Expres* en is organisator van een festival in het naburige Herent.

1976 DEMERBROEKSTRAAT WERCHTER

De feesttent verhuist naar een grasveld enkele tientallen meters verderop. De speelvloer rust op bierbakken.

Hedwig De Meyer en Herman Schueremans organiseren het Rock & Blues Festival. Op zaterdag 7 juli is er een ‘T-Dansant’ met discobar Flash-Experience. Noël Steen uit het West-Vlaamse Koekelare komt langs. Er worden plannen gemaakt voor een gelijkaardige organisatie aan de andere kant van het land.

Zondag 8 juli is de festivaldag. Er staan drie Nederlandse groepen – The Bintangs, Alquin, Kayak – bovenaan op de affiche. Zo’n 3.000 mensen zijn erbij.

1977 DEMERBROEKSTRAAT WERCHTER

Noël Steen vindt onvoldoende steun in Koekelare en trekt naar Torhout. Het eerste dubbelfestival Torhout-Werchter is een feit.

Op zaterdag 9 juli is er in Werchter naar goede gewoonte een Rock & Blues-T-Dansant met discobar Flash-Experience.

Op zondag 10 juli staat Philip Catherine als enige Belg op de affiche. Nederland regeert met Jan Akkerman, The Bintangs, Kaz Lux en Kayak. Dr. Feelgood is de eerste Britse act uit de festivalgeschiedenis.

Torhout en Werchter halen samen 4.800 bezoekers.

1978 TREMELBAAN WERCHTER

Het Rock & Blues Festival verhuist van de Demerbroekstraat naar een groot terrein langs de Tremelobaan.

Op het drukwerk lezen we: ‘Zondag 9 juli: Rock & Blues Festival ’78 in Werchter. Bij regen reu-zentent met 5.000 plaatsen’.

Er dagen 8.000 bezoekers op en het stortregent. In Torhout moet de tent zelfs worden verhuist wegens het overvloedige hemelwater.

De organisatoren beslissen voortaan op beide locaties voor de openlucht te kiezen, op een veel ruimer terrein.

SINDS 1979 HAACHTSESTEENWEG WERCHTER

Het Rock & Blues Festival vindt zijn definitieve plek langs de Haachtsesteenweg.

Het terrein is aanvankelijk 6 hectare groot. Het zal door de jaren heen meer dan verdubbelen in oppervlakte.

De naam verandert in 1980 in Rock Werchter.

EEN MUSEUM OP EEN FESTIVAL

Rock Werchter zet in 2005 een gesmaakte actie op. Het polsbandje is een zomer lang de gratis sleutel tot 26 musea.

Het festival gaat daarvoor in zee met vzw AmuseeVous. De vereniging is een relatiebureau voor jonge mensen en musea. Ze wil jongeren warm maken voor musea en het beeld en het publiek van die musea verjongen.

Elk van de deelnemende musea krijgt een muzikale peter of meter die in een kort promotiefilmpje zijn of haar liefde belijdt. De bekendste namen zijn Arno, Luc De Vos (Gorki), Mauro Pawlowski en Tom Van Laere (Admiral Freebee).

Een Festivalmuseum promoot de actie tijdens Rock Werchter 2005. Er is beeldend werk te zien van muzikanten met een plastisch talent. Zo'n 20.000 mensen komen langs. Een van hen is Ralf Hütter

van Kraftwerk. Die is laaiend enthousiast over het initiatief.

Meer dan 8.000 bandjesdragers gaan tijdens de zomermaanden op museumbezoek. De polsbandactie krijgt een vervolg in 2006 en breidt gevoelig uit. Van 26 musea gaat het naar 48. Voor het eerst is ook Nederland van de partij. De delegatie is bescheiden, maar het gaat wel om kleppers als Kröller-Müller (Otterlo) en het Stedelijk Museum (Amsterdam). Er volgt geen derde editie.

In 2008 mag iedereen met een bandje van Rock Werchter gratis naar *It's Not Only Rock'n'Roll Baby!* in de Brusselse Bozar. De expo toont werk van twintig rockiconen die ook beeldend kunstenaar zijn. De grootste namen zijn Laurie Anderson, David Byrne, Brian Eno, Yoko Ono en Patti Smith.

EEN KUNSTWERK OP EEN FESTIVAL

2007 Honderden mensen lopen door het reuzengrote bikini-meisje van de Nederlandse kunstenaar Joep van Lieshout. Achteraan op het terrein staat een – met FUCK beletterde en in het roze (!) geverfde – levensechte legertank van Kendell Geers.

2012 Atelier Van Lieshout dropt drie opvallende creaturen.

2013 Er landen twee blauwe mussen van Florentijn Hofman, de Nederlandse kunstenaar die bekend werd met zijn gigantische gele badeend.

TOESCHOUWERS TORHOUT 1977-1998

- AANTAL FESTIVALDAGEN IN TORHOUT: **25**
- TOTAAL AANTAL TOESCHOUWERS: **1.002.000**
- GEMIDDELD AANTAL TOESCHOUWERS PER FESTIVALDAG: **40.080**
- GEMIDDELD AANTAL TOESCHOUWERS PER EDITIE: **45.545**
- AANTAL EDITIES: **22**
- AANTAL EDITIES MET 1 DAG: **19**
- AANTAL EDITIES MET 2 DAGEN: **3**

JAAR	AANTAL	FESTIVALDAGEN
1977	2.000	1
1978	5.000	1
1979	9.000	1
1980	15.000	1
1981	20.000	1
1982	24.000	1
1983	30.000	1
1984	50.000	1
1985	52.000	1
1986	60.000	1
1987	52.000	1
1988	60.000	1
1989	52.000	1
1990	60.000	1
1991	50.000	1
1992	60.000	1
1993	60.000	1
1994	50.000	1
1995	65.000	1
1996	100.000	2
1997	86.000	2
1998	40.000	2

1.002.000

TOESCHOUWERS TORHOUT & WERCHTER 1975-2013

- AANTAL FESTIVALDAGEN: **108**
- TOTAAL AANTAL TOESCHOUWERS: **6.406.650**

TOESCHOUWERS WERCHTER 1975-2013

- AANTAL FESTIVALDAGEN IN WERCHTER: **83**
- TOTAAL AANTAL TOESCHOUWERS: **5.404.650**
- GEMIDDELD AANTAL TOESCHOUWERS PER FESTIVALDAG: **65.116**
- GEMIDDELD AANTAL TOESCHOUWERS PER EDITIE: **138.580**
- AANTAL EDITIES: **39**
- AANTAL EDITIES MET 1 DAG: **21**
- AANTAL EDITIES MET 2 DAGEN: **3**
- AANTAL EDITIES MET 3 DAGEN: **4**
- AANTAL EDITIES MET 4 DAGEN: **11**

JAAR	AANTAL	FESTIVALDAGEN
1975	650	1
1976	1.000	1
1977	3.000	1
1978	7.000	1
1979	14.500	1
1980	21.000	1
1981	27.000	1
1982	40.000	1
100.000		
1983	44.000	1
1984	60.000	1
1985	63.000	1
1986	60.000	1
1987	52.000	1
1988	60.000	1
1989	52.000	1
500.000		
1990	60.000	1
1991	50.000	1
1992	60.000	1
1993	60.000	1
1994	51.500	1
1995	65.000	1
1996	100.000	2
1997	104.000	2
1.000.000		
1998	65.000	2
1999	174.000	3
2000	180.000	3
2001	195.000	3
2002	200.000	3
2003	290.000	4
2.000.000		
2004	320.000	4
2005	300.000	4
2006	320.000	4
3.000.000		
2007	320.000	4
2008	319.000	4
2009	320.000	4
4.000.000		
2010	320.000	4
2011	330.000	4
2012	340.000	4
5.000.000		
2013	340.000	4
5.388.650		

80

'Ik denk dat het Belgische publiek het enige festivalpubliek is dat tijdens stille passages niet begint te fluiten en te brullen.'

JOE JACKSON

'Heel beschaafd en dankbaar publiek hier, waarvoor hulde.'

PETER GABRIEL

'Jezus Christus, wat een fantastisch publiek was dat. Niet alleen omdat ze ons zo geweldig hebben ontvangen, maar vooral omdat ze zo flexibel waren dat ze evengoed mensen als U2 en Jackson Browne appreciëren.'

STEVE MILLER

90

'Jullie hebben een uitstekend publiek, dat ook aandachtig naar de jongere groepjes luistert.'

MIKE MILLS (R.E.M.)

'Excellent crowd, man. Bad.'

ICE-T

'Als Bono dronken is, begint hij er altijd over. Je hebt geen festivals gedaan als je niet op Torhout/Werchter hebt gespeeld. It's the greatest maddest fucking crowd ever.'

GERARD WHELAN (AN EMOTIONAL FISH)

00

10

*‘Wat een avond.
Geweldig publiek.’*

LIAM GALLAGHER (OASIS)

‘Op festivals krijg je wel vaker het gevoel dat mensen zich geweldig amuseren, maar op Rock Werchter is het meer. Mensen houden niet alleen van de muziek, ze houden van jou. Die energie is tastbaar.’

MAXI JAZZ (FAITHLESS)

*‘Zo’n plezier gehad in België!
Zo veel mensen en zo veel energie.’*

FRED DURST (LIMP BIZKIT)

‘We komen hier echt gemeend graag. Er bestaat een vaste schare fans die echt snapt waar wij voor staan. En vreemd genoeg loopt het hier vol zulke mensen.’

JOEY CASTILLO (QUEENS OF THE STONE AGE)

‘Werchter heeft een speciale plek in ons hart omdat het publiek er zo fantastisch is. Jullie Belgen hebben zo veel energie, man... Als je die kolkende mensenmassa vanaf het podium bekijkt, met fans die haast alle woorden van elk nummer meezingen... daar krijg je zo veel van terug. Alleen al het feit dat er een hele dag andere bands optreden, en dat de menigte er, wanneer het eindelijk onze beurt is, nog altijd staat en helemaal uit de bol gaat: ik vind dat de ultieme vorm van appreciatie. En op Werchter is het keer op keer prijs.’

LARS ULRICH (METALLICA)

*‘You’re
a proper
crowd.’*

DAMON ALBARN (BLUR)

2

WERCHTER 2013 HOOFDPODIUM

Bij het begin van het festival hangt de volledige productie van de acht headliners (vier dagen, twee headliners per dag) er al. Dat is 50 ton licht. 'Je vindt dat nog wel op een paar plaatsen, maar lang niet zo uitgebreid', zegt Herman Schueremans. 'Het is een heel belangrijke reden waarom groepen graag naar hier komen en waarom we een van de internationale topfestivals blijven. Er is eigenlijk geen verschil tussen op Werchter staan en een eigen show spelen.'

HET PODIUM

BELGEN TELLEN MEE

Rock Werchter is een generalistisch festival. Alle evoluties binnen de populaire muziek kunnen worden afgelezen uit zijn levensloop. De verbreding van de popcultuur van rock naar dance, hiphop, metal en honderden subgenres. Of het afkalven van het Angelsaksische monopolie en de intrede van de rest van de wereld.

Een van die belangrijke nieuwe landen is... België. De lokale artiestenpopulatie komt er de eerste twintig jaar nauwelijks aan te pas. Op de compacte affiches van de jaren tachtig en negentig krijgen ze hooguit een plek als dagopener. Vanaf 2000 verandert dat volledig. De Belgen tellen mee en willen er maar al te graag bij zijn.

'Werchter is en blijft een ambitie voor elke Belgische groep', zegt Stijn Meuris. 'Het is een beetje zoals een wielrenner die al jaren de koers onder de kerktoren rijdt. Die wil op een bepaald moment ook eens aan de Tour de France meedoen.' Het levert mooie taferelen op: artiesten die hun ouders meenemen en/of plotseiling oog in oog komen te staan met hun grote helden.

Met uitzondering van de stadiongroepen (genre Pink Floyd of de Stones) zijn vrijwel alle grote namen uit de popmuziek op Rock Werchter gepasseerd. Herman Schueremans is in 1993 als een kind zo blij als hij Neil Young na een jarenlange achtervolging eindelijk weet te strikken. Dat mag gerust wat kosten. Rock Werchter heeft overigens stevast een paar grote namen meer dan op gelijkwaardige buitenlandse festivals.

IN DE WATTEN

Sinds de begindagen ligt er een extreme focus op de artiesten. 'Herman zorgt ervoor dat de groepen in de watten worden gelegd, wat zijn sterkte is', zegt Noël Steen, de organisator van Torhout in 1996. Herman beaamt dat. 'Op Werchter spelen is een feest. De muzikanten zijn simpelweg het belangrijkste. Onze backstage en catering zijn van hoog niveau. Artiesten onthouden dat. Verder is het op Werchter mogelijk om in één dag Oasis, Snow Patrol en Queens Of The Stone Age te zien, terwijl die op een ander event elk headliner zijn. Als bands tussen andere bands staan, willen ze zich extra bewijzen. Dat is best competitief en komt de kwaliteit alleen maar ten goede.'

'Op Werchter staan is de beste job ter wereld.'

KIRK HAMMETT (METALLICA) – 2009

'Torhout/Werchter is voor ons land wat een pauselijk bezoek voor een ontwikkelingsland betekent: de openlijke erkenning van ons bestaan op de wereldkaart door de groten dezer aarde.' Dat schrijft *Humo* in het festivalverslag van 1981. Dat jaar staan Elvis Costello, The Cure, Robert Palmer en Dire Straits op de affiche.

Heel veel rock is er dan niet. De meeste buitenlandse artiesten laten België links liggen. Er is wel wat festivaltraditie met Jazz Bilzen, maar dat loopt op zijn laatste benen. De Ancienne Belgique is pas heropend, maar gaat kort daarna alweer dicht voor renovatie. Studio Brussel start in 1983 als een lokale zender voor de hoofdstad. De muziekpagina's van *Humo*, wat vrije radio's in de studentensteden en een paar fanzines zijn de enige informatiebronnen.

Herman Schueremans presenteert een revue van groepen die zelden of niet in het land te zien waren. Hij put uit de grote lading nieuwe namen die punk en new wave aanvoeren. Zijn affiches zijn compact en mixen de aankomende talenten met evergreens. De ambitie is en blijft kwaliteit te brengen die een groot publiek kan aanspreken. 'We zijn geen sectair festival', zegt Schueremans in 2013. 'We proberen te presenteren wat er muzikaal gebeurt op een manier waarop iedereen van alles kan ontdekken.'

Rock Werchter registreert wat er leeft, het loopt nooit ver voor op de tijd. Die terughoudendheid maakt het festival volgens Werchter-watchers vaak voorspelbaar. De voorbeelden van Depeche Mode (1985) en Metallica (1993) bewijzen anderzijds dat er wordt gedurfd als dat nodig blijkt. Idem dito als vanaf 2000 ook danceacts en dj's de festivaldagen mogen afsluiten. 'De rockgroepen riepen toen: "We are the headliners. Niemand meer na ons." Nu is dat heel gewoon.'

Het menu van Rock Werchter is altijd felbesproken geweest. Zeker in de 20ste eeuw, toen de hele affiche nog uit het hoofd kon worden geleerd. In bepaalde kringen vulde men een avond met discussies over de volgorde van de artiesten. Met tachtig namen wordt dat een stuk moeilijker. Al gonzen de internetfora bij elke nieuwe lading die wordt bekendgemaakt. Het festival leeft trouwens ook sterk bij wie er niet – meer – naartoe gaat.

ROCK
WERCHTER

A photograph of Lady Gaga performing on stage. She is wearing a blue sequined dress and has her blonde hair styled in a short, straight cut. She is holding a microphone and has her hands raised near her face. The background is dark with a bright light source behind her, creating a dramatic silhouette effect.

MEMORABELE MOMENTEN

De heiligverklaring van U2. Het jaar van de fles.
En van de modder. De jurk van Tom Barman. Het
IJslandmodel. 'The Kinks Forever'. De fiets als
onderhandelingsinstrument. De angst voor Metallica.
De verjaardag van Editors. Koning Elvis. De magie van de
Marquee. De kerk van Faithless. De mannen van Diest.
De spermaspuitende kunstpenissen van Rammstein.
De walk-over van techno. De dunne lijn van Chrissie
Hynde (The Pretenders). Het duister van Dire Straits.
Het beeld van Eddy Merckx. 'F*ck Robert Palmer'. De
rode beha van Annie Lennox. De erfenis van Jeff Buckley.

*40 keer Werchter.
40 memorabele momenten.*

VRIJDAG 3 JULI 2009
PYRAMID MARQUEE

LADY GAGA

VRIJDAG 2 JULI 1999
HOOFDPODIUM

THE CHEMICAL BROTHERS

VRIJDAG 2 JULI 1999
HOOFDPODIUM

THE CHEMICAL BROTHERS

PURE CHEMIE

1999 — DAG 1.

The Chemical Brothers sluiten af op het hoofdpodium. Ze beginnen hun set met 'Hey Boy Hey Girl' en eindigen er ook mee. Later die avond verwerkt Fatboy Slim 'Hey Boy Hey Girl' in zijn dj-set.

1999 — DAG 2.

The Flying Dewaele Brothers openen en eindigen hun dj-set met 'Hey Boy Hey Girl'. Het is Het Liedje van het Jaar. In 1999 verandert er veel. Torhout valt weg, Rock Werchter wordt een driedaagse. Het is ook het eerste jaar dat er dj's op het programma staan. En het zijn er meteen een hoop: Jan Van Biesen, Trish & Kash, Fatboy Slim en The Flying Dewaele Brothers. Op de eerste avond staat een extra lange party geprogrammeerd.

Die nieuwe constellatie zorgt ervoor dat nummers de kans krijgen om te gaan 'rondzweven'. Ze duiken binnen eenzelfde editie verschillende keren op. Sommige groeien uit tot evergreens die over verschillende jaargangen blijven meegaan. Omdat ze altijd werken. Het typevoorbeeld is 'Seven Nation Army' van The White Stripes.

Ook het publiek heeft een stem. In elk verslag van Rock Werchter 2009 staat dat 'Viva La Vida' van Coldplay dat jaar dé festivalhymne is. Het nummer wordt niet alleen luid meegezongen tijdens het concert van de Britse groep zelf, de 'Oh oh oh oh' uit het refrein wordt ook te pas en te onpas ingezet tij-

dens de sets van andere acts. Alsook op de kampeerterreinen en op de bus terug naar huis.

De European Festival Awards (©2009) hebben zelfs een aparte categorie voor die oorwurmen. De winnaars tot dusver: Coldplay ('Viva La Vida'), Muse ('Uprising'), Lykke Li ('I Follow Rivers') en Daft Punk ('Get Lucky'). Coldplay won zelfs twee keer, in 2009 en 2011.

Het Liedje kan immense volksverhuizingen op gang brengen. Dat is het zogeheten Bonkers-moment. 'Het nummer dat iedereen wil horen, de song waarvoor iedereen komt, de hit waarvan u achteraf wil zeggen: "Daar was ik bij"', schrijft Geert Zagers (*Focus Knack*) in 2012.

De naam is ontleend aan het concert van Dizzee Rascal in de Marquee van Pukkelpop in 2009. 'De duizenden opeengepakte fans stonden daar met één reden: de zomerhit "Bonkers" horen. En dat lieten ze ook blijken – de filmpjes op YouTube spreken voor zich: het was alsof het hele festival naar die climax had toegewerkt. Vandaar: het Bonkers-moment.'

Dat fameuze moment schuift op van festival- naar concertniveau.

'In een overaanbod aan bands en podia, zijn optredens in hun geheel niet meer waar het om draait, maar telt enkel dat ene nummer nog', vervolgt Zagers. 'Combineer het met de YouTube-beleving, waarin de herinnering van een optreden gereduceerd wordt tot een wazig sfeerfilmje van springende mensen, en

je hebt het fenomeen zoals we het nu al enkele jaren waarnemen.'

De artiest is de jukebox, het liedje is het concert, de toeschouwer is de ster.

THE CHEMICAL BROTHERS (GBR)

1997 + 1999 + 2002 + 2005 + 2007 + 2008 + 2011

WERCHTER CLASSICS

Nummers die verschillende keren en uit verschillende monden te horen waren.

THE WHITE STRIPES

Seven Nation Army

2002 - The White Stripes
2003 - 2manydjs
2004 - Michael Franti & Spearhead
2004 - El Tattoo Del Tigre
2006 - Hard-Fi
2011 - The Black Eyed Peas
2012 - Skream
2012 - Nneka
2012 - Jack White

NIRVANA

Smells Like Teen Spirit

1996 - Moby
1999 - Fatboy Slim
2000 - Kelis
2002 - Michael Franti & Spearhead
2011 - The Black Eyed Peas
2012 - Modestep

ZONDAG 5 JULI 1981
HOOFDPODIUM

THE CURE

'F*CK ROBERT PALMER'

('Dit is ons laatste nummer. We mogen niet meer verder spelen omdat iedereen Robert Palmer wil zien.'

Het is zondag 5 juli 1981, late namiddag. Robert Smith (22) van The Cure kondigt het laatste nummer aan. Dat is vreemd. Het Britse trio is nog maar goed een halfuur ver in zijn set. 'Het programma was wat uitgelopen en de roadies van Robert Palmer begonnen zenuwachtig te worden', zegt Smith. 'Een van hen kwam het podium opgelopen en riep: "Als julie nu niet stoppen, dan trekken we de stekker uit."' Het compromis is dat The Cure nog één nummer mag spelen. De groep kiest voor 'A Forest', de eerste grote hit die hen ook naar Torhout en Werchter had gebracht.

Het nummer duurt op plaat 5'55". Na vijf minuten stapt zanger-gitarist Robert Smith op bassist Simon Gallup af. Hij zegt onhoorbaar een paar dingen in diens oor. Smith gaat terug naar zijn microfoon.

Het nummer gaat verder. Smith verzint een nieuw couplet en zingt verschillende keren 'It's such a long end.' Dat denken de liefhebbers van een lekker verhaal althans, want het kan evenzeer 'It's such a longing' zijn geweest.

'A Forest' klokt uiteindelijk af op 8'30". 'I hope you'll like the rest', zegt Smith. Bassist Simon Gallup roept bij het afgaan: 'Fuck Robert Palmer! Fuck rock'n'roll!' in de microfoon.

'Het was geweldig', zegt Smith. 'Alleen de roadies van Robert Palmer konden er niet om lachen. Na afloop hebben ze onze versterkers van de achterkant van het podium gekieperd.' Het verhaal is een klassieker op fansites. 'A Forest (Fuck R.P. Version)' is in 1994 op een bootleg verschenen.

Het concert in 1981 is de eerste van zes passages in Werchter. The Cure is de eerste groep die in vier opeenvolgende decennia op de affiche staat. Dat is haar ondertussen alleen nagedaan door Nick Cave & The Bad Seeds.

THE CURE (GBR)

1981 + 1990 + 1995 + 2000 + 2004 + 2012

EDITORS 2.0

'This is our one year anniversary tonight', zegt Tom Smith van Editors tijdens de set op Rock Werchter 2013. De Britse groep mag het festival afsluiten op zondagavond, na Depeche Mode.

Eén jaar? denkt de alerte toeschouwer. Tien jaar zal hij bedoelen. Ze staan hier toch al voor de vijfde keer? Smith bedoelt wel degelijk één jaar. Het concert in 2012 staat voor de hergeboorte en heeft de groep voor het moeras behoed.

Op 16 april 2012 wordt bekendgemaakt dat gitarist en stichtend lid Chris Urbanowicz de band heeft verlaten, vanwege een verschil in opvatting over de muzikale richting. 'We wilden het maximum uit de songs halen, maar dat lukte niet meer', vertelt Tom Smith in juni 2013 aan *De Morgen*. 'We gingen met ons drieën een bepaalde richting uit, en hij wilde niet mee. Chris zat met zijn hart ergens anders.'

Paniek in de rangen: de groep wordt amper tien weken later op Rock Werchter verwacht. 'Het was het grootste concert dat we ooit hebben gespeeld. Er kon van alles mislopen. Ik wilde het optreden eerst afzeggen, maar gelukkig dachten de andere leden daar anders over.'

Chris Urbanowicz krijgt twee vervangers: gitarist Justin Lockey en toetsenman-gitarist Elliott Williams. Ze worden in allerijl klaargestoomd voor het grote werk. In juni staan er vier concerten op het programma: op 26 en 27 juni in The Institute in Birmingham (GBR), op 29 juni op het Main Square Festival in Arras (FRA) en op 30 juni in Werchter. Het moet en het zal. En het lukt.

'Jullie reacties op de nieuwe samenstelling van de band, op de nieuwe songs, het feit dat we jullie grootste zomerfestival mochten

afsluiten... het heeft ons geloof geschonken', zegt Tom Smith. 'We hebben dat geloof meegenomen naar Nashville, waar we een nieuw album hebben opgenomen. De basis voor Editors 2.0 is die avond op dat podium gelegd.'

Op 22 mei 2013 geeft de groep een voorproef van *The Weight of Your Love* op de Nederlandse popzender 3FM. Bij die gelegenheid vatten ze het hele verhaal gebald samen voor interviewer Roosmarijn Reijmer: 'Zonder Rock Werchter hadden we hier niet gezeten.' Journalist Stef Van Woensel somt een dag later in *Gazet van Antwerpen* de grote namen op voor wie Rock Werchter van een gelijkaardig belang is geweest. Het zijn U2, Metallica, Simple Minds, Faithless en Bryan Adams. Mooie affiche zou dat zijn.

EDITORS (GBR)
2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2013

ZONDAG 8 JULI 1990
HOOFDPODIUM

DE LA SOUL

DERTIG MINUTEN FUN

In 1990 zet Herman Schueremans voor de eerste keer zwaar in op vernieuwing. Hij zit dat jaar in een tweespalt. Het festival lijkt na tien gouden jaren licht te kwakken. T/W was in 1989 voor het eerst in lange tijd niet uitverkocht.

Wat nu? Moet het festival inzetten op de generatie en op de artiesten die het mee hebben helpen groot te maken in de jaren tachtig? Of moet het aanknopen bij de golf van vernieuwing die MTV (°1987) in Europa heeft ingezet? De clipzender brengt veel nieuw talent naar boven. De

vraag is evenwel wie de eendagsvliegers en wie de blijvers zijn.

De eerste verrassing op de affiche is Mano Negra. Een Franse groep? Dat is nieuw. De jaarlijkse aanvoer komt dus niet langer uit de Benelux en uit de Angelsaksische wereld. 'Een uitstekende liveband', motiveert Schueremans zijn keuze in de persmap. 'Ambiance, zweet, invloeden uit de zigeunerwereld, Frankrijk, Spanje, Marokko, wereldmuziek maar zonder de geur van sandalen. En ik vind het zeer aangenaam dat jonge mensen van-

DE EERSTE

Nederlandstalige act

Big Bill (BEL) — 1975

Meidengroep

The Runaways (USA) — 1978

Reggaegroep

Steel Pulse (GBR) — 1980

Skagroep

The Specials (GBR) — 1980

Omstreden groep

Depeche Mode (GBR) — 1985

Danceact

Deee-Lite (USA) — 1991

Grunge

Smashing Pumpkins (USA) — 1992

Metalgroep

Metallica (USA) — 1993

Zuid-Amerikaanse naam

Sepultura (BRA) — 1994

Dj's

Trish & Kash (BEL) — 1999

Aziatische artiest

Cornelius (JAP) — 2002

Groep met eigen vuurwerk

Rammstein (DEU) — 2002

Artiest zonder instrumenten

Henry Rollins (spoken word)
(USA) — 2009

Artiest met luchtaerobatie

P!nk (USA) — 2010

Afrikaanse artiest

Nneka (NIG) — 2012

Die Antwoord (ZAF) — 2012

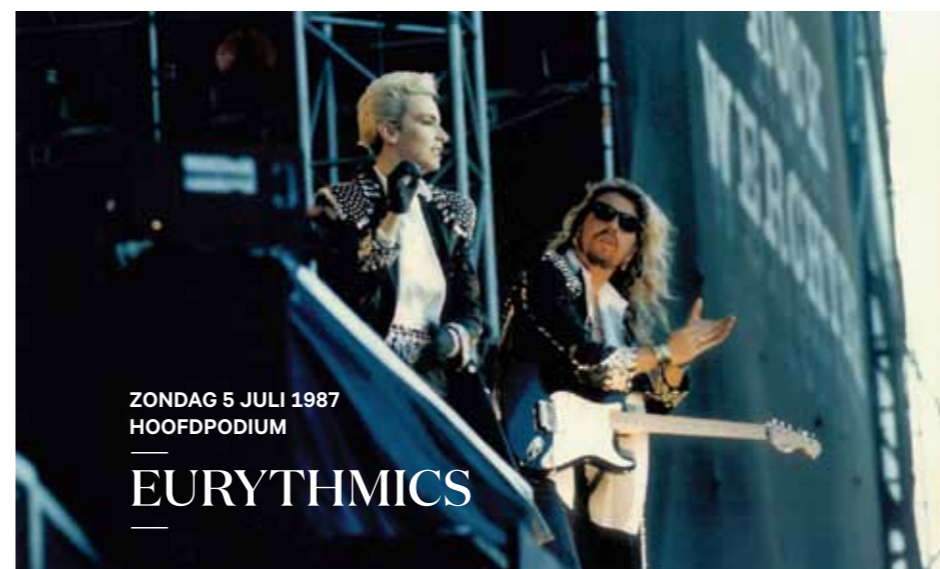
daag inzien dat groepen als Les Nègresses Vertes en Mano Negra in zekere zin schatplichtig zijn aan T.C. Matic en Arno.'

De grootste verrassing is de Amerikaanse hiphopact De La Soul. Hun grappige en clevere debuut *3 Feet High and Rising* (1989) was de plaat die het zwarte genre een cross-over liet maken naar een blank rockminnend publiek. 'Rap en hiphop blijken hier te zijn om te blijven', vervolgt de persmap. 'Dus kon T/W er eigenlijk niet meer buiten. We hebben gezocht naar een band die fun kon brengen met herkenningshits voor een breed publiek. Hiphop die niet boven het hoofd van de luisteraars gaat. De La Soul is voor mij zo'n beetje de

kruising tussen een groep en Guy Mortier.'

Schueremans is voorzichtig met zijn nieuwe wind. 'We hebben voor de limiet van dertig minuten gekozen om niet in monotonie te vervallen.' De klachten zijn helaas ontelbaar. De kortste samenvatting: 'De La Soul was in de eerste plaats een aanleiding om hevig te verlangen naar Urban Dance Squad.' (*Humo*)

DE LA SOUL (USA) — 1990 + 2003

mers als "Sweet Dreams Are Made of This" gaan zelfs kniesoren als wij voor de bijl. En voor de rode kleur van haar kledij natuurlijk.' - Ronny De Schepper (*De Rode Vaan*)

Annie Lennox deed het dat jaar elke avond weer tijdens de Revenge Tour. Alleen was er toen nog geen internet. Dus bleef het een goed bewaard geheim. Ze begon het concert in een leren pak met een wit hemd eronder. In een verlengde intro van 'Would I Lie to You?' deed ze backstage jas en hemd uit om vervolgens een grote entree te maken in een vederlichte, rode doorkijkbeha.

Het was een keuze, een statement, zoals ook haar androgyn look dat was. 'Dat korte haar en die mannenpakken gingen over kracht', zegt ze daarover. 'Ik wilde daarmee zeggen dat ik hetzelfde was als Dave Stewart (*haar partner bij Eurythmics*). Ik ben een vrouw, maar ik heb een mannelijke kant en die ga ik niet negeren.' Ze blijft door de jaren heen bikkelhard voor popsterren die seks uitspelen als commercieel wapen, die 'tegelijktijd pooier en prostituee zijn'.

De mannelijke kant van Dave Stewart heeft dat jaar niet te klagen in Werchter. Hij krijgt in het artiestendorp van zijn manager een auto cadeau voor zijn verjaardag: een knalrode BMW.

EURYTHMICS (GBR)
1983 + 1987

ROOD

podium stond, werd de verbeelding geprikkeld. Maar ze was geen lust-object.' - Bart Steenhaut (*De Morgen*)

Tik 'Annie Lennox' en '1987' in op Google en je krijgt dit.

1— '1987 was mijn eerste Werchter... aaah... die rode beha van Annie Lennox.' - Dday (blog)

2— 'Het beeld van Annie Lennox die in zwartleren broek en vuurrode beha de sterren van de hemel zong, staat sinds mijn tienerjaren op het netvlies gebrand. Precies omdat ze als zangeres van Eurythmics zo stoer, zelfverzekerd en kordaat op het

3— 'C'est la tenue d'Annie Lennox qui a marqué les esprits ce 5 juillet 1987.' - Gilles Verlant (*Cargo de Nuit, RTBF*)

4— 'Hopelijk zijn de weergoden haar een beetje welgezend, want anders doet ze in haar rood beha ongetwijfeld een driedubbele longontsteking op. Als wij haar zo bezig zien, plegen wij nog wel eens terug te denken aan haar mislukt debuut bij The Tourists, maar erg lang houden deze sombere gedachten ons niet bezig, want voor num-

ZATERDAG 6 JULI 2013
HOOFDPODIUM

RAMMSTEIN

CIRCUS WERCHTER

Vlammende microfoons, rookspuitende kranen, brandende jassen, rookgordijnen, vlammenwerpers, brandende keyboards, een gigantische rijdende fallus, een brandende roadie, bazooka's, een waterpistool in de vorm van een penis, schuimkanonnen, een laserbril, brandende gitaren, vuurspuwende mondstukken, spermaspuitende kunstpenissen, vuurbogen, gaswolken, een rokende jas, brandende microfoonstandaards, bloed, maskers, een brandend hart.

RAMMSTEIN (DEU) — 2002 + 2005 + 2010 + 2013

DE RUNNERS-UP

Een opblaasbaar sprookjesbos, een confettikanon, twee enorme engelenbeelden in piepschuim, een gotische burcht, met plastic planten overwoekerde opblaaszulen, vuurwerk.

WITHIN TEMPTATION (NLD) — 2002 + 2004 + 2005 + 2012

Een doorzichtige ballon die over het publiek tolt, een zweefact van vier minuten boven het publiek, draaimolens, glijbanen, rookkanonnen, vlammenwerpers.

PINK (USA) — 2010

Twee schuimkanonnen. 'We wilden iets speciaals doen', zegt Johannes Genard. 'Toon, onze bassist, zei: "En als we nu eens een sneeuwkanon zouden gebruiken?" Alleen al het idee dat je het in de zomer laat sneeuwen... Zo surrealistisch.'

SCHOOL IS COOL (BEL) — 2012

dEUS VAN GOD LOS

In 1994 debuteert dEUS met *Worst Case Scenario*. Het album doet heel wat bij de mensen die ernaar luisteren. Een gouden plaat en een gouden jaar in het gouden boek van de Belpogeschiedenis.

In 1995 levert dEUS een prestatie die zeker zo groot is. De groep staat als vierde naam op de affiche van Rock Werchter. Na twintig jaar wordt eindelijk een juk afgegooid. Belgische groepen leken voorgoed veroordeeld tot de aftrap van het festival, als ze al waren geselecteerd. En zelfs als het lukte, twijfelden ze nog vaak of het vanwege hun merites was of uit sympathie van de organisatie. De uitzondering was Raymond van het Groenewoud. Maar dat was nog in de beginnagen.

Het wordt een wild weekend voor dEUS. De afterparty in Torhout krijgt een vervolg in Brussel en op de camping in Werchter. 'Toen ik hier vanmorgen aankwam, was alles op slot', zegt Tom Barman in 1995. 'Ik ben dan maar onder een omheining doorgekropen. Ik

kreeg meteen vier securitymannen achter me aan. Ik zei: "Ik moet hier spelen, jongens." Het klonk vreemd, toen ik het mezelf hoorde zeggen.' Rond de middag stapt hij zuchtend en blazend uit de tourbus. Hij heeft zijn podiumoutfit al aan en die is opmerkelijk. Het is een gele jurk die Chantal Pattyn een dag eerder in Torhout droeg. Pattyn, toen nog bij Studio Brussel, was er presentatrice van het zijpodium. De hele groep speelt in Werchter trouwens in zomerjurken.

Het is druk netwerken achter de schermen. Joe Gore, de gitarist van PJ Harvey, wil een interview met dEUS voor het Amerikaanse

muziekblad *Guitar Player*. Andy Cairns van Therapy? komt de groep opvrijen om mee op tournee te gaan.

Net als in Torhout volgt Michael Stipe (R.E.M.) het concert van dEUS vanuit de coulissen. 'Ik vind dEUS zeer goed. Ik heb hun plaat vier maanden geleden gekregen. Ik draai ze regelmatig.' Stipe hoort in 'Via' een stuk van zichzelf voorbijkomen. De lijn 'I skip-ped the part about love' komt uit 'Low', een nummer op *Out of Time* (1991) van R.E.M.

Aan het einde van de dag heeft Tom Barman goed nieuws. De toetsenman van PJ Harvey wil misschien de volgende plaat van dEUS produceren. Dat zint Barman ten zeerste: de bewuste Eric Drew Feldman heeft nog bij zijn muzikale held Captain Beefheart gespeeld. De man wordt de eindverantwoordelijke van *In a Bar, under the Sea* (1996), de tweede dEUS.

dEUS (BEL) — 1994 (CAMPINGFESTIVAL)
+ 1995 + 1997 + 2002 + 2006 + 2008 + 2012

ZONDAG 2 JULI 1995
HOOFDPODIUM

DE WERCHTERS VAN dEUS

1994

Eerste editie van het Campingfestival op de vooravond van Torhout en Werchter.

1995

HOOFDPODIUM: PLEK 4, TUSSEN SENSER EN PJ HARVEY
Ontmoeting met Eric Drew Feldman, de producer van *In a Bar, under the Sea*.

1996

Stef Kamil Carlens laat in Werchter weten dat hij dEUS verlaat.

1997

HEADLINER OP HET STUDIO BRUSSEL ZIJPODIUM, NA BECK
Stef Kamil Carlens komt meezingen.

2002

HOOFDPODIUM, NET VOOR THE CHEMICAL BROTHERS
Gitarist Tim Vanhamel speelt op vrijdag met dEUS op de Main Stage en op zondag met zijn eigen groep Millionaire in de Pyramid Marquee.

2006

HEADLINER OP HET HOOFDPODIUM
dEUS is de eerste Belgische rockgroep die als dagsluiter mag spelen op de Main Stage.

2008

HEADLINER OP HET HOOFDPODIUM
dEUS is de eerste Belgische groep die voor de tweede keer headliner is op de Main Stage. Een kinderkoor zingt mee op 'Popular Culture'.

2012

HOOFDPODIUM, NET VOOR PEARL JAM
dEUS staat voor de zesde keer op Werchter. Het hijst zich naast 2manydjs als meest gevraagde Belgische act. Zes keer is even vaak als Moby, Faithless, The Cure en Muse.

DONDERDAG 1 JULI 2010
PYRAMID MARQUEE

THE XX

COMEBACK

De langste afwezigheden

30 jaar
The Specials
(1980-2010)

26 jaar
Simple Minds
(1986-2012)

21 jaar
Depeche Mode
(1985-2006)

16 jaar
Elvis Costello
(1989-2005)

15 jaar
David Byrne
(1982-1997)

13 jaar
Channel Zero
(1997-2010)
Peter Dinklage
(1994-2007)
Pixies
(1991-2004)

DE SLAG VAN 80

'Gangsters', 'A Message to You Rudy', 'Too Much Too Young'... De ska van The Specials zorgt in 1979, samen met Madness, voor een licht vreugdegevoel onder de beproefde crisisjeugd.

Hun teksten zijn maatschappelijk geëngageerd, de samenstelling is interraciaal, hun muziek is opzwevend, de ideale groep voor een wilde vooravond in Torhout en in Werchter.

Het pakt helemaal anders uit. The Specials blijken etters. Ze snijden backstage een kabel door om dan hun beklag te doen bij de organisatie dat er geen elektriciteit is. Ze smokkelen een bus met fans binnen die de drankvoorraad bestormen. Ze dagen de security uit.

Op het podium gaat het van kwaad tot erger. The Specials jutten het publiek op tegen de securitymensen omdat die te agressief zouden zijn geweest. Het publiek schaamt zich in plaats van de groep en geeft niet thuis.

'Niemand reageerde', zegt Hedwig De Meyer. 'Iedereen stond ze aan te kijken en dacht: wat willen jullie? Het lukte ze niet, daar was ik zeer trots op.' 'Op dat moment heb ik beseft dat ons publiek geen massa is, maar een groep individuen met verstand en een eigen mening', zegt Herman Schueremans.

Eeuwige verbanning lijkt onafwendbaar. Maar niets is voor altijd. Dertig jaar later staan The Specials op vrijdag 1 juli 2010 in de Pyramid Marquee en maken ze alles goed. 'Eindelijk nog eens echte fun.' (*Humo*) 'Dit was één volksfeest.' (*De Morgen*) 'Het wildste feestje van de dag.' (*De Standaard*)

Enkele jongbejaarden spreken de groep aan op de 'Slag van 80'. Bassist Horace Panter zoekt in zijn geheugen, maar vindt niets. 'De waarheid is dat we zo veel drank en drugs consumeerden dat we ons van die tijd niets meer herinneren.'

THE SPECIALS (GBR)
1980 + 2010

ZONDAG 6 JULI 2008
PYRAMID MARQUEE

NICK CAVE
(GRINDERMAN)

ZATERDAG 3 JULI 2010
HOOFDPODIUM

CHANNEL ZERO

ERGENS AAN DE OURTHE

MAANDAG 26 JUNI 1995

‘We vertrekken naar Parijs voor een korte tournee van zes dagen in het voorprogramma van Pro-Pain, een stel Amerikaanse wildemannen’, zegt Franky De Smet-Van Damme. ‘Er blijkt echter niets te zijn geregeld. Na afloop van het concert krijgen we te horen dat de tourbus geen slaapbus is. Er zitten dus geen bedden in. We moesten op de grond slapen. Of in de zetels. We besluiten om niet mee te gaan. Diezelfde nacht staan we terug in Brussel.’

DINSDAG 27 JUNI 1995

‘Herman Schueremans belt mij. Live, de opener van Torhout/Werchter 1995, heeft afgebeeld. “Zijn jullie beschikbaar?” vraagt hij. “Geen probleem”, antwoord ik. Onze tournee was afgelast. Onze agenda stond dus leeg. “Onderschat het niet”, zei Herman nog. “Morgen ga je redelijk wat pers aan de lijn hebben.”’

WOENSDAG 28 JUNI 1995

‘Mijn god. Ik had eerlijk gezegd voor geen *fuck* door waar dat festival precies voor stond. *I’m not joking*. Wij waren *metallo*’s. Wij gingen naar Monsters Of Rock en Donington, niet naar Torhout/Werchter. Ik had trouwens in het begin ook niet door dat we twee shows moesten spelen (*lacht*). Om maar te zeggen.’

‘Plots slaat de angst mij om het hart. Onze gitarist Xavier is onvindbaar. Hij heeft van het wegvallen van de tournee met Pro-Pain gebruikgemaakt om met zijn vriendin naar de Ardennen te trekken. Xavier is een verwoed sportvisser en wildkampeerder. Hij zit “ergens” aan de Ourthe. Maar waar?’

Noot: dit is het pre-gsm-tijdperk.

VRIJDAG 30 JUNI 1995

‘Xavier is terecht. Zijn pa heeft een dag vakantie genomen en is in zijn auto gesprongen. Gilbert zag in een klein dorpje bij toeval de vriendin van Xavier lopen toen ze brood ging kopen.’

WAS HET NU 80, 90 OF 2000?

DE HONORARY BOARD MEMBERS VAN WERCHTER

The Cure is in 2012 de eerste groep die in vier opeenvolgende decennia in Werchter heeft gespeeld. Tussen het eerste en het laatste concert zit 31 jaar.

Nick Cave & The Bad Seeds hijsen zich in 2013 naast The Cure, maar fiksen de job wel in vier beurten. Cave en de uitgedunde Bad Seeds staan in 2008 in de Pyramid Marquee als Grinderman.

THE CURE

80 — 1981
90 — 1990
— 1995
00 — 2000
— 2004
10 — 2012

NICK CAVE & THE BAD SEEDS

80 — 1989
90 — 1998
00 — 2009
10 — 2013

ZATERDAG 1 JULI 1995

'We rijden in alle vroegte het festivalterrein van Torhout op. Er loopt al veel volk rond. Soundchecken om 7 uur, het zal nooit wennen. We voelen dat er iets gaat gebeuren. We krijgen de kans om mee te doen met de grote jongens. De impact is enorm. We gaan zonder tussenschop van een kleine zaal naar een groot festivalpodium. Maar we zijn ondertussen zo gerodeerd en al zo vaak op onze bek gegaan dat we het halen.'

'Je voelt ineens een nieuwe vibe. Voor mij is het vooral de kracht van de PA. Je hebt echt het gevoel dat je tot achteraan raakt. Ice-T staat naar ons te kijken en is duidelijk aan het genieten. Hij speelt na ons met zijn metalband Body Count.'

'Ice-T spreekt heel lovend over ons op Studio Brussel. "Normaal ben ik het die zo vroeg op de ochtend het kot afbreekt. *But Channel Zero hit the stage and took my scoop.*"'

ZONDAG 2 JULI 1995

'Ice-T belooft dat hij ons zal meenemen op tournee.' Hij houdt zich aan zijn belofte. In 1997 neemt hij Channel Zero mee op Europese tournee. De groep staat dat jaar opnieuw op Rock Werchter, maar speelt eind november zijn laatste concert.

In 2009 zijn er plannen voor een reünieconcert in de Ancienne Belgique. Alleen gitarist Xavier Carion is er niet bij. Het eerste concert is in een kwartier uitverkocht. Er volgen er nog vijf. Een huisrecord. Channel Zero gaat door. In 2010 staat de groep een derde keer op Rock Werchter.

CHANNEL ZERO (BEL)
1995 + 1997 + 2010

*In memoriam Phil Baheux (1967-2013),
de drummer van Channel Zero.*

HET IJSLANDMODEL

De affiches van de jaren tachtig zijn samen te vatten in twee woorden:

a) blank (alleen de Jamaicanen zorgen voor wat kleur) en b) Angelsaksisch (met een verdwaalde Belg hier en daar). Dat is ook de weerspiegeling van hoe de kaarten dan liggen in muziekland.

Vanaf het midden van de jaren negentig komt daar versneld verandering in. De eerste zwaluw is Mano Negra (FRA) in 1990, de eerste grote verrassing is het Braziliaanse Sepultura in 1994. Het blijken geen eendagsvliegen. Vanaf de eeuwwisseling zijn er meestal tien nationaliteiten of meer per editie. En er komen nog steeds nieuwe landen bij. In 2012 sluiten Denemarken, Nigeria en Zuid-Afrika aan.

De nationale contingenten groeien bovendien snel aan. The Notwist is de eerste Duitse act in 2002, tien jaar later zijn dat er al negen. Frankrijk zit dan aan zestien. Het gaat Ierland vooraf en zit Canada en Australië op de hielen.

Het opmerkelijkste land is wis en zeker IJsland. Het heeft evenveel inwoners als Gent en Malmö, en toch brengt het kort na elkaar twee headliners met internationale naam en faam aan. Björk en Sigur Rós hebben elk al vier keer in Werchter gespeeld, en stonden altijd hoog genoteerd. 'Dat is het mooie aan rock'n-roll', zegt Herman Schueremans. 'Als je goed bent, kan het niemand wat schelen waar je vandaan komt. U2 veroverde de wereld vanuit Ierland, Björk en Sigur Rós vanuit IJsland.'

In 2004 bepleit hij het IJslandmodel bij minister van Cultuur

DONDERDAG 26 JUNI 2003
HOOFDPODIUM

—
BJÖRK
—

DONDERDAG 4 JULI 2013
THE BARN

SIGUR RÓS

Bert Anciaux. De premisse is dat ons land een aantal artiesten heeft dat zich normaal gezien moet kunnen handhaven op een hoog internationaal niveau. Alleen is het heel lastig om vanuit een kleine natie te vertrekken. Daar is hulp voor nodig. 'Groepen als dEUS, Novastar of Soulwax zouden de Amerikaanse top 10 hebben gehaald, als de overheid ze trapsgewijs mee had voortgestuwd.' De Scandinavische landen investeren in hun culturele ambassadeurs, met IJsland als succesvolle voorbeeld.

Je krijgt er als organisator een vracht IJslandse festivalgangers bovenop. In 2012 zijn ze in Werchter met 437, dat is 0,15 procent van de hele bevolking. Omgerekend zouden dat 16.500 Belgen op verplaatsing zijn.

BJÖRK (ISL)

1996 + 1998 + 2003 + 2007

SIGUR RÓS (ISL)

2001 + 2006 + 2008 + 2013

En ook

GUS GUS (ISL)

1999

EMILÍANA TORRINI (ISL)

2009

OF MONSTERS AND MEN (ISL)

2013

ZATERDAG 1 JULI 2000
PYRAMID MARQUEE

EL TATTOO DEL TIGRE

VERKLEDE VLAMINGEN

Het is een bijzondere passage in het Grote Geschiedenisboek van Rock Werchter. In 2000 staat er een groep op de affiche die 100 procent atypisch is voor het festival.

El Tattoo Del Tigre telt 28 muzikanten – een record – en heeft geen single of album, geen platenfirma en ook al geen platencontract. Record, record en record. De groep heeft ook amper concerten op de teller staan. Hadden ze per ongeluk rare pillen geslikt in Werchter?

‘Hoe die keuze is gemaakt weet ik niet, maar El Tattoo Del Tigre bestond natuurlijk uit mensen die ook in honderd andere bands zaten. Er was dus wel een link met rock’, zegt spreekstalmeester Adriaan Van den Hoof.

Ter situering: El Tattoo Del Tigre is Spaans voor ‘Groot Nedercubaans Showorkest der Lage Landen’. De groep van Antwerpse muzikanten en acteurs gaat tussen 1999 en 2009 loos op het beste van Pérez Prado, Yma Sumac en Tito Puente. Op papier ziet het er geweldig uit, op het podium ook.

De bende moet geen twee keer nadenken als ze de vraag van Rock Werchter krijgt. ‘De opzet is nooit geweest om op wereldmuziekfestivals te spelen. Nee, wij wilden evengoed tussen Motörhead en Cypress Hill kunnen spelen. Een gezond uitgangspunt voor een mamboband leek ons dat.’ Zo gezegd, zo gedaan. Ondanks de grote gezamenlijke ervaring op rockpodia doet de confrontatie met de 8.000 toeschouwers in de Pyramid Marquee toch naar adem happen.

‘We hadden met moeite twee keer opgetreden en dan word je daar het podium opgeduwd en zie je die gigantische massa voor je. Ik stond daar echt met open mond de menigte in te staren, bij mezelf denkend: *holy smoke*. Mijn collega-spreekstalmeester Peter Van den Begin heeft me het podium op moeten roepen.’ Na het tweede nummer is de hele tent mee. Na afloop wordt de naam van de groep gescandeerd. Wat een geslaagde thuismatch. ‘De volgende dag zegt iemand backstage tegen mij: “Adriaan, we hebben gisteren een groep gezien in de Marquee. Dat is echt iets voor jou, geweldig.” Onwaarschijnlijk maar waar. Het publiek had dus niet door dat wij verklede Vlamingen waren die mambo kwamen spelen. Ik heb gezegd: “Dat ga ik eens checken, eens kijken of ze al platen hebben.” Vier jaar later. El Tattoo Del Tigre sluit op zondag Rock Werchter 2004 af in de Pyramid Marquee, na N*E*R*D en Air. Op het hoofdpodium had op datzelfde moment David Bowie kunnen staan. Hij wordt vervangen door 2manydjs. ‘Dan denk ik: *mission accomplished*.’

EL TATTOO DEL TIGRE (BEL)
2000 + 2004

DE OUDERLINGEN

70

Seasick Steve (2011)

68

Seasick Steve (2009)

64

Charles Bradley (2013)

62

Neil Young (2008)
Roger Daltrey (2006)

61

Pete Townshend (2006)
Grace Jones (2009)

60

Bettye LaVette (2006)

57

Robert Plant (2006)

56

Nick Cave (2013)

VRIJDAG 4 JULI 2008
HOOFDPODIUM

NEIL YOUNG

IK WAS ZEVENTIG IN 2011

De gemiddelde leeftijd van de artiesten is lange tijd wellicht zogoed als ongewijzigd gebleven. Maar ondertussen zijn er in de muziekindustrie aanzienlijk wat leeftijdsgrenzen verlegd. Een rockgroep van zeventigers die op wereldtournee gaat zoals de Rolling Stones? Het was een kwarteeuw geleden ondenkbaar. Alleen bluesmannen mochten stokoud zijn.

De eerste vijftigers duiken rond 1990 op: Bob Dylan, Paul Simon, Lou Reed en Boatsy Collins (die mee was met Deee-Lite).

De eerste (bijna-)zestigers arriveren in groep in 2006: Roger Daltrey en Pete Townshend van The Who, Robert Plant en souldiva Bettye LaVette.

De eerste passagier op tram zeven is de Amerikaanse bluesmuzikant Seasick Steve. Hij was zeventig bij zijn tweede doortocht in 2011. De man had de eerste keer in 2008 Neil Young onttroond als nestor.

VRIJDAG 29 JUNI 2012
HOOFDPODIUM

PEARL JAM

EINDELIJK

Op vrijdag 30 juni 2000 komen tijdens een concert van Pearl Jam op het Deense Roskilde Festival negen mensen om. Tientallen mensen raken zwaargewond. De Europese tournee wordt afgelast. De groep denkt eraan om helemaal te stoppen. 'Het zou geen goede manier geweest zijn om het bijltje erbij neer te gooien', zegt gitarist Mike McCready later in *de Volkskrant*. 'We konden niet in mineur eindigen.' De groep wordt twee dagen later in Werchter verwacht. Op zaterdagochtend 1 juli is er crisisberaad met de burgemeester, de veiligheidsdiensten en de organisatoren. Daar komt een geruststellende boodschap uit: in Werchter kan zo'n drama nooit gebeuren.

Tijdens een persmoment worden de veiligheidsmaatregelen nog eens opgesomd: de compartimentering voor het hoofdpodium, de aangepaste dranghekken, de vele en brede nooduitgangen, de veiligheidsgang in het midden van het terrein, de slipvrije bodem. Op het terrein wordt een minuut stilte gehouden voor de slachtoffers van Roskilde. De Amerikaanse groep Live, gepland op zaterdag 1 juli, speelt op zondag een tweede keer.

Het is al de tweede keer dat Pearl Jam afzegt. In 1992 had de groep om 10.20 uur op het hoofdpodium moeten spelen, na The Scabs. In allerijl worden Smashing Pumpkins overgevlogen vanuit Chicago. 'Normaal gezien stonden we die dag met L7 in Milwaukee, op een boot', zegt voorman Billy Corgan. 'We hebben even getwijfeld voor we onze handtekening onder het contract zetten. Het grootste struikelblok voor ons was Extreme (*eendagsvlieg met de hit 'More Than Words'*). Als onze collega-gitaargroepjes weten dat we samen met hen op één affiche hebben gestaan, worden we vast en zeker met pek en veren ingesmeerd.'

Op 30 augustus 2006 staan Eddie Vedder en de zijnen eindelijk op een Belgisch podium. 'Pearl Jam laat rock op topsport lijken', schrijft *Gazet van Antwerpen*. Een uitzinnig Antwerps Sportpaleis bezorgt de groep kippenvel. 'See you next year', zegt Vedder aan het slot van het concert. Het aftellen naar Werchter kan beginnen.

Op vrijdag 29 juni 2007 is het eindelijk zover. Pearl Jam is op dat moment zeventien jaar actief.

PEARL JAM (USA)
2007 + 2010 + 2012

VRIJDAG 29 JUNI 2012
HOOFDPODIUM

PEARL JAM

VOORTSCHRIJDEND INZICHT

Herman Schueremans in 1996: 'In februari zei de pers: "Wie zijn die onnozelaars van Pearl Jam die als tweede op de affiche mogen staan?"

In mei schrijven dezelfde mensen: "Wat denkt Schueremans wel, zo'n grote groep die maar tweede mag spelen?" Achteraf beseft je dat we hen hebben vervangen door een groep die nog veel straffer is geworden: Smashing Pumpkins. Die zijn doorgroeid, Pearl Jam is door omstandigheden wat ter plaatse blijven trappelen. Hopelijk komen ze erbovenop.'

‘PÊCHE DÉMODÉE’

ZONDAG 7 JULI 1985
HOOFDPODIUM

DEPECHE MODE

‘Zoals bekend weten wij van Torhout/Werchter altijd het beste uit het rockaanbod te kiezen. Dan nu een complete verrassing: Depeche Mode.’ Presentator Guy Mortier leidt de eerste omstreden groep uit de festivalgeschiedenis in.

Op de persbanken is er geen compassie. ‘Pêche Démodée, de exponenten van de gel-generatie verkopen alleen lucht in plasticverpakking’, tekende Jacky Huys destijds in *De Morgen* op.

Het muzikantengilde is misnoegd. ‘Dat waren voor ons de

mannen die ons werk afpakten’, zegt Paul Van Bruystegem (Triggerfinger). ‘Zij hadden synthesizers en sequencers, en wij zaten daar nog met ons *gitarreke*.’ Het publiek geeft ook niet thuis. ‘De fluitkoortjes snerpen soms nog in onze oren’, schreef Jacky Huys vele jaren later. ‘Het was de eerste keer dat er gefloten werd in het publiek’, zegt Herman Schueremans.

De groep voelde het aankomen, zoals een hond die in de verte een onweer hoort. ‘Die gasten lazen op het vliegtuig naar hier rare dingen over zichzelf in het boekje van Sabena. (*) Die kwamen hier down aan. We hebben de groep opgevangen en de dingen uitgeklaard.’ ‘Wat ik straf vind aan Herman Schueremans, is dat hij zich daar helemaal niets van aantrok. Die deed altijd wat hij moest doen’, zegt Van Bruystegem. ‘Elektronische muziek werd alsmaar populairder, dus vond ik dat ik Depeche Mode moest brengen’, aldus Schueremans.

De groep zal pas in 2006 naar Werchter terugkeren, maar dan wel als de afsluiter van het festival op zondag.

Het publiek is laaiend enthousiast. ‘Het onthaalde frontman en monument Dave Gahan uitbundig toen hij zijn jasje opzij schoof en de getatoeëerde armen de lucht instak’, schrijft Kristof Bohez in *Het Nieuwsblad*.

Wat grepen uit de pers. ‘Een afscheid in stijl van een groep die nog vele jaren mee kan.’ ‘In hitmodus indrukwekkend.’ ‘Depeche Mode mag dan al een oude band zijn maar het publiek dat ernaar komt kijken blijft zich vernieuwen.’ De

collega-muzikanten: ‘Ik kreeg het benauwd toen ik zag dat we op Werchter na zo’n legendarische groep moesten spelen’, zegt Tom Smith van Editors in 2013 bij de volgende doortocht van Depeche Mode. ‘Ik blijf geïnteresseerd in wat ze doen. De manier waarop ze hun muziek presenteren, is imposant.’ ‘Het blijft tot vandaag bovenkomen’, zegt Herman Schueremans. ‘Anderzijds heeft het zeker een band geschapen. Depeche Mode speelt overal in de wereld grote stadionshows op eigen kracht. Maar de groep komt nog altijd graag headlinen in Werchter.’

(*) *Een grappige historische noot. Herman Schueremans zegt het volgende in een interview met Humo in 1991: ‘Ik heb ooit last gehad met Depeche Mode omdat die in het blaadje van Sabena hadden gelezen dat ik “mijn grootste twijfels” had over hun liveshow.’ Herman had dus zelf die ‘rare dingen’ gezegd. Al was dat zo niet bedoeld. Hij gaf Depeche Mode als voorbeeld van hoe uitspraken soms – al dan niet moedwillig – verkeerd werden geïnterpreteerd en hem zo last bezorgden. Het had hem geleerd om voorzichtiger te zijn. ‘Dat gezeur wil ik vermijden.’*

DEPECHE MODE (GBR)
1985 + 2006 + 2013

VERSE CONTROVERSE

1999—ROBBIE WILLIAMS

Hoort een voormalig lid van een boysband thuis op een rockfestival?

Humo wil vooraf weten of hij niet bang is om uitgelachen te worden. ‘Nee, ik kon altijd het hardst lachen van de hele klas. En bovendien heb ik een microfoon. Wat niet wil zeggen dat het niet terecht zou zijn, als ze mij zouden uitlachen.’ ‘Dat was *not done*’, zegt Herman Schueremans. ‘Hij was blij dat hij op een écht festival kon staan. Op voorhand was men tegen, maar tijdens het concert werd iedereen stormenderhand ingepakt.’ ‘De zon scheen die bewuste namiddag en op een wat zure enkeling na genoot iedereen van de complexloze liedjes van de jonge Brit. Hij bleek nog grappig te zijn ook’, schrijft *Het Laatste Nieuws*.

2000—MOBY

Heeft Moby geplaybackt of niet?

‘De meeste zangpartijen zijn samples, de drumloops ook’, zegt Moby. ‘Er speelt wel een drummer mee, maar de ritmepartij staat hoofdzakelijk op tape. Iedereen die op het podium staat, speelt echt, maar de computer doet de dingen die de mensen niet kunnen, en dat is nogal wat.’

2009—MILK INC.

Mogen Regi en Linda op Rock Werchter staan?

Op Facebook wordt opgeroepen om de groep te bekogelen met fruit. Een anti gaat nog een stap verder: ‘Uw gebit zal er anders uitzien na Werchter, Regi.’ ‘De fans geven lik op stuk op het forum van Milk Inc. ‘Sorry, maar ik vind eerlijk gezegd dat ze laag gevallen zijn om op zo iets te gaan optreden’, of ‘Ik vind dat die vuile rockers op Werchter Milk Inc. niet verdienen. Ik zal niet gaan want voor 75 euro ga ik liever een paar keer naar het Sportpaleis.’ Eindbalans: ‘Het was feest voor iedereen die van feesten houdt, zonder moeilijkdoenerij of misplaatste pretentie.’ (*Humo*)

ZATERDAG 5 JULI 2008
HOOFDPODIUM

RADIOHEAD

GROEN LICHT

Radiohead bestelt in 2007 een studie bij Best Foot Forward, een adviesbureau uit hun thuisstad Oxford dat is gespecialiseerd in duurzaamheid. De Britse groep wil weten hoe groot de ecologische impact is van hun activiteiten. En dan vooral van het toeren. Het vervoer, het energiegebruik, het transport van de fans...

Het onderzoek vormt de basis voor de Carbon Neutral World Tour. Wie Radiohead in 2008 in huis wil halen, moet een dossier indienen waarin het milieubeleid van het festival omstandig wordt toegelicht. De belangrijkste aandachtspunten zijn a) het transportbeleid, b) recyclageprojecten en c) groene stroomvoorzieningen.

Het is Radiohead menens. Glastonbury wordt bijvoorbeeld niet weerhouden. De Britse wereldtopper faalt op het vlak van openbaar vervoer. Werchter krijgt wel groen licht.

Radiohead is ook streng voor zichzelf. Elk aspect van de tournee krijgt een grondige doorlichting. Licht, geluid en decor voor het Amerikaanse en Europese luik van de tournee worden dubbel gemaakt of gehuurd. Zo hoeft alles niet heen en weer te vliegen. De groep neemt alleen nog 12 gitaren mee op het vliegtuig. Door een efficiëntere planning kan men het aantal trucks voor het grondvervoer herleiden van 36 tot 5.

Het meest zichtbare voor de fans is een slim en zuinig ledsysteem. De verticale zuilenrijen en het bevreemdende licht geven het concert in Werchter het experimentele karakter en de scherpe rand die Radiohead graag hebben wil. Vorm en functie vallen precies samen.

RADIOHEAD (GBR)
1996 + 1997 + 2003 + 2008

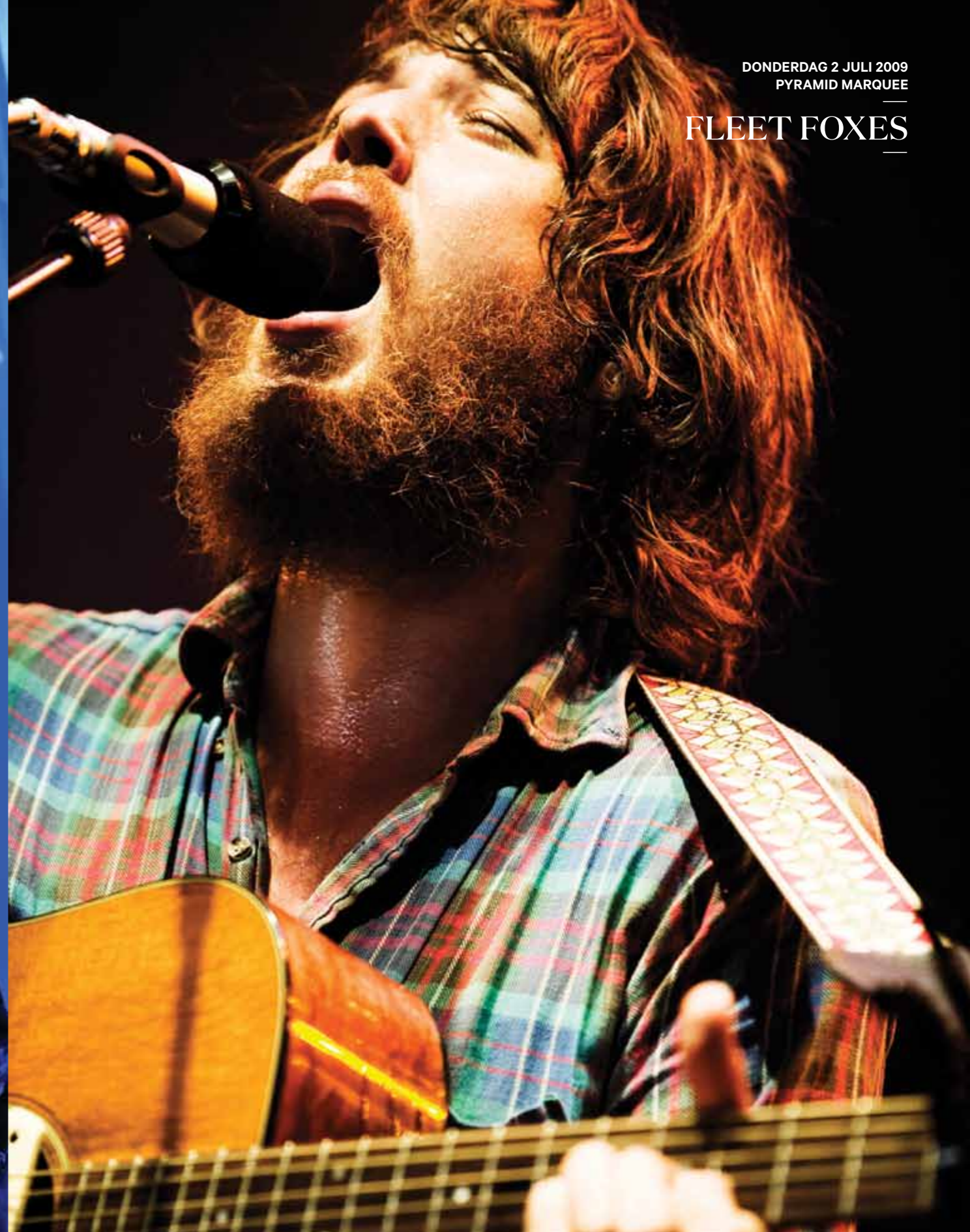
ZATERDAG 5 JULI 2008
HOOFDPODIUM

RADIOHEAD

DONDERDAG 2 JULI 2009
PYRAMID MARQUEE

FLEET FOXES

DE MAGIE VAN DE MARQUEE

Het is een plek waar carrières zijn begonnen. Waar startende groepen zichzelf overstegen en een ticket voor het hoofdpodium verdienden. Maar de mooiste momenten in de Pyramid Marquee (1998-2012) waren de vele keren dat het publiek uit zijn dak ging en zo de groep verbaasde. Verbijsterde blikken, concerten die worden stilgelegd, ogen die niet worden geloofd. De tent ging dicht omdat ze te versleten en te klein was geworden. Een eerbetoon in veldverslagen.

2001 – DE MENS

‘Door de houten vloer heeft de Marquee een heel aparte akoestiek. Als de toeschouwers daar juichen, doen ze dat in hoofdletters. We kregen het gevoel dat we samen met die tent gingen opstijgen. Dat was kicken, maar het leek voorbij in twee minuten. Je kunt zo’n moment niet vatten.’

– FRANK VANDER LINDEN

2004 – SIOEN

‘Ik wilde wel iets zeggen, maar het ging niet. De mensen bleven maar klappen. Het haar op mijn armen stond overeind. Ik rilde.’

– FREDERIK SIOEN

2004 – FRANZ FERDINAND

‘In de woorden van de band zelf: “Amazing!” en in de slotlyrics van ‘Darts of Pleasure’ doken de aangepaste woorden “you guys have been super fantastic” op. Deze Marquee ging dan ook Berserk! Inderdaad, met de hoofdletter B.’

– GO FOR MUSIC

‘Het publiek blééf maar roepen en schreeuwen. Daarom speelden we ook zo goed: de mensen in de tent hebben ons een enorme energy boost gegeven.’

– NICK MCCARTHY

2005 – BLOC PARTY

‘Net als de jongens van Franz Ferdinand vorig jaar stonden de groepsleden er zich een beetje lacherig over te verbazen welke impact mokerslagen als “Like Eating Glass” en “Helicopter” hadden op het idolate publiek.’

– DE MORGEN

2009 – FLEET FOXES

‘Het publiek werd hoe langer hoe enthousiaster en de groep was verbaasd dat het publiek zo opgepept leek. “How many have drunk Red Bull today?” was dan ook de oprechte vraag die ze aan ons stelden.’

– GO FOR MUSIC

‘Het publiek zong mee met “White Winter Hymnal”, tot grote verbazing van de band zelf.’

– DE STANDAARD

‘U bent allen ongelooflijk fantastisch, compleet te gek, hoogst fabuleus, volslagen crazy, uitermate geweldig, ongelooflijk keimegabangelijk en gewoonweg supertof (x5).’

– HUMO

FLEET FOXES (USA) — 2009 + 2011

HET SALOMONSOORDEEL

ZONDAG 5 JULI 1981
HOOFDPODIUM

DE KREUNERS

De Kreuners nemen in 1980 een eerste single op in Londen. De producer is Jean-Marie Aerts, op dat moment de gitarist van Johan Verminnen.

De MAF Brothers uit Herentals schieten de opnamekosten voor. Het vijftal heeft de kleine gemeente Herenthout in de buurt van Herentals uitgebouwd tot ‘het mekka van het Vlaamse clubcircuit’ (dixit Humo). Dat deden ze met de hulp van Herman Schueremans, die ze hadden ontmoet tijdens een optreden van Kevin Coyne in Mechelen.

Er volgt een samenwerking. Zaal Lux wordt een vaste stop in het alternatieve zalencircuit dat Schueremans aan het uitbouwen is. ‘Herman had toen nog niet de contacten die hij nu heeft, maar hij begon toch stilaan naam te maken’, zegt ‘brother’ Gust Spruyt.

Het samenspel leidt tot legendarische avonden. The Cure, Dire Straits, The Undertones, Siouxsie & The Banshees en U2: ze vinden allemaal de weg naar Herenthout.

Op woensdag 16 april 1980 stellen De Kreuners in Zaal Lux hun eerste single voor. ‘Nummer 1’ is een springerig nummer. Ska in een lichtvoetig en brandend Nederlands. De groep heeft nog niet veel nummers en moet een hele avond vullen. Daarom nodigen ze enkele gastzangers uit om covers te brengen: Nicky Tesco van The Members is er, Big Bill, Rick Tubbax, Ludo Mariman en helemaal uit Oostende: blueszanger Arno Hintjens.

Het wordt een historische avond. Backstage ontmoeten Arno Hintjens en Jean-Marie Aerts elkaar. Het zijn allebei jongens van de kust. Maar ze praten voor het eerst in de Kempen. Het klikt: T.C. Matic wordt kort daarna geboren.

De Kreuners brengen ‘Nummer 1’ in eigen beheer uit. Ze verkopen er 9.000 stuks van. En nog komen de platenfirma’s niet snuffelen. Er is niet zoveel animo voor rock uit eigen land in die tijd.

De enige geïnteresseerde is Herman Schueremans. Hij werkt op dat moment om den brode als labelmanager bij WEA (later Warner Music), een van de grotere platenfirma’s. Concerten organiseren doet hij in zijn vrije tijd. Een van zijn organisaties is een dubbelfestival in Torhout en Werchter, waar dan zo’n 36.000 toeschouwers op afkomen.

Herman wikt en weegt lang. Zijn baas Ted Sikkink ziet niets in De Kreuners, maar Schueremans zet toch door. In april 1981 is het debuutalbum ‘s Nachts kouder dan buiten klaar. Het heeft een Engelse klank, het is meezingbaar en het moet worden gehoord. De producer is – opnieuw – Jean-Marie Aerts.

Schueremans schuift De Kreuners naar voren als opener van Torhout/Werchter 1981. Sponsor Humo vindt echter dat T.C. Matic de revelatie is van het jaar. De affiches zijn nog heel beperkt dan, er zijn maar zeven plaatsen, dus moeten ze kiezen.

Het wordt een salomonsoordeel: het West-Vlaamse T.C. Matic in Torhout, De Kreuners uit Lier in Werchter. Ei zo na staat T.C. Matic ook in Werchter. Omdat de Jamaicaanse groep Toots & The Maytals een dag eerder veel te laat is komen opdagen in Torhout vraagt Schueremans voor de zekerheid aan T.C. Matic om stand-by te zijn.

‘Wij natuurlijk hopen en bidden: in de namiddag op Werchter spelen, dat zagen wij wel zitten’, zegt Jean-Marie Aerts. ‘Een paar uur hebben we daar backstage zitten te wachten, tot Schueremans naar ons kwam: “Oké mannen, begin maar uit te laden, want het ziet er naar uit dat jullie moeten spelen.” En geloof het of niet, net op dat moment komt Toots toch wel niet aan, zeker? Tedju! Een fantastische band, hè, Toots & The Maytals, maar op dat moment denk je toch wel even: merde.’

Werchter is een godsgeschenk voor De Kreuners. Een week na het festival is ‘s Nachts kouder dan buiten een gouden plaat, met Kerstmis is de groep een fenomeen. De Kreuners verkopen dat jaar 30.000 stuks en zijn daarmee de best verkopende band van WEA. Ze doen het beter dan Prince, Rod Stewart en Elvis Costello.

DE KREUNERS (BEL)

1981

‘EDDY
EDDY
EDDY’

Daar staat hij dan aan het einde van het nummer ‘Tour de France’ in het groot en in zwart-wit op de schermen: de jonge Eddy Merckx. De applausmeter gaat in het rood als Kraftwerk het beeld toont, de Pyramid Marquee roept ‘Eddy Eddy Eddy’. De leden van New Order en The Chemical Brothers staan in de frontstage te kijken en snappen er niets van.

KRAFTWERK (DEU)
2005

‘A DOUBLE WHAMMY’

ZATERDAG 30 JUNI 2012
THE BARN

SIMPLE MINDS

België staat nog niet zo lang op de muzikale wereldkaart. Of de ‘map’, zoals Herman Schueremans altijd zegt. Tot het einde van de jaren zeventig was het een braakland. ‘België moest je volgens buitenlandse agenten snel doorrijden, of liever nog, je moest er met een grote boog omheen rijden.’

De jonge concertpromotor concentreert zich dan maar op kleinere groepen met potentieel die kansen zoeken. Rock Torhout en Rock Werchter worden voor heel wat grote namen de eerste speelplek op het continent. Talking Heads, Dire Straits, U2, Eurythmics, Simple Minds, R.E.M. en later ook Smashing Pumpkins staan er in het begin van hun carrière.

Voor de meesten onder hen is het de eerste keer dat ze op een groot podium voor een groot publiek spelen. Dat is vaak een openbaring. ‘Bono zei me destijds dat die ervaring hem de ogen had geopend. Hij beseftte dat U2 veel groter kon zijn dan de zalen van 3.000 toeschouwers waar de groep toen voor speelde. Ze maakten een sprong naar menigtes die tien keer groter waren.’

T/W is een wipplank en dat wordt doorverteld. ‘In alle bescheidenheid denk ik dat wij hebben gehol-

pen bij het creëren van de groepen van de jaren tachtig. We hebben ze dan nog kunnen terughalen ook.’ Jim Kerr van Simple Minds geeft een extra troefkaart aan: ‘Je had toen Torhout én Werchter, *a double whammy*.’ Aan het einde van de jaren negentig bleek die dubbelslag niet langer haalbaar, maar lange tijd was hij een absolute troef.

Simple Minds spelen halverwege de jaren tachtig drie keer op het dubbel-festival en smeden een blijvende band met ons land. De Schotten groeiden de voorbije jaren uit tot de meest geliefde groep uit de geschiedenis van de Night of the Proms. En ze warmen zich bij voorkeur in België op voor een nieuwe tournee.

De eerste keer in 1983 staan Kerr en co. geprogrammeerd tussen U2 en Peter Gabriel. ‘We kwamen bibberend op en stapten met het hoofd opgeheven van het podium.’ Drie jaar later worden Simple Minds op Rock Torhout 1986 aangekondigd als ‘*the biggest band in the world*’. Het podium is speciaal vergroot en de groep heeft 9.000 kilo licht meegebracht. Simple Minds nemen de zaak over.

Kerr loopt in Torhout rond in dure gewaden en lost vredesduiven op het podium. Op de PA-toren hangen immense doeken met afbeeldingen van witte tortels. ‘Ik kwam vrijdagavond om vijf, zes uur aan en ik zag die doeken hangen’, zegt Schueremans. ‘Ik heb nog geprobeerd om ze eraf te krijgen, maar het lukte niet meer. In Werchter waren ze wél verdwenen. De groep heeft zich achteraf trouwens zwaar verontschuldigd.’

‘We voelden ons *overruled*,’ vult Hedwig De Meyer aan, ‘het plezier was er een beetje af. We trokken er onze lessen uit en maakten een jaar later opnieuw een festival, dit keer geen ‘Simple Minds & Guests’. De samenvatting van *Humo*: ‘Deze groep is aan rusten toe.’ Een kwarteeuw gaat voorbij. In 2012 staan Simple Minds weer op Rock Werchter. Niet op het hoofdpodium, maar in The Barn, een nieuwe tent voor 14.000 toeschouwers. En niet in het donker maar om 17.30 uur, tussen Noah and the Whale en My Morning Jacket. ‘We zijn een beetje vrijbuiters deze keer’, zegt Kerr vooraf. ‘We zijn geen headliners, er rusten geen hoge verwachtingen op ons. Een groot deel van het publiek is bovendien te jong om ons goed te kennen. En het oudere deel kent de nummers die we gaan brengen dan weer niet zo goed.’

Het plan was aanvankelijk om materiaal uit hun eerste, minder bekende albums te brengen. Maar in de tweede helft van de set komen ook kanonnen als ‘Don’t You Forget About Me’ en ‘New Gold Dream’ voorbij. Geen vredesduiven, niks bombast. Gewoon een stevige *whammy* die de geschiedenis in juistere perspectieven plaatst.

SIMPLE MINDS (GBR)
1983 + 1984 + 1986 + 2012

ZATERDAG 30 JUNI 2012
THE BARN

SIMPLE MINDS

'Een frontstage-securityman van voorbij de vijftig verwoordde zaterdag mooi hoe een open geest genres, generaties en vooroordelen kan overbruggen. In The Barn hadden Simple Minds zopas een mokerslag uitgedeeld die in één klap 26 jaar afwezigheid overbrugde. "Kijk: overal kippenvol, en ik hou niet eens van deze muziek."

GAZET VAN ANTWERPEN

'De tent barstte letterlijk uit haar voegen, en ook buiten was het over de koppen lopen. Het concert van Simple Minds was een verjongingskuur, een geschiedenisles, een verbroedering en – bovendien – een herontdekking van een band die ook in 2012 nog perfect zijn plaats op de affiche kon verantwoorden. De applausmeter ging keer op keer in het rood, en de bis was meer dan verdiend. Niemand die achteraf nog de wenkbrauwen fronste.'

DE MORGEN

'De oudjes van Simple Minds werden gekoesterd.'

DE STANDAARD

DONDERDAG 30 JUNI 2011
PYRAMID MARQUEE

EELS

‘I FEEL LIKE A BEATLE’

Eels is *‘biggest in Belgium’*. Nergens anders ter wereld is de groep van en rond Mark Oliver Everett zo populair als in de kleine natie bij de Noordzee. En de roem wordt alleen maar groter. Sinds 2009 belandt elk nieuw album hoog in de Ultratop, de nationale hitparade.

Spelen in België is bijgevolg altijd een thuismatch. ‘Ik kan mij geen enkel minder moment herinneren’, zegt Everett. ‘Het Belgische publiek is altijd warm en ontvankelijk. Het geeft graag en veel. Dat is iets wat het publiek op andere plaatsen vaak niet begrijpt. Dat het een collectief proces is. Jij moet ons iets geven en wij geven jou iets terug.’

Op donderdag 30 juni 2011 wordt er in de Pyramid Marquee in Werchter gul gegeven. Tijdens ‘The Look You Give That Guy’, een nummer waarvan de pracht alleen in België een hitparadestatus toebedeeld heeft gekregen, gaat het naar een climax.

‘In het midden van het nummer wordt het publiek helemaal wild tijdens een rustige passage. Zonder reden ogenschijnlijk. We begrijpen niet wat er gebeurt en kijken fronsend naar elkaar. Het geroep wordt zo luid dat we het nummer moeten stilleggen. We hebben altijd wel een enthousiast publiek, maar het was ons nog nooit overkomen dat we onszelf niet meer hoorden spelen.’ Het applaus houdt een volle minuut aan. De houten vloer van de Pyramid Marquee davert. Everett moet zichtbaar slikken en spreekt historische woorden. ‘Dit zijn we niet gewend waar wij vandaan komen. Een klein beetje misschien, maar dit was heel veel. *I feel like a Beatle.*’

EELS (USA)
2000 + 2006 + 2011

FROM ROADIE TO HERO

ZATERDAG 4 JULI 2009
HOOFDPODIUM

TRIGGERFINGER

LEUVEN, 1975

Café De Weerelt op de Oude Markt is de vaste stek van de lokale muzikscene. Armand Hombroeckx, beter bekend als Big Bill Krakkebaas of kortweg Big Bill, is er de heerser. Hij tapt in het café en deelt zijn favoriete platen met de vaste klanten. 'Armand is de eerste persoon die ik ooit op een elektrische gitaar zag spelen. Voor mij was hij God', vertelt Paul – Lange Polle – Van Bruystegem. 'Wanneer hij moest spelen, was het ruzie over wie er mee mocht als roadie.'

WERCHTER, ZONDAG 13 JULI 1975

Het roadieschap stelt in die jaren nog niet veel voor. 'Een Fender in je koffer leggen, veel meer was het niet. Maar je kon mee binnen, andere groepen zien spelen en gratis pinten drinken. Met Armand mocht ik mee naar de allereerste editie van Werchter. Ik hoorde daar voor het eerst een drummer door een PA: wauw! Maar verder herinner ik mij vooral dat het er rook als in een zompige biertent. Half scouts, half leger, half café, zeg maar.'

WERCHTER, VRIJDAG 2 JULI 2004

Lange Polle, inmiddels Monsieur Paul, staat zelf op Rock Werchter, als bassist van Triggerfinger. De groep opent in de Pyramid Marquee. Het regent en de tent loopt vol. 'Mochten ze me dertig jaar eerder hebben gezegd dat ik ooit zelf op Werchter zou spelen, ik had eens goed gelachen. En dan sta je daar toch. Doodzenuwachtig was ik. Het was een beetje alsof we in onze eigen tuin aan het spelen waren. Niet dat ik veel mensen herkende, maar Werchter blijft voor mij toch akelig dicht bij mijn thuis. In elk geval, het was er toen *boenk* op.'

WERCHTER, ZATERDAG 4 JULI 2009

12.30 uur op de Main Stage. Luc Janssen kondigt Triggerfinger aan als een uitwaseming van alcohol, kerosine en woestijnzand. Leadzanger Ruben Block zegt: 'Goedemiddag, lieve kindjes. De man naast mij (*Monsieur Paul*) kan er wel eens imposant uitzien – en zeker in zijn nieuw, speciaal voor de gelegenheid gekocht kostuum; een maatje te groot, op de groei – maar *dit* (*wijzend naar het publiek*) ziet er toch ook redelijk imposant uit.'

WERCHTER, VRIJDAG 1 JULI 2011

'Toen we "My Baby's Got a Gun" begonnen te spelen – een bluesy nummer, redelijk monotoon, met wel zes volle minuten gitaar – was de hele wei in de handen aan het klappen. Het moment waarop Mario en ik invielen op drums en bas, was voor mij kippenvel', aldus Monsieur Paul. 'Zelden meegemaakt. En ik heb in mijn leven toch al op heel wat podia gestaan.' Nog zo'n fantastisch moment was de drumsolo van Mario. Ik denk dat wij de enige band in de historie van Rock Werchter zijn die zo veel minuten van zijn concert (zeven van de veertig) uitbesteedt aan de drummer. Dat doe je een publiek in principe niet aan. Maar dat is buiten mijnheer Goossens gerekend. Je zag het publiek zot worden.'

TRIGGERFINGER (BEL) – 2004 + 2009 + 2011

1975 DE EERSTE KEER

De eerste editie wordt geopend door Vulgus uit Langdorp.

HALLO ALLEMAAL

'Vulgus bestond uit vijf leden – ik was de zanger – en bracht rockmuziek', zegt René Scheveneels (*1949). 'Nu is dat alledaags, voor sommigen al passé, maar toen was rock nog echt rebels en duivels.'

'We zijn met een busje naar Werchter gereden, met ons vijven en onze instrumenten erin. Met de hulp van twee sympathisanten en onze toenmalige lieven hebben we alles opgesteld.' Ik denk dat mijn eerste woorden "Hallo allemaal" waren. Onze set duurde ongeveer drie kwartier. We speelden eigen nummers, maar vooral covers: "Johnny B. Goode" van Chuck Berry en "You Really Got Me" van The Kinks, maar dan in onze eigen, ruwere versie.'

Wat ik toen aanhad? Een jeans en een T-shirt. Ik was toen een van die langharige jongeren die een jeansbroek durfde te dragen, stel je voor. Ik denk dat we dertig à veertig eigen fans bij hadden – Werchter was niet ver van onze thuisbasis – en verder was er een publiek van een paar honderd mensen. Meer niet.

Het festival vond plaats in een middelgrote tent. Er lagen geen planken op de vloer, er was alleen authentiek gras. Ik heb toen na het optreden van een fan een bosje boterbloemen gekregen. (*lacht*) Wij konden in die tijd niet leven van onze muziek, dat was ondenkbaar. Het optreden op Werchter heeft ons toen hooguit twee bakken bier opgeleverd, denk ik.'

ROCKADEL

1975 is de enige editie die 100 procent Belgisch is. Het zijn niet echt grote namen. Maar tussen de artiesten bevindt zich toch heel wat toekomstige rockadel.

- De bassist van Banzaï (Antwerpen) is Evert Verhees. Hij toert later met onder anderen Julien Clerc, Eddy Mitchell en Soulsister. Hij is belangrijk voor de carrière van Maurane en componeert nummers voor Toots Thielemans, Will Tura en Paul Michiels. Verhees schreef ook de muziek van de Gamma-spot.
- De roadie van Banzaï is Marc Van Puyenbroeck, later bassist bij Clouseau, Soulsister en vele anderen.
- De frontman van Hold Up (Mechelen) is Jean Rousseau, later bij Der Polizei en medestichter van de LSP-Band.
- Sock & Soul (Leuven) is de groep van Big Bill Krakkebaas (Leuven voor bosbes), bekend van 'Ene me hesp en ene me kees'.
- De drummer van Stormy Monday (Wilrijk) is Cesar Janssens, later bij The Kids en Raymond van het Groenewoud.
- 'Er zijn in Werchter vriendschappen gesmeed voor het leven', zegt Willy De Quidt van Stormy Monday, de enige groep die is blijven voortleven. 'Evert Verhees en Cesar Janssens gaan nog elke maandagmorgen in het Middelheimpark joggen. En traditiegetrouw verzamelt de bende op nieuwjaarsdag bij mij thuis. Ook Rik De Vos (Banzaï), die in Frankrijk woont, duikt dan wel eens op.'

6 JULI 1980
HOOFDPODIUM

THE KINKS

Het is het eerste heroïsche plakboekmoment van Rock Werchter. Wie erbij was, blijft het navertellen. 'Dat optreden van The Kinks was echt super', zegt toeschouwer Leo Winnepenninckx uit Wakkerzeel. 'Er brak ook een onweer los en iedereen was drijfnaat. Maar dat hoort erbij.'

Voorman Ray Davies (36) komt met een limousine vanuit Parijs – via Torhout – naar Werchter. Hij wordt vergezeld door Chrissie Hynde (29) van The Pretenders. De jonge groep rond Hynde heeft zich in de aandacht gewerkt met straf werk als 'Brass in Pocket' en 'Kid'.

Er moet niets achter worden gezocht, zegt Hynde. Ze is gewoon van plan om wat songs te schrijven met haar idool. Als Davies erom zou vragen, wil ze wel meezingen op 'Stop Your Sobbing'. The Pretenders hebben het jaar daarvoor een eerste kleine hit gescoord met een cover van dat nummer.

'THE KINKS FOREVER'

Het stortregent bij het einde van de festival dag. Ray en Dave Davies zijn solidair met het publiek. Via twee loopbruggen rennen ze de regen in. 'Nat tot op het bot, zoals alle dapperen die op hem hadden gewacht', schrijft Marc Didden vanuit een loopgraaf. 'Het eerste anderhalf uur was briljant maar de ware spetters sloegen maar in de pan tijdens de twintig minuten lange toegift. Het rolde er allemaal uit met het gemak waarmee J.C. nog altijd zijn hemelse sluizen liet leeglopen. "The Kinks forever" schreeuwde een drenkeling achter mij net voor hij voor eeuwig in de modder verdween, en of hij gelijk had. The Kinks zijn voor altijd.'

Het is ook een memorabel moment voor Hedwig De Meyer. 'Het regende zo hard en toch was het fantastisch. Aan de uitgang was er geen doorkomen aan door de grote slijkpoel die daar was ontstaan. Schoenen bleven er gewoon in de modder steken. 's Anderendaags kwam iemand vragen of we zijn schoenen niet hadden gevonden. "Hoe zagen ze eruit?" vroeg ik. "Wit", antwoordde die gast.'

Ray en Dave Davies rijden na afloop in aparte wagens weg. Chrissie Hynde heeft niet meegezongen. In 1983 wordt Natalie Hynde geboren, dochter van Ray en Chrissie.

THE KINKS (GBR) – 1980

JEFF BUCKLEY

Het was het moment van Rock Werchter '95 waar de incrowd naar had uitgekeken. Jeff Buckley had het magistrale debuut *Grace* (1994) gemaakt. Een prima livereputatie ging hem vooraf. De Amerikaan was, *cream on top*, bovendien de zoon van legende Tim Buckley, een Amerikaanse singer-songwriter die op achtentwintigjarige leeftijd aan een overdosis overleed.

Het is zondag 2 juli 1995, 13.30 uur in Werchter. dEUS heeft net geschiedenis geschreven door als eerste Belgische groep zo hoog op de affiche te staan: ze spelen als vierde van negen acts.

Er is nog een primeur. Voor het eerst is er een tweede podium en dat mag Jeff Buckley inwijden. Dietert Bernaers, journalist van *Het Belang van Limburg* (vandaag van *Het Laatste Nieuws*), brengt verslag uit. 'Jeff Buckley mocht eraan beginnen, seconden nadat dEUS van het hoofdpodium stapte. Tom Barman rende van de ene backstage naar de andere frontstage, knikte in Buckleys richting dat hij kon starten en zag samen met ons dat de drummer een tricolore drum had meegebracht. Die knipoog had niet hoeven, er waren genoeg Buckley-fans naar het tweede podium afgezakt om de boel een beetje op te vrolijken.'

Het is een hoogdag voor superlatieven. 'Buckley liet zijn beweeglijke, gekwelde falsetstem door zijn songs vlinderen, *fucked up love songs* vol donkere engelen en spook-

'Mijn optreden was nagenoeg perfect. Een van de hoogtepunten in mijn carrière. Jullie zijn allemaal ontzettend bedankt.'

JEFF BUCKLEY (1966-1997)

achtige schaduwen, en sloeg ondertussen met zelden geziene overgave vonken uit zijn gitaar', noteerde Marnix Peeters (toen *Humo*, heden schrijver).

Hij vervolgde, onwetend over wat komen zou: 'Soms, hoogst zelden, krijgt een mens de stellige indruk dat er voor goeie, levende rock een beetje moet worden gestorven.' Buckley verdrinkt in 1997 in Memphis.

MET ZELDEN GEZIENE OVERGAVE

In het publiek beleeft Ilse Liebens (toen bijna zestien, vandaag radio- en televisiemaakster) een groots moment. 'Ik ging altijd zuiver voor de muziek naar Werchter. Ik wilde álles zien, ook al omdat ik telkens verdomd lang voor dat ticket had moeten sparen. Je krijgt dan echt een festivalgeschiedenis, een mand vol herinneringen. Je kunt iemand voor het eerst ontmoeten, ontdekken dat die ook op dat ene magische concert van vijftien jaar geleden was, en de magie van toen meteen weer oproepen. Jeff Buckley op Rock Werchter is het perfecte voorbeeld: je hebt de duizenden die nog in hun tent lagen te ruften, tegenover de honderden die erbij waren. En ik wás erbij, toevallig, omdat een vriend me had meegesleurd. Ben ik hem nog altijd dankbaar voor.'

Backstage loopt Stephen Dewaele op wolken. Hij is regisseur van *Rock Rapport*, een muziekmagazine op Kanaal 2 (vandaag 2BE), en hij heeft topmateriaal kunnen draaien van een topartiest. 'Tot vandaag een

van de beste concerten die ik ooit heb gezien.' Hoe meer hij in zijn televisiespecial over Rock Werchter kan krijgen, hoe beter.

De producent denkt daar anders over. Het is toevallig ook zijn vader: Jackie Dewaele (Zaki) van het productiehuis ID-TV. 'Mijn vader heeft me ontslagen omdat ik niet wilde knippen in een fragment van Buckley. Hij vond het niet te verantwoorden om zo veel zendtijd uit te trekken voor een onbekende artiest die daar, en ik citeer, "wat lawaai stond te maken".'

Zaki was overtuigd van zijn gelijk. 'Ik runde een productiehuis en Stephen was altijd degene die over het budget ging. Op de duur kon ik niet anders dan hem de laan uit sturen.' Zegt Stephen: 'Maar enfin, pa, Jeff Buckley! De geschiedenis heeft me gelijk gegeven. Die beelden zijn nu goud waard.' Stephen wordt opnieuw aangenomen. *Rock Rapport* wint dat jaar de Ha! van Humo. Soulwax maakt een eerste album in de Verenigde Staten.

Jeff Buckley leeft verder in Werchter. Zijn nummer 'Everybody Here Wants You' wordt – samen met 'All I Need' van Air – bij het begin van elke festivaldag gebruikt om de PA af te stellen.

JEFF BUCKLEY (USA) — 1995

MIJN HELD

BELGISCHE ARTIESTEN LOPEN IN WERCHTER WEL EENS MENSEN TEGEN HET LIJF DIE ZE NOOIT HADDEN GEDACHT TE ONTMOETEN.

'Ik stond op een keer aan te schuiven aan het buffet in het artiestenrestaurant. Toen ik me stond te bedenken dat er voor mij wel een schattig blond ventje stond, kreeg ik opeens door dat het Beck was. Sindsdien weet ik dat hij ook vegetariër is. Toen was ik daar nogal van onder de voet. Maar hoe arrogant het ook klinkt, dat raak je al snel gewoon.'

NATHALIE DELCROIX (LAÏS)

'We speelden met Isbells in 2012 op dezelfde dag als de Red Hot Chili Peppers. In alle euforie ben ik toen naar hun trailer getrokken om te vragen of ik een nummer met hen mocht meespelen. Ik heb, als bassist en drummer, de knepen van het vak geleerd door mee te spelen met hun album Blood Sugar Sex Magik (1991). En dankzij de lesvideo's van bassist Flea en Chad Smith, hun drummer. Ik ben niet voorbij de kleerkasten aan de ingang geraakt. Wat later ben ik naar Florence + The Machine gaan kijken, en plots staat Chad Smith achter mij. Ik heb hem, compleet van slag, bedankt om richting te geven aan mijn leven. Waarop hij zei: "Graag gedaan!"'

GAETAN VANDEWOUDE (ISBELLS)

'In 2007 stond ik in de toiletten naast Josh Homme. Qua hoogtepunt valt dat niet te overtreffen.'

MICHAEL VERSCHAEVE (THE VAN JETS)

'Bij de catering op Werchter kwam de bassist van Led Zeppelin naast me zitten. Wat zeg je dan?! Alles lijkt plots zo banaal.'

JOHANNES VERSCHAEVE (THE VAN JETS)

'Ik kan niet ontkennen dat het aangenaam is om je kroketjes te verorberen naast Lenny Kravitz. Of om met eigen ogen te mogen vaststellen dat Michael Stipe inderdaad maar een klein mannetje is. Ik herinner mij ook nog dat de Black Crowes op een keer al hun vriendinnen hadden meegebracht, stuk voor stuk topmodellen. Het leek wel Cannes in het klein.'

STIJN MEURIS (NOORDKAAP, MONZA)

'Van mijn eerste keer Werchter herinner ik mij alleen nog dat ik backstage naast Elvis Costello heb staan pissen en dat ik dacht: amai, die heeft een klein pietje. En op TW Classic heb ik tegen een van die gastjes van Duran Duran gezegd dat ze een goeie coiffeur hebben. Ze konden er niet om lachen. En heb je Lenny Kravitz gezien? Volgens mij doet die zijn haar met een strijkmachien.'

ARNO

'Ik heb Eddie Vedder van Pearl Jam backstage ontmoet. Dit is de gelukkigste dag van mijn leven. Hij kreeg van mij een cd met een nummer van hem dat ik ooit heb opgenomen. En hij beloofde er naar te luisteren. Schitterend.'

FREDERIK SIOEN

'Zonder me aan iemand te willen opdringen, heb ik er toch met enkele bekende muzikanten een praatje kunnen slaan, zoals de jongens van Basement Jaxx. Ik heb er ook twee dagen lang maxi's van Buscemi staan uitdelen, moet ik toegeven.'

DIRK SWARTENBROEKX (BUSCEMI)

DONDERDAG 3 JULI 2008
HOOFDPODIUM

R.E.M.

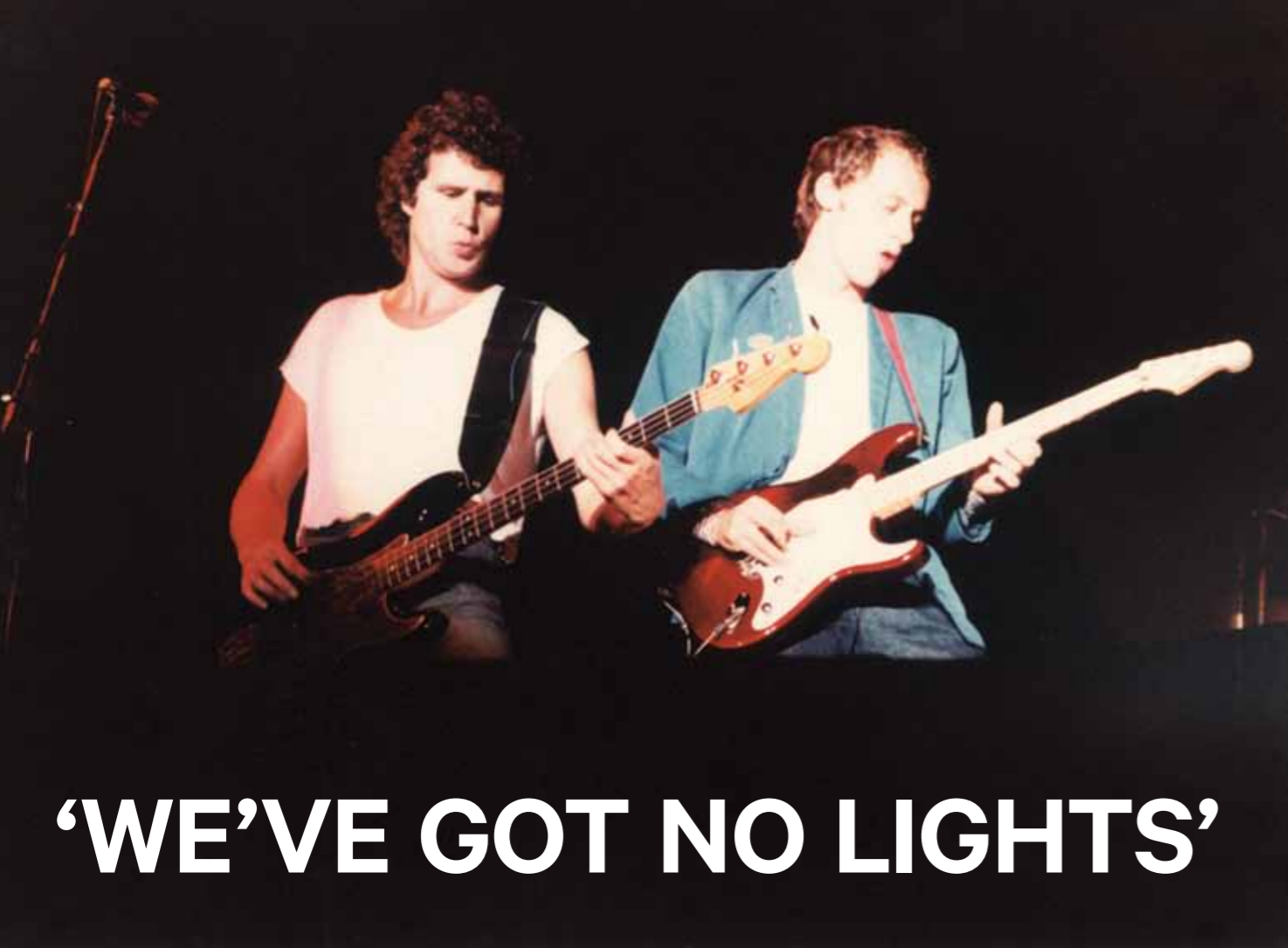
'Every time R.E.M. toured Europe in the summers from 1985 until 2008, the band played Werchter (and when it was in play, Torhout). It was always a highlight of the tour, every time, even amidst the thunderstorms we sometimes encountered. At last count it was seven times, which must be some kind of record! It's hard to imagine a better-run festival, in terms of crowds, professionalism, overall fan and artist experience and, of course, pure joy and fun.'

BERTIS DOWNS, MANAGER

R.E.M. overspant bijna een kwarteeuw en drie decennia. De groep is in 2003 de eerste naam die voor de vijfde keer in Werchter speelt. Twee jaar later staan ze er als eerste voor de zesde keer. Met het laatste concert in 2008 breken ze opnieuw een record: zeven keer Werchter. In 2011 worden ze bijgebeend door The Chemical Brothers. Datzelfde jaar houdt R.E.M. ermee op.

R.E.M. (USA)

1985 + 1989 + 1995 + 1999 + 2003 + 2005 + 2008

‘WE’VE GOT NO LIGHTS’

ZONDAG 5 JULI 1981
HOOFDPODIUM

DIRE STRAITS

‘To Herman and all of your team, past and present. Congratulations on 20 years of (literally) “Money for Nothing”. With very best wishes from Dire Straits, Mark Knopfler and all at Damage Management (including your Godfather).’ Het komt uit een laudatio in het maartnummer van 2013 van *IQ Magazine*, het vakblad van de livesector. Herman Schueremans is net bekroond met een Lifetime Achievement Award tijdens de European Festival Awards.

De godfather is de Brit Ed Bicknell, een van de groten in de internationale muziekindustrie. Eind 1977 krijgt hij een telefoontje van John Stainze, de A&R-man van Phonogram. Hij heeft net een nieuwe groep getekend en belt Bicknell om enkele concerten te regelen.

Die gaat op 13 december in de Londense club Dingwalls kijken naar Dire Straits. Hij is net bezig met een tournee te regelen voor de beginnende Amerikaanse groep Talking Heads. Dire Straits mag het voorprogramma spelen voor 50 pond per avond.

Bicknell vindt op het vasteland gehoor en interesse voor zijn nieuwe namen bij Herman Schueremans in België. ‘Dire Straits en Talking Heads waren de eerste groepen waarvan ik voelde dat ze groot zouden worden. En die bleken bij dezelfde agent te zitten.’ In oktober 1978 onderneemt Dire Straits een tournee van zes concerten in ons land. De stopplaatsen zijn Herenthout, Mechelen, Beringen, Zedelgem, Leuven en Brussel. Het

concert in Leuven loopt zo goed dat de universiteitszalen worden ingeruild voor een tent op het Sint-Jacobsplein.

Deze prestatie maakt indruk in Londen. ‘Dire Straits had succes in Vlaanderen en Nederland, maar kwam in de rest van de wereld niet aan de bak.’ Er worden contacten voor het leven gelegd. Bicknell laat vanaf dan al zijn artiesten via Herman Schueremans gaan.

Ook op persoonlijk vlak is en blijft de relatie warm. ‘We zijn toen op de Vismarkt in Leuven gaan eten bij een Italiaan, en ik had een presentje meegebracht voor hen. Ze dachten eerst dat het een doos pralines was, maar in die doos zat 70.000 frank (1.750 euro): een extraatje omdat de tournee zo’n succes was. Vele jaren later, toen ze beroemd en rijk waren, hadden ze het nog altijd over *the box*.’ Ed Bicknell omschrijft het in de vermelde laudatio schertsend als volgt: *‘In an act of unparalleled generosity and foresight on his part, Herman paid the band a bonus.’* Op 7 en 8 juli 1979 staat Dire Straits hoog op de affiche van de eerste openluchteditie van Torhout/Werchter. Ze spelen als voorlaatste, net voor Rory Gallagher zaliger.

Het is plotseling heel snel gegaan voor de Britten. De groep heeft het hele voorjaar in de Verenigde Staten, Groot-Brittannië en Duitsland gespeeld. Ze stonden drie avonden in de Hammersmith Odeon in Londen, een zaal met een capaciteit van 3.500 mensen.

Torhout is volgens de critici maar zo en zo. Werchter wordt een straffe herkansing voor – dan – 15.000 toeschouwers. ‘Een keihard, druipnat, geïnspireerd konsert (sic)’, schrijft *Humo*. De tweede keer in 1981 gaat het net zo. ‘Zo boeiend als verf zien drogen’, schrijft een scribent over het concert in Torhout. Maar op zondag werkt de groep zich in Werchter voor 27.000 toehoorders boven haar mogelijkheden uit en ‘sloten met steun van de mooie avond en een lichtelijk bombastische maar toch geïnspireerde lichtshow waardig af’.

Dat is vreemd. Onder de fans en op vele bootlegs leeft zondag 5 juli 1981 namelijk voort als het *‘We’ve got no lights tonight’*-moment. Er is een flesje bier over de lichtmixer gevallen, waardoor de lichtinstallatie voor 90 procent is uitgevallen. Alleen de witte lampen doen het nog. Mark Knopfler excuseert zich daarvoor. In de literatuur is er niks over terug te vinden. Maar het internet laat geen twijfel: Dire Straits was die avond een obscuur klankspel.

DIRE STRAITS (GBR)
1979 + 1981

OVER DE STREEP

Een fiets zegt soms meer dan dollars. Programmator en wielervanaat Herman Schueremans zette een paar keer tweewielers in om grote namen over de streep te halen.

1986 – ELVIS COSTELLO

Herman Schueremans heeft het moeilijk om de Brit te overtuigen. Tot hij vier fietsen van het merk Eddy Merckx als bonus belooft.

1987 – PETER GABRIEL

Een paar Italiaanse fietsen van het merk Colnago zijn het laatste duwtje dat nodig is om Peter Gabriel te vangen als affichehoofd. Herman Schueremans brengt ze met voormalig wielrenner Ludwig Wynants naar Amsterdam. ‘We zijn met de hele groep, Gabriel inclusief, gaan fietsen. Vanuit de hoofdstad via de meren naar Rotterdam. Tachtig kilometer aan dertig kilometer per uur, waarna ze een spetterend optreden gaven. Onderweg zijn we gewoon iets gaan kopen en hebben we langs de kant van de weg gegeten.’

2001 – ROXY MUSIC

Bryan Ferry krijgt lang voor aanvang van het festival een fonkelnieuwe Colnago cadeau. ‘Roxy Music werkt aan een comeback en wij willen daar ook iets mee doen.’ De groep staat dat jaar in Werchter.

2013 – KRAFTWERK

De Duitse promotor Scumec Sabotka bedankt Schueremans namens Kraftwerk in een advertentie in *IQ*, het vakblad van de livemuzieksector. *‘He helped to find the cycle wear manufacturer for the shirts of the band.’*

ZONDAG 3 JULI 1983
HOOFDPODIUM

PETER GABRIEL

ZONDAG 4 JULI 1988
HOOFDPODIUM

BRYAN ADAMS

VRIJDAG 1 JULI 2011
HOOFDPODIUM

ARSENAL

ARSENAL vs. WERCHTER

In februari 2014 wordt Arsenal voor de zesde keer aangekondigd voor Rock Werchter. De groep van en rond John Roan en Hendrik Willemyns komt daarmee op de hoogte van onder anderen The Cure, dEUS, Faithless, Muse en 2manydjs.

Nog veel meer dan voor die andere toppers is Werchter heilige grond voor Arsenal. Hier is de Belgische groep doorgebroken naar het grote publiek. Hier hebben ze hun juiste maat gevonden en zijn ze op hun grenzen gestoten. Hendrik Willemyns doet het relaas van drie keer hemel en twee keer hel.

ARSENAL (BEL)

2004 + 2005 + 2006 + 2009 + 2011

2004

VRIJDAG 2 JULI – DAG 2

PYRAMID MARQUEE

MODEST MOUSE (USA)/TRIGGERFINGER (BEL)/

THE VON BONDIES (USA)/ARSENAL (BEL)/

SUGABABES (GBR)/NELLY FURTADO (CAN)/

KOSHEEN (GBR)/T.RAUMSCHMIERE (DEU)

‘Bloednerveus was ik voor die eerste Werchter. Onze show in de Pyramid Marquee startte met elektronica, mijn divisie, maar die begon enorm te fluiten. Ik duwde op STOP. “Mijn god, we zijn vervloekt”, was mijn eerste reactie. Bij de tweede poging ging het gelukkig wel goed. Bleek achteraf dat de Sugababes, die na ons optraden, hun draadloze microfoons aan het testen waren, wat een geweldige feedback veroorzaakte. Zo is de eerste minuut van onze eerste Werchter de geschiedenis ingegaan met gefluit van de Sugababes.’

‘In de Marquee komen mensen in eerste instantie om te feesten, en daar hebben we toen geweldig op ingespeeld. In dat jaar brachten heel wat groepen een eerder negatieve show, terwijl wij toen echte *good vibes* brachten en dat sloeg aan. *Outsides*, ons tweede album, was toen nog niet uit, maar we hadden al wel ‘The Coming’ geschreven en wilden dat graag op Werchter spelen. We hebben toen Gabriel Rios gevraagd om mee te komen rappen.’

‘Het optreden was een feest, kater inclusief. Maar toen we de dag nadien in alle weekendkranten hemelhoog werden geprezen, was het dubbel feest. Die eerste Werchter is voor ons letterlijk een keerpunt geweest. Plots telden we mee.’

—
‘Het grootste feest van deze Rock Werchter vond vrijdagnamiddag plaats in de Marquee. Arsenal deed wat Zuco 103 vorig jaar in dezelfde tent klaarspeelde: tot ver buiten de Marquee de massa aan het springen, joelen en shaken krijgen. Excellent concert.’ – DE STANDAARD

2005

ZONDAG 3 JULI – DAG 4

PYRAMID MARQUEE

TOM HELSEN (BEL)/STASH (BEL)/
ARSENAL (BEL)/SARAH BETTENS
(BEL)/EAGLES OF DEATH METAL
(USA)/ZITA SWOON (BEL)/
TOM McRAE (GBR)/ARNO (BEL)

‘De verwachtingen waren hoog-
gespannen, maar naar mijn gevoel
hebben we die ook ingelost. *Out-
sides* was ondertussen uit, en we
hadden een echte liveband die het
optreden meer rockallures gaf.’

‘Voeg daarbij nog een paar straffe
gasten als Balo (Starflam/Baloji) en
de tent stond opnieuw op zijn kop.
De merkwaardigste gastrol kwam
vast en zeker van rapper Zhang Chi.
Hij bracht ons Chinese nummer
“Shu Qi Ni De Tou Fa”. Zhang was
toen student in Leuven.’

‘Er stonden die dag een hoop
Belgen op de affiche, maar ik moet
bekennen dat ik geen enkel concert
heb gezien. Dat heeft een praktische
reden: voor een optreden bereid ik
me liever mentaal voor op onze act,
en na afloop ben ik zodanig opgeladen
dat ik maar één ding wil: feesten.
Bij voorkeur met vrienden.’

—
*‘Arsenal verraste vorig jaar op
Werchter met een verbluffende set,
en het zou niet simpel worden om de
herinnering aan toen te overtroeven.
Maar kijk: hoe hoger de lat, hoe
flukser de groep eroverheen springt.
Arsenal maakte er een broeierig
feestje van waarbij je een uur lang
in de stellige overtuiging verkeerde
dat Brazilië aan de oevers van de
Demer lag.’ – DE MORGEN*

—
*‘Opnieuw mikt het rubberen Arsenal
het hardst op de benen. In de tent
beleven duizenden bezoekers hét
fuifmoment van de vierdaagse met
een multicultureel, niet door genre-
grenzen ingeperkt concert.’*

– GAZET VAN ANTWERPEN

2006

ZATERDAG 1 JULI – DAG 3

HOOFDPODIUM

WOLFMOTHER (AUS)/ARSENAL (BEL)/ARCTIC
MONKEYS (GBR)/KAISER CHIEFS (GBR)/THE
RACONTEURS (USA)/FRANZ FERDINAND (GBR)/
PLACEBO (GBR)/dEUS (BEL)

‘Ik ben opgegroeid naast het terrein van Rock Torhout,
tegenover de artiesteningang. Vanaf mijn tiende ging
ik naar het festival. Toen was er alleen maar een hoofd-
podium, het tweede is er pas later bij gekomen. In mijn
hoofd was dat altijd het tweede plan. Het was op het
hoofdpodium dat het allemaal gebeurde.’

‘In 2006 ging het eindelijk gebeuren voor ons. De
ultieme uitdaging. Gaan er twee rijen enthousiaste-
lingen staan? Of twintig? Of niemand? We wisten
niet wat we moesten verwachten.’

‘Wij speelden ’s middags, als tweede groep, na Wolf-
mother. Een groot probleem, het was toen pokkeheet.
Het publiek was letterlijk murw geslagen door de hitte.
Als je normaal zegt: “Steek de handen op”, dan wordt
dat wel gedaan. Toen ook, alleen gingen ze één secon-
de later weer naar beneden. Wegens te warm.’

‘Na afloop hebben we ingezien dat het hoofdpodium
voor ons niet echt de perfecte setting is. Misschien
omdat we geen bombastische muziek brengen? We
klinken ondertussen wel “groter” dan in de beginjaren,
maar we zijn nog altijd geen U2, geen Coldplay, we zijn
niet *larger than life*.’

‘Een week later krijgen we een herkansing op
TW Classic. Daar hebben we lachend en zonder stress
opgetreden. Wij vonden onszelf nog jong om al op
Classic te staan, naast kleppers als Simple Minds en
Bryan Adams. Maar we hebben ons toen wel geamu-
seerd. Gewoon al door opnieuw een concert te mogen
geven op het podium dat ons een week eerder bijna
had genekt.’

—
*‘Arsenal bracht het er zaterdag weliswaar behoorlijk van
af, maar het optreden kon bijlange na niet tippen aan de
vorige passages op Werchter, toen de groep twee keer na
elkaar onze top 20 aanvoerde.’ – DE MORGEN*

2009

VRIJDAG 1 JULI – DAG 2

PYRAMID MARQUEE

HENRY ROLLINS (SPOKEN WORD)
(USA)/PRISCILLA AHN (USA)/
M. WARD (USA)/THE STREETS
(GBR)/JASON MRAZ (USA)/
ARSENAL (BEL)/LADY GAGA (USA)

‘Opnieuw in de Pyramid Marquee.
We hadden één missie: de hele tent
aan het dansen krijgen. En dat is
aardig gelukt. Nummers als “Lotuk”,
“Mr. Doorman” en “Saudade” wer-
den door het publiek letterlijk naar
een hogere dimensie gedanst. Heer-
lijk optreden.’

‘Na ons speelde Lady Gaga als
headliner, toen een onehitwonder-
fenomeen. *Who the fuck is Lady
Gaga?* Dat was wel een nieuwe ten-
dens op Werchter, om ook artiesten
te boeken die nog geen hele car-
rière konden voorleggen. Bon, ze
heeft het achteraf wel ruimschoots
goedgemaakt.’

—
*‘Men mag van Arsenal vinden wat
men wil, maar een dergelijke geoliede
liveband kom je in ons land niet vaak
tegen.’ – DE STANDAARD*

—
*‘Arsenal stond bij zijn vierde
Werchter-doortocht eindelijk waar
het moest staan. ’s Avonds in een
overvolle en stomende festivaltent.
Volgende keer mag dat gerust als
afsluiter zijn.’ – DE MORGEN*

2011

VRIJDAG 1 JULI – DAG 2

HOOFDPODIUM

MONA (USA)/MY CHEMICAL ROMANCE (USA)/
TRIGGERFINGER (BEL)/WHITE LIES (GBR)/
THE NATIONAL (USA)/ARCTIC MONKEYS (GBR)/
KINGS OF LEON (USA)/ARSENAL (BEL)

‘Onze droomplek op de affiche. ’s Nachts, als allerlaat-
ste band op de Main Stage, na Kings of Leon. Alleen
zagen we bitter weinig van het publiek, waardoor we
voor een bijna lege zaal leken te spelen en er haast geen
interactie met het publiek leek te zijn. Arsenal is net
erg gevoelig voor die interactie. Wij geven veel, en als er
dan bijna niets terugkomt, dan stuikt de boel redelijk in
elkaar.’

‘Het begon al toen gastzanger Mike Ladd het tweede
nummer “One Day At a Time” in een verkeerde toon-
hoogte begon te zingen. Dat heeft ons meteen gedesta-
biliseerd. Toen nadien bleek dat Johnny Whitney (*ex-
The Blood Brothers*) dronken op het podium stond – het
was laat en hij had al minstens zes blauwe Chimays
achter de kiezen – was het kalf al half verdronken.’

‘Voor het gebrek aan voeling met het publiek heeft
ons toen de das omgedaan. John (Roan) kwam volledig
gedemotiveerd van het podium: “Dit was het slechtste
concert ooit, ik kan het niet meer.” Ontgoocheling
alom.’

—
*‘Arsenal deelt een geschiedenis met Rock Werchter: de
band brak er jaren geleden definitief door, maar wist
vrijdag maar moeizaam de massa te beroeren. Was het
te koud voor hun warme klanken, was het podium te
gigantisch?’ – HET BELANG VAN LIMBURG*

2014

EEN VOORBESCHOUWING

*‘Back to the roots: Arsenal in The Barn. Opnieuw in een tent dus. We zijn
er klaar voor: revanche! Want Werchter is ons zeer dierbaar. Eigenlijk
zijn er drie ijkpunten in onze carrière. Eerst was er het Antwerpse
houselabel Wally’s Groove World dat in 2003 iets zag in ons. Dan was
er de Ancienne Belgique die ons eerste album *Oyebo Soul* (2003) goed
vond en de Belgische muziekszene uitnodigde op onze try-out,
een aftershow van Basement Jaxx. En tot slot is er de eerste keer Rock
Werchter, waar onze 2 pk-motor eruit is gehaald en is vervangen door
een zwaarder model, waar we vandaag nog altijd mee rijden.’*

VRIJDAG 1 JULI 2009
PYRAMID MARQUEE

ARSENAL

DONDERDAG 3 JULI 2008
PYRAMID MARQUEE

SOULWAX

DONDERDAG 3 JULI 2008
HOOFDPODIUM

SOULWAX

Stephen Dewaele zal zijn vierendertigste verjaardag niet licht vergeten. Op zondag 4 juli 2004 staat hij met zijn broer David als 2manydjs op het hoofdpodium van Werchter. Het plan was om die avond in Lissabon naar de EK-finale tussen Portugal en Griekenland te gaan kijken, maar David Bowie beslist daar anders over. Hij heeft een spierverrekking en moet afzeggen. Het broerpaar Dewaele blijkt het enige volwaardige alternatief om de dag en het festival af te sluiten.

Ze zetten hun set treffend in met 'Rebel Rebel' van de Thin White Duke. De grootse openluchtparty van het land begint. 'Ik heb het gevoel dat we 2manydjs hebben vermoord', verklaart Stephen achteraf op Studio Brussel. 'Dit is het tegenovergestelde van alles waarvoor we het deden. Nu is het gedaan.'

Niets blijkt minder waar. In 2006 staan ze bijvoorbeeld in de Pyramid Marquee als onderdeel van Radio Soulwax en in 2009 ronden ze opnieuw in stijl af op het hoofdpodium. 'Yep, de broers Dewaele vernieuwen weer. Ze dj'en met beelden: van elk liedje dat we horen, verschijnt de platenhoes op groot scherm in een geestige montage', schrijft *De Standaard*.

Ze sluiten die avond een indrukwekkend decennium af. Tussen 1999 en 2009 hebben de twee liefst twaalf keer in Werchter gespeeld. Niemand die zo'n palmares kan voorleggen. Niemand die in zo veel gedaantes aanwezig is geweest. Niemand die zo veel trivia heeft verzameld. Niemand van de artiesten ook die zo jong al van de partij was in Werchter. 'Torhout/Werchter hoort bij mijn leven', zegt Stephen. 'Ik ging er elk jaar met mijn vader naartoe, ik weet niet anders.'

Hij is dertien als hij in Torhout absoluut Simple Minds wil zien. 'Mijn vader stond erop dat we net dan zouden gaan eten. Ik dacht dat ik gek werd.' Eerder die dag was al een gapende muzikale generatiekloof blootgelegd. 'U2 begint. Ik ga mijn vader zoeken. Ligt

hij backstage te slapen, samen met Raymond van het Groenewoud. Die vonden dat maar niets, die hele U2. Ik dacht: wat een ouwe zakken zijn jullie, man.'

Hij is vierentwintig als hij als jonge televisieregisseur een special maakt over Rock Werchter voor Kanaal 2 (nu 2BE). Zijn vader is zijn opdrachtgever (*zie Jeff Buckley*). Hij is negentwintig als hij in 1999 samen met broer David (dan vierentwintig) op het podium staat. Het is meteen *op zijn Dewaeles*. Ze openen de tweede festivaldag op het hoofdpodium met Soulwax. Ze sluiten hem af in de Pyramid Marquee als de Flying Dewaele Brothers, de voorganger van 2manydjs. Onder tussentijdse interviews ze Zita Swoon en Michael Stipe (R.E.M.) voor *alter8*, hun toenmalige programma op muziektzender TMF.

OP ZIJN DEWAELES

2 MANY SOULWAX VERSIONS

De opmerkelijkste
verwezenlijkingen/records
van Stephen en David Dewaele.

12

Twaalf optredens. In tien jaar.

6

Zes keer dagsluiter in de Pyramid Marquee.
Eén keer als Flying Dewaele Brothers.
Vijf keer als 2manydjs.

5

Vijf op een rij.
Van 2002 tot 2006 zijn ze er altijd bij.

4

Vier verschillende verschijningsvormen.
- Flying Dewaele Brothers
- Soulwax
- Soulwax Nite Versions
- 2manydjs

3

Drie keer presteren ze een dubbel. In 1999 zijn dat Soulwax en Flying Dewaele Brothers, in 2006 Soulwax Nite Versions en 2manydjs en in 2008 Soulwax en 2manydjs. Ook: zondag 3 juli 2005 is de meest Belgische dag uit de geschiedenis van het festival. Zeven van de zestien acts komen uit eigen land: zes staan er in de Pyramid Marquee, Soulwax staat op het hoofdpodium.

ZONDAG 7 JULI 1991
HOOFDPODIUM

STING

HET JAAR VAN DE FLES

ZATERDAG 6 JULI 1991 IN TORHOUT

Tijdens het concert van Iggy Pop gooit iemand in het publiek een lege plastic fles de lucht in. Het is de aanzet tot een ballet. Tijdens 'No Fun' regent het flessen.

ZONDAG 7 JULI IN WERCHTER

Sting rondt zijn set af met 'Message in a Bottle'. Een flessenregen daalt neer over Werchter. Fanny Jans uit Heusden-Zolder is voor de eerste keer securityman in de frontstage-ruimte. 'Het publiek begon massaal met flessen te gooien. Plastic flessen, maar als die voor de helft met water zijn gevuld kunnen die hard aankomen. Ik heb toen een paar serieuze gewonden gezien.' De EHBO-tent draait op volle toeren. Er worden neusbreuken en lichte hersenschuddingen gemeld. Flessen (glas en plastic) zijn vanaf 1992 verboden.

STING (GBR)
1988 + 1991 + 2001

ZONDAG 7 JULI 1991
HOOFDPODIUM

STING

ZATERDAG 6 JULI 1996
ZIJPODIUM

UNDERWORLD

ZATERDAG 6 JULI 1996
ZIJPODIUM

UNDERWORLD

De geschiedenis van Rock Werchter telt vele scharniermomenten. Maar de wisseljaren 1996-1997 piepen wellicht het hardst. Het festival heeft dan al de eerste metal en hip-hop zien voorbijkomen en voelt de internationalisering van de muziek-industrie.

En dan klopt techno aan. Het genre doet dat zogoed als onaangekondigd en gaat meteen voor de beste plaatsen. In 1996 is dat nog voorzichtiger. Underworld en The Prodigy zijn op dag één de afsluiters op het Studio Brussel Zijpodium. Een jaar later zijn The Prodigy en The Chemical Brothers (alleen in Werchter) dagsluiters op het hoofdpodium en headliner Daft Punk op het tweede podium.

De krantenkoppen zijn duidelijk. 'Techno neemt over', 'Rock ruimt plaats voor techno op T/W', 'Techno palmt Werchterpubliek in'. Er zijn twee overlappende vaststellingen: 1) een festivalpubliek kan platgaan voor *block rockin' beats* en 2) The Prodigy en Daft Punk zijn de enige acts in 1997 die de massa overeind krijgen. 'Meteen het bewijs dat rock steeds meer plaats moet ruimen voor nieuwe trends', schrijft wijlen *Het Volk*.

Het zijn nuchtere vaststellingen, want open armen zijn er niet veel bij de permensen. Met de wetenschap van nu is het – zoals altijd eigenlijk – zeer onderhoudend om de commentaren van toen te lezen.

'Daft Punk slaagde er als enige op de eerste festivaldag in om de massa aan het dansen te krijgen. Het deed dat met een goedkope truc: raap wat ritmes bijeen, plak die met wat inzicht in elkaar en zet er nog een zware dreun onder', vindt *Het Laatste Nieuws*. Het eindrapport is bemoedigend. 'Koud kunstje, maar zo veel plezier dan de gitaarpingelaars die stilaan naar

'TECHNO NEEMT OVER'

de achtergrond worden gedrukt.'

Over The Prodigy is de grootste krant van het land minder te spreken. 'De Gargamellen van de techno bakken het net ietsje te doorzichtig. Wat heeft het nog zin je punkmentaliteit als uithangbord te gebruiken als je het publiek voortdurend belazert? Met een bar geluid, met voorgeprogrammeerde machines en met een houding van *slik het maar, wij zijn binnen*. (...) Allemaal heel potent, maar de geur van gebakken lucht is niet te miskennen.' 'Kun je een technogroep zomaar op een openluchtpodium zetten, gewoon om mee te zijn met de trend?' vraagt *Gazet van Antwerpen* zich af. En tot slot *Humo*: 'Men laat zich bij de samenstelling van de affiche volslagen leiden door wat het jonge volk wil en dat wil – behalve de sensatietjes van het moment – ook elektronische dancebeats, liefst bij duizenden tegelijk, liefst zo hard en zo lomp mogelijk.' Een week later staat de volgende brief in de rubriek 'Uitlaat'. 'Beste (mvs), proficiat met uw 85ste verjaardag! Welke flitsende *Humo*-reporter gaat er volgende keer naar de wei? Briek Schotte, misschien?'

De pioniers worden bepalende gezichten van het festival. The Prodigy zet zijn opmars niet echt voort, Underworld komt in 2011 al voor de vijfde keer, The Chemical Brothers plaatsen zich in datzelfde jaar naast R.E.M. als meest gevraagde naam ooit. Het Britse duo was altijd dagafsluiter. De appreciatie kwam echter langzaam. 'Ik begrijp er geen bal van als mensen onze liveset saai vinden', zegt Ed Simmons bij de derde doortocht in 2002. 'Wat is er zo opwindend aan iemand die gitaar staat te spelen? We zijn in het jaar 2002, hoor.'

UNDERWORLD (GBR)
1996 + 1998 + 2003 + 2008 + 2011

DONDERDAG 3 JULI 2008
PYRAMID MARQUEE

SHAMEBOY

MADE IN WERCHTER

2001

Het Leuvense dj-collectief Discobar Galaxie krijgt de vraag van biermerk Stella Artois, sponsor van het festival, om tijdens de pauzes op het hoofdpodium voor muziek te zorgen. Achteraan op het terrein staat daarvoor een kleine toren opgesteld.

'Onze belangrijkste motivatie was: gratis bier, tof, doen!' zegt Jimmy Dewit (DJ Bobby Ewing), die samen met Adriaan Van den Hoof (DJ Loveboat) en Frank Somers (DJ Lars Capaldi) de discobar runt. 'Die ene keer is een langetermijngrap geworden. We hebben er elf jaar gedraaid.' Vanaf de derde editie heten ze Galaxie Gangbang Soundsystem en worden er bevriende dj's uitgenodigd.

2004

Luuk Cox bezoekt de toren. Hij is de drummer van Buscemi. Dirk Swartenbroekx, de hoofdman van die groep, is een goede kennis van Discobar Galaxie.

'Ik was al een tijd in mijn eigen studiotje bezig nummers te maken en demo's op te nemen. Ik was op Werchter en kende Jimmy vaag. Dus ging ik even dag zeggen, met een demo in mijn binnenzak. Die mannen hebben naar die track geluisterd en hem meteen gedraaid.'

'Het was een smerig psychedelisch technonummer', zegt Jimmy. 'Met een break die na twee minuten begint en ook nog eens de volle twee minuten duurt, zelfs een beetje vals klinkt. Het nummer werkte meteen, het publiek werd gek.' Dewit en Cox besluiten in Werchter om muzikaal samen te werken. Hun roepnaam is Shameboy.

2008

Chris Cornell cancelt zijn Europese tournee en zijn concert in Werchter. Shameboy wordt gebeld.

'Ik herinner mij die dag als was het gisteren', vertelt Jimmy. 'Ik weet zelfs nog wat ik aanhad: een jeans, All Stars, een zwart hemd met groene strepen. En een kous van mijn zoon en een *tutter* van mijn dochter in mijn broekzak.' 'Ons optreden werd aangekondigd als ons "homecomingconcert", zegt Luuk Cox. 'Daar hadden we zelf nog niet over nagedacht, maar het was wel een magische dag.'

De Pyramid Marquee zit afgeladen vol. 'Op Werchter weet je nooit voor de volle 100 procent hoe je zult klinken op het podium tot je er staat, en dat is best stresserend. Op voorhand kom je daar niet, al je materiaal wordt klaargezet. Je kunt dus maar beter hopen dat alles goed is ingeplugd. Onze soundcheck nam amper 35 seconden in beslag. "Kun je alles een voor een aantikken? Dan kan ik kijken of ik het in de PA binnenkrijg", werd me gevraagd. Pwiet, pwiet, toink, toink. En dat was het.'

De set eindigt met een snoeiharde versie van 'Heartcore'. De Shameboys steken een vuist in de lucht en iedereen wordt gek. 'Adriaan heeft al met El Tattoo Del Tigre in de Marquee gestaan. Hij waarschuwde voor de sound in de tent. Die kan daar niet weg en komt letterlijk terug naar het podium. Je voelt dat fysiek. Je hebt zelfs de neiging om een stap achteruit te zetten. Ik krijg nog kippenvel als ik eraan denk.'

'Ik liep al jaren rond in Werchter en mocht overal komen, behalve in het artiestendorp. Plots kon dat wél en was ik een échte artiest, stel je voor. Ik deed het die dag bijna in mijn broek. Je wilt niet dat er op Werchter iets fout loopt. Zeker daar niet. Ik had net geen last van verlamningsverschijnselen. Dankzij mijn pasje heb ik het concert van The Chemical Brothers vanaf de eerste rij meegemaakt. Ik heb zelfs nog een foto met hen versierd. Hun kleedkamer lag naast de onze. De conversatie was kort: "*Shameboy, cool. Sounds a bit like Gameboy.*"'

SHAMEBOY (BEL)
2008 + 2010

DONDERDAG 1 JULI 2010
HOOFDPODIUM

FAITHLESS

FAITHLESS (GBR)
1999 + 2001 + 2002 + 2005 + 2007 + 2010

*'This is my church
This is where
I heal my hurt
For tonight
God is a DJ
God is a DJ
God is a DJ
This is my church'*

© FAITHLESS - GOD IS A DJ

TALKING HEADS

DE EERSTE GROTE ONTDEKKING

In september 1977 krijgt Herman Schueremans een aanbod uit Londen. Het boekingskantoor Dugdale & Bicknell vraagt of hij interesse heeft in de onbekende Amerikaanse groep Talking Heads. 'Waarom belt Londen naar mij en niet naar de grote promotoren? Omdat aan Talking Heads duidelijk géén poen is te verdienen', zegt hij aan *Humo*. 'Het is gewoon een groep die via tournees in kleine zalen wordt klaargestoomd voor de échte top.'

Schueremans bouwt op dat moment een alternatief concertcircuit uit in zalen buiten de grote steden. Kernplaatsen zijn Koekelare, Leuven, Poperinge, Tielt en Herenthout. 'Ik vind twee zalen die Talking Heads willen programmeren: Zedelgem en Luik. Het nieuws gaat rond. Ik word gecontacteerd door de mensen van

het Brusselse popkrantje *En Attendant*. Ik krijg van Londen een derde dag los. Gilles Verlant, die student is aan de ULB, legt de Paul-Emiel-Jansonzaal van de universiteit vast.'

Talking Heads worden intussen wereldberoemd. Hun debuut *Talking Heads: 77* (1977) staat in alle eindexaartjes en 'Psycho Killer' is een fuiftopper. De poppen gaan aan het dansen. Paul Ambach van Make It Happen, een grote concertorganisatie met standplaats Antwerpen, neemt contact op met Londen om de groep te boeken. Hij stuurt een brief naar de universiteit om te waarschuwen voor de punkgroep Talking Heads. 'Terwijl Talking Heads nota bene een puur intellectuele groep is', zegt Herman Schueremans.

De Londense agent houdt het been stijf en kiest toch voor Schueremans. Het concert wordt verplaatst naar Ukkel. 'Eerst was er afgesproken om Talking Heads in Leuven te laten spelen. Met een gratis autobusdienst zouden wij de Brusselaars naar het concert hebben gevoerd en terug. Maar uiteindelijk hebben wij de Vieux Saint Job gevonden: een wat moeilijk gelegen zaal, waar men niet zo paranoïde over punk denkt.'

Op 17 januari 1978 spelen Talking Heads in Ukkel. De eerste grote ontdekking van Herman Schueremans staat een half jaar later in een tent in Werchter. Het verslag: 'David Byrne en zijn Talking Heads zorgden voor een affe maar weinig meeslepende show die echter in "The Book I Read", "Uh-Oh, Love Comes to Town", "Pulled Up" en natuurlijk "Psycho Killer" genoeg hoogtepunten telde om te blijven boeien.' Byrne zelf vond het 'zijn beste optreden ooit'. Dat wil zeggen: tot 1978.

DE PUZZELSTUKKEN

- Gilles Verlant is medeorganisator van het concert in Ukkel. Hij staat aan de wieg van de Brusselse concertorganisatie Sound & Vision, die later wordt overgenomen door Live Nation. Hij verkoopt zijn aandeel in 1981 om een platenfirma te beginnen. De eerste groep op Scalp Records is Allez Allez, die in 1982 Torhout/Werchter opent.
- Paul Ambach en Herman Schueremans belanden onder hetzelfde dak van het Amerikaanse SFX, later Live Nation.
- De Londense agent is Ed Bicknell. Hij zal het concert van Talking Heads later een test noemen. Het vervolg is een tournee in oktober 1978 met een groep waarvan hij net manager is geworden: Dire Straits. In 1979 spelen Dire Straits en Talking Heads in Werchter.

TALKING HEADS (USA)
1978 + 1979 + 1982

KINGS OF LEON

DE KONINGEN VAN WERCHTER

'Er is geen festival waar we meer hebben gespeeld', zegt zanger Caleb Followill van Kings Of Leon in 2013 tegen de wei van Werchter. Er is geen naam die in zo'n korte tijd zo vaak op de affiche heeft gestaan: in 2014 worden de Amerikanen voor de zesde keer in acht jaar aangekondigd.

Die wederzijdse trouw wijst op een Werchteriaans sprookje: een jonge groep groeit via een herhaald bezoek uit van dagopener tot headliner. Kings Of Leon spelen bij hun eerste doortocht in 2007 in de namiddag. Ze krijgen hoog bezoek van Eddie Vedder (Pearl Jam), die komt meedoen op 'Slow Night, So Long'. Twee jaar later staan Kings Of Leon bovenaan op de affiche.

'Ik heb altijd gedacht in carrières,' zegt Herman Schueremans, 'zodat ik artiesten elke keer een upgrade, een groter platform kan geven. Waardoor ze Rock Werchter ook als een plek zien waar hun carrière is vertrokken.'

Rock Werchter was en blijft een festival waar acts doorstoten naar het hoogste echelon. Generatie na generatie. Van U2 over Metallica en R.E.M. tot The Chemical Brothers en Coldplay. De jongste jaren was dat het geval voor onder meer Editors, Muse en Queens Of The Stone Age.

Het klinkt idyllisch, maar het moet ook. Rock Werchter verslindt namelijk headliners. Het heeft er twee per dag nodig, één meer dan de meeste festivals van die omvang. Dat zijn er dus acht per jaar in een wereld waarin a) er meer en meer festivals komen, b) heel wat grote namen geen festivals meer spelen en c) carrières steeds grilliger en korter worden.

VRIJDAG 1 JULI 2011
HOOFDPODIUM

KINGS OF LEON

KINGS OF LEON (USA)
2007 — 3 (PLAATS OP DE AFFICHE) OP 8 (AANTAL ACTS)
2008 — 5 OP 8
2009 — 7 OP 8
2011 — 7 OP 8
2013 — 6 OP 7

PARCOURS

Namen die een hele weg hebben afgelegd.
Zo zijn ze begonnen.

R.E.M.

1985 — 2 op 8

MUSE

2000 — 2 op 5

QUEENS OF THE STONE AGE

2001 — 2 op 8

EDITORS

2006 — 2 op 8

KANGOEROE

De mooiste sprongen.

TEXAS

1989 — 1 op 9

2000 — 9 op 9

PIXIES

1989 — 2 op 9

1991 — 6 op 9

SMASHING PUMPKINS

1992 — 2 op 9

1997 — 8 op 9

ARID

1999 Marquee — 1 op 8

2000 Marquee — 8 op 9

MOLOKO

2003 Marquee — 7 op 9

2004 Main — 7 op 9

THE KOOKS

2006 Marquee — 2 op 10

2007 Main — 3 op 7

THE NATIONAL

2008 Marquee — 3 op 6

2011 Main — 5 op 7

HOOGVLIEGERS

Namen die bij hun eerste keer al meteen
hoog op de affiche stonden.

DIRE STRAITS

1979 — 6 op 7

BRYAN ADAMS

1986 — 7 op 8

STING

1988 — 8 op 8

RED HOT CHILI PEPPERS

1992 — 8 op 9

METALLICA

1993 — 9 op 9

DAVID BOWIE

1996 — 6 op 6

THE CHEMICAL BROTHERS

1997 — 8 op 8

OASIS

2000 — 4 op 5

RAMMSTEIN

2002 — 8 op 9

GREEN DAY

2005 — 7 op 8

PEARL JAM

2007 — 8 op 8

SURPLACE

Suzanne Vega speelde drie jaar na elkaar,
op dezelfde plek, rond hetzelfde uur,
met evenveel bijval.

1999

Marquee — 5 op 8

2000

Marquee — 7 op 9

2001

Marquee — 5 op 9

SOLOMOMENTEN

1984

BILLY BRAGG (GBR)

TOESCHOUWERS: 50.000

PLAATS: #4 op 9 namen

Billy Bragg speelt in Torhout een korte set van een kwartier tussen Nona Hendryx en John Hiatt. Als verrassing. Zijn openingszin is meteen raak: *'Hi, I'm the new Bob Dylan.'*

1992

LUKA BLOOM (IRL)

TOESCHOUWERS: 60.000

in Torhout en Werchter

PLAATS: #4 op 9 namen

Luka Bloom staat geprogrammeerd tussen het geweld van Urban Dance Squad en de pop van Crowded House. Hij heeft een mooie bindtekst klaar: *'Now, let me introduce you to my band.'*

ZONDAG 2 JULI 1989

HOOFDPODIUM

ELVIS COSTELLO

ELVIS WAS KING

Ze zijn met zijn drieën. De artiesten die op het hoofdpodium met niet meer dan een gitaar de menigte in bedwang hebben gehouden: Billy Bragg, Elvis Costello en Luka Bloom. Die heldendaden dateren al van een paar decennia geleden, maar ook toen kwamen er al meer dan 50.000 mensen kijken.

Bij Bloom (1992) en Bragg (1984) was het voorzien dat ze alleen zouden komen. Costello (1989) leek een kat in een zak. 'Mij was beloofd dat hij een paar muzikanten van Tom Waits zou meebrengen, dat er iets zou gebeuren met Robert Cray en Nick Lowe, en mogelijk ook iets met McCartney', zegt Herman Schueremans. 'In Engeland hebben ze me altijd gezegd: "Geloof ons, het zal goed worden." Wel, het is goed geworden. Ik ben zeker niet ontgoocheld.'

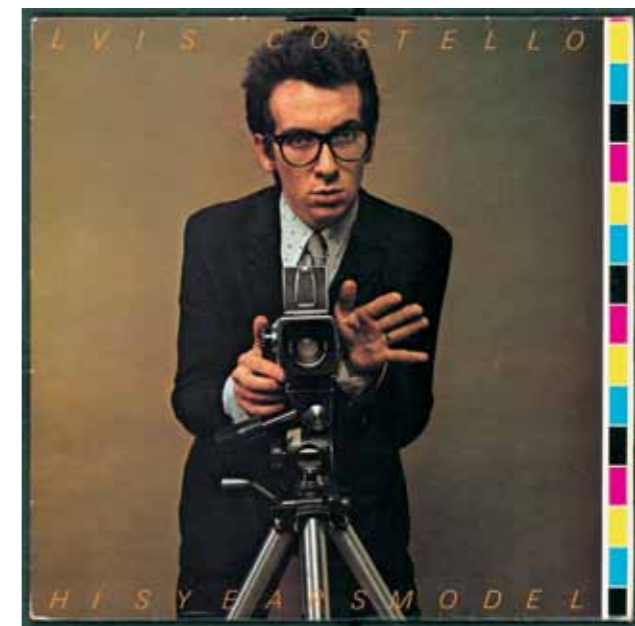
Elvis speelt bij daglicht tussen The Robert Cray Band en R.E.M. Frank Vander linden, die drie jaar daarna De Mens zou worden, haalt zijn mooiste pen boven voor *Humo*. 'Een man, een gitaar: meer was niet nodig om een goed deel van de massa in bedwang te houden. Omdat de man Stem en Persoonlijkheid heeft. Omdat zijn gitaar vol demonen zat, herinneringen aan dronken vechtpartijen en mislukte liefdesnachten. Omdat Costello in één adem cynisch en hartverwarmend durfde te

zijn: een prettig gestoorde suikeroom, die de kindertjes een uur lang in de ban hield met verhaaltjes over God, oorlog en oude vrouwtjes. Elvis was King en wij waren zijn ietwat vochtige hofhouding. Twee soloconcerten om nooit meer te vergeten. Champagne.'

Een lezersbrief van Soft Machine uit Hasselt zegt het minder poëtisch maar even helder. 'Ze zeggen van soms beïnvloed te worden... maar... ik heb al meer naar Elvis Costello geluisterd ná Rock Torhout '89 dan al de jaren ervoor! Ik hield niet zo van zijn hese stem – intelligente. Maar zoals hij al spelend muziek maakte én tegelijkertijd het publiek entertainde... wel dat heb ik niet alleen zelden gezien, dat heb ik NOOIT gezien. Dit waren de beste en mooiste drie kwartier live die ik ooit mocht aanschouwen.'

ELVIS COSTELLO (GBR)

1981 + 1986 + 1989 + 2005

ZONDAG 5 JULI 2009
HOOFDPODIUM

KAISER CHIEFS

4 OP EEN RIJ

KAISER CHIEFS (GBR)
staan vier jaar na elkaar
op het hoofdpodium.

2006
hoofdpodium - plek 4

2007
hoofdpodium - plek 4

2008
hoofdpodium - plek 6

2009
hoofdpodium - plek 6

* Het had zelfs vijf op een rij kunnen zijn. Kaiser Chiefs zeggen af in 2005.
* Kaiser Chiefs spelen een vijfde keer op Werchter in 2011.
* Zanger Ricky Wilson is in 2008 te gast bij Mark Ronson in de Pyramid Marquee. Hij brengt 'Oh My God', een nummer van Kaiser Chiefs dat Ronson op zijn tweede album 'Version' (2007) had laten inzingen door Lily Allen. Wilson maakt in Werchter van de cover weer een origineel.

3 OP EEN RIJ

Drie groepen spelen drie jaar na elkaar.

THERAPY? (GBR)
1994 + 1995 + 1996

QUEENS OF THE STONE AGE (USA)
2001 + 2002 + 2003

2MANYDJS (BEL)
2002 + 2003 + 2004

BONO GAAT OP STAP

1981

'Ik heb nog nooit Jezus of Onze-Lieve-Vrouw zien verschijnen', zegt Herman Schueremans. 'Maar bij muziek heb ik dat soms, dat ik ineens Het Licht zie. Toen ik U2 zag, had ik zo'n moment: dit is het nu.' Hij refereert aan het concert dat U2 in februari 1981 geeft in de Beursschouwburg in Brussel.

Zijn voorgevoel wordt bevestigd. De Ierse groep neemt een bliksemstart. In het voorjaar van 1982 ondernemen ze een grote internationale tournee die ons land – Herenthout (Lux), Deinze (Brielpoort) en Brussel (Ancienne Belgique) – aandoet. En dan wordt het zomer.

1982

OCTOBER TOUR

'Ik heb ze opgehaald in Zaventem, ze kwamen van Roskilde', zegt Hedwig De Meyer. 'Ze hadden een klein chartervliegtuigje en onderweg had het gigantisch geonweerd. Die mannen kwamen uit het vliegtuig en waren lijkleek. Ik had op dat moment nog niets gehoord van U2. *Humo* kraakte hen af en dat was zo'n beetje mijn richtlijn.'

In de festivalkrant van Torhout/Werchter 1982 was de mening van het weekblad echter al bijgesteld. Wijlen Marc Mijlemans heeft het over een groepje dat 'een heel eigen geluid bedenkt, een eigen stijl die rock-'n-roll weer fris doet klinken'.

U2 moet in de vroege namiddag het podium op. Ze staan als derde op de affiche, na Allez Allez en The Members. 'U2 heeft op T/W 82 het licht gezien', vertelt Herman Schueremans. 'De groep steeg er boven zichzelf uit.'

Bono trekt de menigte in. Hij klautert het podium op, danst met het meisje met de overall dat de kabel van een televisiecamera sleept, deelt roze anjers uit en zwaait met een witte vlag die hij uit het publiek krijgt aangereikt. De vlag wordt vanaf dan een vast moment tijdens de optredens van U2.

'We moesten al heel vroeg het podium op en een lichtshow hadden we niet', zegt manager Paul McGuinness. 'Die was gereserveerd voor Van Morrison en Jackson Browne, de afsluiters dat jaar. Dus toen is Bono maar een beetje beginnen te vendelzwaaien (*lacht*).'

De gimmick komt van Hilde Fokersma, dan veertien en vanuit het Nederlandse Groningen naar Werchter afgezakt. Op een oud laken heeft ze in rode letters de naam van de groep geschilderd. Een vlaggenstok kreeg ze niet binnengesmokkeld, dus behelpt ze zich met een tak die ze op het festivalterrein heeft gevonden. Er staan nog veel meer Nederlanders vooraan. U2 heeft een jaar eerder een goede beurt gemaakt op Pinkpop in Geleen.

Bono loopt met de witte vlag tot halverwege de geluidstoren en keert dan op zijn stappen terug. Het beeld van de man en zijn vlag wordt de hoes van de single 'I Will Follow (live)' (1982). Merkwaardig, want de liveopname is gemaakt tijdens een optreden voor het muziekprogramma *Countdown* van de Nederlandse omroep Veronica. Anderzijds belanden twee nummers van de set in Werchter op de B-kant van 'New Year's Day (Long Version)' (1982).

1983

WAR TOUR

U2 heeft rangverhoging gekregen in Torhout en Werchter. Ze mogen als vijfde het podium op. De groep staat tussen Simple Minds en Peter Gabriel.

Bono gaat opnieuw op stap tijdens het optreden. Hij klimt in de geluidstoren. Hij pikt een meisje uit het publiek en omhelst haar. Hij drinkt champagne op het podium met Jim Kerr (Simple Minds), die komt meedoen tijdens '11 O'Clock Tick Tock'. Hij laat het publiek 'Happy Birthday' zingen voor drumroadie Tom Mullally. En hij ontvangt Annie Lennox en Dave Stewart van Eurythmics in het laatste bisnummer '40'. Het is – alweer – zijn dag.

Guy Swinnen heeft die dag geopend met The Scabs en weet niet wat hij ziet. 'Zelfs een blinde kon zien dat U2 ooit stadions zou vullen. Ik denk niet dat ik ooit vier grotere talenten bij elkaar heb gezien. Als muzikant loopt het kwijl je dan echt uit de mond.' Volgens Jim Kerr is het simpel: 'De beste rock-'n-rollgroep ter wereld.'

1985 THE UNFORGETTABLE FIRE TOUR

U2 staat helemaal bovenaan op de affiche en heeft ondertussen wereldfaam vergaard. Het viertal verzoekt Herman Schueremans om het concert aan te kondigen.

Er groeit weerstand tegen het theatrale vertoon. 'Met "A Sort of Homecoming" roept Bono een klef soort verdedering op door een peuter en haar vader het podium op te halen', schrijft *De Volkskrant*. "Give this man and his child the best seat in the house", riep tegenpaus Bono, de kindervriend. Vader en kind worden snel afgevoerd. Later liepen ze, niet wetend wat te doen, moederziel alleen achter het podium rond.'

U2 vindt zichzelf een paar jaar later opnieuw uit. De groep speelt niet langer op festivals, maar trekt met een eigen show rond. Zoo TV (1992) en Popmart (1997) zijn fris en vernieuwend en komen allebei langs op het terrein in Werchter. De technische basis is Belgisch. Stageco, het podiumbouwbedrijf van Hedwig De Meyer, levert het podium. De videothechnologie wordt bedacht door Frederic Opsomer, die dan werkt voor V.I.P. (Video Image Processing), een bedrijf uit Torhout. Het is het vertrekpunt voor een jarenlange samenwerking.

2010 360° TOUR

U2 speelt op woensdag 22 september in het Koning Boudewijnstadion in Brussel.

Bono richt zich na negen nummers voor de eerste keer tot het publiek. 'Wij zijn een Ierse groep, maar de 360° Tour is een Belgische tour. In onze crew zijn de Belgen de grootste groep. Het podium is hier gemaakt, jullie hebben de technologie voor licht en beeld, jullie zorgen voor het bier.'

Hij stelt een vraag aan gitarist The Edge. 'What do you love most about Belgium?' Het antwoord: 'Hedwig of course.' Zegt Bono: 'It's Hedwig's organisation that built all this. This tour is built in Werchter. We've taken it all over the world. This is in fact the homecoming.'

In de woonkamer van Bono hangt een bijzondere foto. Die toont de proefopstelling van The Claw, het podium van de 360° Tour. Op de achtergrond prijkt de kerktoeren van Werchter.

U2 (IRL)
1982 + 1983 + 1985

ZATERDAG 4 JULI 2004
HOOFDPODIUM

PJ HARVEY

'De authentiekste held', noemt een krant haar na haar optreden in 2011. PJ Harvey lijkt altijd haar eigen tijdrekening en logica te volgen. Het publiek moet zichzelf maar inpakken.

Haar verschijningen zijn zeer uiteenlopend. Alsof ze om de vijf jaar een nieuwe mens wordt. Elke gedaanteverwisseling krijgt een extra vestimentaire onderstreping die veel zegt over de inhoud.

In 1995 draagt Harvey een zwarte wonderbra onder een roze catsuit.

'Ze leek zo'n cartooneske Betty Page-achtige figuur uit een van die obscure B-films (*Faster Pussycat. Kill!, Kill!*) uit de jaren zestig. Qua charisma per kilo scoort ze bijzonder hoog.' (*Humo*)

In 2001 is het 1981. Een *punkette* met een wit topje, een gouden rokje, glitterschoenen waarin de Amerikaanse vlag is verwerkt en felrode lippen. De stiefdochter van Chrissie Hynde (The Pretenders).

'Nog eens een echte rockdiva op het podium.' (*Het Nieuwsblad*) 'Afsluiter "Big Exit" moest op last van Polly Jean hernomen worden omdat de bas van Eric Drew Feldman vals stond. Zo kennen we haar weer.' (*De Morgen*)

In 2004 kiest ze voor roze pumps onder een gele zomerjurk waarop achteraan haar naam en vooraan een oude foto van haarzelf staat.

'Vanaf "Dress" speelde ze haar kleedje haast aan flarden. De zwarte kat kreeg haar publiek moeiteloos wild.' (*De Morgen*)

'Van alle rockers was zij de hardste, niet in decibels, maar wel in onvervalste, roekeloze attitude.' (*De Standaard*)

DE ZWARTE KAT

In 2011 straalt Harvey in een witte jurk van Ann Demeulemeester. De Belgische modeontwerpster volgt het concert in de frontstage. Harvey heeft met *Let England Shake* (2011) haar beste en meest gelauwerde plaat gemaakt. Het is een ingetogen cyclus over het oorlogsverleden van haar vaderland. Tijd en plaats hadden misschien beter gekund, maar dat stoort haar hoegenaamd niet.

'Een prachtig huiskamerconcert voor 80.000 mensen.' (*De Morgen*)

PJ HARVEY (GBR)
1995 + 2001 + 2004 + 2011

ZONDAG 2 JULI 1995
HOOFDPODIUM

PJ HARVEY

ZATERDAG 2 JULI 2011
HOOFDPODIUM

PJ HARVEY

OUDERCONTACT

SPELEN OP ROCK WERCHTER IS EEN GROOT MOMENT IN EEN ARTIESTEN-
LOOPBAAN. DUS VRAAG JE JE OUDERS MEE.

1999
BRYAN ADAMS

‘Een aangename, zachte, ontspannen man die – en daar keek ik van op – zijn ouders naar Werchter had meegebracht.’

DIRK CLAES (BURGEMEESTER ROTSELAAR)

2004
FLIP KOWLIER

‘Het blijft iets speciaals, hè. Zelfs mijn vader wilde per se komen. Hij was heel zenuwachtig en ik heb alles tot in de puntjes voor hem moeten regelen. Hoe hij moest rijden, waar hij kon parkeren, een plaatsje in de frontstage... Ik zag hem staan met zijn handen in de zakken, tot Geike Arnaert het podium opstapte om mee te komen zingen. Ik heb hem nog nooit zo snel zijn fototoestel zien bovenhalen.’

2010
DAS POP

OP TWITTER

‘Ouders brengen me naar Rock Werchter. Leuk, maar ook een beetje als de eerste schooldag.’

BENT VAN LOOY

1999
SOULWAX

‘We speelden de eerste keer in Werchter. Doodnerveus waren we. Ik kom op en frontstage staan mijn vader, Guy Mortier en de minister van Buitenlandse Zaken. Ik dacht bij mezelf: niet kijken in de frontstage, NIET kijken in de frontstage. Laat ons op Reading of Coachella staan, we spelen iedereen naar huis. Maar spelen we thuis, dan lopen we als kleine jongetjes te trillen.’

STEPHEN DEWAELE

2000
PRAGA KHAN

‘Mijn eigen moeder heeft lange tijd niet geweten waar ik mee bezig was, tot ze ons zag optreden op Werchter. Toen wist ze dat ik iets van mijn leven had gemaakt.’

MAURICE ENGELEN

FESTIVALGELUK

‘Het komt sowieso al niet vaak voor dat ik lach, maar vandaag heb ik op het podium gelachen.’

TOM McRAE

‘Toen ik van het podium stapte, keek ik even om. Al die stomverbaasde gezichten. We hadden flink doorgeramd. Ze hadden niet eens de kans gekregen om tussen twee nummers door even te applaudiseren. Ik voelde me zo gelukkig.’

BOB MOULD (SUGAR)

‘De nacht ervoor heb ik niet kunnen slapen. Het was zoals vroeger, wanneer je wist dat je ’s anderendaags naar de Efteling zou gaan.’

KREZIP

‘Ik ben niet meer op een leeftijd dat ik nog kan groeien. Maar vandaag ben ik toch wel een maatje groter geworden.’

THE LAU (THE SCENE)

‘Five years ago, as a starting musician, I met a girl and we went to the Rock Werchter Festival together. We were just two more fans in the mud. It really is one of the greatest festivals there is! Today we both go back, sharing a stage there together.’

ASAF AVIDAN – ROCK WERCHTER 2013 – KLUB C

‘Als zestienjarige jongen kwam ik al naar Werchter. Toen wilde ik ooit op dat podium staan. Ik weet nog wat ik voelde toen ik Metal Molly bezig zag: dat waren helden! (lacht) Toen wist ik het héél zeker.’

MARIO GOOSSENS (TRIGGERFINGER)

METALLICA

Metallica is het grootste onverwachte konijn dat programmator Herman Schueremans ooit uit zijn hoed toverde. De reacties op de aankondiging gingen in 1993 van ongeloof over hoongelach tot lichte paniek.

Een metalgroep op de affiche? En dan nog wel meteen als hoofdact? De Amerikaanse band had met *The Black Album* (1991) wel het grote publiek bereikt en 'Nothing Else Matters' en 'Enter Sandman' waren ondertussen *standards* op trouwfeesten. Maar daar vul je geen concert mee.

De gestelde machten bibberden. 'Er was de nodige zenuwachtigheid bij de overheden', zegt Herman Schueremans. 'Maar ik was er volledig gerust op. Ik voelde dat dat ging werken. *It had to be done*. Een festival brengt wat er leeft. Je kunt dat onmogelijk tegenhouden.' Al was dat 'levende' op dat moment toch nog redelijk pril. Er was tot dan nog geen enkele metalband ingezet als publiekstrekker voor een groot rockfestival.

Ook Hedwig De Meyer ziet het helemaal zitten. 'Ik was me in het begin van de jaren negentig meer met Stageco gaan bezighouden. Het organiseren zelf boeide me wel nog, maar het Heilige Vuur was er een beetje uit. Met Metallica kreeg ik die kick helemaal terug. We hadden bovendien met Stageco over heel de wereld getoerd met de groep. Ik wist dus welk vlees we in de kuip hadden.'

Metallica was goed opgewarmd. Torhout en Werchter waren de laatste concerten van de Nowhere Else To Roam Tour, een monstertournee die startte op 1 augustus 1991 in Petaluma (USA). Na twee jaar en 304 concerten kwam de groep landen in België.

'Het einde van de tournee is in zicht', zei de toenmalige bassist Jason Newsted destijds. 'Werchter wordt de laatste dag, en daar kijken we reikhalzend naar uit. Het is ook een fantastische affiche, en ook een hele eer om met Neil Young te mogen spelen. Torhout/Werchter is iets heel speciaals: we hebben er veel goeds over gehoord.' Nooit eerder was het dubbelfestival zo snel uitverkocht.

Dag twee begint in lichte mineur. 'Op weg naar Werchter krijgt ons busje panne', zegt gitarist Kirk Hammett. 'De motor was met geen

geweld meer aan de praat te krijgen, dus zijn we toen beginnen te liften. Als ik me het goed herinner, zijn we uiteindelijk met de wagen van twee Belgische Metallica-fans tot in Werchter geraakt. Die konden maar niet geloven dat ze ons langs de weg zagen staan (*lacht*).'

Hammett neemt in Werchter een beslissing. 'Ik voelde me die avond vooral triest eigenlijk. Omdat het daarna allemaal voorbij zou zijn. Op dat immense podium van Werchter heb ik beslist om thuis in San Francisco weer naar de universiteit te gaan. Na dat optreden ben ik letterlijk tien maanden achter de schoolboeken gekropen, om oosterse kunst, jazz en film te gaan studeren.'

Er blijkt nadien nog wel meer veranderd. 'De geschiedenis van Metallica kan niet worden verteld zonder België', zegt Lars Ulrich twintig jaar later in een interview. 'En ik denk niet dat er snel een einde zal komen aan onze relatie met België.'

METALLICA (USA)
1993 + 1999 + 2003 + 2004 + 2007 + 2009

HET GROOTSTE KONIJN

ZONDAG 5 JULI 1987
HOOFDPODIUM

THE PRETENDERS

ZONDAG 6 JULI 1986
HOOFDPODIUM

In 1986 is het dubbelfestival Torhout/Werchter jarig. Op het podium worden gelukwensen voorgelezen door Chrissie Hynde, de frontvrouw van The Pretenders. 'Ik heb een speciale mededeling. Dit is de tiende editie van het Torhout/Werchter-festival en ik wil u graag voorstellen aan de man die dit allemaal mogelijk maakt. Applaus graag voor *mister Herman Sherman*.' Ze roept hem op het podium en geeft hem bloemen en drie kussen. 'Zalig. En daarna trouwt ze toch wel met Jim Kerr zeker (*lacht*).'

Het is enigszins merkwaardig dat Hynde de honneurs waarneemt. Ze had namelijk nog niet op Werchter gespeeld. Maar ze had al flink wat geschiedenis met het festival.

In 1980 bleek ze meegereisd te zijn met Ray Davies van The Kinks. Ze kwam toen redelijk beschonken aan.

In 1981 wordt ze gevraagd met The Pretenders. De groep zegt af wegens onvoltooide plaatopnames. The Cure is vervanger.

In 1982 staat de naam van The Pretenders in chocoladeletters op de affiche, tussen Mink DeVille en Talking Heads. Het noodlot slaat toe. Enkele dagen voor het concert overlijdt gitarist James Honeyman-Scott. The Steve Miller Band valt in.

EEN DUNNE LIJN

In 1986 is het half prijs. Chrissie Hynde komt meezingen met UB40. Ze hebben een jaar eerder samen een wereldhit gescoord met 'I Got You Babe'. Haar man is er ook die dag. Hij treedt op met Simple Minds. Hynde heeft Ray Davies in 1984 verlaten voor Jim Kerr. De hoop van Herman Schueremans was dus al twee jaar verlopen.

In 1987 is het dan toch zover. Al wordt er lichtelijk met vuur gespeeld. Drummer Blair Cunningham trouwt zaterdagochtend in Londen. 's Avonds speelt hij in Torhout. Hynde kust het podium omdat Iggy Pop er net voor haar heeft op gestaan, en zorgt voor en na het optreden voor haar twee dochters, de kleine Natalie Hynde (4) en Yasmin Kerr (2).

Ze laat in Werchter ook een nieuw credo achter voor Herman Schueremans. 'Ik heb een variant op haar nummer "Thin Line Between Love and Hate". Bij mij is dat "*between music and business*". Als je te veel business bent, dan doe je stomiteiten. Als je te veel fan bent ook, want dan kun je niet relativeren.'

THE PRETENDERS (GBR) — 1987

ZATERDAG 30 JUNI 2012
HOOFDPODIUM

RED HOT CHILI PEPPERS

MODDERFIGUREN

ZATERDAG 4 + ZONDAG 5 JULI 1992
HOOFDPODIUM

In Torhout was het omdat ze niet kwamen opdagen voor een bisronde, in Werchter omdat Anthony Kiedis uitdagend *'If you love us, throw more mud'* had geroepen. De gevolgen zijn dezelfde. De Red Hot Chili Peppers worden op de beide podia onder een slijkkannade bedolven.

Het lijkt wel alsof er een gigantische stofzuiger achter het podium staat. Binnen de kortste keren veranderen de Peppers in modderfiguren. De rekening is niet mis. 'We hebben een paar duizend euro's mogen betalen om het materiaal te laten schoonmaken achteraf', zegt Noël Steen, de organisator van Torhout. Tot overmaat van ramp wil dagsluiter Bryan Adams pas het podium op als de laatste spat slijk is verdwenen.

Het publiek geniet van de weersomstandigheden en neemt uitgebreid modderbaden. Tot grote wanhoop van de buschauffeurs die het jonge volkje aan het eind van de dag weer naar huis moeten brengen. Heel wat jeugdclubs en verenigingen maakten er in die tijd een dagtrip met de autocar van. 'Ik weet dat twee bussen de jonge gasten pas hebben meegenomen nadat ze hun kleren hadden uitgedaan', zegt Noël Steen. 'Ze moesten in hun ondergoed de bus op.'

RED HOT CHILI PEPPERS (USA)
1992 + 1996 + 2002 + 2006 + 2012

JASPER STEVERLINCK

DE MAN DIE TE VOET GING

Valentijn Elsen woont sinds 2002 in Werchter. 'Ik ben een geboren Limburger, maar ik ben mijn lief gevolgd.' Hij kende er de weg al. 'Ik heb sinds 1993 – ik was toen zeventien – maar drie edities gemist: toen ik net papa was geworden. Ik herinner mij rammelende rolluiken tijdens een optreden van Metallica. Dan kun je het maar beter live meemaken.'

Valentijn Elsen is een klassiek pianist, met een diploma van het Lemmensinstituut in Leuven. Via Fred Brouwers hoort hij dat Jasper Steverlinck, bekend van Arid en *The Voice van Vlaanderen* (VTM), een klassiek pianist zoekt. Het klikt.

Steverlinck komt in 2004 naar Werchter met een immense hit. Zijn bewerking van 'Life on Mars' van David Bowie had twintig weken op de eerste plaats van de Ultratop 50 gestaan, waarvan acht weken op #1. Alleen Fixkes zouden later nog beter doen.

Valentijn mag mee. 'Spelen op Werchter was een jongensdroom die uitkwam. Fantastisch!' Hij wandelt op zondag 4 juli naar zijn werk. De afstand van zijn voordeur onder de kerktoren van Werchter tot aan de backstageruimte van het festival is 1,3 kilometer. 'Mijn piano was al geleverd.'

Jasper Steverlinck staat in de Pyramid Marquee van 18.30 tot 19.30 uur geprogrammeerd. 'Pal tegenover de Pixies. Wat ons deed vrezen dat er bij ons amper publiek zou zijn, maar dat bleek heel goed mee te vallen. De tent was redelijk volgelopen. Kameraden of aanverwanten heb ik niet gezien. Ik vermoed dat die in de achterste regionen hadden postgevat.'

Steverlinck heeft strijkers, blazers, een ritmesectie, gitarist Lars Van Bambost en pianist Valentijn Elsen mee. 'Het concert was geweldig, met "Life on Mars" als apotheose. We brachten het met alleen stem en piano. Kippenvel. Na afloop hebben we nog een bescheiden feestje gebouwd. Waarna ik weer naar huis ben gegaan. Opnieuw te voet, maar deze keer in het gezelschap van Jasper. Die is toen wijselijk blijven slapen.'

De lokale roem bleef binnen de perken. 'Optreden in Werchter is helaas geen garantie op applaus bij de bakker (*tacht*).'

JONGENS UIT DE BUURT

METAL MOLLY – TREMELO (3,6 kilometer) 1996 + 2000

'Op Werchter mogen spelen is voor mij een buitenaardse ervaring', zegt Pascal Deweze van Metal Molly in 1996. 'Als kind luisterde ik vanuit mijn tuin naar de muziek van het festival.'

'We hebben in 1996 geweigerd om, op voorstel van de politie, met een gocart van Tremelo naar het festivalterrein in Werchter te rijden', zegt Alan Muller. 'Stom, dat hadden we wel moeten doen.'

Na de laatste noot van het concert in 2000 in Werchter stapt de jeugdharmone Sonora uit Tremelo het podium op. Het was afgekeken van Bon Jovi, maar een goede mop werkt altijd.

MILOW – WESPELAAR (6,6 kilometer) 2007 + 2012

Jonathan Vandenbroeck geniet een belangrijk deel van zijn muzikale opvoeding in Werchter. 'Omdat het op fietsafstand was, lag het nogal snel voor de hand dat ik naar concerten ging. Mijn eerste concert was Pink Floyd – ik was twaalf of zo. Ik heb in Werchter een indrukwekkende reeks impulsen opgedaan. Daar spelen leek me altijd het summum.'

In 2007 is het zover: Milow mag Mika vervangen. Het is een optreden dat zijn carrière lanceert.

De tweede keer, in 2012, gaat hij zoals vroeger met de fiets. 'Het was mooi weer, en het was wel grappig om op die manier langs al die controleposten te gaan.'

DAAN – HOLSBEEK (8 kilometer) 1998 + 2000 (Dead Man Ray) 2004 + 2005

'Ik heb de beste herinneringen aan de periode 1983-1989. Talk Talk met twee drummers: één links, één rechts. En de Pixies, uiteraard: die heb ik, als ik me niet vergis, gezien met over mijn hoofd een vuilniszak met vier gaten: twee voor mijn ogen, twee voor mijn oren. De geur van de weide, zeker de eerste twee dagen, vind ik nog altijd ongelooflijk.'

‘WOR ZITTEN HIE DE MANNE VAN DIEST?’

Het is 1983. The Scabs zijn een door punk aangedreven rockgroep uit Diest. De leden zijn Guy Swinnen (zang, gitaar), Berre Bergen (bas), Francis Vangeel (gitaar) en Frankie Saenen (drums). Er is lof op alle banken voor *Here's to You, Gang!*, een minialbum met Jean-Marie Aerts als producer en met 'Matchbox Car' en 'Is This Life?' als evergreens. En dan wordt het zomer...

HERMAN SCHUEREMANS — 'In die tijd stonden er weinig namen op de affiche, de plaatsen waren duur. Zeker voor de Belgen. Je moest er echt bovenuit steken en dat deden The Scabs.'

GUY SWINNEN — 'Wij waren nog een beginnend groepje, met maar één mini-lp op zak. Terwijl de andere bands op de affiche al verschillende platen hadden uitgebracht en al een zekere status hadden opgebouwd.'

HERMAN SCHUEREMANS — 'Ze waren ook de ideale opener. Werchter was toen nog een eendagsfestival dat begon om 11 uur. Dus was het goed om er in het begin een stevige lap op te geven. The Scabs waren bovendien ook jongens uit de buurt. Diest ligt op 35 kilometer van Werchter. Het grappige is dat ze eerst nog aarzelden. Ik had aan drummer Frankie Saenen gevraagd of ze rijp waren voor Torhout/Werchter. Hij antwoordde dat het misschien nog wat vroeg was.'

GUY SWINNEN — 'Toen we dat te horen kregen, zijn Cisse en ik als twee zotten vliegensvlug op Herman afgestormd: "t Zal wel gaan! t Zal wel gaan!" (lacht)'

'Wor zitten hie de manne van Diest?' ('waar zitten hier de mannen van Diest?') roept Guy Swinnen als hij op zondag 3 juli 1983 het zonovergoten podium van Rock Werchter oploopt. Wie The Scabs zegt, denkt Diest. Ze zijn voor hun stad van herkomst wat The Beatles zijn voor Liverpool: onbetaalbare promotie.

GUY SWINNEN — 'Ik weet dat ik voor het optreden nog een paar mensen uit Diest heb gezocht om van op het podium toch enkele vertrouwde gezichten te zien, zo nerveus was ik.'

STEF WAUTERS (NIEUWSANKER VTM) — 'Met een groepje vrienden uit het college van Diest stonden we vooraan voor het podium. Ook voor Guy Swinnen was het een vuurdoop. Nu nog refereert hij in interviews soms aan de mannen van Diest die vooraan stonden; wel, dat waren wij.'

STIJN MEURIS (NOORDKAAP, MONZA, MEURIS) — 'De eerste keer op Werchter blijft heilig. Ik weet nog dat ik door de poort kwam en de monsterachtig grote PA al hoorde zoemen. Een minuut later begonnen The Scabs eraan. "Waar zitten hier de mannen van Diest?" Ik kom uit Neerpelt, maar even voelde ik me een trotse inwoner van Diest.'

JOHN CALE (DIE NA THE SCABS SPEELT EN KOMT KIJKEN) — 'Jullie moeten eens naar New York komen.'

Magere jaren volgen voor de Belgen. Negen keer op rij, van 1983 tot 1992, staat er geen naam uit eigen land op de affiche. The Scabs zijn altijd wel trouw op post. Ze openen en sluiten de perstent, zo wil de boutade.

In 1992 is het weer zover. De populairste lokale rockgroep van het moment mag de festiviteiten op gang trekken. Ze hebben twee gouden albums op rij gemaakt - *Royalty in Exile* (1990) en *Jumping the Tracks* (1991) - en ze komen uit Diest.

GUY SWINNEN — 'Van ons eerste optreden in Werchter herinner ik mij dat Bono en Annie Lennox backstage heel vriendelijk goeiendag zeiden als je ze tegenkwam.'

'In 1992 was Bryan Adams heel andere koek. Toen ik in de backstage naar het toilet wilde, hebben twee van zijn bodyguards me tegengehouden omdat mister Adams net aan het plassen was. Hij was waarschijnlijk bang dat we zouden zien dat hij een kleintje heeft.'

'Billy Corgan (Smashing Pumpkins) is toen nog in onze trailer geweest. Hij kwam onze roadie bedanken voor de *good stuff*.'

Guy Swinnen is proefkonijn. Studio Brussel vraagt in Torhout om een monitorband te dragen die zijn hartslag registreert.

'In het begin had ik 110. Een kwartier later zat ik aan 180: toen we ons nieuwe nummer voor het eerst speelden, en toen het begon te regenen en ik bang was dat iedereen zou weggaan. Helemaal op het eind heb ik een piek van 213 gehaald. Volgens de dokter is dat geen goed teken.'

THE SCABS (BEL)
1983 + 1992

ZONDAG 3 JULI 1983
HOOFDPODIUM

THE SCABS

DONDERDAG 2 JULI 2009
HOOFDPODIUM

EAGLES OF
DEATH METAL

LIVE

AT ROCK WERCHTER

Er is heel wat livemateriaal van Rock Werchter te vinden op vinyl, cd, muziekcassette en mp3. Officieel én als bootleg. Een selectie uit het legale aanbod.

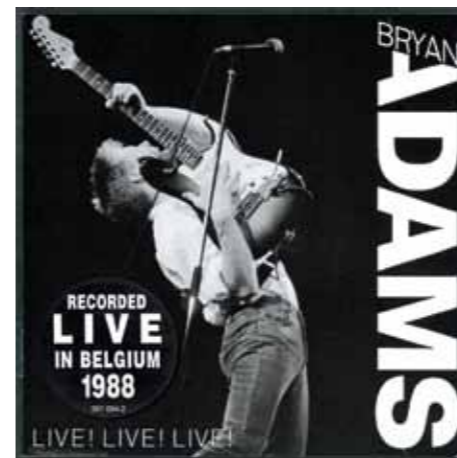
U2 NEW YEAR'S DAY (LONG VERSION) (1983)

'New Year's Day' van U2 wordt op 1 januari 1983 – symbolischer kan het niet – als single uitgebracht. Het is de voorbode van *War*, het derde album van U2.

Het is de eerste single van de Ierse groep die simultaan wereldwijd wordt uitgebracht. Er is een korte (3'53") en een lange (5'35") uitvoering. De lange is de albumversie.

'New Year's Day (Long Version)' is zowel verkrijgbaar als dubbele 7" en als 12". Er staan twee extra nummers op die zijn opgenomen tijdens Rock Werchter 1982: 'Fire' en 'I Threw a Brick Through a Window/ A Day Without Me'.

Recorded live in Werchter, Belgium, July 1982 by I.D. TV and Film productions, Amsterdam. Produced by Harry de Winter. Taken from soundtrack to TV special "U2 Live at Werchter".

BRYAN ADAMS LIVE! LIVE! LIVE! (1994)

'Ik voel me een inwoner van België', zegt Bryan Adams. 'Meer dan van grotere landen als Frankrijk, Duitsland of Nederland.'

Er is misschien zelfs geen artiest op aarde die zo veel van Werchter houdt als hij. Hij stond drie keer op de affiche van T/W en evenveel keren op die van TW Classic. Adams was trouwens de eerste Canadese artiest in Werchter.

Zijn eerste passage in 1988 gebruikt hij voor de opnames van de televisiespecial *Bryan Adams: Live in Belgium* (1989) en het album *Live! Live! Live!* (1994). Er worden meer dan 1 miljoen stuks van de plaat verkocht.

Zondag 3 juli 1988 is ook memorabel wegens de immense regenbui die maar niet wilde ophouden. Al kan die ook bij het decor hebben gehoord. 'Herman Schuere-mans zei me ooit: "Als jij komt, moeten we niet naar het weerbericht luisteren. Dan wéten we dat het zal regenen."'

During the summer of 1988 we were having a great time touring Europe. The band were working really well together and the audiences were fantastic everywhere. So we decided to record some concerts for a live LP.

On July 3th, we played Werchter in Belgium. It was a wild night, an outdoor gig with 50.000 people. It rained in torrents for the whole show, but everyone just ignored the weather as we played to a sea of umbrellas. The atmosphere made it one of our favourite gigs of the tour.

The concert was later televised in Canada and around the world on MTV and now we have been able to release it as an LP. We have kept the recording exactly as it was live that night – nothing added, nothing taken away.

Yours

Bryan, Keith, Dave, Mickey and Tommy

THE PRODIGY BREATHE (1996)

De tweede single uit het album *The Fat of the Land* (1996). Het werd een nummer 1-hit in Denemarken, Finland, Ierland, Noorwegen, Spanje, Zweden en Groot-Brittannië. Op de internationale cd-single staat 'Poison' als extra, 'Live at the Tourhout (sic) & Werchter Festival '96'.

METALLICA FRANTIC (2003)

'Frantic' is een single uit het album *St. Anger* (2003). Metallica pakt het slim aan. Elk land krijgt lokale live-versies van de bonusnummers 'Welcome Home (Sanitarium)' en 'No Remorse'. Op de Deense single zijn die opgenomen tijdens Roskilde, op de Spaanse tijdens het Doctor Music Festival in Barcelona... De Benelux krijgt opnames te horen die zijn gemaakt op 28 juni 2003 in Werchter.

EDITORS NO SOUND BUT THE WIND (LIVE AT ROCK WERCHTER 2010) (2010)

Zoals gehoord tijdens Rock Werchter 2010. Tom Smith, de voorman van Editors, speelt het obscure nummer solo aan de piano. 'No Sound But the Wind' was geen albumtrack. Het stond alleen op de soundtrack van *The Twilight Saga: New Moon* (2009).

Die middag wordt er duidelijk een gevoelige snaar geraakt. De live-uitvoering wordt meteen na het festival in België en in Nederland op single uitgebracht.

Ze staat drie weken in de Nederlandse hitparade en raakt niet hoger dan #74. In Vlaanderen komt 'No Sound But the Wind' op 24 juli binnen op #4. Het nummer staat op 4 september op de eerste plaats en wordt 24 weken genoteerd. Het is de tweede #1 voor Editors, na 'Papillon'.

Ook de videoclip is 100 procent Werchter. Tijdens het nummer wordt fan Jason Callewaert (zie ook p. 26) uit Brugge opgemerkt door een cameraman. De jongeman gaat helemaal op in het nummer. Canvas pikt de beelden op en maakt er een YouTube-hit van. De groep maakt er op haar beurt de videoclip van.

Op 18 december 2010 krijgen Editors een gouden single tijdens het Studio Brussel-evenement Music For Life in Antwerpen. Later zou 'No Sound But the Wind' nog platina worden.

ELBOW
LIPPY KIDS
(LIVE AT ROCK WERCHTER 2011)
(2011)

'Lippy Kids' is een mooi moment tijdens het optreden van de Britse groep Elbow op het hoofdpodium in 2011. Iedereen fluit mee.

Geïnspireerd door het succes van 'No Sound But the Wind' van Editors brengt platenfirma Universal de liveversie meteen na het festival uit in België. En hoewel het een uitgesponnen nummer is zonder refrein, klimt het steil in de Ultratop – het staat negen weken in de lijst, met een zesde plaats als hoogste notering.

'Men vertelde me dat het nooit een single zou worden', zegt zanger Guy Garvey geamuseerd. 'Omdat het te traag is en omdat ik niet over mijn penis zing.'

SEASICK STEVE
DIDDLEY BO (2010)

Record Store Day is het jaarlijkse feest van de betere platenzaak. Sympathiserende artiesten brengen bij die gelegenheid gelimiteerde vinyls uit.

Seasick Steve laat duizend singles persen van het nummer 'Diddley Bo'. Op de B-kant staat een live-uitvoering van datzelfde nummer op Rock Werchter 2009. De Amerikaanse bluesrocker is dat jaar de oudste artiest die ooit op de affiche heeft gestaan. Hij is dan 68.

ZATERDAG 30 JUNI 2007
PYRAMID MARQUEE

ARNO

DE BELGEN

HET AANWEZIGHEIDSREGISTER

Tussen 1975 en 2013 hebben 93 Belgische acts samen 168 optredens gegeven. Hun gemiddelde aandeel is 15 procent.

JAAR	BEL	TOTAAL	%
1975	6	6	100
1976	2	4	50
1977	1	6	17
1978	1	6	17
1979	1	7	14
1980	1	7	14
1981	1	7	14
1982	1	8	12,5
1983	1	8	12,5
1984	-	8	0
1985	-	8	0
1986	-	9	0
1987	-	8	0
1988	-	8	0
1989	-	9	0
1990	-	10	0
1991	-	9	0
1992	1	9	11
1993	-	9	0
1994	-	11	0
1995	2	14	14
1996	2	26	7
1997	3	25	12
1998	4	23	17
1999	8	40	20
2000	11	44	25
2001	10	54	18
2002	10	49	20,5
2003	9	53	17
2004	13	60	21,5
2005	16	59	27
2006	9	60	15
2007	9	59	15
2008	8	59	13,5
2009	8	56	16
2010	9	54	17
2011	6	61	10
2012	9	81	11
2013	6	79	7,5

- Totaal aantal Belgische artiesten op de affiche: **168**
- Totaal aantal artiesten op de affiche: **1.113**
- Percentage Belgische artiesten: **15 %**
- Verschillende Belgische artiesten: **93***
- Hoogste percentage: **100 % in 1975**
- Aantal edities zonder Belgen: **10 van de 39**
- Grootste aantal: **16** Belgische acts in **2005**
- Gemiddelde: **4** Belgische acts **per editie**

* Er zijn 3 acts die alleen in Torhout hebben gespeeld: Frisbee, T.C. Matic en St. James.

DE ERELIJST

Tussen 1975 en 2013 hebben 26 Belgische artiesten/groepen 3 keer of meer op de affiche gestaan.

6

- 2manydjs
- dEUS

5

- Arsenal
- Soulwax (+ Soulwax Nite Versions)

4

- Arno
- Ozark Henry
- Zita Swoon

3

- Admiral Freebee
- Arid
- Black Box Revelation
- Channel Zero
- Das Pop
- Goose
- 't Hof van Commerce
- Hooverphonic
- Metal Molly
- Millionaire
- Monza
- An Pierlé
- Praga Khan
- Sioen
- Triggerfinger
- Jan Van Biesen
- The Van Jets
- Zornik

VOOR HET EERST

3 x op de affiche

2000 — Jan Van Biesen en Metal Molly

4 x op de affiche

2006 — 2manydjs, dEUS en Soulwax

5 x op de affiche

2008 — 2manydjs, dEUS en Soulwax

6 x op de affiche

2009 — 2manydjs

DE CEREMONIE

Ze 'spelen' het vaakst en ze brengen de kortste nummers: de ceremoniemeesters. Ze zijn de gastheren en de gastvrouwen van het festival, de gezichten. Hun belangrijkste taak: met een paar welgemikte zinnen de temperatuur de hoogte injagen voor het spektakel begint.

Het leven van de presentator is hard en wordt er niet gemakkelijker op. Heel wat artiesten willen niet worden ingeleid en de spreiding van het publiek over verschillende podia versnipperd de aandacht. De beloning blijft dezelfde: als ze goed zijn, worden ze even hard herinnerd als de artiesten. Verhalen, grollen en tips van twee iconische mc's.

GUY MORTIER

'De populaire presentator Ad Rem', noemt Marc Did-den hem in 1979. Guy Mortier presenteerde in Torhout en Werchter van 1979 tot en met 1998. De spreekwoordelijke uitzondering is 1994. Dan nemen Tom Lanoye en Hugo Matthysen de job over.

Voor wie er niet bij was: dat waren volstrekt andere tijden. Geen gsm, geen internet, rust dus eigenlijk. De presentator is een dienstencentrum. Hij doet de dienstmededelingen, de verloren mensen en voorwerpen, en ook wel de aankondigingen.

Daarnaast is hij de verbindingsofficier met de buitenwereld. Het is een discipline waarin Guy Mortier, op dat moment hoofdredacteur van *Humo*, excelleert.

Rock Werchter is traditioneel de periode van Wimbledon, de Ronde van Frankrijk en voetbalkampioenschappen. Hij combineert sport en spel met actualiteit en overgiet dat alles met een 'Hollandse saus'. Want de Nederlanders zijn een permanente en gemakkelijke bron van inspiratie en spot.

Guy Mortier is herkenbaar aan zijn zwarte snor, zijn witte hemd en zijn zwarte broek. Soms heeft hij een zwart jasje aan, soms een zwarte hoed op.

Zijn kortste aankondiging is ook zijn mooiste. Voor The Triffids beginnen in 1987, zegt hij: 'Ook voor jou, Marc.' Marc was Marc Mijlemans, een begenadigde pen die onder meer wordt herinnerd om zijn recensie van *Born Sandy Devotional* van The Triffids. Hij overleed op 27 januari 1987. Mijlemans was 27.

Mortier houdt er als ceremoniemeester mee op in

1998. Enkele maanden later wordt aangekondigd dat Torhout wegvalt.

'Mijn auto stond naast het podium geparkeerd en daar zat ik te zweten op mijn teksten, die vaak over het nieuws of de sportuitslagen gingen. Ik volgde de Ronde en Wimbledon op de radio. Veel tijd om groepen te zien restte me niet.'

'Als de eerste twee zinnen inslaan, verloopt de rest van de dag meestal eveneens gesmeerd. Het is me overkomen dat ik had vastgezet in de file en ik de stagemanager de eerste groep hoorde aankondigen. Dat is om dood te vallen. Gelukkig stortte op dat moment het podium in.'

'Ik heb één keer een geweldig gesprek gehad met Van Morrison. "Is er een bepaalde manier waarop je wilt worden aangekondigd?" "Doe maar waar je zin in hebt." Dat is toch wel mijn hoogtepunt.'

'Een leuke ontmoeting was met Willy DeVille in 1982. Ik heb staan rocken in de coulissen en dat vond hij zo leuk dat hij mij na het optreden meenam en me op een zilveren lepeltje een witte substantie aanbood.'

MOPPEN VAN MORTIER

1984

'Welkom op de wei van Torhout. Er is één Hollander aanwezig. Wie hem vindt, moet hem houden.'

1984

'Paul Young heeft moeten afzeggen wegens keelproblemen. Binnen een kwartier dankt u de hemel hiervoor op uw blote knieën. Hier is: John Hiatt!'

1986

'De kleine Guy Verhofstadt is zijn ouders kwijtgespeeld. U kunt hem komen afhalen aan de *Humo*-stand.'

MEESTERS

(de volgende presentatie)

'Blijkbaar zijn de ouders van Guy Verhofstadt ook blij dat ze hem zijn kwijtgespeeld.'

(de volgende presentatie)

'De ouders van de kleine Guy Verhofstadt hoeven geen moeite meer te doen. Het mormel heeft in een contactdoos gebeten.'

1989

'Er is een briefje van 5.000 frank gevonden. Wie het nummer kent, mag het komen halen.'

1989

'Het valse gerucht doet de ronde dat achter aan de weide beeldjes van Danny Fabry worden verkocht. Dat is niet zo. Het zijn vleeskroketten.'

1996

'Neil Young speelde de sterren van de hemel, wij geven ze nu terug.' *(waarna het vuurwerk de avondlucht wordt ingeschoten)*

DE RONDE VAN FRANKRIJK

'Nieuws uit de Ronde van Frankrijk: er zijn vier Nederlanders ontsnapt!' *(gejuich bij de Nederlanders)*
'Ze weten wel nog niet waar naartoe...'

—
'Johan Museeuw is als eerste boven gekomen op de Col d'Aspin.' *(gejuich bij de Belgen)*
'Helaas staat deze col pas morgen op de agenda.'

—
'Jelle Nijdam heeft gewonnen in de Ronde van Frankrijk.' *(gejuich bij de Nederlanders)*
'Hij is verkozen tot lelijkste renner.'

LUC JANSSEN

Radio- en televisiemaker Luc Janssen begint in 1996 als presentator van het Studio Brussel Zijpodium. Het is een groot jaar met de eerste concerten van Moloko, Massive Attack, Radiohead en Björk.

Hij heeft door de jaren heen alle podia bewandeld en de tijden zien veranderen. Het moet vooral altijd beknopter. Wat hem als meester in de oneliner goed uitkomt.

Janssen is geboren op 2 juli. Hij heeft dus vaak zijn verjaardag gevierd in Werchter. Zijn standaardkledingkleur is zwart.

‘Het belangrijkste is natuurlijk dat je de naam van de groep juist uitspreekt. Eén keer is mij dat niet gelukt. Ik kondigde Joss Stone in 2004 in de Pyramid Marquee aan als Josh Stone. Als een vent dus. Dat kwam door vermoeidheid, denk ik. De manager van Stone kon er in elk geval niet om lachen.’

‘Je mag geen typische Engelse slangwoorden gebruiken, zoals *fuck*, *shit* of *motherfucker*, want dan denkt die artiest meteen dat het over hem gaat. Ook managers van artiesten zijn daar nogal gevoelig voor.’

‘Het mooiste moment is altijd vlak voor de afsluitende groep. Dan is het donker en voel je het publiek, als een beest dat voor het podium ademt. Je ziet niet de individuen apart, maar je voelt echt een groot, donker beest. Je ziet vervolgens achter die massa de kerktoren van Werchter en dan besef je waar je zit: een boerendorp waar iets onwezenlijks gebeurt. Zestigduizend mensen samen die allemaal hetzelfde gevoel hebben: het is feest, ik ben hier bij en ik vind dit fantastisch.’

‘Op mijn vijftigste verjaardag hebben ze mij goed bij de neus gehad. Ik werd net voor de start van het optreden van een groep op het podium gevraagd. Aanvankelijk wilde die groep niet worden aangekondigd, maar er werd mij gezegd dat ze plots van gedacht waren veranderd. Dus ik snel dat podium op. Maar toen ik daar stond, begon de hele weide “Happy Birthday” te zingen. Ik wist niet waar te kruipen.’

JOKES VAN JANSSEN

OVER MILK INC.

‘Werchter, are you Regi?’

OVER KELE OKEREKE (BLOC PARTY)

‘Deze neger komt zo hard.’

OVER ANOUK

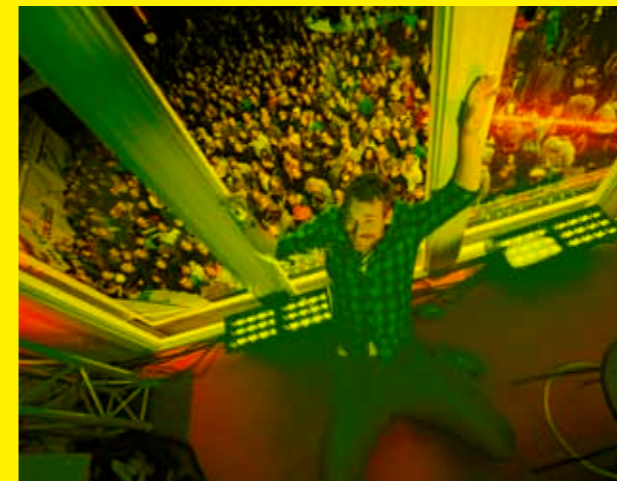
‘Het mooiste Nederlandse design sinds de gloeilamp.’

OVER GRINDERMAN

‘Als de Bende van Nijvel muziek zou maken, dan klonk die zo.’

OVER WIZ KHALIFA

‘De Mario Balotelli van de hiphop.’

OMROEP WERCHTER

Alle omroep(st)ers van Torhout en Werchter in chronologische volgorde.

Vast

- GUY MORTIER
- CHANTAL PATTYN
- JAN HAUTEKIET
- LUC JANSSEN
- MIES MEULDERS
- ADRIAAN VAN DEN HOOF
- STEVEN VAN HERREWEGHE
- SOFIE LEMAIRE
- OTTO-JAN HAM
- STIJN VAN DE VOORDE

Gast

Kees van Kooten

Hij kruipt in 1983 in de rol van vieze oude man.

Herman Schueremans

U2 staat er in 1985 op om aangekondigd te worden door Herman.

Goedele Liekens

Miss België 1986 is in 1987 promomeisje voor Philips. Ze presenteert samen met Guy Mortier.

Hugo Matthysen

Staat in de jaren negentig een paar keer aan de zijde van Guy Mortier.

Tom Lanoye

Hij presenteert in 1994 samen met Hugo Matthysen.

‘Als verteller is het bijna onmogelijk om impact te hebben op zo’n wei. Dat publiek staat daar ook niet op jou te wachten, hè. Ze geven je hoogstens de tijd voor twee oneliners. Daarna word je weggefloten.’

Kamagurka

Hij presenteert samen met Guy Mortier in 1997.

Vincent Kompany

Kompany kondigt in 2013 Noel Gallagher’s High Flying Birds aan.

EEN LIJFWACHT EN EEN RUBBERBOOTJE

De grillen van rocksterren behoren tot het rijk der wilde verhalen. In de praktijk valt het allemaal nogal mee. Een willekeurige greep uit de verlanglijsten van de voorbije veertig jaar, de zogeheten *riders*. Met heel veel gewone en een paar erg ongewone dingen. Een merkwaardige constante: onderbroeken en sokken.

1985

The Ramones Een paar bakken bier, fruitsap, thee en koffie.

R.E.M. 144 pintjes (liefst Budweiser en Heineken), twee grote flessen gin, zes flessen Guinness.

Lloyd Cole
Vers fruit, volkorenbrood, partjes citroen, een bokaal honing.

The Style Council De mogelijkheid om zelf thee en koffie te maken.

Depeche Mode Koekjes, koud vlees, gewone en vegetarische sandwiches, kip, een kaasshotel, bronwater een fles scotch, een fles Rémy Martin, géén plastic bestek.

The Scabs
Twee flessen cognac van Martell.

Extreme Een lijfwacht.

Red Hot Chili Peppers
Een stapel onderbroeken.

Bryan Adams
Twee Engelse dagbladen.
Hij heeft een eigen kok en cateringploeg mee.

Luka Bloom en de Red Hot Chili Peppers
willen lacto-ovo-maaltijden. Dus geen vlees, maar wel veel melkproducten.

1992

1993

Faith No More

Zes paar zwarte sokken (meteen na het optreden).

Het aantal vegetariërs onder de groepsleden en de crew:

Sugar 8 van de 8

Lenny Kravitz 10 van de 24

Metallica 18 van de 88

1997

Sheryl Crow

Katoenen onderbroeken en sokken.

2007

Metallica 204 handdoeken.

2009

Coldplay

Acht briefkaarten met postzegels.

2011

The Vaccines Alleen mineraalwater.

Kings Of Leon Drank, drank, drank.

Chris Martin (Coldplay) Een yogamatje.

Steve Aoki

Een rubberbootje, zes paar onderbroeken, zes paar sokken, drie T-shirts met een V-hals.

2012

2013

Dimitri Vegas & Like Mike

Twee flessen champagne.

Green Day

heeft zijn eigen wasmachines mee.

HAPPY NEW YEAR SWITZERLAND!

HELLO CLEVELAND!

Hoe de dingen soms kunnen lopen. Spinal Tap in Vlaamse velden.

1977

De Nederlandse gitarist Jan Akkerman wordt door het publiek bekoogeld omdat hij te stil speelt.

1978

Nick Lowe en Dave Edmunds slopen achter het podium hun caravan.

1979

ACT 3: Raymond van het Groenewoud & De Centimeters: 'Meisjes zijn 't allermooist op aard. Zeg dat Tom Robinson het gezegd heeft.'

ACT 4: Tom Robinson Band draagt 'Glad To Be Gay' op aan Raymond van het Groenewoud.

1980

Steel Pulse wil niet stoppen met spelen. De organisatoren moeten noodgedwongen de stekker uittrekken.

1981

De Jamaicaanse reggaegroep Toots & The Maytals komt op zaterdag 4 juli om 16 uur aan in Torhout. Ze moesten dan al gespeeld hebben. De reden voor die grote vertraging: de groep had zich van bestemming vergist. Ze stonden in Turnhout in plaats van in Torhout.

1986

Jean-Marie Pfaff landt in Torhout in een blauwe helikopter. Het is een stunt van Guido Van Liefferinge, de uitgever van *Dag Allemaal*.

'Ik kon mijn dochters vandaag niet meebrengen', zegt Jean-Marie. 'Maar in de toekomst zullen ze hier zeker op de eerste rij staan.'

1988

Paniek in Torhout. Het materiaal van Ziggy Marley en zijn Melody Makers komt aan, maar de groep is niet meegekomen. Ze waren de vorige avond nochtans op tijd vertrokken in het Deense Roskilde. In hun hotel in Brugge blijken ze ook al niet te zijn geweest. Na lang zoeken komt de aap uit de mouw. De zoon van Bob en de zijnen waren naar het hotel in Brussel gereden waar ze pas na het optreden in Torhout hadden moeten inchecken. Vandaar zou het de volgende ochtend naar Werchter gaan. Een ongeluk komt uiteraard nooit alleen. Op weg naar Torhout belandt de groep in het drukke verkeer richting kust. Ziggy Marley & The Melody Makers spelen niet in Torhout.

Pastoor Jos Van Dessel van Werchter wijkt voor de eucharistieviering op zaterdagavond uit naar de Tuinbouwveiling. Er is namelijk geen parkeermogelijkheid rond de kerk.

1989

De manager van Tanita Tikaram laat in het publiek een spandoek met het opschrift 'Fuck Tikaram' verwijderen. Pas dan mag zijn beschermeling het podium op.

Ben Crabbé is sandwichman voor Duracell.

'Soms krijg je gezeur over ongelofelijke futiliteiten', zegt Herman Schueremans. 'In Engeland is het de gewoonte om de belangrijkste act bovenaan op de affiche te zetten. Bij ons is het omgekeerd. Ik heb daar al ruzie gehad met Britse managers, *Jesus fuckin' Christ!* Zulke stomme details. Dat jaar was het verhaal extra subtiel, omdat Sting en Paul Simon elkaars gelijken zijn. Simon wint het qua traditie en prestige, maar Sting qua uitstraling en platenverkoop. Dus speelt Sting de ene dag laatst, en Simon de andere dag. De ironie daar was dat Sting er eerst geen bezwaar tegen had om als voorlaatste te spelen. Maar daardoor kreeg de manager van Paul Simon argwaan en eiste hij ook die voorlaatste plaats.'

1992

Beiaardier Wim Depauw speelt in de Sint-Pieterskerk van Torhout nummers van Crowded House, Lou Reed, Red Hot Chili Peppers en Bryan Adams.

'Good evening, Belgium', zegt de Amerikaanse groep Extreme. Om 11 uur 's ochtends.

1994

Een muzikhandelaar uit Deinze komt in Torhout cimbalen leveren voor Sepultura. Met een helikopter.

John Hiatt heeft een aangename ontmoeting op het vliegtuig. 'Een stewardess komt naar me toe. Ze had me in 1988 in Werchter gezien, en ze wist nog precies welke nummers ik had gespeeld, ze herinnerde zich zelfs nog enkele van mijn bindteksten. Daar zat ik, met mijn mond vol tanden, te knikken en "ach ja, dat was leuk" te mompelen.'

Sepultura bonkt zo hard dat er backstage autoalarmen afgaan.

Grant Lee Buffalo speelt tussen Torhout en Werchter op een Frans festival. Een misverstand, zo blijkt. Een privéjet brengt de groep vlug heen en weer.

Rage Against The Machine speelt in Torhout in een outfit van de Rode Duivels. Hun concert valt samen met de wedstrijd Duitsland-België op het WK in de Verenigde Staten. 'We wisten dat een heleboel mensen het voetbal moesten missen', zegt gitarist Tom Morello. 'We hebben in allerijl een lading shirts laten aanrukken. Jammer dat het niet heeft geholpen.' België verliest met 3-2.

Pech voor Buffalo Tom. Hun instrumenten raken zoek in Zaventem. Tijdens de rit naar Torhout heeft hun toerbusje panne. Als ze 's avonds iets willen gaan drinken op een Brussels terras, komen ze in een gevecht terecht tussen de politie en hooligans van RWDM.

1995

In Torhout is er 450 euro schade aan stadseigendommen. Het gaat vooral over straatnaamborden die worden meegenomen door souvenirjagers.

De eerste memorabele doortocht van dEUS. 'We hebben achter het podium de eerste jaren schandalig decadente feestjes ingericht', zegt Tom Barman. 'We nodigden dan dertig mensen uit, van wie we er minstens tien niet eens kenden. Maar het waren wel die tien die in onze plaats bij de organisatie gingen klagen dat er te weinig wodka was.'

1996

Flea, bassist van de Red Hot Chili Peppers, speelt een uur in zijn blote flikker in Werchter.

—
Metal Molly speelt drie keer in één weekend: een keer in Werchter en twee keer in Torhout. Nauwelijks anderhalf uur nadat ze onder applaus het hoofdpodium hebben geopend, staan de drie als eerste groep op het zijpodium om er Moloko te vervangen.

—
Chad Smith, drummer van de Red Hot Chili Peppers, gaat zaterdagavond na het optreden in Torhout naar het casino van Knokke met enkele Belgische vrienden. Hij rijft 1.700 dollar binnen.

1997

David Byrne speelt in Werchter in een Schotse kilt. Al is dat ook weer niet zo vreemd: hij is in Schotland geboren.

1998

Daan Stuyven staat zaterdagavond om 0.45 uur klaar om te gaan stappen in Antwerpen, als de telefoon gaat. 'Ben Harper kan niet spelen in Werchter. Zijn vader is overleden. Heb je zin om morgen te spelen met Dead Man Ray?' De groep opent om 10 uur Werchter en vertrekt meteen daarna. Ze worden om 14 uur op een festival in Rotterdam verwacht.

1999

'Ik kreeg een galblaascrisis net voor ons allereerste optreden met Noordkaap op Werchter', zegt Stijn Meuris. 'In het ziekenhuis zei men mij: "Meneer Meuris, u moet twee weken hier blijven." Ja, dat ging dus niet. Eindelijk stond Noordkaap op Werchter, dus moest en zou ik er optreden. Maar de artsen weigerden dat pertinent. Dus heb ik mezelf ontslagen uit het ziekenhuis en hen op het hart gedrukt dat ik om 20 uur terug zou zijn. Dankzij een voorraad Buscopan heb ik mij vervolgens recht gehouden, om tegen 20 uur weer in Hasselt te zijn. Ik weet dat zeker omdat ik het Werchterverslag in het journaal van 20 uur heb gezien terwijl ik aan een infuus door de gang liep. En alle mensen in pyjama op bed zag je denken: was dat niet diegene die ik zonet op het podium in Werchter zag staan brullen? (lacht)'

—
De organisatie laat weten dat het niet nodig is een gsm mee te brengen. Er staan immers genoeg telefooncellen.

2000

Moby steekt zijn broek af in Torhout. Hij draagt geen onderbroek.

2001

'De eerste keer op het grote podium van Rock Werchter en ik ben stomdronken aan onze set begonnen', zegt Frank Vander Linden van De Mens. 'Zo zenuwachtig dat ik al een tijdje moed aan het indrinken was en net voor aanvang pakweg zes centimeter whisky in één keer had *binnengekletst*. Ik heb toen misschien een beetje vals gezongen, maar volgens de verhalen niet zo veel meer dan anders. Een geluk dat ik de alcohol al na tien minuten – ik dank de hitte en de adrenaline – had uitgezweet. Daarna volgde een zéér goed optreden.'

2002

'In België hebben ze andere stekkers dan in Nederland', zegt Sharon den Adel van Within Temptation. 'We hadden opblaasbare bommen meegenomen, maar onze tourmanager had niet aan het stekkerverhaal gedacht. Vlak voor het optreden wilden die dingen niet omhoog. Een hoop zwetende mannen om dat op te lossen. Op het moment dat wij opkomen, hebben ze die dingen aan de praat. Maar ze bleven overal achter haken. Achter mijn jurk bijvoorbeeld. We moesten onder en boven die bommen kruipen, het was een belachelijke opkomst.'

2003

Moby covert op de tweede dag 'Creep' van Radiohead. Thom Yorke en kompanen hadden het, wegens beu, niet gespeeld op dag één.

—
The B-52's zeggen af omdat ze bang zijn dat hun groepsnaam in volle Irakcrisis tot misverstanden zou kunnen leiden.

9.200 mensen laten via een petitie weten dat ze Eddy Wally op Werchter willen.

—
Presentator Luc Janssen heeft een prettige ontmoeting backstage. 'Ik zat te praten met Anton Corbijn, die daar was om foto's te nemen van R.E.M. Er zat ook een vrouw aan tafel, een Amerikaanse met wie ik aan de praat was geraakt. Achteraf kom ik haar weer tegen en raken we samen aan de koffie. Ik zag dat ze een baby bij zich had, dus ik dacht dat ze als kindermisje mee was bij R.E.M. of zo. Achteraf komt de helft van Studio Brussel me opgewonden vragen wat voor iemand Gwyneth Paltrow was. Bleek die nanny die ik nogal mager vond een echte filmster. Wellicht vond ze het gewoon leuk om met iemand te praten die haar niet kende. Alleen: straks ben ik haar naam alweer vergeten.'

2004

Een lid van Broken Social Scene valt van het podium.

—
Dave Wyndorf van Monster Magnet slaat al na het eerste nummer zijn gitaar kapot.

2005

Within Temptation heeft opnieuw (zie 2002) wat attributen mee. 'Als je twee opblaasbare "marmieren" zuilen meebrengt en een ervan wiegt zachtjes op de maat mee, dan is het effect natuurlijk eerder grappig dan groots.' (De Standaard)

—
Een aantal namen valt weg. DJ 4T4 van 't Hof van Commerce is met vakantie in Zuid-Frankrijk als hij wordt gebeld om in te springen. Hij laat zijn tent staan en komt snel over en weer.

2008

Babyshambles stuurt zijn kat omdat de kat van voorman Pete Doherty moet bevallen. De man wil de grote gebeurtenis niet missen. Eerst was er gezegd dat de groep niet kon komen door 'juridische problemen van een van de bandleden'. De kat van Doherty kost 75.000 euro, de gage van die dag.

2010

Phil Baheux, de betreurde drummer van Channel Zero, speelt met een enkelband. Hij staat onder elektronisch toezicht. 'Ik ben een paar keer mijn rijbewijs kwijtgeraakt, en ik ben enkele malen tegengehouden achter het stuur, zonder papieren dan.' Het wordt zo geregeld dat hij toch kan spelen.

—
Bent Van Looy van Das Pop twittert: 'Backdrop vergeten. Just great.' Hij had hem nog maar net ontworpen. 'Een mooie opgeblazen textielprint uit de jaren tachtig.' Bandlid Reinhard Vanbergen belt in een verlicht moment naar Katia Vlerick, journaliste van *Humo*. 'Kun je op weg naar Werchter langs mijn huis omrijden? We zijn onze gloednieuwe roze backdrop vergeten.' – 'Oké. Wanneer moeten jullie op?' – 'Om twintig over twee.' De lap stof komt aan op het hoofdpodium als de groep zijn derde nummer begint. 'En ineens draaide ik me om en zag ik dat hij er dan toch hing – hij werd zowaar geïntroduceerd.'

—
Nadat Luc Janssen Rammstein heeft afgekondigd, weerklinkt 'Don't Cry for Me Argentina' door de luidsprekers. Duitsland heeft die avond Argentinië met 0-4 verslagen in de kwartfinales van het WK in Zuid-Afrika.

2011

'Blij om op het Werchter-festival in Zwitserland te zijn. Fantastische bands hier!' Een post van de Amerikaanse artieste Lissie op Twitter. Ze excuseert zich kort daarna voor het bericht.

—
Zanger Bruce Dickinson van Iron Maiden landt zelf met een kleine privéjet in Zaventem.

—
Richard Perry, de zanger van Evaline, springt na het laatste nummer het publiek in en wandelt weg.

2013

Mike Rosenberg, aka Passenger, neemt zijn gitaar en speelt achteraan op het terrein nog een onverwacht setje tussen het publiek.

DE VERENIGDE NATIES

DE EERSTE...

	DE EERSTE	JAAR	TOTAAL
Belgen	VULGUS	1975	97
Nederlanders	THE BINTANGS	1976	22
Britten	DR. FEELGOOD	1977	197
Amerikanen	THE RUNAWAYS	1978	262
Ieren	RORY GALLAGHER	1979	11
Jamaicanen	TOOTS & THE MAYTALS	1981	7
Australiërs	THE TRIFFIDS	1987	18
Canadezen	BRYAN ADAMS	1988	18
Fransen	MANO NEGRA	1990	16
Nieuw-Zeelanders	CROWDED HOUSE	1992	2
Zweden	CLAWFINGER	1994	6
Brazilianen	SEPULTURA	1994	2
IJslanders	BJÖRK	1996	5
Finnen	HIM	2000	3
Duitsers	THE NOTWIST	2002	9
Noren	MADRUGADA	2002	4
Japanners	CORNELIUS	2002	1
Italianen	ROY PACI & ARETUSKA	2004	3
Mexicanen	RODRIGO Y GABRIELA	2009	1
Denen	AGNES OBEL	2012	2
Nigerianen	NNEKA	2012	1
Zuid-Afrikanen	DIE ANTWOORD	2012	1
Israëli	ASAF AVIDAN	2013	1

HET LANDENKLASSEMENT

1	VERENIGDE STATEN	258	37,4 %
2	GROOT-BRITTANNIË	199	28,9 %
3	BELGIË	97	14 %
4	NEDERLAND	22	
5	CANADA	19	
6	AUSTRALIË	18	
7	FRANKRIJK	16	
8	IERLAND	11	
9	DUITSLAND	9	
10	JAMAICA	7	
11	ZWEDEN	6	
12	IJSLAND	5	
13	NOORWEGEN	4	
	FINLAND		
15	ITALIË	3	
16	BRAZILIË	2	
	DENEMARKEN		
	NIEUW-ZEELAND		
19	BERMUDA	1	
	ISRAËL		
	JAPAN		
	MEXICO		
	NIGERIA		
	ZUID-AFRIKA		

Periode: 1975-2013

Edities: 39

Aantal landen: 23

Aantal acts: 689

3 landen (USA, GBR, BEL) zijn goed voor 80 % van de namen)

DE NAMEN

258 – VERENIGDE STATEN (USA)

!!!/16 Horsepower/30 Seconds To Mars/10.000 Maniacs/A Day To Remember/Priscilla Ahn/Alabama Shakes/Alice In Chains/Steve Aoki/A Perfect Circle/Aerosmith/Afghan Whigs/All American Rejects/All Time Low/Tori Amos/Atmosphere/Audioslave/Erykah Badu/Band Of Horses/Azealia Banks/Beastie Boys/The Beat Farmers/Beck/Beirut/Belly/Aloe Blacc/Frank Black/The Black Angels/The Black Crowes/The Black Eyed Peas/The Black Keys/Black Rebel Motorcycle Club/Blink-182/Blonde Redhead/Bodycount/The Bots/Charles Bradley and his Extraordinaires/The Bravery/Bright Eyes/Jackson Browne/Jeff Buckley/Buffalo Tom/David Byrne/Calexico/Clap Your Hands Say Yeah/Coheed And Cambria/Gary Clark Jr./Cold War Kids/Collective Soul/Cool Kids/Counting Crows/The Robert Cray Band/Sheryl Crow/Cypress Hill/Dandy Warhols/Death Cab For Cutie/Deee-Lite/Deftones/De La Soul/Lana Del Rey/Mink DeVille/DeVotchKa/Sandy Dillon/Dirty Projectors/Dog Eat Dog/The Dresden Dolls/Dropkick Murphys/Eagles of Death Metal/Eastern Conference Champions/Eels/Evaline/Everlast/Extreme/Faith No More/Fidlar/Flaming Lips/Fleet Foxes/Flogging Molly/Brandon Flowers/Foo Fighters/Donavon Frankenreiter/Fun Lovin' Criminals/Galactic/The Game/Garbage/The Gaslight Anthem/Gnarls Barkley/Gogol Bordello/Good Charlotte/Gossip/Grandaddy/Grant Lee Buffalo/Macy Gray/Green Day/Green Velvet/Grouplove/Haim/Ben Harper/Taylor Hawkins & The Coattail Riders/Angel Haze/Helmet/Nona Hendryx/Hercules & Love Affair/John Hiatt/Hoobastank/The Hold Steady/House Of Pain/Incubus/Interpol/Leela James/Jay-Z/Jenny and Johnny/Jimmy Eat World/David Johansen/Jack Johnson/Wiz Khalifa/Kelis/Kesha/The Killers/The Kills (*)/Kings Of Leon/Korn/Lenny Kravitz/Lady Gaga/Kendrick Lamar/Lambchop/Bettye LaVette/LCD Soundsystem/John Legend/Limp Bizkit/Linkin Park/Lissie/Live/Los Lobos/Lostprophets/The Lumineers/M. Ward/Mac Miller/Major Lazer/Aimee Mann/Marilyn Manson/Bruno Mars/The Mars Volta/Mastodon/Dave Matthews Band/Matsyahu/Mercury Rev/Metallica/Metric/Metro Station/MGMT/Midlake/The Steve Miller Band/Moby/Modern Skirts/Modest Mouse/Mona/Money Mark/Monster Magnet/The Morning Benders/Morphine/Jason Mraz/Meshell Ndegeocello/My Chemical Romance/My Morning Jacket/N*E*R*D/Nine Inch Nails/Frank Ocean/The Offspring/OFWGKTA (Odd Future)/Other Lives/Ozomatli/Panic! At The Disco/Pavement/Pearl Jam/Pennywise/Perfume Genius/Katy Perry/P!nk/Pixies/The Polyphonic Spree/Iggy Pop/Presidents of the USA/Queens Of The Stone Age/The Raconteurs/Rage Against The Machine/Bonnie Raitt/The Ramones/The Rapture/Red Hot Chili Peppers/The Pretty Reckless/Lou Reed/R.E.M./Rilo Kiley/Rise Against/Rival Schools/Rival Sons/Henry Rollins/Rollins Band/The Roots/The Runaways/Roger Sanchez/Scissor Sisters/Seasick Steve/Paul Simon/Skrillex/Slayer/Smashing Pumpkins/Elliott Smith/Snoop Dogg/Social Distortion/Something Corporate/Sonic Youth/Sophia/Sparklehorse/Spearhead/Regina Spektor/The Jon Spencer Blues Explosion/Spin Doctors/Stone Sour/Sugar/Cree Summer/Talking Heads/Thievery Corporation/George Thorogood/Tom Tom Club/Tool/Tortoise/...And You Will Know Us By The Trail Of Dead/Train/Trash Talk/TV On The Radio/Twin Forks/Vampire Weekend/Armand Van Helden/Suzanne Vega/Velvet Revolver/Vintage Trouble/The Von Bondies/Warpaint/Weezer/Kanye West/Wheat/Wheatus/The Whigs/Jack White/Matthew E. White/The White Stripes/Wilco/Saul Williams/Wu-Tang Clan/X/Xzibit/Yeah Yeah Yeahs/Yeasayer/Youth Lagoon/Warren Zevon

(*) 50 procent Amerikaans, 50 procent Brits.

(**) Is van Russische afkomst, maar wordt bij de USA gerekend.

199 — GROOT-BRITTANNIË (GBR)

Afro Celt Sound System/Air Traffic/The Alarm/Lily Allen/Alt-J/And Did We Mention Our Disco/Arctic Monkeys/Ash/Asian Dub Foundation/Athlete/Audio Bullys/Kevin Ayers/Katy B/Corinne Bailey Rae/Basement Jaxx/Bastille/Bat For Lashes/Beady Eye/The Bees/Biffy Clyro/James Blake/Bloc Party/The Blues Band (**)/Blur/Bombay Bicycle Club/David Bowie/Jake Bugg/Billy Bragg (**)/Bush/John Cale/Anna Calvi/Carmel/Chase & Status/The Chemical Brothers/Joe Cocker/Lloyd Cole & The Commotions/Coldplay/Julian Cope/Elvis Costello & The Attractions/ Kevin Coyne/Carl Cox/Jamie Cullum/The Cure/Depeche Mode/The Darkness/Death In Vegas/Delphic/Dire Straits/Disclosure/Django Django/Duffy/Echo & The Bunnymen/Elbow/Enter Shikari/Eurythmics/Everything Everything/Fatboy Slim/ Dr. Feelgood/Editors/Dave Edmunds & Rockpile/Faithless/Feeder/The Feeling/ Fisher-Z/Florence + The Machine/Franz Ferdinand/DJ Fresh/Peter Gabriel/Dave Gahan/Noel Gallagher's High Flying Birds/Goldfrapp/Gomez/The Good, The Bad & The Queen/David Gray/Groove Armada/Happy Mondays/Ed Harcourt/Hard-Fi/PJ Harvey/Richard Hawley/Hot Chip/The Housemartins/Ben Howard/Hurts/I Blame Coco/Iron Maiden/Just Jack/Joe Jackson/Jamiroquai/Jonathan Jeremiah/Kaiser Chiefs/Miles Kane/Kasabian/Keane/The Kinks/Kitty, Daisy and Lewis/Michael Kiwanuka/Klaxons/The Kooks/Kosheen/Lamb/Lianne La Havas/La Roux/The Levellers/Jamie Lidell/The Maccabees/Amy Macdonald/Magnetic Man/Massive Attack/Maxïmo Park/Tom McRae/T he Members/Mika/Modestep/Mogwai/Moloko/Morcheeba/James Morrison/Mumford and Sons/Muse/Laura Mvula/Kate Nash/ New Order/Noah and the Whale/Heather Nova/Oasis/Tom Odell/Oj Va Voi/ Palma Violets/Robert Palmer/Passenger/Placebo/Robert Plant/Porcupine Tree/ Portishead/The Pretenders/The Prodigy/Pulp/Radiohead/Susheela Raman/ Dizzee Rascal/Razorlight/Chris Rea/Reprazent/Tom Robinson Band/Mark Ronson/ Roxy Music/Rudimental/Nitin Sawhney/Senser/Ed Sheeran/Simple Minds/Simply Red/Talvin Singh/Skin/Skream ft. Sgt. Pokes/Skunk Anansie/Luke Slater/Snow Patrol/The Specials/Starsailor/Steel Pulse (**)/Stereo MC's/Stereophonics/ Dave Stewart & The Spiritual Cowboys/Sting/Joss Stone/The Streets/Suede/ Sugababes/Supergrass/The Style Council/Talk Talk/The Tears/Texas/Therapy?/ Tanita Tikaram/The Undertones/Tindersticks/The Ting Tings/Tricky/ KT Tunstall/Two Door Cinema Club/UB40/Underworld/The Vaccines/The Verve/ Jessie Ware/The Waterboys/Paul Weller/White Lies/The Who/Robbie Williams/ Amy Winehouse/The xx/Paul Young & The Royal Family/Zero 7

() The Blues Band speelt alleen in Werchter.*
(**) Billy Bragg en Steel Pulse spelen alleen in Torhout.

97 — BELGIË (BEL)

.calibre/2manydjs/ABN/A Brand/Absynthe Minded/Admiral Freebee/Allez Allez/ Arid/Arno/Arsenal/Balthazar/Banzai/Sarah Bettens/Big Bill/Black Box Revelation/ Buscemi/Philip Catherine/Channel Zero/Customs/Daan/Das Pop/DAAU/Dead Man Ray/De La Vega/dEUS/Dr. Lektroluv/El Tattoo Del Tigre/Evil Superstars/ Fifth Ball Gang/Flying Dewaele Brothers/Frisbee (*)/Ghinzu/Girls In Hawaii/ Goose/Gorki/Tom Helsen/The Hickey Underworld/'t Hof van Commerce/Hold Up/Hooverphonic/Isbells/Janez Detd./Jasper Erkens/Kandahar/Flip Kowlier/ De Kreuners (*)/Jo Lemaire + Flouze/Lady Linn & Her Magnificent Seven/Laïs/ Lemon/Magnus/Mauro/De Mens/Metal Molly/Milk Inc./Millionaire/Milow/Moondog Jr/Monza/Nailpin/Neeka/Netsky/Noordkaap/Novastar/Ozark Henry/An Pierlé/ Praga Khan/Gabriel Rios (**)/The Scabs/School Is Cool/Selah Sue/Shameboy/ Sioen/Soulwax/Jasper Steverlinck/Stormy Monday/The Subs/Thou/Stash/Stijn/ St. James (*)/Sweet Coffee/SX/T.C. Matic (*)/Triggerfinger/Trish & Kash/Raymond van het Groenewoud/Jan Van Biesen/Tim Vanhamel/The Van Jets/Dimitri Vegas & Like Mike/Venus/Vulgus/Working Class Band/Zap Mama/Zita Swoon/Zornik

() Frisbee, St. James en T.C. Matic hebben alleen in Torhout gespeeld. De Kreuners hebben alleen in Werchter gespeeld.*
(**) Komt uit Puerto Rico (geassocieerd met de Verenigde Staten) maar wordt bij België gerekend.

22 — NEDERLAND (NLD)

Jan Akkerman/Alquin/Anouk/The Bintangs/Brainpower/Gruppo Sportivo/Heideroosjes/De Jeugd van Tegenwoordig/Junkie XL/Kane/Kayak/Kaz Lux & Bien Servi/Kraantje Pappie/Krezip/ Kyteman's Hiphop Orchestra/Thé Lau/Osdorp Posse/Postmen/ The Scene/Urban Dance Squad/Within Temptation/Zuco 103

19 — CANADA (CAN)

Arcade Fire/A-Trak/Azari & Ill/Broken Social Scene/Bryan Adams/ Deadmau5/The Dears/Nelly Furtado/The Jeff Healey Band/ Danko Jones/Alanis Morissette/Simple Plan/Billy Talent/Tiga/ The Tragically Hip/Rufus Wainwright/Patrick Watson/Hawksley Workman & The Wolves/Neil Young

18 — AUSTRALIË (AUS)

Airbourne/The Australian Pink Floyd Show/Björn Again/John Butler Trio/Nick Cave & The Bad Seeds/Empire of the Sun/ Expatriate/Grinderman/INXS/Knife Party/Midnight Oil/Pendulum/ Xavier Rudd/Silverchair/Tame Impala/The Temper Trap/The Triffids/Wolfmother

16 — FRANKRIJK (FRA)

Air/Birdy Nam Nam/Manu Chao/C2C/Daft Punk/Laurent Garnier/ Gotan Project/Justice/M83/Mano Negra/Phoenix/Saïan Supa Crew/St. Germain/Super Discount/Yann Tiersen/Vitalic

11 — IERLAND (IRL)

Luka Bloom/The Cranberries/Rory Gallagher/JJ72/James Vincent McMorrow/Van Morrison/Róisín Murphy/Sinéad O'Connor/Damien Rice/The Script/U2

9 — DUITSLAND (DEU)

Booka Shade/Boys Noize/Digitalism/Paul Kalkbrenner/Kraftwerk/ Timo Maas/The Notwist/Rammstein/T.Raumschmiere

7 — JAMAICA (JAM)

Horace Andy/Grace Jones/Damian Marley/Ziggy Marley & The Melody Makers/Morgan Heritage/Sean Paul/Toots & The Maytals

6 — ZWEDEN (SWE)

The Cardigans/Clawfinger/Eagle-Eye Cherry/Graveyard/ The Hives/Robyn

5 — IJSLAND (ISL)

Björk/Gus Gus/Of Monsters And Men/Emiliana Torrini/Sigur Rós

4 — FINLAND (FIN)

Bomfunk MC's/HIM/Nightwish/The Rasmus

4 — NOORWEGEN (NOR)

Kaizers Orchestra/Katzenjammer/Madrugada/Røyksopp

3 — ITALIË (ITA)

Bloody Beetroots/Crookers/Roy Paci & Aretsuka

2 — BRAZILIË (BRA)

Sepultura/Amon Tobin

2 — DENEMARKEN (DNK)

Agnes Obel/Volbeat

2 — NIEUW-ZEELAND (NZL)

Crowded House/The Datsuns

1 — BERMUDA (BER)

Heather Nova

1 — ISRAËL (ISR)

Asaf Avidan

1 — JAPAN (JAP)

Cornelius

1 — MEXICO (MEX)

Rodrigo y Gabriela

1 — NIGERIA (NIG)

Nneka (*)

** Verdeelt haar tijd tussen Duitsland en Nigeria, waar ze is geboren.*

1 — ZUID-AFRIKA (ZAF)

Die Antwoord

DE NATIONALE RECORDHOUDERS

VERENIGDE STATEN	R.E.M.	7
GROOT-BRITTANNIË	The Chemical Brothers	7
BELGIË	2manydjs	6
	dEUS	
NEDERLAND	Anouk	6
FRANKRIJK	Laurent Garnier	5
AUSTRALIË	Nick Cave	4
DUITSLAND	Rammstein	4
IJSLAND	Björk	4
CANADA	Bryan Adams	3
	Danko Jones	
	Neil Young	
IERLAND	U2	3
ZWEDEN	The Hives	3
BRAZILIË	Sepultura	2
JAMAICA	Sean Paul	2
ITALIË	Bloody Beetroots	2
NOORWEGEN	Røyksopp	2
DENEMARKEN	Agnes Obel	1
	Volbeat	
ISRAËL	Asaf Avidan	1
FINLAND	Bomfunk MC's	1
	HIM	
	The Rasmus	
JAPAN	Cornelius	1
MEXICO	Rodrigo y Gabriela	1
NIEUW-ZEELAND	Crowded House	1
	The Datsuns	
NIGERIA	Nneka	1
ZUID-AFRIKA	Die Antwoord	1

DE ERELIJST

Tussen 1975 en 2013 hebben 46 namen het festival al minstens vier keer bezocht.
The Chemical Brothers en R.E.M. speelden zeven keer.

VRIJDAG 1 JULI 2011
HOOFDPODIUM

QUEENS OF THE
STONE AGE

- 7** — The Chemical Brothers (GBR)
1997, 1999, 2002, 2005, 2007, 2008, 2011
— R.E.M. (USA)
1985, 1989, 1995, 1999, 2003, 2005, 2008

- 6** — Anouk (NLD)
— 2manydjs (BEL)
— The Cure (GBR)
— dEUS (BEL)
— Faithless (GBR)
— Metallica (USA)
— Moby (USA)
— Muse (GBR)
— Placebo (GBR)
— Queens Of The Stone Age (USA)

VOOR HET EERST

4 x op de affiche
1998 - Therapy?

5 x op de affiche
2003 - R.E.M.

6 x op de affiche
2005 - R.E.M.

7 x op de affiche
2008 - R.E.M.

- 5** — Arsenal (BEL)
— Editors (GBR)
— Ben Harper (USA)
— Kaiser Chiefs (GBR)
— Kings Of Leon (USA)
— Lenny Kravitz (USA)
— Live (USA)
— Red Hot Chili Peppers (USA)
— Soulwax (BEL)
— Stereophonics (GBR)
— Therapy? (GBR)
— Underworld (GBR)

- 4** — Arno (BEL)
— Björk (ISL)
— Black Eyed Peas (USA)
— Bloc Party (GBR)
— Nick Cave & The Bad Seeds (AUS)
— Coldplay (GBR)
— Elvis Costello (GBR)
— Elbow (GBR)
— Michael Franti & Spearhead (USA)
— Peter Gabriel (GBR)
— Laurent Garnier (FRA)
— PJ Harvey (GBR)
— The Kooks (GBR)
— Lamb (GBR)
— Ozark Henry (BEL)
— Radiohead (GBR)
— Rammstein (DEU)
— Sigur Rós (ISL)
— Simple Minds (GBR)
— Skunk Anansie (GBR)
— Within Temptation (NLD)
— Zita Swoon (BEL)

THE GUINNESS BOOK OF WERCHTER

LANGSTE GROEPSNAAM

1. Raymond van het Groenewoud & De Centimeters (BEL)
2. And You Will Know Us By The Trail Of Dead (USA)
3. Charles Bradley and his Extraordinaires (USA)
4. Dave Stewart & The Spiritual Cowboys (GBR)
5. Manu Chao Radio Bemba Soundsystem (FRA)

ALTIJD #1

The Chemical Brothers (GBR)

zijn bij al hun passages dagsluiter.
Zeven keer is dat.

750

Duffy (GBR) geeft op vrijdag 4 juli 2008
het 750ste concert in Werchter.

MEESTE BANDLEDEN

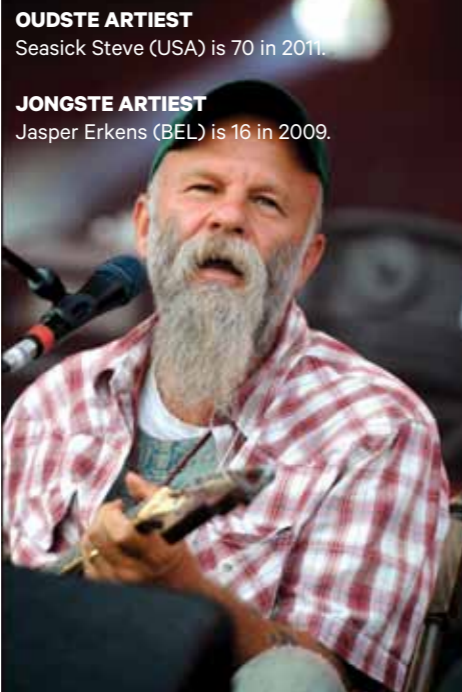
1. El Tattoo Del Tigre (BEL)
28
2. The Polyphonic Spree (USA)
23
3. Mark Ronson (GBR)
21

KORTSTE GROEPSNAAM

1. **X** (USA)
2. **U2** (IRL)
3. **!!!** (USA)
- ABN** (BEL)
- Air** (FRA)
- HIM** (FIN)

BOSWACHTER-STROPER

Frank Vander linden maakt twee keer
een festivalverslag als journalist van
Humo. Hij staat twee keer op het po-
dium als voorman van De Mens (BEL).

UPGRADE

Texas (GBR) opent in 1989. In 2000 sluit de groep af.

VERY REMARKABLE SPECIAL GUEST Dave Grohl speelt tamboerijn bij Pearl Jam (USA) in 'Kick Out the Jams'.

I ♥

MY WERCHTER

Milow (BEL) is in 2008 de eerste artiest die
op Rock Werchter (2007), Werchter Boutique
(2008) en TW Classic (2008) heeft gestaan.
Balthazar (BEL) bezoekt ze in 2013 alle drie in
hetzelfde jaar.

MULTITASKING

Adriaan Van den Hoof speelt met El Tattoo Del Tigre (BEL),
draait plaatjes op het festivalterrein met Discobar Galaxie en
presenteert met Steven Van Herreweghe.

VERY SPECIAL GUEST

Urbanus zingt mee met
Heideroosjes (NLD).
De groepsnaam komt
uit een sketch van de komiek.

1.000

Editors (GBR) spelen in 2008 het 1.000ste concert uit de
geschiedenis van het festival (Torhout + Werchter).

COMPLETE MAKE-OVER

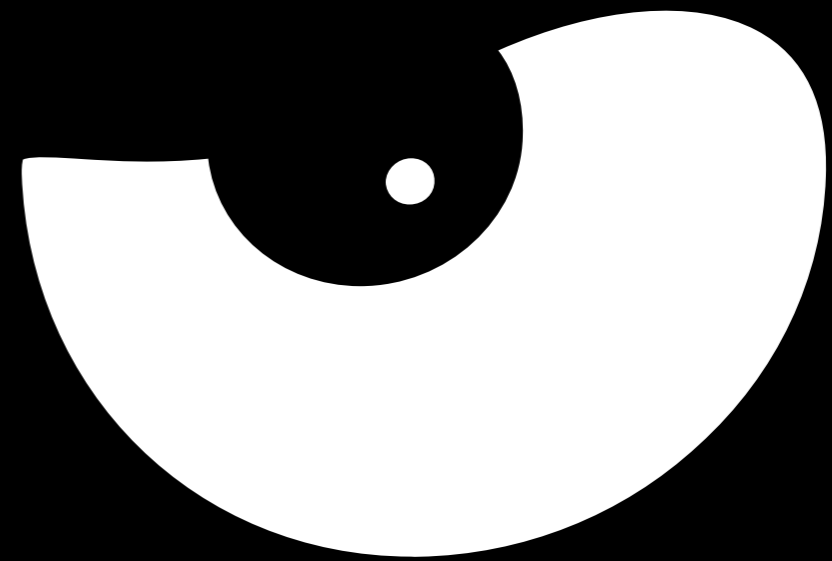
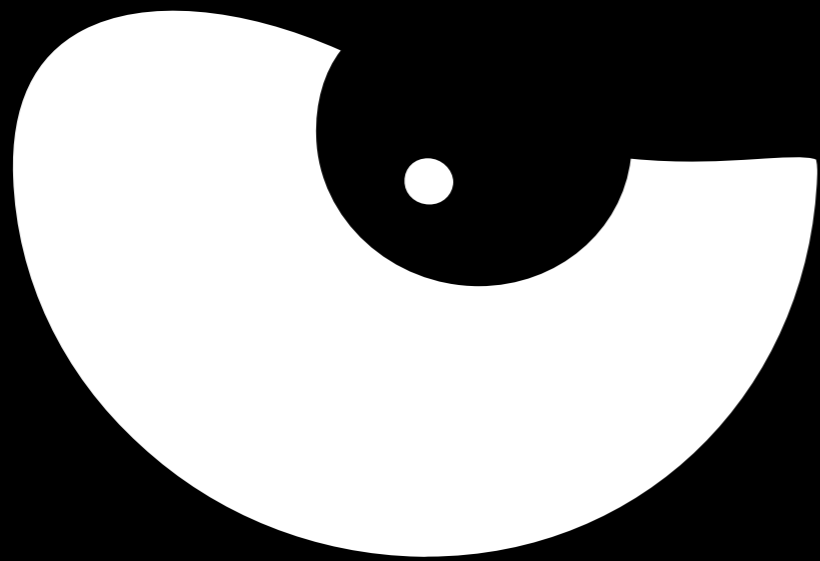
Norman Cook is in 1987 basgitarist van de vrolijke popgroep
The Housemartins (GBR). In 1999 knalt hij in de Pyramid Marquee
als Fatboy Slim (GBR).

JECKYLL & HYDE

Jack White (USA) komt vier keer
in drie gedaantes.

The White Stripes — 2002
The Raconteurs — 2006 + 2008
Jack White — 2012

3

ROCK & WERCHTER
WWW.ROCK&WERCHTER.BE

DE ORGANISATIE

Het begint meestal in mei. Dan worden de eerste fundamenteën gelegd van de pop-upstad Rock Werchter. De eerste tenten, de eerste kantoorcontainers, de eerste keukens... 'Wij beginnen met tien maaltijden per dag. Tegen de start van het festival is het aantal medewerkers opgelopen tot 1.200 mensen', zegt kok Christiaan Van Zandycke.

Langzaam zwellen de equipe en de faciliteiten aan. 'Voor wie er werkt is er alles. Er zijn douches, er is eten, er is slaapgelegenheid en ontspanningsmogelijkheid', zegt Johan Coppens. Hij komt een maand voor de aanvang van het festival aan met zijn mensen. Ze doen de fijnere afwerking en het schrijnwerk van alle houten vloeren.

Tegen die tijd is ook het organisatorische kernteam verhuisd van de kantoren in Mechelen naar Werchter. 'Een maand voor de start van het festival richt ik backstage mijn kantoor in', zegt Herman Schueremans. 'Het geeft een soort kampgevoel, wij zijn de foeriers die alles komen klaarzetten.'

DE EERSTE

Donderdagmiddag, eerste festivaldag, 12 uur. De deuren gaan open. De druk valt voor een groot deel weg bij de festivalploeg. Alles moet bollen. 'De dagen van het festival ben je gastheer. Als je dan nog iets moet regelen, ben je hopeloos te laat', zegt Herman Schueremans. Het artiestendorp is vier dagen de rustigste plek van het hele festival, het oog van de wervelstorm. Met hotelfaciliteiten.

Rondom draait alles op volle toeren. Het equivalent van een stad als Mechelen is op bezoek. En al die mensen willen eten, drinken, slapen, communiceren en entertainment. Het is een bedevaartsoord voor wie van logistiek en grote getallen houdt.

En het kan altijd nog net iets beter. 'Met een festival moet je de tijd vooruit zijn. Ik vind het heel plezant om de eerste te zijn in iets', zegt Herman Schueremans. 'Het lukt niet altijd, maar we waren bijvoorbeeld wel het eerste festival dat met bandjes werkte als toegangsbewijs. Dat is niet alleen een origineel stukje merchandising, het is bovendien innovatief en het intrigeert de mensen. Je kunt er ook meer mee doen, zoals de actie waarbij onze bezoekers gratis musea konden bezoeken op vertoon van hun bandje.'

'We waren ook het eerste festival ter wereld waar je op voorhand drank- en eetbonnen kon bestellen. Dat lijkt misschien stom, maar het heeft wel voordelen. Mensen kunnen zich op voorhand organiseren, krijgen een serieuze korting en verliezen er geen tijd aan. Bovendien krijgen wij ons geld op voorhand.'

DE KLOK ROND

Rock Werchter leeft de klok rond. Als de laatste noten zijn weggeëbd, gaat de bedrijvigheid gewoon door. Een professionele firma en een paar honderd jonge mensen maken het terrein in een halve nacht weer proper. De kleedkamers worden gepoetst en klaargemaakt voor een volgende lading artiesten. De drank- en eetstands worden aangevuld.

Vooraf rond het hoofdpodium heerst er permanent grote drukte. De trucks met het materiaal van de groepen voor de volgende dag komen aan. De instrumenten worden klaargezet en er wordt bekeken of het hele spektakel wel op het podium past. Af en toe moet er ook worden (om)gebouwd: een catwalk of een extra stuk podium erbij. Het meest indrukwekkende maar ook bizarre is de test van de lichtshow van de headliners voor de volgende dag. Dat kan begrijpelijkerwijs niet bij daglicht.

Tijdens de voormiddag komen de medewerkers aan en wordt de hele infrastructuur weer bedrijfsklaar gemaakt. De toiletten worden gereinigd, de noodluidsprekers worden getest en er is een coördinatie-

'Rock Werchter backstage, dat is godverdomme een vijfsterrenhotel.'

ARNO

vergadering met de organisatoren, de burgemeester en de hulpdiensten. Ondertussen komen de eerste artiesten aan en zijn er soundchecks op het hoofdpodium en de zijpodia. De medewerkers van de ingang worden gebriefd en de deuren gaan weer open.

DE GROTE SCHOONMAAK

Zondagavond begint meteen de grote schoonmaak. Het festivalterrein en de grote invalswegen zijn als eerste aan de beurt. Maandagmiddag begint het opruimen van de campings. De 'festivaljutters' landen. Hun buit is aanzienlijk. Het blijft een pijnpunt van alle festivals: de massa tenten, matrassen, barbecuestellen, drank en zoveel meer die wordt achtergelaten. 'Elk jaar ga ik op reis met nieuw kampeermateriaal', zegt een anonieme goudzoeker.

Als het plastic en het afval weg zijn, komen de mannen met de metaaldetectoren tot slot nog langs. Ze vinden vooral juwelen, uurwerken en gsm's. En geldstukken natuurlijk. Drie dagen na afloop van het festival ziet alles er weer zogoed als normaal uit in Werchter.

Rock Werchter is een zaak van grote getallen. 60.000 kampeers, 115.000 busreizigers, de grootste operatie van het Rode Kruis, 150 eet- en drankstands... Wat mag je zeker niet vergeten voor een vierdaags festival met 340.000 toeschouwers? Een boodschappenlijst.

FESTIVALSTAD WERCHTER

HEEN EN WEER

In 2010 is het goed raak. De eerste vakantiedag, de eerste dag van de koopjes en de eerste dag van Rock Werchter. Zo veel samenlopende omstandigheden kan het centrum van het land verkeerskundig niet aan. Maar anders lijkt Werchter de bestorming de jongste jaren goed aan te kunnen.

Er wordt gespreid. Zo gaan een aantal campings al een dag vroeger open, en is er de lijnbusbrug vanuit het station van Leuven. Het is een indrukwekkende oefening in menselijk transport, een mierenhoop om uren naar te kijken.

Het succes van het openbaar vervoer is eenvoudig te verklaren: het is sinds 2006 in het ticket inbegrepen. Zestig bussen en 175 chauffeurs brengen de menigte naar eindbestemmingen in Werchter en Haacht. Zo'n 115.000 mensen gingen in 2012 heen en weer, dat is 40 procent van de toeschouwers.

De fiets wint eveneens aan belang. Ook daar heeft een kunstgreep het succes bestendigd: de bewaakte fietsstalling. De eerste opende in 1996 in de dorpskern van Werchter. Ondertussen zijn het er drie, die bijna 25.000 fietsen herbergen tijdens de vier festivaldagen. Er is ook een bewaakte parking voor motorfietsen.

Voor Koning Auto zijn er 15 parkeerterreinen voor telkens 1.000 wagens. De parkings worden uitgebaat door plaatselijke verenigingen.

HOTEL WERCHTER

In Werchter blijven 60.000 mensen slapen – ter vergelijking: Amsterdam telt 52.000 hotelbedden. Het gebruik om in Werchter te overnachten vindt pas echt ingang wanneer het festival tijdens de jaren negentig meerdaags wordt. Daarvoor was er wel overdekte slaapgelegenheid, maar overnachten werd niet aangemoedigd. Omdat men de lokale bevolking niet wilde overbelasten en omdat 'er muzikaal zo veel te beleven valt op het podium dat je er zonder frisse kop niet doorheen komt' (persmap 1987).

De campings zijn een wereld apart. De terreinen liggen in de drie zones. Ze worden uitgebaat door verenigingen en particulieren, met toestemming van de gemeenten Haacht en Rotselaar. Elke camping heeft een infopunt, een EHBO-post, gratis drinkwater, gratis wasgelegenheid en gratis toiletten. De brandweer en de veiligheidscoördinator keuren elk terrein afzonderlijk voor aanvang.

De vraag naar comfort stijgt met de jaren. In 2009 gaat de luxecamping Rockvillage open. Vijf jaar later telt ze 250 chalets voor 4 personen en 150 duokamers. Opgeteld zijn dat 1.300 gasten. Bij de huurprijs is ook een gastenparking met speciale aanrijroute inbegrepen, net als een ontbijtbuffet, een jacuzzi, fitness, kranten, massage en een barbecue op zondag.

Alle hotels en bed & breakfasts in de wijde omgeving zijn maanden op voorhand volgeboekt. Een opvallende trend is dat mensen een kamer boeken in Leuven en met De Lijn heen en weer gaan.

KEUKENGEHEIMEN

In den beginne duurde Rock Werchter één dag en bracht iedereen zijn eigen rantsoen mee: boterhammen, een Mars en een drinkbus. De organisatie zorgde voor pintjes en frieten, en iedereen was gelukkig. In de 21ste eeuw is Rock Werchter uitgegroeid tot een voedingssalon met een uitgebreide keuze en met zitplaatsen.

Dat is het terrein van FBC (Frans Bevers Catering). Het bedrijf uit Rijkvorsel verzorgt het grootste deel van de publiekscatering. FBC bestaat sinds 1978 en is een vaste partner van het festival sinds de beginjaren. Samen zijn ze groot geworden. De ervaring in Werchter heeft geleid tot contracten met tal van grote evenementen in de Benelux.

De voorbereiding start een maand voor het festival. De ploeg is twee weken voor aanvang paraat. FBC zorgt voor vijfhonderd meter voedselstands en zet tijdens het festival dagelijks achthonderd mensen aan het werk. Een honderdtal onder hen staat in voor het afvalbeheer.

De catering is voorbereid op alle weertypes. Ze staat dag en nacht in contact met fabrikanten die zo vers mogelijk leveren. Er is een grote externe en interne controle van de voedselveiligheid. Eén werknemer doet de hele dag niets anders dan stalen nemen.

Het aanbod is enorm en divers: oesters, oosterse schotels, warme en koude buffetten... In 2011 worden de eerste mosselen van het jaar zelfs opgediend in Werchter. De toppers zijn al vier decennia ongewijzigd: frieten, hamburgers en braadworsten.

HET FESTIVALMENU DE SMAAK VAN ROCK WERCHTER

- 1 Frieten in alle vormen
- 2 Hamburgers en braadworsten
- 3 Pizza en pasta
- 4 Kebab en aanverwanten
- 5 Vegetarische schotels
- 6 Gezond (bio, salades, fruit)
- 7 Oosterse schotels
- 8 Sweetfood (wafels, snoep)
- 9 Wine & dine (buffet)
- 10 Visproducten

(i) 2009

ROCK 2010
WERCHTER
A GREENER FESTIVAL

GROENLAND

De eerste groene gedachten dateren uit 1995. De sponsors worden gevraagd om minder folders en gadgets uit te delen en er start een recyclageproject. Wie 20 drankbekerjes inzamelt, krijgt een drankbonnetje. Het heeft vandaag nog altijd een immens succes. Zeker naarmate de dagen vorderen en de centen opraken.

Ecologie blijft een aandachtspunt. Het festival krijgt in 2007 een Green'n'Clean Award van Yourope, de overkoepelende Europese festivalfederatie. Rock Werchter laat dat jaar een berekening maken van zijn ecologische voetafdruk. Het is een doorlichting van de belasting op het milieu van de eigen organisatie. Het randgebeuren – parkings, campings, vervoer in de omgeving – is er niet in verwerkt. Afval en vervoer (artiesten, medewerkers, opbouw en afbraak) nemen bijna 60 procent in. Water telt opvallend genoeg maar voor 0,1 procent.

Rock Werchter, TW Classic en het concert van de Rolling Stones hebben in 2007 een gezamenlijke voetafdruk van 662,5 hectare. Een gemiddelde festivalganger verhoogt zijn dagelijkse voetafdruk van 140 m² met 120 m² tot 260 m². Ter vergelijking: een enkele vliegtuigreis

naar Barcelona is goed voor 700 m² extra. Vier dagen Rock Werchter heeft dus minder impact dan een weekendtrip naar de Spaanse zon.

Rock Werchter schaarde zich in 2010 – met 22 andere Vlaamse festivals – achter de doelstellingen van duurzame ontwikkeling. De aanpak situeert zich op alle niveaus. Een paar voorbeelden: het festival heeft een eigen containerpark voor een betere afvalscheiding, het programmaboekje is een app geworden en artiesten douchen met water dat is opgewarmd door de zon.

Een harde dobber is het restafval buiten het terrein. Vooral de kampeersers blijken grote vervuilers. Tussen het restafval zit een groot volume aan tenten en tuinmeubilair.

ALLO ALLO

De gsm-operatoren zorgen voor voldoende capaciteit. Daarvoor worden mobiele BTS'en (Base Transceiver Station) ingezet. Dat zijn wagens met antennes die het drukke gsm-verkeer kunnen opvangen. Er wordt een ploeg met specialisten meegestuurd.

Het verbruik is hallucinant groot. In België worden in 2012 via Proximus gemiddeld 377 sms'jes verstuurd per vierkante kilometer per dag. In Werchter ligt dat gemiddelde op 833.000. Het totale aantal berichten per dag klokt af op 2,4 miljoen.

OPERATIE RODE KRUIS

Rock Werchter is met voorsprong de grootste operatie van het Rode Kruis in Vlaanderen. De organisatie is er het hele jaar mee bezig. Na de evaluatie van het ene jaar begint de voorbereiding van het volgende jaar.

Het Rode Kruis bouwt een centrale commandopost en 4 hulpposten. Het is ook aanwezig op de campings. De organisatie werkt zo autonoom mogelijk. Ze heeft alternatieve elektriciteitscircuits. Alle hulpposten hebben airconditioning.

Het Rode Kruis werkt van woensdagavond tot maandagmiddag. Ook 's nachts is er permanentie. Dagelijks zijn meer dan 200 vrijwilligers in de weer. Er is een heel arsenaal van voertuigen stand-by: 10 ziekenwagens, 2 Unimogs (4x4-ziekenwagens van het leger) en 1 mug.

De verzorging is afgestemd op inwoners van een grote stad (85.000 mensen) die 4 dagen in hun vrije tijd in de openlucht leven. Het merendeel van de klachten zijn kleine ongevallen.

Het werk van het Rode Kruis is erg weergevoelig. De verschillen tussen een koude en een warme editie zijn groot. In het koude 2008 hadden bijna 5.000 festivalgangers verzorging nodig, in het warme 2009 meer dan 7.000. Ook de programmering heeft een invloed: een grote naam zorgt voor extra appelflawtjes.

DE WATERHOEK

Ze zijn jarenlang de *running gag* geweest: de toiletten. Het konden er nooit genoeg zijn, ook al werden ze in groten getale aangesleept. Van 4 toiletwagens in 1979 gaat het naar 200 toiletten in 1985. In 2013 zijn het er 750.

Het sanitaire dorp van het festivalpark – en het merendeel van de campings – wordt sinds 2001 onderhouden door 60 mensen van de firma DSSV uit Kermt (Hasselt). De familie Daniëls is al een halve eeuw gespecialiseerd in industriële reiniging.

Er zijn 750 chemische toiletten die vijf keer per dag onder hoge druk worden leeggezogen en gereinigd. De eerste schoonmaakbeurt is rond 6 uur 's ochtends. Er wordt in het werkschema rekening gehouden met de populariteit van de groepen. Hoe groter de naam, hoe minder druk het is.

Gedurende het hele festival blijven er bij de toiletblokken grote vrachtwagens voor het afvalwater staan. Ze worden leeggemaakt door weer andere vrachtwagens die het goedje naar een parkeerplaats brengen waar opleggers staan. Alles wordt opnieuw overgepompt en getransporteerd naar de waterzuiveringsinstallaties van Aquafin. Er worden 14 opleggers ingezet. Het gaat om 800 kubieke meter materiaal.

Gemiddeld gaat een festivalbezoeker om de 3 uur plassen. Bij koud weer gaat hij of zij vaker. Dan wordt er ook meer gegeten en is de grote boodschap groter. Er wordt gemiddeld 1,5 meter toilet papier per toiletbeurt verbruikt.

ZEG EENS AAA

DE GROOTSTE FESTIVALKWALEN

- 1 — Overmatig alcoholgebruik
- 2 — Blaren
- 3 — Braakneigingen
- 4 — Diarree
- 5 — Hooikoorts
- 6 — Insectenbeten
- 7 — Schaafwonden
- 8 — Verbrande schouders
- 9 — Verzwikte enkels

SAFETY FIRST

Het Heizeldrama in 1985 heeft gelukkig ook positieve gevolgen gehad. Het heeft van België een koploper gemaakt op het vlak van veiligheid tijdens evenementen. Rock Werchter heeft een veiligheidscoördinator en geldt als een internationale referentie. 'Grote festivals komen al jaren op werkbezoek bij ons', zegt Herman Schuermans. In 2012 waren dat de Amerikanen van Coachella en de Britten van Reading, Leeds en Download.

Het terrein voor het hoofdpodium is ingedeeld in compartimenten, waardoor de druk wordt vermindert. Een stevige vloer met rubberen tegels vermijdt dat mensen uitglijden als het regent. In The Barn en Klub C liggen houten vloeren.

De veiligheidsgangen voor de drie podia zijn afgezet met stevige *free standing barriers* (dranghekken). Daardoor kunnen veiligheidsmensen en de hulpdiensten ver in het publiek interveniëren. De hekken zijn zo opgesteld dat ze een gedeelte

van de voorwaartse en zijwaartse druk van het publiek opvangen.

Ook de videoschermen zijn een belangrijk onderdeel van de veiligheid. Iedereen kan tot ver zien wat er op het podium gebeurt. Dat vermijdt dat mensen naar voren gaan dringen.

Na de ramp op Pukkelpop 2011 werden de veiligheidsmaatregelen, waar nodig, geoptimaliseerd. Alle stands en installaties op het festivalterrein worden gekeurd door een onafhankelijk keuringsbureau. Een boomdokter doet regelmatig zijn ronde. Zieke bomen gaan er onverbiddeijk uit.

Een noodgeluidsinstallatie neemt het over als de PA uitvalt. Zo kunnen gesproken boodschappen over het hele terrein worden verspreid. Er ligt een set met noodteksten in verschillende talen klaar. Het festival werkt nauw samen met een professionele weerdienst. Een systeem verwittigt via sms als er slecht weer op komst is.

UW VRIEND

De politie zette in 2012 400 agenten van de lokale en federale politie in. Dat is minder dan voor een belangrijke voetbalmatch met veel minder toeschouwers.

De politie is verantwoordelijk voor de veiligheid buiten het terrein. De organisatie is verantwoordelijk voor 99 procent van de veiligheid op het terrein. Er loopt maar een handvol agenten rond.

De lokale politie noteert ook de verloren voorwerpen. In 2012 waren er 300 aangiften. Een tweet tijdens Rock Werchter 2013: 'Alles kan worden gestolen, zelfs uw voorraadje bier. Opletten dus! De politie, uw vriend.'

ALL INCLUDED

Zowat elk onderdeel van de voorzieningen is al wel eens geroemd.

HET ARTIESTENRESTAURANT

'Ze hebben vier verschillende vegetarische menu's, een gerecht met wit vlees en een met rood vlees. En zeker 450 desserts. Ik zou eigenlijk in Werchter willen wonen.'

ARNO

DE PENDELDIENST

'Werchter was geweldig. Ze hebben een pendeldienst die je van het ene naar het andere podium brengt. Ik heb die dag zes, zeven concerten kunnen meepikken.'

MARCUS MUMFORD (MUMFORD & SONS)

DE MASSAGE

'Het shiatsu team backstage kent er wat van. Net alsof ik over de Andes aan het zweven ben in een bed van marshmallows.'

BENT VAN LOOY (DAS POP)

DE KLEEDKAMERS

'Dit is veruit het beste festival dat er is. Backstage is het erg sociaal ingericht, met alle kleedkamers rond een centraal plein. Waardoor iedereen bij iedereen binnenwaait.'

PETE TURNER (ELBOW)

DE DOUCHES

'Voor mij is dit de Rolls-Royce onder de festivals. In ieder geval het properste. Nergens anders ligt de vuiligheid minder lang in de douches.'

MICHAEL ZAKARIN (THE BRAVERY)

DE STRIJKPLANK

'Als artiest word je ongelooflijk gesoigneerd. Je komt je kleedkamer binnen en daar staat een boeket bloemen. En een strijkplank. Voor ons heel handig, want wij gebruiken die ook daadwerkelijk. Ik denk dat er weinig hotels zijn waar je zo'n service krijgt.'

PAUL VAN BRUYSTEGEM (TRIGGERFINGER)

1981

1983 - U2

1983 - U2

1981 - ROBERT PALMER

1984

2009

450 DESSERTS

Het artiestendorp is de plek op het terrein die het meest tot de verbeelding spreekt. Het ligt vlak achter het hoofdpodium.

Tijdens het festival is het een oase van rust. 'Wij zorgen voor kalmte en comfort', zegt Herman Schuermans. 'Voldoende douches, ook voor de productiemensen, ruime kleedkamers, een kapper, een dokter, overal houten vloeren zodat je je voet niet verzwikt... Je kunt niet geloven wat het voor productiemensen betekent als alles is zoals afgesproken.'

Het zijn kleine dingen die veel doen. 'Zo maak je als kleine natie een verschil, met een onnavolgbare service. Acts vertellen dat voort en worden zo je ambassadeurs.' Rock Werchter dankt een groot deel van zijn internationale naam en faam aan wat er achter de schermen gebeurt.

WITH A LITTLE HELP FROM...

Een boutade wil dat het dankzij Rock Werchter de rest van het jaar stil is in Werchter. Het verenigingsleven hoeft veel minder bals en eefstijnen te organiseren om fondsen te werven. Er wordt namelijk een stevige stuiver verdiend tijdens de festivaldagen.

In 2013 werkten er dagelijks zo'n 4.000 vrijwilligers van 110 verenigingen op en rond het terrein. De in-

teresse is groot: er stonden nog 60 gegadigden op de wachtlijst.

De planning en coördinatie gebeurt door vzw Altsien. 'Die bestaat sinds 1978 en is de oorspronkelijke organisator van het festival', zegt voorzitter Dirk Geerts. 'Sinds 2001 houden wij ons specifiek bezig met de lokale verankering. We proberen onder meer ook om het festival leefbaar te houden voor de omwonenden. In 2007 hebben we bijvoorbeeld een ombudsdienst ingevoerd.'

'De verenigingen krijgen bepaalde taken toegewezen waar ze zelf geschikte mensen voor zoeken. Zij vergoeden ook de vrijwilligers. De verloning hangt af van de aard van het werk en van het aantal mensen. Vooral voor de securityposten is er veel mankracht nodig. Maar ook de togen en de toiletten op het terrein worden bemand door vrijwilligers.'

'De opbrengsten van het festival hebben al mooie bestemmingen gekregen. Zo weet ik dat de Turnkring Werchter, die nationaal meetelt op het vlak van acro-gym, er buitenlandse trainers voor de zomerstages mee betaalt. De Vrije Basisschool van Wakkerzeel heeft er een nieuw klaslokaal mee gebouwd. En in het naburige Betekom heeft de atletiekvereniging met de opbrengsten van de afgelopen tien jaar haar nieuwe atletiekpiste bekostigd.'

ACHTER DE SCHERMEN

GERRIT JR TEN BÖHMER (SECURITY)

*At least we can get a decent meal
Down at the Rendez-vous*

© JOHN HIATT - MEMPHIS IN THE MEANTIME

DE KOK VAN DE CREW

CHRISTIAAN VAN ZANDYCKE

BEROEP: KOK

'Ik werk in Werchter via Vander-smissen Feestservisee. Onze ploeg kookt voor de crew van het festival.'

'Rock Werchter begint voor ons al in april. De menukeuze wordt gemaakt en uitgewerkt, de mensen die verantwoordelijk zijn voor de logistiek plaatsen alle bestellingen en maken afspraken met de leveranciers. Zij geven de planning vorm.'

'De opbouw van het festival start begin mei. Wij beginnen met 10 maaltijden per dag voor de kleine ploeg die dan aan het werk is. Bij het begin van het festival worden dat 1.200 maaltijden. En dat is alleen voor de crew. Vander-smissen serveert in Werchter tot 7.000 maaltijden per dag.'

'Ik begin om 7 uur 's ochtends en werk tot 10 uur 's avonds. 's Nachts zorgen de mensen van de logistiek voor de levering van alle basisvoedsel, van half afgewerkte en afgewerkte producten. Die worden gekoeld, daar wordt extreem op gecontroleerd. Voedselveiligheid is van groot belang.'

's Morgens maken we eerst de ontbijten klaar. Ondertussen komt er een ploeg binnen die ons ondersteunt met de middagservice. De leden van de crew kunnen kiezen uit drie menu's die drie keer per dag worden gewisseld. We houden rekening met speciale diëten en vegetariërs. Dat zijn er behoorlijk veel trouwens. Mensen die iets extra vragen krijgen dat ook, dat is de regel. Dat maken we dan apart klaar.'

'Wij werken 15 uur aan één stuk door in een stress-situatie. Je kunt dan het best niet eten en ook niet rusten, alleen geregeld water drinken. Op die manier helpt de positieve stress je om de dag door te komen. Anders krijg je een tik. Op het einde van de dag ben ik doodmoe. Na die vier dagen Rock Werchter moet ik toch een week recupereren.'

'Wij horen alles van het festival, vanaf de eerste soundcheck tot het laatste concert. Maar niemand luistert echt. Je vangt daar wel flarden van op, maar je volgt het eigenlijk niet. Dat is wel raar.'

CHRISTIAAN VAN ZANDYCKE

*Yo fuck that I don't eat my pizza with brie
Or escargot or duck confit
A hot slice in my hands, no cutlery
At the P-I-Z-Z-A party*

© VAMPIRE WEEKEND - PIZZA PARTY

DE CATERAARS

KACEM ALELLAL

WOONPLAATS: ANTWERPEN

BEROEP: STUDENT HOGERE ZEEVAARTSCHOOL ANTWERPEN

'Ik werk al een aantal jaren als pizzaverkoper. Met de vroege of de late shift.'

'Onze dag begint met het schoonmaken van de wagen en het materiaal. Rond de middag verkopen we onze eerste pizza's. En dan stopt het niet meer. Het piekuur is rond acht uur 's avonds, dan is het aanschrijven geblazen. De hawaïpizza en de pepperonipizza zijn het populairst.'

'We werken in ploegen. Dat betekent dat ik voor of na mijn shift nog wel een concertje kan meepikken. En ja, het worden wel eens lange dagen. Ik blijf meestal op de camping slapen, dus ver hoeft ik niet te stappen.'

'Er zijn ergere vakantiejobs dan pizza's verkopen op Werchter. Door de muziek en de goede ambiance vergeet ik soms dat ik aan het werk ben.'

AMY VANDEPUTTE

KACEM ALELLAL (LINKS), KAREN SOMERS EN ELYES OMRI

DE TOEGANGS-CONTROLEURS

EDDY LAHOU (LINKS),
MAARTEN LAERMANS
EN PATRICK RENWA

MAARTEN LAERMANS

WOONPLAATS:
RUMMEN (GEETBETS)
BEROEP:
VRACHTWAGENCHAUFFEUR

‘Ik sta in voor de toegangscontrole backstage, de plek waar de medewerkers, de pers en de vips binnenkomen. Ik sta daar niet alleen, we zijn met een hele bende. Wij controleren de toegangsbandjes en begeleiden de vips naar de juiste plek.’

‘Om 8 uur ’s ochtends worden we bij onze verantwoordelijke verwacht, om 9 uur krijgen we een briefing op het terrein. Dan komen we te weten welke artiesten er die dag komen en of er speciale maatregelen zijn op het vlak van veiligheid. We krijgen ook uitleg over de toegangsbandjes, want die zijn elk jaar anders; ze hebben een andere kleur, andere codes...’

‘Dan gaat onze begeleider mee naar onze post. De eerste shift begint om 10 uur. Vanaf dan werken we non-stop, maar we regelen het onderling wel zo dat we al eens een uurtje naar een concert kunnen gaan kijken.’

‘Na afloop van een festivaldag helpen wij om iedereen naar buiten te begeleiden. Tussen 2 en 3 uur ’s nachts vertrekken wij naar huis. De dag erna staan we er ’s ochtends opnieuw voor de volgende briefing.’

‘Voor deze job moet je een beetje verantwoordelijkheidsgevoel hebben. Het belangrijkste is om rustig te blijven. We hebben het voordeel dat we met velen zijn. Als er iets gebeurt, moeten we onmiddellijk onze

verantwoordelijke roepen. Normaal gezien kan er niets mislopen.’

‘Ik deed dit werk voor het eerst in 2006 en omdat het toen goed meeviel ben ik dat blijven doen. Met veel plezier en overtuiging. Ik zit daar goed.’

‘Mijn vader houdt ook toegangscontrole. Ik heb van hem geleerd hoe ik met mensen moet omgaan. Bijvoorbeeld hoe belangrijk het is om rustig te blijven als je met dronkaards te maken krijgt. Je moet meepraten en conflicten vermijden, zodat je alles rustig kunt regelen.’

‘Mensen met slechte bedoelingen pik je er na een tijd zo uit. Die komen vaak zenuwachtig aangelopen en kijken druk in het rond. Wie illegaal probeert binnen te raken, wordt gewoon aan de deur gezet. Zonder enig gevolg. De tweede keer zorgt de politie voor begeleiding naar buiten, de derde keer wordt de persoon opgepakt.’

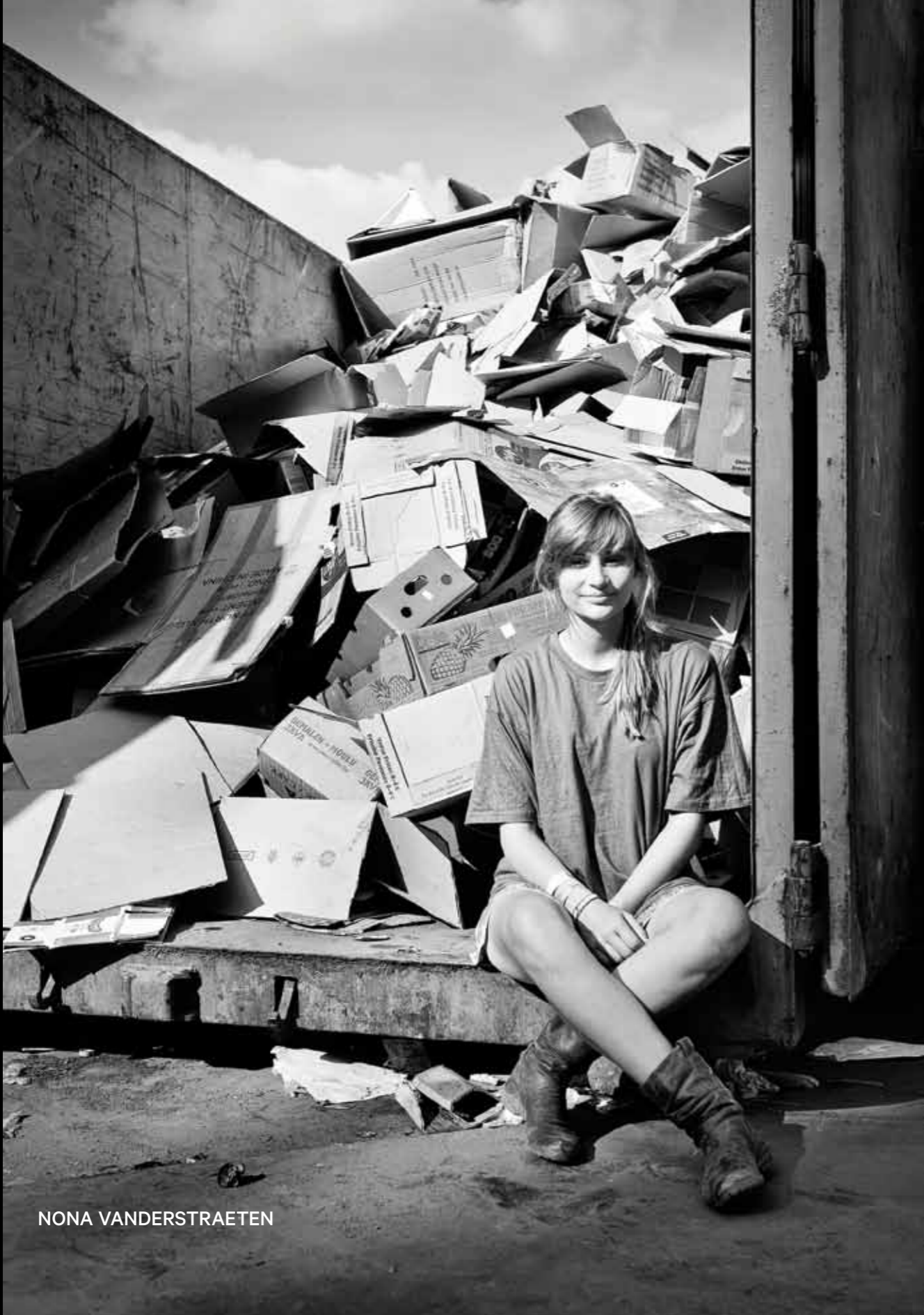
‘Wij zien de artiesten aankomen en vertrekken vanaf onze post. Dat heeft ook wel iets, vind ik. Dan zie je ze eigenlijk persoonlijker dan op het podium.’

*Heyyyyyyyyyyy,
let me in
Heyyyyyyyyyyy,
let me in*

© R.E.M. - LET ME IN

JACQUES LAERMANS (LINKS)
EN GERRY DANIELS

*Look at Mother Nature on the run
In the nineteen seventies*

© NEIL YOUNG – AFTER THE GOLDRUSH

HET MEISJE MET DE GROENE VINGERS

NONA VANDERSTRAETEN

WOONPLAATS: DIEPENBEEK

BEROEP: STUDENTE MAATSCHAPPELIJK WERK

‘Ik heb in 2011 voor het eerst op Werchter gewerkt als lid van het ecoteam. Ik ben een groene madam én ik hou van muziek, dus het leek me een fijn compromis.’

‘Ik doe de job gratis. Maar in ruil krijg ik wel festival-tickets en eetbonnen. Overnachten doe ik op de medewerkerscamping.’

‘Met een tiental collega’s haal ik de lege dozen op die de eetstands en andere kraampjes buitenzetten, en breng ik die naar een verzamelplek. We doen dat in shifts, gemiddeld 30 minuten om de 2 à 3 uur. We starten om 2 uur ’s middags en stoppen na middernacht. In één dag tijd leg ik best wel wat kilometertjes af.’

‘We spreken onderling af wie welke band graag wil zien, en we houden er rekening mee bij de verdeling van de shifts. Dát is de plezante kant van het werk: ik heb toch al heel wat toffe concerten kunnen meepikken. The National in 2013 bijvoorbeeld, en Beirut het jaar daarvoor. Al heb ik toen wel vaart moeten maken. Ik was nog volop met dozen aan het zeulen toen de groep al begon te spelen.’

NONA VANDERSTRAETEN

JOHAN COPPENS

*You gotta roll with it
You gotta take your time*

© OASIS – ROLL WITH IT

DE MATERIAALMEESTER

JOHAN COPPENS

WOONPLAATS: MERENDREE

BEROEP: WWW.ROLLINGRISERS.BE

‘Ik zorg voor de *rolling risers*. Letterlijk vertaald zijn dat rollende verhogingen. Riser is vaktaal voor een praktischabel of een stelling waarop het instrumentarium en de technische tafels van een groep staan. Zo kun je alles gemakkelijk af en aan rijden op het podium.’

‘De *rolling risers* maken de overgangen tussen de groepen korter en vlotter. Toen ik 25 jaar geleden begon, duurde zo’n *change over* 40 minuten tot een uur. Terwijl we nu al kunnen gaan tot een kwartier à 20 minuten, een halfuur maximaal. En dan is de volgende groep al aan het spelen.’

‘Het publiek ziet op het podium enkel de 10 meter voor het grote doek waarvoor de groep staat te spelen. Daarachter is er nog eens zoveel ruimte waar we alles klaarzetten. Het is een soort parkeerterrein met *rolling risers* die verschillen in gewicht, hoogte en afmetingen.’

‘Soms kun je daar niet meer doorheen omdat het vol gitaren en versterkers staat. Elke act heeft zijn eigen materiaal en nog eens reservemateriaal bij zich. Die aanblik is vaak hallucinant. Dan zie je honderd keer hetzelfde drumstel staan.’

‘Een festivaldag begint voor mij tussen 6 en 8 uur ’s morgens. En hij stopt ten vroegste om 2 uur ’s nachts. Soms is het de klok rond. Heel veel van het materiaal arriveert ’s nachts of de avond voordien. De meeste headliners komen vanuit Roskilde in Denemarken. Die vertrekken daar na de show en rijden ’s nachts naar Werchter. Dat zijn dan vijf, zes van die gigantische jumbotrailers die vol zitten met materiaal.’

‘’s Morgens beginnen we met de headliners. Die moeten hun materiaal als eerste hebben gecheckt. Raakt alles op het podium? Zijn onze kabels lang genoeg? Zijn de risers hoog genoeg? Hebben ze de juiste maat? Hun materiaal wordt helemaal achteraan op het podium geschoven, zodat het als laatste naar voren kan worden gebracht.’

‘Wij hebben altijd voorsprong op het speelschema, tot een groep of drie. Na afloop moeten wij niet veel meer afbreken. Meestal zijn wij weg terwijl de laatste groep aan het spelen is.’

*Can you feel it, the energy, the heat
The energy, the heat*

© THE PRODIGY – THE HEAT (THE ENERGY)

DE STROOMLEVERANCIER

KURT RYCKMANS

WOONPLAATS: WERCHTER
BEROEP: ELEKTRICIEN

‘Ik heb voor het eerst Rock Werchter van stroom voorzien in 2000. Sindsdien heb ik geen enkele editie overgeslagen.’

‘The Powershop levert elektriciteit op locatie. Wij zijn met tien mensen zo’n twee maanden bezig om Werchter “stroomklaar” te maken. Daar zijn honderd generatoren en honderden kilometers kabel voor nodig. Om een concreet voorbeeld te geven: achter het hoofdpodium leveren wij 2.000 kVA (kilovoltampère). Een gezinswoning krijgt 7 kVA binnen, dan weet je het wel. Met die 2.000 kVA zouden we zonder enig probleem de snelweg van Brussel tot Luik kunnen verlichten.’

‘Wij bezorgen stroom voor zowat alles op het festivalterrein. Van de biertent en de douchekamer tot de bankautomaat en de podia. Dat brengt een grote verantwoordelijkheid met zich mee.’

‘Tijdens het festival zijn wij de klok rond stand-by. We werken in een ploegensysteem, maar het blijven best zware dagen. De walkietalkie staat nooit stil. Er valt altijd wel

iets te controleren of een spreekwoordelijk brandje te blussen.’

‘Soms is het wel heftig. Wanneer een deel van een winkelstraat zonder elektriciteit valt, bijvoorbeeld. Dan moet je razendsnel ter plekke zijn, en er nog sneller voor zorgen dat het opgelost raakt. Een kraampje zonder stroom verkoopt niets, hè! Gelukkig hebben we tot nog toe geen zware storingen gehad. Eens een verliesstroompje oplossen, dat wel.’

‘Van de optredens merk ik bitter weinig, zelfs als ik op het podium sta. Dan werk ik en ben ik gefocust. Wat ik me wel nog levendig voor de geest kan halen is het concert van Rammstein in 2010. Die hadden voor hun spectaculaire licht- en vuurshow liefst 1.000 kVA extra nodig. Dat is de helft meer. Toen sloegen de meters in het rood. Stress!’

‘Het festival wordt elk jaar iets groter. Dat voelen wij ook aan de stroom. Er worden telkens een paar generatoren meer geleverd. Maar het basisaanbod is al zo groot dat dat voor ons geen wezenlijk verschil maakt.’

KURT RYCKMANS

JOHN CLEMENS (LINKS)
EN TOMASZ POREBSK

*She's a bathroom singer – dingelingeling
She's a bathroom singer – dingelingeling*

© ARNO – BATHROOM SINGER

DE TOILETREINIGERS

RAF SIMONS

WOONPLAATS: HASSELT

BEROEP: ZELFSTANDIG VLOERDER EN KLINKERLEGGER

'Ik ben op Rock Werchter beland via een vriend die een bedrijf heeft dat de publiekstoiletten reinigt.'

'We blijven de hele duur van het festival. Wij vertrekken donderdagochtend op het bedrijf in het Limburgse Kermt. Zodra we zijn aangekomen in Werchter plaatsen we onze vrachtwagen bij ons toiletblok. Er staan ongeveer 750 toiletten op het terrein, waarvan wij één blok hebben van 120 stuks. We sluiten alle slangen aan en gaan onze bagage droppen in de caravans waar we tot maandagmorgen verblijven.'

'Om 7 uur 's ochtends ontbijten we allemaal samen, om 8 uur gaat iedereen naar zijn blok. We zijn met twee verantwoordelijken per vrachtwagen. De wagen heeft twee pompen: de vacuümpomp bedient de slang waarmee we de toiletten leegzuigen; de hogedrukpomp wordt gebruikt om de toiletten af te spuiten. Er staat een druk van 120 bar op het water.'

'Ieder van ons wordt bijgestaan door een student die de deur van het toilet openhoudt. Na het leegzuigen en afspuiten doet iemand een desinfecterend product in het toilet. Tot slot spuit een vrijwilliger een *parfumke*.'

'Ik doe meestal een witte overall aan. Die is waterdicht en ik draag er alleen een boxershort onder. Na een reiniging gaan we meestal gauw douchen, doen we een short en T-shirt aan en trekken we het terrein op.'

'Je komt wel wat tegen. We hebben al eens een koppel-tje uit de wc moeten halen, ook wel eens drie mensen. Je vindt boxershorts, rugzakken, hele garderobes... Wat toch raar is. Je voelt dat toch als je geen broek aanhebt?'

'Tijdens de reinigingsbeurt wordt een stuk van het blok met een lint afgespannen. Zodra dat er hangt, komen er al mensen aanschuiven. Die willen er zeker van zijn dat ze op een proper toilet kunnen zitten. De waardering van het publiek voor ons werk is groot. We krijgen vaak applaus.'

RAF SIMONS

*Doctor, my eyes
Tell me what is wrong
Was I unwise to leave them open for so long*

© JACKSON BROWNE – DOCTOR, MY EYES

DE EERSTEHULP- VERLENERS

ERIKA PAEPS

WOONPLAATS: VILVOORDE
BEROEP: KINDERARTS

‘Om 6 uur ’s ochtends vertrekken wij vanuit Vilvoorde naar sporthal De Meander in Rotselaar, vlak bij Werchter. Daar huist het organisatiecentrum waar we onze bandjes krijgen. Van daaruit gaat het met de bus naar het festivalterrein, waar ieder zijn hulppost krijgt toegewezen.’

‘We krijgen een briefing over de weersomstandigheden, de precieze taakinfilling, onze roepnamen... En dan is het wachten op de eerste mensen die hulp nodig hebben. Onze dag duurt tot 2 à 3 uur ’s nachts. Dan volgt een rustdag. Op dag 3 doen we opnieuw zo’n lange shift.’

‘Voor een groot evenement als Rock Werchter bestaat er een organisatieorder. Daarin staan de opstelling van de ploegen, het aantal ziekenwagens dat wordt ingezet, de risicofactoren waarop moet worden gelet... Dat zorgt ervoor dat alles op de dag zelf mooi in elkaar vloeit en dat we gewoon goed op elkaar moeten inspelen.’

‘Een hulppost telt verschillende compartimenten. Je hebt een deel organisatie. Daar zit het sociaal interventieteam. Zij vangen bijvoorbeeld mensen op die willen weten of iemand gewond is en eventueel werd afgevoerd naar het ziekenhuis. Een ander deel is de apotheek. Je hebt ook nog het verzorgingsgedeelte voor mensen met kleine verwondingen, zoals een blaas of een wond die moet worden gehecht. Tot slot zijn er enkele ruimtes voor ergere gevallen. We triëren volgens de ernst van de kwetsuur (groen, geel, rood) en bekijken in functie daarvan welke hulp nodig is.’

‘Ik wil iedereen die naar Rock Werchter gaat, aanraden om oordopjes mee te nemen of ze op het terrein te kopen. We maken het vaak mee dat mensen zelf iets bedenken. Ze duwen dan een zakdoek helemaal in hun gehoorgang en dan moeten wij die er met een klein pincet uit halen.’

ERIKA PAEPS EN SVEN DEGREEF

WETENSWAARDIGHEDEN OVER DE WEI VAN WERCHTER

VANA

AFVAL

800 gram afval per festivalbezoeker per dag.

THE BARN

Het concept van de tent is een concertzaal op een festivalterrein.

Capaciteit: 14.000 (= evenveel als het Sportpaleis).
In gebruik sinds 2012.

De naam is een knipogende verwijzing naar Herman Schueremans (aka De Schuur).

BONNEN

Mensen kopen gemiddeld voor 10 euro per keer.

(i) 2008

CATERING

Om en bij de 150 eet- en drankstands.

DECIBELS

De geluidsdrempel ligt vast op 100 dB, gemeten over 60 minuten aan de mengtafel.

DRANK

Rock Werchter is het grootste café van het land. Details over het drankverbruik zijn evenwel een goed bewaard geheim. Het bier komt uit grote vrachtwagentanks van 10.000 liter. De drankstands achter de geluidstoren worden bevoorradt via een ondergrondse leiding.

GELD

Er is sinds 1999 een mobiel bankkantoor op het terrein. Er kan ook geld worden opgenomen. In 2005 waren er 7.796 opnames voor een totaal van 625.421 euro (ongeveer 80 euro per keer).

Aan alle bonnenkassa's en merchandisingstands kun je elektronisch betalen.

GRAS

Rock Werchter vindt plaats in een festivalpark.

Het is geen weide waar koeien of schapen grazen. Het gras is van een sterke soort die speciaal wordt ingezaaid.

INGANG

Er zijn 48 doorgangen.

KLUB C

Tent met een capaciteit van 10.000 toeschouwers. In gebruik sinds 2013.

LICHTKRANTEN

De organisatie geeft belangrijke informatie door via lichtkranten. Er zijn drie lichtkranten op het festivalterrein en acht erbuiten.

MERCHANDISING

Top 3 van de T-shirtverkoop in 2003:

1. Rammstein
2. Dropkick Murphys
3. Rock Werchter

TOT W

NOODUITGANG

Er zijn 10 nooduitgangen.

OORDOPPEN

't Oorhuis deelt in 2013 meer dan 32.000 setjes met gratis oordoppen uit.

RADIO

Studio Brussel maakt 46 uur liveradio tijdens Rock Werchter 2013. Er worden 35 artiesten geïnterviewd.

RECYCLAGESTANDS

Wie 20 bekers of petflesjes inzamelt, krijgt een drankbon.

RINGLEIDING

Er is een ringleiding voor mensen met een hoorapparaat. Daardoor kunnen ze de muziek beter horen en worden storende bijgeluiden uitgeschakeld.

RODE KRUIS

In de centrale commandopost zijn dagelijks meer dan 200 vrijwilligers in de weer. Gemiddeld worden er 1.200 personen per dag verzorgd. Dagelijks worden 60 à 70 mensen naar het ziekenhuis van Leuven overgebracht.

ROLSTOELPODIUM

Rolstoelgebruikers hebben een beschermde plek voor elk van de podia. Ze is 1 meter hoog en ligt op kijkafstand van het podium.

SAFELOCKERS

Een ruimte voor het opbergen van spullen. Te huur voor één dag of voor de duur van het festival.

SCHOONMAAK

Een professionele firma en 200 jonge mensen maken elke nacht het terrein weer proper. Ze doen daar vier uur over.

SERVETTEN

Verbruik: 500.000.

Werchter heeft een eigen servet: de wapkin.

SMS

57 sms'jes per festivalganger per dag.

(i) 2013

TOILETTEN

750 chemische toiletten worden vijf keer per dag onder hoge druk gereinigd.

WATER

Er is gratis drinkbaar water via een tiental verdeelpunten. Samen zijn ze goed voor 100 kraantjes. Bij warm weer zijn er extra verkoelingsfontein en worden er flesjes water uitgedeeld.

(i) 2013

1983

1989

1996

1999

2010

4+

WERCHTER
HOOFDPODIUM
1983

HERMAN SCHUEREMANS EN HEDWIG DE MEYER

'Hedwig en ik een paar dagen voor het festival. De eerste *trusses*, de lichtbruggen, zijn aangekomen. Het is ook de eerste keer dat er een *walkway* is gevraagd. Door Simple Minds, denk ik. Het was allemaal nog tamelijk amateuristisch toen. Kijk naar de slordige omzoming of naar het felgekleurde tapijt. Dat kan nu niet meer. Vandaag is dat allemaal zwart. Het podium moet zo neutraal mogelijk zijn. Het geluid en het licht werden toen nog 's nachts van Torhout naar Werchter gebracht. Ik reed met mijn auto voor de vrachtwagens. Die verhuizing was niet alleen goedkoper, je vond toen in België gewoon geen deftig geluid en licht. Daarom zijn we een aantal dingen zelf gaan doen: licht en geluid met EML, podiumbouw met Stageco enzovoort.'

HERMAN SCHUEREMANS

NV WERCHTER

‘Overal ter wereld lopen mensen met T-shirts van bands. Daar staan op de achterkant tourschema’s op, waar Werchter tussen plaatsnamen als Parijs, Barcelona, Tokio en Amsterdam staat. Fucking Werchter!’

HERMAN SCHUEREMANS

De prijs van een pint op Rock Werchter is in België even bekend als de prijs van een bruin brood. Het is in 2008 zelfs even voorpaginanieuws als een pint 2,5 euro kost in plaats van 2 euro. Alles aan Rock Werchter is fel-besproken. Een blik op de geschiedenis leert dat elk facet van het festival onder de loep is genomen. De ticketprijs, het groen, de omvang, het lawaai, het menu, het monopolie, de overlast, de files, het afval... En de groepen natuurlijk. In Nederland is iedereen bonds-coach, in België is iedereen programmator.

Het zal nooit helemaal goed zijn. Het gaat dan ook over het grootste en meest gemediatiseerde muziek-evenement in dit land. Iedereen droomt zich zijn ideale Rock Werchter: de juiste namen, niet te veel volk en koele pinten voor een habbekrats binnen handbereik. De vraag is natuurlijk of zoiets vandaag nog haalbaar is. En wat er nog haalbaar is? In de begindagen van Rock Werchter was muziek een randverschijnsel, iets voor ‘de jeugd’. Vandaag is het een belangrijke pijler van de entertainmentindustrie. Zelfs op het kleinste niveau is het *serious business* geworden.

EEN GROOT SURPLUS

Rock Werchter kiest binnen die constellatie voor het allerhoogste. Herman Schueremans is heel consequent in zijn zakelijk plan: hij wil blijven meespelen in de muzikale Champions League. Zijn leidmotief wijkt niet wezenlijk af van dat van dertig jaar geleden. ‘Kwaliteit tegen een betaalbare prijs voor een maximaal aantal toeschouwers’, klonk het in 1985.

Vandaag zijn daar vier festivaldagen, meer dan 300.000 toeschouwers en een feilloze service voor nodig. Dat weegt financieel. ‘De artiesten moeten in dezelfde tien zomerweken overal spelen’, stelt Herman

Schueremans. ‘Dat drijft de prijs op. Dus: of ik betaal wat andere evenementen betalen, of ze komen niet meer. Wat wil mijn publiek, denk je? Ik heb geen keuze. De dag dat ik zeg: ik ga niet meer zo veel betalen, kom ik met een programma waar ik nog veel meer kritiek op zal krijgen. Ik haal inkomsten uit kaarten en catering, en moet dus af en toe compenseren. Ik word boos om die discussie. Ik snap dat het grote bedragen zijn, maar Rock Werchter is geen duur festival.’

Dat is ondertussen wetenschappelijk onderzocht en bewezen. Binnen zijn segment is Rock Werchter op internationaal vlak een goede koop. ‘Wie dat niet gelooft, moet er de Europese festivals maar op na surfen’, schrijft *De Standaard* in 2007. ‘Veel acts van de Werchteraffiche spelen her en der, maar de topacts zijn zo schaars (want zo duur) dat wie naar Rock Werchter gaat gewoon een groot surplus krijgt.’

Rock Werchter weegt ook op de omgeving. Iemand met visionaire gaven zou een festival met die omvang veertig jaar geleden nooit op die plek hebben ingepland. ‘We hebben in België een lange weg afgelegd in de organisatie van festivals’, zegt Marc Steens van het Dour Festival. ‘Misschien moeten we er nu inderdaad over denken om bijvoorbeeld in elke provincie een evenemententerrein te hebben waar meerdere organisaties terecht kunnen. Maar kun je bestaande festivals overplanten? De vraag is of je in dat geval het cement van de gemeenschap niet verliest. Al die eigen structuren hebben ook hun charmes.’ Het is een belangrijk en lastig vraagstuk voor een ondernemer.

ONZE GENEN

In 1975 wijst niets erop dat Herman Schueremans en Hedwig De Meyer bezig zijn met pionierswerk en dat ze zullen uitgroeien tot referenties binnen de entertainmentindustrie.

Integendeel. De eerste jaren is het behelpen en naar oplossingen zoeken. Het is helemaal niet evident om buitenlandse groepen naar België te brengen. Er is geen of weinig infrastructuur voorhanden. En de buitenlandse oplossingen zijn zeer duur.

Het komt erop aan om te overtuigen en vindingrijk te zijn. Veertig jaar later behoort Rock Werchter tot de wereldtop en is Hedwig De Meyer met Stageco de norm op het vlak van podiumbouw. Binnen de biosfeer van het festival bloeien nog meer ondernemingen: PRG EML Productions (geluid en licht), The Powershop (stroom op locatie), Frans Bevers Catering (eventcatering), Outside Broadcast (beeldcaptatie)...

De Belgen zijn ondertussen internationaal vermaard in de branche. ‘Blijkbaar zit het festivalgebeuren in onze genen’, zegt Herman Schueremans. ‘We hebben er ook een kijk op die ze elders niet hebben, want van over de hele wereld komen organisatoren naar hier om bij te leren. Dat onze festivals allemaal blijven voortbestaan, kan alleen maar omdat ze hun eigenheid hebben en omdat ze bovengemiddeld goed zijn georganiseerd. En natuurlijk omdat Belgen graag naar festivals gaan.’

De bekroningen blijven niet uit. Rock Werchter wordt verschillende keren (2003, 2005, 2006, 2007, 2012, 2013) uitgeroepen tot beste festival tijdens de ILMC, de jaarlijkse conferentie met meer dan 1.500 professionals uit de live-industrie. Herman Schueremans krijgt in 2012 een Lifetime Achievement Award tijdens de European Festival Awards.

Er volgen ook onderscheidingen buiten de eigen sector, uit de zakenwereld. Herman Schueremans krijgt in 2013 de Innovator Prize van de Belgische afdeling van INSEAD, de gereputeerde businessschool. Hij krijgt de prijs ‘omdat hij Rock Werchter prominent op de kaart heeft gezet’. En voor ‘de manieren waarop aan vernieuwing wordt gedaan: van toegangscontrole en crowd-control over integratie van sociale media tot opvang van de artiesten of omgang met overheden’.

Hedwig De Meyer ontvangt een gelijkaardige bekroning. Hij krijgt de Vlerick Award 2012 omdat hij Stageco ‘naar de internationale top loodste in de entertainmentindustrie, en dat met duurzame resultaten’. ‘Weet je wat iemand zei op de receptie?’ zegt De Meyer in *De Tijd*. ‘Ik heb voor jou gestemd, omdat jij het allemaal met je eigen centen hebt gedaan.’ Dat doet je toch een beetje zweven.’

ROCK WERCHTER SINDS 1975

Er is in 1975 één journalist op het Rock & Blues Festival in Werchter: Herman Schueremans. Hij schrijft voor een Nederlands muziekblad, runt zelf een festival en probeert als jonge concertpromotor een circuit buiten de grote steden uit te bouwen.

Zijn pleisterplaatsen: atypische plekken als Poperinge, Zedelgem, Tielt, Keerbergen en Herenthout. Zijn motto's: 'Geen eigen *popsien* zonder toercircuit', en: 'Tegen lage prijzen met pop naar de mensen toe'.

Het klikt met Hedwig De Meyer. Hij beredert het festival in Werchter met een vaste kern van een zevental mensen uit de jeugdbeweging. De Meyer en Schueremans besluiten om samen te werken. De taakverdeling is duidelijk vanaf de eerste dag. 'Herman is altijd meer begaan geweest met het programma, terwijl ik meer een kick krijg

van het organiseren zelf: net voor het festival op de weide komen en zien dat alles in orde is, dat is mijn moment', zegt De Meyer.

Punk en new wave scheppen opportuniteiten. 'Ik heb toen de wind meegekregen, ja', zegt Herman Schueremans in 1984. 'De andere promotoren hier hadden niet eens door dat er wat aan de hand was. Maar ik zat er met mijn neus op. Ik zag het gat en ik ben erin gesprongen terwijl de anderen op kantoor lagen te slapen. Ik heb mijn eigen werkgelegenheid gecreëerd. Talking Heads in Zedelgem, dat was een openbaring, hè.'

In 1977 vindt het duo een bondgenoot in Noël Steen uit Koekelare. Hij organiseert concerten in West-Vlaanderen binnen het circuit van Schueremans. Het festival in Werchter krijgt een evenknie in Torhout. 'De formule van een drie-daags festival was uit de tijd', zegt

stormy monday

OVEREENKOMST WERCHTER 13 JULI 1975,

Tussen de ondergetekenden : Hedwig DE MEYER.....
Varenstraat 37 3118 WERCHTER.....
(directie) enerzijds, en STORMY MONDAY anderzijds, werd overeengekomen dat
Stormy Monday als attractie optreedt
te..... WERCHTER.....
zaal..... Opentuchtfestival (kerstent) 20 x 30 m.....
adres..... Oude Boven (Nederland) Werchter.....
vanaf..... u. voor de duur van..... (openingsset) 45 min.....
tegen de nettogage van..... 6.500..... fr (zegge zesdaizehonderd fr.)
betaalbaar onmiddellijk na het optreden.

TECHNISCHE GEGEVENS

opstellen materiaal vanaf 15.45 u
klankrepetitie om...../.....u
aantal door Stormy Monday geleverde affiches :...../.....ex.
afmetingen van het podium :... 3 x 4 m.....
aantal roadmanagers (technische ploeg) :..... drie.....
aantal Watt elektrische installatie :.....W

BIJZONDERE VOORWAARDEN

Wij gebruiken eigen instrumentversterking doch gebruiken P.A.-systeem van
onze vrienden Banzai of Kandahar (onderling af te spreken).

DE BURLETLAAN 45 2610 WILRIJK 031/4978 05

ALGEMENE VOORWAARDEN

1. Stormy Monday zal zelf voor de kleding en accessoires zorgen, die nodig zijn om het optreden goed te verzorgen. Zij zullen zich schikken naar de gebruikelijke repetitiegewoonten en deze gratis meemaken.
2. Ingeval van ziekte, ongeval of ander geval van heirkrecht waarvan een der groepsleden het slachtoffer is, wordt het kontrakt zonder uitbetaling van schadevergoeding verbroken.
3. In ieder ander geval kan dit kontrakt niet verbroken worden zonder een schadevergoeding te betalen gelijk aan het totaal bedrag van onderhavige overeenkomst.
4. De directie is tijdens het optreden niet verantwoordelijk voor gebeurlijke ongevallen van de groep en haar technische ploeg.
5. De groep is niet verantwoordelijk voor gebeurlijke schade aan de plaats van het optreden.
6. Alle onkosten en taksen van welke aard ook zijn ten laste van de directie.
7. De twee partijen erkennen dat de bemiddelaar van het kontrakt gezamenlijk verantwoordelijk is voor geschillen die kunnen voortvloeien uit deze overeenkomst.
8. Kommissie voor de bemiddelaar of agentschap : .///.%.
9. Dit kontrakt dient binnen de acht dagen na opmaakdatum teruggestuurd te worden, zoniet wordt het ongeldig verklaard.
10. Beide kontraktanten verklaren hierbij meerderjarig te zijn, of bij minderjarigheid deze overeenkomst te hebben laten mede-ondertekenen door een van hun ouders of voogden.
11. Dit kontrakt is slechts geldig mits vooreafgaande betaling van de waarborgsom van...///.....fr (zegge.....Bfr).

Opgemaakt in dubbel en te goeder trouw, op verantwoordelijkheid van de beide partijen, na lezing van bovenstaande punten en na de vertaling gehoord te hebben van de bepalingen en uitdrukkingen, indien zij niet voldoende het Nederlands beheersen.

ANTWERPEN, de 17 APRIL 1975

Voor STORMY MONDAY,

Voor DIREKTIE

Willy DEQUIDT

Hedwig DE MEYER

Noël Steen. 'Dat hadden we van Jazz Bilzen onthouden. We balden het programma samen in één dag. Het idee om dezelfde internationale affiche te presenteren had twee grote voordelen. Buitenlandse groepen waren sneller te motiveren als ze twee keer mochten optreden in België en met één promotiecampagne konden we het hele Vlaamse landsgedeelte bereiken.'

Beide festivals beginnen in de vroege ochtend en zijn in de beginjaren ook vroeg afgelopen. 'Wie dat wilde, kon nog voor het donker weer thuis zijn', vervolgt Steen. 'Dat was voor velen een sterk argument om toelating te krijgen thuis.'

WIKKEN EN WEGEN

'Gelieve betreft mijn festivalactiviteiten niet naar mijn werk te bellen. Bel me hierover 's avonds na 18.30 uur of tijdens het weekend.'

HERMAN SCHUEREMANS –
PERSMAP VAN ROCK WERCHTER 1980

In 1978 wordt de organisatie van het festival in Werchter ondergebracht onder de vzw Altsien (afkorting van 'alternatieve scene'). Herman Schueremans werkt op dat moment voltijds bij platenfirma WEA (later Warner). Eerst als promoman, later als A&R-manager. 'Ik heb De Kreuners toen getekend. Maar mijn strafste wapenfeit is toch dat ik de Dolly Dots heb binnengeluld in *Chansons à la Carte*. Zes gezonde boerenmeiden die geen woord Frans spraken in een superpopulair familieprogramma op de Franstalige omroep RTBF. Die periode heeft me geleerd dat je als klein land snel moet ageren. Als je te lang wacht, is een artiest misschien al populair in een groter land. En dan krijg je hem niet meer naar hier.'

Herman Schueremans blijft bij WEA tot Torhout/Werchter in 1982 echt doorbreekt. Het is het jaar van de eerste keer U2 en de derde keer Talking Heads. In de persmap somt Schueremans de elementen op die zijn programmering bepalen: a) de groepen mogen niet met vakantie zijn of in de studio zitten, b) ze

moeten klaar zijn voor een groot podium en c) ze moeten ook bij klaarlichte dag willen spelen. Verder spelen de jaarlijstjes van de media-mensen en de duizenden brieven aan 'Uitlaat' (*Humo*) mee.

Het onafhankelijk weekblad voor radio en televisie heeft een behoorlijke hand in het prille succes van het festival. 'De muziekredactie van *Humo* had inspraak bij de samenstelling van de affiche en keek erop toe dat alles in de best mogelijke omstandigheden verliep', zegt Guy Mortier. 'In ruil daarvoor kreeg het festival elk jaar een plaats op de cover en publiceerden wij een extra bijlage over het festival. Dat was onbetaalbare reclame.'

De omgevingsfactoren zitten goed. Popmuziek wordt een zeer belangrijk deel van de cultuur tout court. Het genre krijgt een groeiende aandacht in de media en wordt interessant voor sponsors. De juiste artistieke keuzes geven het dubfestival een boost. Het gaat van 8.000 toeschouwers in 1978 naar 60.000 in 1984. Herman Schueremans heeft het al tot in den treure herhaald: Torhout/Werchter heeft België in die periode op de kaart gezet.

De man is meegaand als het over gages gaat. 'Ik weet dat onze manier van werken op lange termijn de enige goeie is', zegt hij in 1984. 'We wikken en wegen, en vijlen drie, vier maanden aan ons programma, tot het af is. Als ik alleen op geld uit was, zou ik in een halve dag een verbijsterend goedkope affiche uit mijn mouw kunnen schudden.'

Zijn concertcircuit komt goed van pas tijdens de onderhandelingen. 'Grote agenten proberen me wel eens voor het blok te zetten en me groepen aan te smeren. Ik laat me niet tot dat soort deals dwingen, maar sluit een compromis. Op de affiche van het festival komen alleen acts waar we zelf jacht op hebben gemaakt, maar ik zal zo'n situatie oplossen door te zeggen: geef me groep X, dan laat ik groep Y een concert in mijn circuit doen.'

EEN THUISMATCH

De beroepssituatie van Schueremans in 1984: werknemer van Altsien. 'Ik krijg elke maand een vast loon van de vzw. Dat ligt niet hoger dan de wedde van een goed betaalde bediende. We hebben voor het festival een negental mensen in vaste dienst. De opbrengsten van de gewone concerten vloeien af naar een pvba (*nu bvba*), Sound & Vision. En voor de verkoop van drank en eten hebben we ook een pvba opgericht: omdat het moest van de belastingen.'

Productioneel gezien is het harken. Het festival groeit zienderogen en er is in eigen land weinig professioneel materiaal voorhanden. Er wordt gehuurd in Groot-Brittannië. Dat is een dure zaak en dus wordt er op de kleintjes gelet. Licht en geluid worden in de begindagen 's nachts verhuisd. Afbreken in Torhout, inladen, dan in konvooi – Herman Schueremans reed voorop – van Torhout naar Werchter (150 kilome-

ter), uitladen en opstellen in Werchter gebeurt in tien uur.

Die afhankelijkheid blijft niet houdbaar. Halfweg de jaren tachtig investeren De Meyer en Schueremans in podiumbouw (Stageco) en in geluid en licht (EML). 'We moesten opboksen tegen tonnen scepsis', zegt Schueremans. 'Toen wij met Stageco een goede reputatie probeerden op te bouwen, zonk er een boot in Zeebrugge en kwam het tarmac los in Francorchamps. Probeer een buitenlander dan maar eens van je degelijkheid te overtuigen.'

Beide bedrijven worden internationale spelers met een uitstekende naam. Stageco en EML zitten niet langer onder de vleugels van het festival, maar Rock Werchter blijft een thuismatch. 'Bij onderhandelingen met artiesten is dat een grote troef', zegt Schueremans. 'Natuurlijk is het bedrag dat ze krijgen voor het optreden meestal het belangrijkste argument, maar ik kan hen ook

klank, licht en een podium van wereldklasse aanbieden.'

UIT ALLE WINDHOEKEN

In 1989 legt Herman Schueremans zijn boekhouding open voor de krant *De Tijd*. Torhout/Werchter 1989 kost 1 miljoen euro aan honoraria, 500.000 euro aan infrastructuur en 300.000 euro aan personeelskosten. Daar staan 2,5 miljoen euro uit ticketverkoop en 100.000 euro uit sponsoring tegenover. Het break-evenpunt ligt in 1989 op 96.000 toeschouwers. De geraamde netto-opbrengst is 375.000 euro.

Een kleine twintig jaar later is er opnieuw een getal. Rock Werchter betaalt in 2007 meer dan 5 miljoen euro aan honoraria voor de volle vier dagen. Precieze bedragen worden niet gegeven omdat die deel uitmaken van de onderhandeling. Maar de allergrootste namen kunnen zeker tot 1 miljoen euro gaan. 'Maar daarmee draaien we wel mee in de top 3 van de wereld.'

Dat is ook de plek die Herman Schueremans blijvend ambieert. Hij is er niet zonder slag of stoot geraakt. De jaren tachtig gingen hard. 'Alles moest nog gebeuren', zegt Hedwig De Meyer. 'Op televisie begon MTV, parallel gingen de eerste groepen zelf op tournee. De mediatisering en de commercialisering waren niet meer te stuiten.' Voor Stageco is dat een zegen, voor het moederschip is het zoeken. MTV jaagt nieuwe namen als meteorieten de lucht in, maar vaak zijn ze ook even snel verdwenen. Bovendien wordt het muzikale spectrum breder en breder, en komen de groepen uit alle windhoeken.

Herman Schueremans volgt door uit te breiden naar twee podia en twee festivaldagen. Het tij kan niet worden gekeerd. In 1998 komen Torhout en Werchter samen met moeite boven de 100.000 toeschouwers uit voor vier dagen. Vijf jaar eerder haalden ze dat getal nog in de helft van de tijd. Drastische maatregelen dringen zich op.

KLAAR VOOR WAT KOMEN GAAT

In februari 1999 wordt bekendgemaakt dat Rock Torhout wegvault. 'We moesten topbands ervan overtuigen dat ze twee weekenddagen moesten uittrekken voor België. We moesten twee keer 60.000 mensen halen. En het ene jaar was het andere niet wat aanbod betreft.'

Frank Vander Linden maakt in de aanloop naar T/W 99 een balans op. Hij maakte de eerste twintig jaar mee als toeschouwer en journalist, en hij staat dat jaar voor de eerste keer op de affiche met De Mens. 'Voor de meeste buitenlandse groepen is T/W vandaag een dag in hun agenda. En twintig jaar geleden kwamen de Talking Heads natuurlijk ook niet gratis spelen. Alleen bestond er hier eigenlijk niks, en dus waren we ook veel gemakkelijker onder de indruk. Toen was T/W iets bijzonders omdat daar allemaal groepen stonden die je anders nooit kon zien. Nu is Underworld in zes maanden tijd drie keer in het land.'

Vanaf 2000 heet het festival Rock Werchter. Een jaar later volgt een nieuwe zakelijke vorm. Het Amerikaanse Clear Channel Entertainment (later Live Nation) slurpt Rock Werchter en het gros van de concertactiviteiten van Schueremans op. Stageco krijgt een bod maar blijft zelfstandig. De zakelijke banden tussen Schueremans en De Meyer worden doorgeknipt om belangenconflicten te vermijden. De samenwerking blijft. Stageco verhuurt ook een deel van het festivalterrein.

De overname stuit op kritiek. 'Het festival ligt bij sommigen onder vuur omdat het wordt georganiseerd door Clear Channel Entertainment, een Amerikaans bedrijf dat de facto een monopolie heeft wat betreft het aanleveren van buitenlandse groepen', schrijft *De Standaard* in 2003. 'Er is ook kritiek op het feit dat Clear Channel zowel organisator als boeker en manager is. Dat de eigen groepen op die manier vlot

een stek veroveren op het podium van Rock Werchter, lijkt dan eigenlijk logisch.'

De overname maakt het festival klaar voor wat komen gaat. De teruglopende cd-verkoop jaagt artiesten weer de baan op, festivals worden meerdaags. De slinger gaat terug naar de tijd van Jazz Bilzen. De Amerikaanse connectie garandeert de toegang tot een catalogus vol grote namen.

Rock Werchter verkoopt in de 21ste eeuw altijd uit. Het potentiële publiek wordt ouder en groter. 'Ik had wel nooit verwacht dat het zo zou groeien', zegt Herman Schueremans in 2012. 'Er is veel veranderd in die tijd. Waar het vroeger nog alternatief was om naar optredens te gaan, doet nu iedereen het, jong en oud, zelfs ouders met hun kinderen. Er zijn muzikanten die hele generaties overschrijden.'

Nieuwe eendagsformules als TW Classic en Werchter Boutique worden geïntroduceerd. De veelvuldige bekroningen tot beste festival ter wereld halen de hele wereld naar Werchter. Het nieuwe motto van de organisator: *'Music unites'*.

FIETSEN

Schueremans had na de overname in 2001 voor een exit kunnen opteren, maar hij blijft op post. Begin 2013 laat hij weten dat hij zijn engagement binnen Live Nation voor vier jaar verlengt. Programmeren is ondertussen groepswork geworden, de opvolging staat klaar. Philippe van Elk en Roel Vergauwen schaven mee aan de affiche. De verwezenlijking van een oude uitspraak lijkt nabij. 'Ik weet nu zeker dat er een dag komt dat ik kan gaan fietsen tijdens het weekend van Torhout/Werchter', zegt Schueremans in 1996.

ROCK TORHOUT

1977-1998

Je moet vandaag al een eind in de dertig zijn om een levendige herinnering te hebben aan Rock Torhout. Langzaam maar zeker verdwijnt het festival, dat tussen 1977 en 1998 meer dan een miljoen mensen mooie momenten heeft bezorgd, uit het geheugen.

Noël Steen (°1953) is halfweg de jaren zeventig drummer van Pluto. De West-Vlaamse groep wint in 1975 het amateurconcours van Jazz Bilzen en mag op vrijdag 15 augustus het festival openen. Steen is ook een geboren organisator. Hij heeft al eerste stappen gezet met Miek & Roel en Urbanus, als Herman Schueremans hem een eerste buitenlandse rockgroep voorstelt. In oktober 1975 speelt het Nederlandse Kayak in Zaal 2000 in Koekelare. Later zullen onder anderen Kevin Coyne, Frankie Miller, Dire Straits en Talking Heads volgen.

Pluto brengt het nummer 'She Rolls' in het voorjaar van 1976 als eerste single uit. Een album zit in de pijplijn. Hedwig De Meyer heeft de groep in 1975 in Bilzen gezien en vraagt ze een jaar later voor het Rock & Blues Festival in Werchter. Pluto split twee weken voor het festival. Steen komt toch kijken. 'Mijn vrouw en ik gingen op huwelijksreis naar Spanje. We zouden de avond voordien bij Herman in Herent blijven logeren om een

lange ochtendlijke rit naar Zaventem te vermijden.'

Hij loopt even langs in Werchter en smeedt er een groot plan met De Meyer en Schueremans: twee festivals met een internationale affiche in eenzelfde weekend aan weerszijden van het land.

DUBBELFESTIVAL

Noël Steen en co-organisator Monique Vandromme denken aan Koekelare, maar het gemeentebestuur ziet dat niet zitten. In het naburige Torhout is men wel helemaal mee. In 1977 vindt de eerste editie plaats van het Woodland Festival (een verwijzing naar de regio: het Houtland). Herman Schueremans zorgt voor de groepen, de vzw Woodland (°1979) staat in voor de praktische organisatie.

De festivaltweeling is zogoed als identiek. In 1979 verlaten Torhout en Werchter hun tenten en vinden de festivals plaats in de openlucht. Een jaar later korten ze hun lange namen in tot Rock Torhout en Rock Werchter. Ze krijgen nieuwe logo's en presenteren zich als het Torhout & Werchter Dubbelfestival.

Ook de affiches zijn een doorslag. Alleen de bezoekersaantallen en de aandacht verschillen aanvankelijk. Torhout ligt de eerste jaren gevoelig achter qua opkomst, maar vanaf 1984 zit het zogoed als op dezelfde hoogte. Ook de media ontdekken Torhout. Tot dan werd het beschouwd als de opwarmer van Werchter, het was de kleine broer.

Torhout wordt geroemd om zijn glooiende weide. Het publiek is nauwer bij de actie betrokken dan in het 'vlakke' Werchter. Het natuurlijke amftheater heeft ook nadelen. In 1997 schuift er na een wolkbreuk een fameuze moddermassa vanaf het terrein de backstageruimte in.

Noël Steen ontpopt zich tijdens de jaren tachtig als een allround ondernemer. In 1987 is hij medestichter van Sky Link, een bedrijf dat goedkope vluchten wil organiseren tussen Oostende en Londen. Hij start met het verkopen en repareren van boten, en met de verhuur van podia en woonmodules.

EINDE

In 1999 valt het doek over Rock Torhout. Het einde komt abrupt. De voorbereidingen voor de editie van dat jaar zijn al begonnen. Er is het nodige ressentiment. Maar het is voor alle partijen duidelijk dat de formule van twee festivals niet langer houdbaar is.

Ook de tweedaagse die in 1996 was ingevoerd, kon Steen weinig bekoren. 'Er trad versnippering op waardoor het groepsgevoel onder het publiek verwaterde. Op één plek samenkomen was er niet meer bij en de kleinere bands zagen de mensen even komen kijken om hen vervolgens verder te zien lopen. Door die twee dagen kwamen er ook minder bussen van verenigingen.'

Er is een afspraak met Herman Schueremans om een nieuw, kleinschaliger festival te starten. In 2001 vindt de eerste editie plaats van Earact. In een grote tent op de plek van de vroegere camping van Rock Torhout leven 8.000 jongeren zich uit op skatepunk, hardcore en nu metal. Ondanks de bijval krijgt het geen vervolg. De overname van Rock Werchter door Clear Channel bemoeilijkt een verdere samenwerking.

In 2003 gaat de nv Rock Torhout in vereffening. Steen zet de hotelactiviteiten stop die hij had opgezet in het Kasteel d'Aertrycke in Torhout. Zijn verhuuractiviteiten en de organisatie van conceptuiven heeft hij dan al afgestoten. Steen gaat achtereenvolgens aan de slag als productie leider van het Concertgebouw in Brugge en als projectleider evenementen van de organisatie Brugge Plus.

Het enige relict dat overblijft, is een kunstwerk van koperbewerker Michel Janssens en schriftbeeldhouwer Pieter Boudens. Ze maken het in 1996 naar aanleiding van de twintigste editie van Torhout en als eerbetoon aan Noël Steen. Het opschrift op de drie meter hoge steen luidt: 'Ik ben niet zomaar een steen, maar een tand uit de mond van de aarde.' Het werk staat in de Dorpsstraat in... Koekelare.

DE ZUSTER- FESTIVALS

BRYAN ADAMS | STING
SIMPLY RED | SIMPLE MINDS
ROXY MUSIC | ARSENAL

SATURDAY JULY 8 WERCHTER

info & tickets » 0900 260 60 » www.goformusic.be

www.twclassic.be

De concertmarkt floreert bij het begin van de 21ste eeuw. Door de teruglopende cd-verkoop komen artiesten weer vaker het huis uit. Bovendien wordt popcultuur alsmaar meer massacultuur. Iedereen tussen 7 en 77 jaar is er vandaag door aangestoken.

Rock Werchter breidt tussen 1999 en 2003 uit van een tweedaagse naar een vierdaagse. Er komen twee nieuwe eendagsformules bij: TW Classic (°2002), een Rock Werchter zoals hij vroeger was, en Werchter Boutique (°2008), een familiefestival dat evolueert naar een avond-festival, opgebouwd rond een grote naam.

De uitbreiding van het aantal festivaldagen vergt extra organisatie en zorgt voor extra drukte. In 2008 stippelt de organisatie een samenwerkingsovereenkomst uit met de provincie Vlaams-Brabant en de gemeenten Rotselaar en Haacht. Daarin staat dat er in Werchter jaarlijks één meerdaags evenement van vier dagen en gemiddeld twee eendagsevenementen (festivals of losse concerten zoals Pink Floyd of U2) op de kalender mogen staan. Een niet gebruikte dag is overdraagbaar.

TW CLASSIC

Vintage Rock Werchter, het festival zoals het was tussen 1977 en 1993. TW Classic wordt in 2002 als volgt geïntroduceerd: 'Een eendagsfestival voor mensen die zich prima in hun vel voelen. Het concept: een zomerse zondag, een podium en vijf grote namen met een hitgevoelig palmares.' Het is meestal een zaterdag geworden. Een enkele keer ook een maandag. En het debiet schippert tussen vijf en zeven grote namen. Maar dat verandert niets aan het gevoel.

De naam van het festival is een dubbele verwijzing naar het roemrijke verleden. TW is de afkorting van Torhout/Werchter en was tot 1998 de roepnaam van het dubbel-festival. TW Classic refereert dan weer aan een oude liefde. Aan het einde van de jaren tachtig engageerde de organisatie zich actief in de wielersport. Ze zette onder meer de schouders onder de vernieuwde Ronde van België voor beroepsrenners. Die kreeg in 1988 de naam TW Classic. De wielervedstrijd zou drie jaar onder die naam bestaan.

Het festival TW Classic richt zich duidelijk op een wat ouder publiek. Het programmeert overwegend namen die hun degelijkheid al hebben bewezen op het 'moederfestival' en die tegemoetkomen aan een brede muzieksmaak. De populairste 'overlopers' zijn Bryan Adams, Mick Hucknall (Simply Red), The Scabs, Simple Minds, Sting en Lenny Kravitz. Gabriel Rios is de enige artiest die eerst op TW Classic en daarna op Rock Werchter heeft gestaan.

Amy Macdonald en Duffy waren 'instantklassiek': een jaar na hun eerste Rock Werchter staan ze al op TW Classic.

De gemiddelde leeftijd van de bezoekers ligt vermoedelijk rond veertig jaar. Een getuige: 'Op Rock Werchter voelen we ons oud, hier voelen we ons weer jong.' Er is ook een onverwachte nevenwerking. In 2006 wordt aan de toeschouwers gevraagd naar hun eerste Rock Werchter. Opvallend veel mensen blijken in hun jeugd nooit op het festival te zijn geweest. 'Wij mochten niet gaan van onze ouders', klinkt het. 'TW Classic is voor ons een herkansing. Het laat ons voelen wat we hebben gemist.'

WERCHTER BOUTIQUE

Werchter Boutique wordt in 2008 geïntroduceerd als een kleurrijk en stijlvol eendagsfestival op maat van oud en jong, en van groot en klein. 'Het is een lijn voor de hele familie. De affiche is gezinsvriendelijk en pasklaar voor levensgenietende popliefhebbers die hun hobby willen delen met hun kroost.'

De formule wordt na de eerste editie bijgesteld tot een avondfestival dat is opgebouwd rond een grote naam. Dat zijn achtereenvolgens Madonna (2009), Prince (2010), Metallica (2012) en Muse (2013). In 2011 is er geen editie omdat er geen ronkende headliner wordt gevonden.

Mick Hucknall (Simply Red) is in 2008 de eerste buitenlandse artiest die op de drie festivals in Werchter heeft gestaan. Milow doet dat in datzelfde jaar als eerste Belg. Balthazar scoort in 2013 een hattrick. Het vijftal staat in eenzelfde jaar op Rock Werchter, TW Classic en Werchter Boutique.

www.werchterboutique.be

WERCHTER BOUTIQUE

13 JULY 2008

FESTIVALPARK WERCHTER

DOE MAAR
SANTANA
JAMES BLUNT
CROWDED HOUSE
HUCKNALL

A Tribute to Bobby 'Blue' Bland

TOKIO HOTEL
ZORNIK
MILOW

met KINDERDORP
in de overdekte
PYRAMID MARQUEE

Avec VILLAGE
DES ENFANTS
couvert dans la
PYRAMID MARQUEE

info & tickets >> www.proximusgoformusic.be >> 0900 260 60

€ 47 { TREIN + BUS + TOEGANG | ALL-IN TICKET | TRAIN + BUS + ENTREE } € 47

MADONNA
STICKY & SWEET TOUR

WITH SPECIAL GUEST
PAUL OAKENFOLD

presented by **WERCHTER BOUTIQUE**

SATURDAY 11TH JULY 2009
FESTIVALPARK // WERCHTER

INFO & TICKETS // WWW.PROXIMUSGOFORMUSIC.BE // 0900 260 60

www.livenation.be

FOR NEWS, CONTESTS, TOUR DATES AND MORE VISIT MADONNA.COM

tw CLASSIC 2004

SUNDAY JUNE 20TH 2004 WERCHTER

THE FINAL FAREWELL TOUR

PHIL COLLINS
THE CORRS
ALICIA KEYS

JASPER STEVERLINCK
MIKE & THE MECHANICS + PAUL CARRACK
BLØF

INFO & TICKETS 0900 2 60 60 • WWW.GOFORMUSIC.BE • ALL INFO WWW.TWCLASSIC.BE

THE ROLLING STONES

SATURDAY 28 JUNE 2014 - FESTIVALPARK WERCHTER

tw CLASSIC
WWW.TWCLASSIC.BE

SIMPLE MINDS
TRIGGERFINGER
ARNO
SEASICK STEVE
ADMIRAL FREEBEE

ON FIRE

TICKETS WWW.PROXIMUSGOFORMUSIC.BE
WWW.TICKETMASTER.BE

tw CLASSIC

25TH JUNE 2005 WERCHTER
WWW.TWCLASSIC.BE

LENNY KRAVITZ
DURAN DURAN
ARNO
AVRIL LAVIGNE
BRIAN WILSON
STASH

INFO & TICKETS 0900 2 60 60 • WWW.GOFORMUSIC.BE • ALL INFO WWW.TWCLASSIC.BE

EN PLOTS TEL JE MEE

Rock Werchter heeft gevolgen voor artiesten. Het werkt op hun gemoed, platenverkoop en carrière.

'De opgang van Torhout/Werchter heeft er mee voor gezorgd dat de Belgische platenfirma's geen kolonie werden van Nederland of Frankrijk. T/W heeft België langzaam maar zeker op de kaart gezet.'

HERMAN SCHUEREMANS - 1996

'Het voorbeeld van Rock Werchter, een van de toonaangevende festivals in Europa, heeft een enorme impact gehad en België op verschillende manieren op de wereldkaart gezet.'

PETER VANTYGHM (DE STANDAARD)

'Ik was in de zomer van 2008 beginnen te mailen met Brian Cohen, een agent van het Amerikaanse boekingskantoor William Morris Endeavor Agency. Het was een toevallig contact. Een Amerikaanse vriend was met een bende gaan surfen. Een van die gasten was net begonnen bij William Morris. Brian dus. Mijn vriend vroeg hem hypothetisch: "Ik ken iemand in België die muziek maakt. Wat moet hij doen om bij jullie binnen te raken?" Zijn antwoord was: "Zet goede livefragmenten op YouTube." Ik had van Rock Werchter de tape gekocht met de beelden van 2007. Mijn hele gage is daarnaartoe gegaan. Dat geld was goed besteed, want ik had zelf nooit zo'n goed ogende multicamera-opname kunnen bekostigen.'

MILOW

'Toen ik in 2012 van het podium van Werchter stapte, besepte ik pas echt dat ik niet zonder muziek kan, en dat is keihard.'

NELE PAELINCK (SCHOOL IS COOL)

'Mijn leven bestaat uit voor en na Werchter 1982. Ik was daarvoor al wel door muziek gegrepen. Maar bij het zien van dat soort rockbands op Werchter dacht ik: fuck, dit moet ik ooit meemaken.'

JOOST ZWEEGERS

'Heel wat mensen die nog nooit van je hebben gehoord, kennen plots je naam en raken misschien zelfs in je muziek geïnteresseerd. Ik ben in de eerste weken na Werchter zelfs aangeklampt door bewonderende huismoeders.'

DIRK SWARTENBROEKX (BUSCEMI)

'Als een groep een goed optreden geeft, dan stijgt de platenverkoop. Geven ze een slecht optreden, dan is het meteen gedaan voor twee jaar.'

HERMAN SCHUEREMANS - 1996

'We speelden al jaren allerlei tenten plat, maar als je op die weiden van Torhout en Werchter een goeie prestatie neerzet, ben je in één klap heel groot. Die twee keer veertig minuten hebben mijn leven veranderd. Sindsdien spreken mensen me aan op straat.' Na het optreden in 1995 zag de groep haar platenverkoop verviervoudigen.'

FRANKY DE SMET-VAN DAMME (CHANNEL ZERO)

'Het is heel simpel: wanneer je als Belgische groep op Werchter staat, tel je mee, en het komt de platenverkoop ten goede.'

ARSENAL

'Van Running on Empty van Jackson Browne komt een verkoop van 25.000 exemplaren in het verschiet. De Amerikaan maakt straks kans op een gouden plaat, wat een heel uitzonderlijk feit zou zijn voor zijn soort repertoire.'

HET NIEUWSBLAD - 1982

1979

2013

In een industriezone langs de vaart in Tildonk liggen drie bedrijven met internationale faam in de entertainmentwereld. Stageco is een podiumbouwer met wereldfaam, The Powershop levert elektriciteit op de meest ondenkbare plekken en PRG EML Productions heeft een stevige naam op het vlak van licht en geluid. De drie noemen zichzelf sinds een paar jaar Flanders Entertainment Valley.

FLANDERS ENTERTAINMENT VALLEY

DE AANNEMERS STAGECO (1985)

Zondag 9 juli 1978. De vierde editie van het Rock & Blues Festival in Werchter zit erop. Als het regent, is een reuzentent voor 5.000 personen beloofd. Het giet de hele dag en er dagen 8.000 mensen op.

Hedwig De Meyer en Herman Schueremans, dan allebei vierentwintig, beslissen om een groter terrein op te zoeken en het festival in de openlucht te organiseren. 'Daar hadden we een podium voor nodig met een dak erop. Om de artiesten en de instrumenten te beschermen bij slecht weer, maar ook om al het licht en geluid in op te hangen.'

Bij gebrek aan een afdoend aanbod op de verhuurmarkt, begint Hedwig De Meyer, ingenieur van opleiding, zelf te tekenen. 'Ik zocht naar een alternatief voor de plumpe podia van toen, die waren gemaakt met bouwstellingen. Ik bezocht kraanbedrijven en fabrikanten van feesttenten die met grotere in elkaar te monteren masten werkten. Tegelijk was ik voor het transport beperkt door de afmetingen van een container. Zo kwam ik tot mijn eerste mobiele podium.'

Zijn later gepatenteerde Steel Tower System is zo gebruiksvriendelijk, efficiënt en veilig dat het de concurrentie enkele jaren tot nakijken geeft. De installatie- en afbraaktijd wordt tot een absoluut minimum beperkt, waardoor de arbeidskosten met ongeveer 40 procent verminderen.

In 1985 wordt Stageco opgericht met een startkapitaal van 25.000 euro. Met dank aan de belastingdienst.

'Die vond dat een aantal podiumactiviteiten niet rechtstreeks te maken had met het doel van Altsien, de vzw die Rock Werchter organiseert. Dus hebben Herman en ik er een aparte vennootschap voor opgericht.'

Het festival groeit en krijgt grotere namen en dus ook grotere productiemanager op bezoek. Het podium maakt indruk.

In 1986 gaat Stageco voor het eerst op tournee. Het mag een van de drie podia leveren voor de Invisible Touch Tour van Genesis. 'Morris Lyda, de technische man van Genesis, vroeg of we ons eerste en enige podium wilden meenemen, een Brits bedrijf zou de twee andere, klassieke podia meebrengen. Zo kon ik vergelijken en ontdekken dat er brood zat in die business.'

Lyda neemt na afloop Stageco mee naar de A Momentary Lapse Of Reason Tour (1987-1990) van Pink Floyd. De bestelling: drie podia voor een wereldtournee. Het gaat snel voor het bedrijf. Vijf jaar na de start staat het al in de Europese top 3, samen met de Britten van Edwin Shirley Staging (ESS) en Upfront.

In 1992 volgt een belangrijke beslissing. Genesis wil een zwaarder accent leggen op de aankleding van het podium. Stageco moet beslissen of het naast het bouwen van podia ook gaat ontwerpen. Het past. 'In feite zijn wij de aannemers, de artiest is de architect. Wij hebben nog nooit met de artiest zelf om de tafel gezeten. De productiemanager beslist met wie de groep werkt voor de realisatie van een nieuwe tournee. Op wereldniveau zijn er een vijftiental van die gasten, die we natuurlijk allemaal kennen. Zelf met een ontwerp aankomen als de Rolling Stones of U2 een nieuwe tournee aankondigen, is *not done* in de podiumbusiness. Dan worden we concurrent van onze klanten.'

2000 is een keerpunt voor het bedrijf. Tina Turner begint aan een afscheidstournee en de Rolling Stones

2012 - THE WALL/ROGER WATERS, LOS ANGELES

lijken er ook snel mee te zullen ophouden. De laatste grote acts zijn op. Het is nodeloze paniek. Groepen trekken weer op pad om teruglopende cd-verkopen te compenseren. 'Vroeger ging een artiest op tournee om zijn nieuwe cd te promoten. Nu circuleert al het geld in de live-industrie. Madonna die bij Live Nation tekent, dat hield je vroeger voor onmogelijk. Het wijst erop dat ze nog meer aan haar optredens wil verdienen.'

Podiumbouwer Stageco wordt een wereldspeler in een niche. 'Zo'n podium, hoe groot ook, kan iedereen bouwen. Maar alleen wij kunnen het zo ontwerpen dat je het in twee tot drie dagen kunt opbouwen, in één dag kunt afbreken en per schip, trein of vrachtwagen naar waar ook ter wereld kunt brengen.' De voorlopige kroon op het werk is de 360° Tour van U2. Groter is zelfs onwaarschijnlijk. 'De stalen elementen waren twee keer zwaarder uitgevoerd dan het grootste podium tot dan toe.'

Stageco trekt tijdens de jaren negentig weg uit Werchter. Er is niet genoeg plaats meer om het materiaal kwijt te raken. In Tildonk kan

dat wel. Stageco heeft als 'reisorganisatie' opvallend genoeg zelf maar twee opleggers, de rest wordt gehuurd. In de zomer gaat dat tot over de honderd. Stageco telt in 2013 8 buitenlandse filialen in 4 landen (DEU, FRA, NLD, USA). Het haalt een wereldwijde omzet van 60 miljoen euro met 170 vaste en honderden losse medewerkers.

Hedwig De Meyer is nog steeds 100 procent aandeelhouder. Drie van zijn kinderen werken in het bedrijf, dat hij als een grote familie ziet. 'Mijn schoolvriend, Mil Van Roosendael, woont nog steeds als conciërge op ons hoofdkantoor. Ik wil verbonden blijven met mijn omgeving, mijn roots. Daarom woon ik nog steeds in Werchter, en hou ik Stageco in Tildonk.'

LICHT EN GELUID PRG EML PRODUCTIONS (1979)

EML (Elektriciteit Muziek Licht) wordt in 1979 opgestart in Bilzen door Luc Hermans. Vijf jaar later komt het in handen van Herman Schueremans en Hedwig De Meyer. Het licht- en geluidsbedrijf verhuist naar Werchter en komt onder de leiding te staan van Jan Van Malder, die tot dan als boekingsagent had gewerkt voor Schueremans.

De echte doorbraak komt er vanaf 1989 met de komst van VTM. Het spectrum verbreedt van de muzieksector naar televisie en naar *corporate events*. EML krijgt dochterbedrijven in Nederland en Spanje, en wordt een belangrijke Europese speler in de evenemententechnologie. In 2008 wordt een nieuw hoofdkwartier van 10.000 vierkante meter in gebruik genomen in Tildonk. De helft van de oppervlakte bestaat uit overdekte magazijnruimte. De investering bedraagt bijna 3 miljoen euro.

Het bedrijf verandert onderweg een aantal keren van eigenaar. Van Werchter gaat het via D&D Productions in Vilvoorde naar de Amerikaanse beursgenoteerde Vari-Lite

Holding. In 2004 is er een managementbuy-out. Van Malder houdt samen met een groep rond Herman Schueremans, Jan Van Esbroeck en Jan Vereecke (PSE-Belgium, Antwerps Sportpaleis) een belang van 70 procent in de onderneming aan, het saldo is in handen van de Nederlandse concertorganisatie Mojo. In 2011 neemt de Amerikaanse Production Resources Group (PRG) de zaak over.

PRG EML Productions telt in 2013 een honderdtal medewerkers en haalt een jaaromzet van 25 miljoen euro. Muziek is goed voor 35 tot 40 procent daarvan. Jan Van Malder heeft vandaag de leiding over de afdelingen in België, Frankrijk, Nederland en Spanje.

SPEKTAKELSTROOM THE POWERSHOP (1990)

The Powershop zorgt voor tijdelijke stroomvoorziening op evenementen. Het bedrijf wordt in februari 1990 opgestart door Patrik Dams, Jan De Meyer en Joke Verschueren. Jan is de jongere broer van Hedwig De Meyer, de baas van Stageco.

Het drietal start met een enkele

stroomgroep en wat materiaal, en heeft aan Rock Werchter meteen een stevige klant. 'Muziekfestivals kun je gewoon niet op het gewone stroomnet doen.' Met tientallen generatoren en verdeelkasten en kilometers kabels wordt de energie opgewekt voor het festival en het randgebeuren. Het volume is goed voor de stroomvoorziening van een klein dorp.

De reputatie van het bedrijf waait over naar andere grote muziekevenementen. In 1995 wordt een zusterbedrijf opgericht in het Nederlandse Raalte. De activiteiten breiden uit naar modeshows (Hugo Boss, Chanel, Dries Van Noten...) en productvoorstellingen. De leveranciers van mobiele elektriciteit gaan op tournee met grote namen als Madonna, Paul McCartney en Metallica. The Powershop start een eigen fabricatieafdeling die zowel voor eigen gebruik werkt als voor verkoop aan derden.

The Powershop had in 2011 34 mensen in dienst in België en 16 in Nederland. Tijdens de zomermaanden komt daar een dertigtal freelancers bij. Jaarlijks staan er meer dan 2.000 evenementen op de klantenlijst.

DE W VAN WIELRENNEN

Rock Werchter is al meer dan een kwarteeuw op de een of andere manier actief in de wielrennerij, de andere passie van Herman Schueremans.

TOUR DE FRANCE

Het is 1985 en Belgische wielrenners hebben het moeilijk. Ze worden bedolven onder kritiek. Op het lokale plan kunnen ze wel mee. Maar zodra het wat bergop gaat, moeten ze afhaken.

Herman Schueremans wil het anders en beter. Hij stapt na een wielervedstrijd in Rillaar op ploegleider Ward Wouters af. Ze gaan met elkaar in zee en beginnen een ploeg met uitsluitend Belgische renners. 'We konden ons dat financieel veroorloven omdat de festivals zo goed liepen dat het niet nodig was om de reservekas aan te spreken.' Schueremans overhaalt een paar sponsors van zijn festival om mee te doen. 'Die ploeg kostte alles samen 300.000 euro.'

Tönissteiner-TW Rock-BASF-Humo doet het beter dan verwacht: Noël Segers wordt vierde in de Ronde van Vlaanderen en Benny Van Brabant wint twee ritten in de Dauphiné Libéré. De ploeg mag naar de Tour de France 1985.

Schueremans nodigt de renners bij hem thuis uit en vraagt hen om hun best te doen tijdens de eerste week van de Ronde. Die valt in de dagen voor het festival. 'Die mannen hebben toen ongelooflijk gevlamd. Je kon je tv niet aanzetten of je zag een T/W-coureur.'

De apotheose is de ritwinst op de dag voor het festival. Ludwig Wynants schrijft de zevende etappe van Reims naar Nancy op zijn naam. Herman Schueremans is de bewuste vrijdag op weg naar Torhout. 'Ik weet nog dat ik in Zedelgem in een café langs de baan Brugge-Torhout ben gestopt om de finale op televisie te volgen. Toen Ludwig winnend over de streep reed, was dat... *magic*. Een ander woord heb ik daar niet voor. Iedereen leefde enorm mee. Niet alleen in dat café, maar ook 's anderendaags op het festival.'

Het succes van de ploeg leidt tot een vraag om meer middelen. 'We zijn met de ploeg gestopt omdat het financieel boven ons petje groeide, niet omdat we erop waren uitgekeken. De mondialisering van het wielrennen was net begonnen, de prijzen schoten pijlsnel de hoogte in, en we mochten onze festivals niet in gevaar brengen.'

Torhout/Werchter gaat in 1987 nog een jaar door als cosponsor van Roland-Skala. En opnieuw geschiedt een klein mirakel. Herman Frison wint op zondag 4 juli de vierde Tourrit van Stuttgart naar Pforzheim. Dat is de zondag van Rock Werchter. 'Natuurlijk waren er insinuaties. Maar zelfs als we het zouden hebben gewild, we hadden geen centen om ritten te kopen. We konden ons in die Tour zelfs geen ploegarts veroorloven.'

TORHOUT-WERCHTER CLASSIC

De Ronde van België zit in het slop tijdens de jaren tachtig. De etappewedstrijd wordt in 1982, 1983 en 1987 zelfs niet verreden.

Het Nieuwsblad wil de Ronde in 1988 herlanceren. Herman Schueremans stapt met enkele voorstellen naar de krant. Hij vindt gehoor bij Aimé Van Hecke van de promotiedienst. Samen worden ze de jonge gangmakers van de Torhout-Werchter Classic, ook bekend als de Tour Of Belgium New Style. Een van de ritten is uiteraard Torhout-Werchter.

‘Muziek en wielrennen verenigen, de twee dingen die me bezighielden: dat was ons uitgangspunt’, zegt Herman Schueremans. Vormelijk waren er een aantal opvallende nieuwigheden. ‘De ritwinnaars kregen een elektrische gitaar in plaats van een bloemenruiker. De saaie bekertjes werden vervangen door een gouden plaat. De opvallende klas-

sementstruinen werden ontworpen door Walter Van Beirendonck. Het spandoek aan de aankomst was een lichtbrug die we op onze festivals gebruikten.’ Er zijn optredens bij de start en de aankomst. In de animatiekaravaan rijdt een aantal non-profitorganisaties mee (Amnesty International, Greenpeace...).

Walter Van Beirendonck baseert zich voor zijn truien op de dierenwereld. ‘De huid van de luipaard werd het motief voor de leiderstrui. Bij de klimkampioen kom je uiteraard direct bij de berggeit uit.’ De angst dat de ontwerpen niet zullen worden gemaakt, blijkt ongegrond. De truitjes doen het ook goed buiten de context van het wielrennen en worden zelfs verkocht in New York.

Torhout-Werchter Classic is ook een sportieve voltrefter. De wedstrijd wordt verreden in het begin van augustus en is daarom een ideale voorbereiding op het WK en

de najaarsklassiekers. Bovendien steken op dat moment heel wat interessante nieuwe namen (Maurizio Fondriest, Johan Museeuw, Andrei Tchmil enzovoort) de kop op.

Na drie edities stopt het nieuwe initiatief. De organisatiekost ligt te hoog. De meerdaagse wielervedstrijd wordt niet verreden tussen 1991 en 2001. In 2002 keert ze terug als de Ronde van België.

In datzelfde jaar krijgt de naam TW Classic een nieuwe bestemming. In Werchter wordt de eerste editie georganiseerd van een nieuw eendagsfestival.

Rock Werchter sponsort jarenlang een ploeg voor eliterenners zonder contract en beloften. Eind 2013 stopt het verhaal. Het festival is wellicht het enige ter wereld dat een eigen lijn van wielertuitjes heeft (gehad).

TW CLASSIC - KLASSEMENTSTUI

TW CLASSIC - KLASSEMENTSTUI

TW CLASSIC - KLASSEMENTSTUI

Rock Werchter telt anno 2013
ongeveer 85.000 bezoekers per festivaldag.
Hoeveel is 85.000?

85.000

- alle scouts en gidsen in Vlaanderen
- alle inwoners van Mechelen
- het aantal woorden in de Dikke Van Dale
- de haren op ons hoofd
- het aantal tennisballen dat jaarlijks tijdens Wimbledon wordt gebruikt
- alle schapen op Belgische bodem
- alle bruinvissen in de Noordzee
- alle Duitse bijenkwekers
- alle Oostenrijkse veganisten
- de hersencellen die we dagelijks verliezen
- de liters vocht die een mens in zijn leven drinkt
- de stekels op drie stekelvarkens
- het aantal schimmelsoorten in België
- het aantal Indiërs dat jaarlijks België bezoekt
- een vol stadion van Real Madrid
- drie keer het Belgisch leger

HET ARCHIEF

5

AFFICHES 1975-2014

Vrijwel de hele jaren tachtig en negentig wordt er gezworen bij een affiche in zwart en wit. Ze is so(m)ber maar uit de duizenden herkenbaar.

In 1999 is de donkere periode voorbij. Herman Schueremans heeft een goede reden: 'Toen ik op vakantie was in Italië zag ik een zwart-witaffiche hangen die verdacht veel op een poster van Torhout/Werchter leek. Toen ik dichterbij ging kijken, zag ik dat het een doodsbrief was.'

Gemeente Werchter (10 Km. van Leuven)

ROCK & BLUES FESTIVAL

Zaterdag 12 juli

2e GROTE ROCK & BLUES - HISTORY T - DANSANT

met Disco-Bar Flash-Experience Inkom 40 fr.

Zondag 13 juli

vanaf 15 uur stipt optreden van:

- VULGUS
- STORMY MONDAY
- HOLD-UP
- SOCK & SOUL (BIG BILL KRAKKEBAAS)
- BANZAI
- KANDAHAR

FEESTTENT
NIEUWE BAAN
HEIDELAND - WERCHTER

Inkom.
Voorverkoop: 100 fr.
Kas: 120 fr.

Voorverkoop: Leuven, Musicland - Haacht, Café bij Claude - Tremelo, Disco-Center
Keerbergen, Café «De Wollewaai» Aerschot, Café «Harmonie»

Het bestuur is niet verantwoordelijk voor gebeurlijke ongevallen. Verantw. uitg.: H. De Meyer, Varentstr. 37, 3118 Werchter

1976

Rock & Blues
Festival Werchter

The Bintangs
The Working Class Band
Fifth Ball Gang
Alquin

1977

Rock & Blues
Festival Werchter

The Bintangs
Kaz Lux & Bien Servi
Philip Catherine
Jan Akkerman
Kayak
Dr. Feelgood

DUBBELFESTIVAL '79

TORHOUT
7 JULI vanaf 11u.

WERCHTER
10 km van LEUVEN
8 JULI vanaf 12u.

STEVE GIBBONS BAND
KEVIN COYNE & GUESTS
RAYMOND v/h GROENEWOUD
en de centimeters
TOM ROBINSON BAND
TALKING HEADS
DIRE STRAITS
RORY GALLAGHER

!!REUZEPODIUM - 2,30m HOOG!!

VOORVERKOOP 300,- KASSA 360,-

WERCHTER 10 km van LEUVEN ROCK & BLUES FESTIVAL '78

met medewerking van
HUMO
onthankelijk weekblad voor radio en televisie

zaterdag 8 juli 20 u
T-DANSANT MET
FLASH EXPERIENCE

zondag 9 juli 14 u
RAYMOND VAN HET GROENEWOUD
GRUPPO SPORTIVO
RUNAWAYS
TALKING HEADS
DR. FEELGOOD
NICK LOWE, DAVE EDMUNDS
& ROCKPILE

ROCK WERCHTER

met medewerking van
HUMO
onthankelijk weekblad voor radio en televisie

ZONDAG 6 JULI '80 te 12u

Jo Lemaire & Flouze
KEVIN AYERS
SQUEEZE
MINK DEVILLE
FISCHER-Z
The SPECIALS
* The KINKS *

VOORVERKOOP 110,- KASSA 140,-
LEUVEN: Musicland, Appel, Campus, Dijkster, BRUSSEL: Caroline Music Center / ANTWERPEN: D.M.B.
WERCHTER: Bink, MICHELEN, F. van der Vliet, De Palm, T. van der Vliet, P. van der Vliet, H. van der Vliet
ANTWERPEN: H. van der Vliet, T. van der Vliet, P. van der Vliet, H. van der Vliet, D. van der Vliet
AARSCHOT: Bink, Harmonie, P. van der Vliet, T. van der Vliet, P. van der Vliet, H. van der Vliet
HASSELT: P. van der Vliet, A. van der Vliet, T. van der Vliet, P. van der Vliet, H. van der Vliet
PUUR: De Kwaak, MICHELEN, S. van der Vliet, L. van der Vliet, C. van der Vliet, N. van der Vliet, La D. van der Vliet
LIJDE: Caroline Music
MELLE: E. van der Vliet, M. van der Vliet, Van Leeu, BRED: P. van der Vliet, S. van der Vliet
ROTTERDAM: P. van der Vliet, M. van der Vliet

ROCK WERCHTER

zondag 5 juli '81 - 12u

met medewerking van
HUMO

DE KREUNERS
THE UNDERTONES
TOOTS & THE MAYTALS
ELVIS COSTELLO
& THE ATTRACTIONS
THE CURE
ROBERT PALMER
DIRE STRAITS

ROCK WERCHTER

ZONDAG 4 JULI '82 - 12u

met medewerking van
HUMO

ALLEZ ALLEZ
DAVE EDMUNDS
U2
MINK DEVILLE
THE PRETENDERS
TALKING HEADS
JACKSON BROWNE

ROCK WERCHTER

ZONDAG 8 JULI '84 - 11u.

met medewerking van
HUMO

THE ALARM
CHRIS REA
NONA HENDRYX
DAVID JOHANSEN
PAUL YOUNG
JOE JACKSON
LOU REED
SIMPLE MINDS

ROCK WERCHTER

ZONDAG 7 JULI '85 - 11u

met medewerking van
HUMO

R.E.M.
THE RAMONES
LLOYD COLE
AND THE COMMOTIONS
THE STYLE COUNCIL
DEPECHE MODE
JOE COCKER
PAUL YOUNG
AND THE ROYAL FAMILY
U2

ROCK TORHOUT

zaterdag 2 juli
samedi 2 juillet
Aanvang 11 u
Début 11 h

ROCK WERCHTER

zondag 3 juli
dimanche 3 juillet
Aanvang 11 u
Début 11 h

met medewerking van
HUMO

THE SCABS
WARREN ZEVON
VAN MORRISON
U2
JOHN CALE & BAND
EURYTHMICS
SIMPLE MINDS
PETER GABRIEL

ROCK TORHOUT | ROCK WERCHTER

zaterdag 5 juli
samedi 5 juillet
Aanvang 11 u
Début 11 h

zondag 6 juli
dimanche 6 juillet
Aanvang 11 u
Début 11 h

met medewerking van
HUMO

THE WATERBOYS
THE ROBERT CRAY BAND
SIMPLY RED
LLOYD COLE
AND THE COMMOTIONS
TALK TALK
UB40
SIMPLE MINDS
ELVIS COSTELLO
AND THE ATTRACTIONS

met medewerking van
HUMO

PRESENTEERT
ROCK

WERCHTER

ZONDAG 5 JULI '87 om 10.20u

JULIAN COPE
THE TRIFFIDS
THE HOUSEMARTINS
IGGY POP
ECHO AND THE BUNNYMEN
THE PRETENDERS
EURYTHMICS
PETER GABRIEL

1986

HUMO

PRESENTEERT

ROCK

WERCHTER

ZONDAG 3 JULI '88 om 10.20 u

10,000 MANIACS
 ZIGGY MARLEY
 & THE MELODY MAKERS
 CARMEL
 LOS LOBOS
 JOHN HIATT
 INXS
 BRYAN ADAMS
 STING

HUMO

PRESENTEERT

ROCK

WERCHTER

ZONDAG 2 JULI '89 om 10.20u

TEXAS
 THE PIXIES
 TANITA TIKARAM
 NICK CAVE AND THE BAD SEEDS
 THE ROBERT CRAY BAND
 ELVIS COSTELLO
 R.E.M.
 JOE JACKSON
 LOU REED

HUMO

PRESENTEERT

ROCK

WERCHTER

ZONDAG 5 JULI '92 om 10.15u

THE SCABS
 PEARL JAM
 EXTREME
 URBAN DANCE SQUAD
 LUKA BLOOM
 CROWDED HOUSE
 LOU REED
 RED HOT CHILI PEPPERS
 BRYAN ADAMS

SOLD OUT

HUMO

PRESENTS

TORHOUT WERCHTER

SATURDAY JULY 3 & SUNDAY JULY 4 '93 at 10.15 a.m.

LEVELLERS
 SUGAR
 THE TRAGICALLY HIP
 SONIC YOUTH
 THE BLACK CROWES
 FAITH NO MORE
 NEIL YOUNG
WITH BOOKER T AND THE MG'S
 LENNY KRAVITZ
 METALLICA

HUMO

PRESENTEERT

ROCK

WERCHTER

ZATERDAG 7 JULI '90 om 10.15u

MANO NEGRA
 DE LA SOUL
 THE JEFF HEALEY BAND
 LENNY KRAVITZ
 RY COODER/DAVID LINDLEY
 WENDY AND LISA
 SINEAD O'CONNOR
 MIDNIGHT OIL
 BOB DYLAN
 THE CURE

HUMO

PRESENTEERT

ROCK

WERCHTER

ZONDAG 7 JULI '91 om 10.15u

THE SCENE
 DAVE STEWART
 AND THE SPIRITUAL COWBOYS
 DEEE-LITE
FEATURING BARRY COLLEMAN OF BAH
 HAPPY MONDAYS
 BONNIE RAITT
 PIXIES
 IGGY POP
 STING
FEATURING VINE
 PAUL SIMON
FEATURING MICHAEL BUCKNER

HUMO

PRESENTS

TORHOUT WERCHTER

SATURDAY JULY 2 & SUNDAY JULY 3 '94 at 10.15 a.m.

CLAWFINGER
 BLIND MELON
 GRANT LEE BUFFALO
 THERAPY?
 BUFFALO TOM
 JOHN HIATT
 SPIN DOCTORS
 SEPULTURA
 RAGE AGAINST THE MACHINE
 PETER GABRIEL
 AEROSMITH

HUMO

PRESENTS

TORHOUT WERCHTER

SATURDAY JULY 1 & SUNDAY JULY 2 '95 at 10.15 a.m.

HOOFDPODIUM
LIVE
 BODYCOUNT
 SENSER
 dEUS
 P J HARVEY
 OFFSPRING
 THERAPY?
 THE CURE
 R.E.M.

2de PODIUM
vanaf 13.30u
 JEFF BUCKLEY
 SPEARHEAD
 BELLY
 MORPHINE
 THE CRANBERRIES

CAMPINGFESTIVALS
 TORHOUT 30 juni - deuren 17u
 WERCHTER 1 juli - deuren 16u
 BEN HARPER - DAVE MATTHEWS BAND
 SOUL COUGHING - WEEZER
 THE SCENE - TRICKY - ORBITAL

1975

Toeschouwers: 650

Aantal dagen: 1

Ticket: 3 euro

Groepen: 5

ARTISTIEK

Vulgus uit Langdorp trapt af.

LOGISTIEK

- Locatie: een feesttent naast de Chirolokalen.
- Herman Schueremans van *Muziek Expres* vraagt een perspasje.

—

1976

Toeschouwers: 1.000

Aantal dagen: 1

Ticket: 3,75 euro

Groepen: 4

ARTISTIEK

- Pluto split twee weken voor het festival. Drummer Noël Steen komt toch langs. Hij is vanaf 1977 organisator in Torhout.

LOGISTIEK

- Herman Schueremans en Hedwig De Meyer organiseren samen. Ze zijn tweeëntwintig.

—

1977

Toeschouwers: 2.000 (T)/3.000 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 7,5 euro

Groepen: 6

ARTISTIEK

- Ian Hunter en John Cale haken op het laatste moment af.

LOGISTIEK

- Beide festivals vinden plaats in een tent.
- Aanvang: 11.00 uur. Einde: 22.00 uur.

1978

Toeschouwers: 5.000 (T)/8.000 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 8 euro

Groepen: 6

ARTISTIEK

- Het optreden van Frankie Miller gaat niet door wegens een matige voorverkoop.

LOGISTIEK

- Elke artiest heeft een eigen caravan.

—

1979

Toeschouwers: 9.000 (T)/14.500 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 9 euro

Groepen: 7

ARTISTIEK

- Steve Gibbons Band split en wordt vervangen door The Bintangs.

LOGISTIEK

- Werchter vindt zijn definitieve plek langs de Haachtsesteenweg.

—

1980

Toeschouwers: 15.000 (T)/21.000 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 11 euro

Groepen: 7

ARTISTIEK

- The Police haakt af wegens studio-opnames.
- Squeeze valt weg. Steel Pulse vervangt in Torhout, The Blues Band in Werchter.
- Mink DeVille komt een uur te laat toe en zorgt voor de eerste ernstige vertraging in de festivalgeschiedenis.

1981

Toeschouwers: 20.000 (T)/27.000 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 12 euro

Groepen: 7

ARTISTIEK

- Torhout ziet T.C. Matic, Werchter De Kreuners.
- Toots & The Maytals spelen alleen in Werchter.
- The Pretenders zeggen af wegens onvoltooide plaatopnames. The Cure vervangt.

LOGISTIEK

- De Nederlandse KRO maakt de eerste radio-opnames.

—

1982

Toeschouwers: 24.000 (T)/40.000 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 14 euro

Groepen: 8

ARTISTIEK

- Dave Edmunds is ziek en wordt vervangen door The Members.
- The Pretenders zeggen af. The Steve Miller Band vervangt.
- Chris Frantz en Tina Weymouth spelen twee sets na elkaar. Eerst met Tom Tom Club, vervolgens met Talking Heads.

LOGISTIEK

- De organisatie maakt een eigen film die wordt verkocht aan BRT, RTBF, KRO en Channel 4.
- Er wordt geadverteerd in het Britse muziekblad *NME*.

1983

Toeschouwers: 30.000 (T)/44.000 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 15 euro

Groepen: 8

ARTISTIEK

- Warren Zevon komt in Torhout aan per helikopter.

LOGISTIEK

- De eerste sponsor maakt zijn opwachting.

—

1984

Toeschouwers: 50.000 (T)/60.000 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 17 euro

Groepen: 8

ARTISTIEK

- Paul Young wordt vervangen door John Hiatt.
- Billy Bragg speelt in Torhout een korte set tussen Nona Hendryx en John Hiatt.

LOGISTIEK

- De grote sprong voorwaarts: van 44.000 naar 60.000 bezoekers.
- Het festival is nationaal nieuws geworden.

—

1985

Toeschouwers: 52.000 (T)/63.000 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 20 euro

Groepen: 8

ARTISTIEK

- De drummer van The Ramones breekt een middenhandsbeentje.

LOGISTIEK

- Er worden *delay*-torens geplaatst.
- Podiumbouwbedrijf Stageco wordt opgericht.
- Studio Brussel stuurt een reportageteam.
- De voorverkoop wordt om comfortredenen afgeremd.

1986

Toeschouwers: 60.000 (T)/60.000 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 21 euro

Groepen: 9

ARTISTIEK

- Editie 10. De gebruikelijke 8 groepen worden uitzonderlijk uitgebreid naar 9.
- Herman Schueremans krijgt op het podium bloemen en een kus van Chrissie Hynde (The Pretenders).
- Elvis Costello krijgt van Herman Schueremans een racefiets cadeau.

CELEBRITY

- Patrick Dewael is de eerste aanwezige minister in functie.

—

1987

Toeschouwers: 52.000 (T)/52.000 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 24 euro

Groepen: 8

ARTISTIEK

- Enkele leden van Talking Heads komen langs uit sympathie.
- Julian Cope valt in voor Hoodoo Gurus.
- Echo & The Bunnymen zijn stand-in voor de gesplitte Smiths.
- The Pretenders staan eindelijk op de affiche.
- Peter Gabriel verbiedt de pers de toegang tot de frontstage.

—

1988

Toeschouwers: 60.000 (T)/60.000 (W)

Aantal dagen: 1

Tickets: 24 euro

Groepen: 8

ARTISTIEK

- Ziggy Marley & The Melody Makers spelen alleen in Werchter. Ze komen te laat in Torhout.
- Bryan Adams wil een tweede podiumpje naast de PA-toren. Het wordt gauw gauw in elkaar getimmerd.

1989

Toeschouwers: 52.000 (T)/52.000 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 26 euro

Groepen: 9

ARTISTIEK

- De betreurde Roy Orbison was als headliner voorzien.
- Neil Young wil solo komen, maar wordt niet weerhouden.
- Elvis Costello komt onverwacht alleen en palmt de hele wei in.

LOGISTIEK

- Een kwart van de bezoekers komt uit Nederland.

—

1990

Toeschouwers: 60.000 (T)/60.000 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 27 euro

Groepen: 10

—

1991

Toeschouwers: 50.000 (T)/50.000 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 30 euro

Groepen: 9

ARTISTIEK

- De ego's van Paul Simon en Sting botsen. Ze sluiten elk een avond af.

HUMO PRESENTS BELGACOM TORHOUT/WERCHTER

DAG 1 - DEUREN : 12u00 DAG 2 - DEUREN : 09u00

TORHOUT VRIJDAG 5 JULI WERCHTER ZATERDAG 6 JULI	TORHOUT ZATERDAG 6 JULI WERCHTER ZONDAG 7 JULI
HUMO HOOFDPODIUM	HUMO HOOFDPODIUM
STUDIO BRUSSEL	STUDIO BRUSSEL
THE CUSTOMERS	METAL MOLLY
SKUNK ANANSIE	PRESIDENTS OF THE USA
MAZZY STAR	HOUSE OF PAIN
DOG EAT DOG	FUN LOVIN' CRIMINALS
GRANT LEE BUFFALO	MOLOKO
MOBY	MOONDOG JR
FOO FIGHTERS	ALANIS MORISSETTE
CHEMICAL BROTHERS	PULP
THERAPY?	SEPULTURA
UNDERWORLD	MASSIVE ATTACK
DAVID BOWIE	RAGE AGAINST THE MACHINE
THE PRODIGY	RADIOHEAD
	RED HOT CHILI PEPPERS
	BJÖRK
	NEIL YOUNG & CRAZY HORSE

HUMO PRESENTS BELGACOM ROCK WERCHTER

DAG 1 - DEUREN : 12u00 DAG 2 - DEUREN : 9u00

ZATERDAG 5 JULI	ZONDAG 6 JULI
HUMO HOOFDPODIUM	HUMO HOOFDPODIUM
STUDIO BRUSSEL	STUDIO BRUSSEL
OSDORP POSSE	CHANNEL ZERO
SILVERCHAIR	FUN LOVIN' CRIMINALS
REEF	SUPERGRASS
PLACEBO	SPEARHEAD
16 HORSEPOWER	LIVE
PAUL WELLER	ZAP MAMA
ROLLINS BAND	SHERYL CROW
SUEDE	DAVID BYRNE
DAFT PUNK	RADIOHEAD
DAVID BOWIE	BECK
THE CHEMICAL BROTHERS	JAMIROQUAI
	DEUS
	SMASHING PUMPKINS
	THE PRODIGY

JUNE 30

MAINSTAGE PYRAMID MARQUEE

Venus
Muse
Nine Inch Nails
Oasis
Praga Khan

Wheat
Flaming Lips
Death in Vegas
dj Van Biesen
Luke Slater
Laurent Garnier

JULY 1

MAINSTAGE PYRAMID MARQUEE

Metal Molly
Him
Bamfunk MC's
Groove Armada
Bush
Macy Gray
Live
Eurythmics
Texas

Gorki
Elliott Smith
Dead Man Ray
Horace Andy
Kelis
Lais
Suzanne Vega
Arid
El Tattao del Tigre

HUMO PRESENTS TORHOUT - WERCHTER

TORHOUT VRIJDAG 3 JULI DAG 1 WERCHTER ZATERDAG 4 JULI

MAIN STAGE
ABN - JUNKIE XL - MOBY - THE JON SPENCER BLUES EXPLOSION - SONIC YOUTH - PULP - UNDERWORLD - REPRAZENT featuring RONI SIZE

MARQUEE
EAGLE-EYE CHERRY - BEN FOLDS FIVE - DAVE MATTHEWS BAND - HOOVERPHONIC - MORCHEEBA - TINDERSTICKS

TORHOUT ZATERDAG 4 JULI DAG 2 WERCHTER ZONDAG 5 JULI

EVIL SUPERSTARS
MONEY MARK
BEN HARPER
TORI AMOS
GARBAGE
THERAPY?
NICK CAVE & THE BAD SEEDS
BEASTIE BOYS
BJÖRK
THE VERVE

MARQUEE : RESTO . MARKET . ENTERTAINMENT . CHILL OUT

HUMO PRESENTS July 2

main stage pyramid marquee

MERCURY REV
PAVEMENT
BLUR
CHEMICAL BROTHERS FATBOY SLIM

TRISH & KASS
PRAGA KHAN
JAN VAN BIESEN

July 3

main stage pyramid marquee

SOULWAX
MONSTER MAGNET
ANOUK
LIVE
MARILYN MANSON
SKUNK ANANSIE
TEXAS
BRYAN ADAMS
METALLICA FLYING DEWAELE BROTHERS

ARID
WILCO
EVERLAST
LAMB
SUZANNE VEGA
ZITA SWOON
BJORN AGAIN

July 4

main stage pyramid marquee

WOORDKAAP
STEREOPHONICS
HEATHER NOVA
PLACEBO
MANIC STREET PREACHERS
ROBBIE WILLIAMS
FAITHLESS
LENNY KRAVITZ
R.E.M.

CREE SUMMER
DE MENS
TIN STAR
THE ROOTS
AFRO CELT SOUND SYSTEM
GUS GUS
BASEMENT JAXX
GREEN VELVET

Rock WERCHTER

TICKETS : Belgacom On Line With Rack 0800-183 33 / ABC Ticket Phone 078-13 51 51
TICKETS & INFO : 070-345 678 / www.belgacom.be/hum/

JULY 2

MAINSTAGE PYRAMID MARQUEE

Heideroosjes
Asian Dub Foundation
A Perfect Circle
Anouk
Soulwax
Counting Crows
Paul Weller
Pearl Jam
The Cure

Sandy Dillon
Nitin Sawhney
An Pierlé
Gomez
Eels
Travis
Lamb
Moby

HUMO PRESENTS Rock WERCHTER

Info & tickets:
0900-80 800 www.omusic.orange.be

HUMO
PRESENTS

rock WERCHTER 2001

JUNE 29

MAINSTAGE

FEEDER
QUEENS OF THE STONE AGE
DEFTONES
TOOL
FUN LOVIN CRIMINALS
MANU CHAO
HOOPERPHONIC
BASEMENT JAMX

PYRAMIDMARQUEE

ASH
WHEATUS
GOLDFRAPP
TALVIN SINGH
BUSCEMI
KOSHEEN
ST. GERMAIN
STEREO MC'S
ROGER SANCHEZ

JUNE 30

MAINSTAGE

DAS POP
DAVID GRAY
DANDY WARKOLS
KREZIP
BEN HARPER
AND THE INNOCENT CRIMINALS
BLACK CROWES
BECK
STING

PYRAMIDMARQUEE

MONZA
DARU
TOM MCCAIG
RIMEE MANN
SUZANNE VEGA
GEORGE THOROGOOD
AND THE DESTROYERS
LAIS
NOUASTAR
REPRAZENT

JULY 1

MAINSTAGE

DE MENS
STEREOPHONICS
EVERLAST
ANOUK
MUSE
PJ HARVEY
PLACEBO
FAITHLESS
ROXY MUSIC

PYRAMIDMARQUEE

MAURO
JJ72
INCUBUS
WEEZER
SIGUR ROS
GRANDDADDY
AFRO CELT SOUND SYSTEM
16 HORSEPOWER
ZITA SWOON

INFO & TICKETS 0900-2 60 60
WWW.ROCKWERCHTER.BE
WWW.GOFORMUSIC.BE

HUMO
PRESENTS

june 28

mainstage
.CALIBRE
DROPKICK MURPHYS
D12
MORCHEEBA
ARNO
DEUS
THE CHEMICAL BROTHERS

pyramid marquee
THE NOTWIST
BLACK REBEL MOTORCYCLE CLUB
THE WHITE STRIPES
SONIC YOUTH
LUKE SLATER (LIVE)
GREEN VELVET
PRAGA KHAN
2 MANY DJ'S

june 29

mainstage
HOOBASTANK
WITHIN TEMPTATION
MADRUGADA
MERCURY REV
QUEENS OF THE STONE AGE
NELLY FURTADO
BUSH
RAMMSTEIN
RED HOT CHILI PEPPERS

pyramid marquee
ECHO BRAIN
LOST PROPHETS
ED HARCOURT
LAMBCHOP
AN PIERLE
ROYKSOPP
CALEXICO
OZARK HENRY
AIR
ROGER SANCHEZ

june 30

mainstage
KANE
ZORNIK
MICHAEL FRANTI AND SPEARHEAD
HEATHER NOVA
ARID
LAMB
COLDPLAY
FAITHLESS
CARL COX

pyramid marquee
HAWKSLEY WORKMAN AND THE WOLVES
RIVAL SCHOOLS
OZOMATLI
MILLIONAIRE
STARSAILOR
BILLY BRAGG AND THE BLOKES
YANN TIERSEN
ERYKAH BADU
TRICKY

www.rockwerchter.be
infotickets → 0900-26060 → www.goformusic.be

HUMO
PRESENTS

rock WERCHTER

J26 U27 N28 E29 2003

26 UNDERWORLD → RADIOHEAD → BJÖRK

**27 MAINSTAGE MASSIVE ATTACK → MOBY
OZARK HENRY → THE ROOTS
POLYPHONIC SPREE → MORGAN HERITAGE → FEEDER**

**PYRAMID 2 MANY DJ'S → TIMO MAAS → TRICKY
DANHO JONES → SUSHEELA RAMAN → INTERPOL → GRANDDADDY**

**28 MAINSTAGE METALLICA → ARNO
QUEENS OF THE STONE AGE → ANOUK → XZIBIT
MILLIONAIRE → STONE SOUR → 'T HOF VAN COMMERCE → HREZIP**

**PYRAMID RÖYKSOPP → THE STREETS → CALEXICO
DAVE GAHAN → THE DATSUNS → GOOD CHARLOTTE
SAÏAN SUPA CREW → JANEZ DETD → SOMETHING CORPORATE**

**29 MAINSTAGE R.E.M. → COLDPLAY
COUNTING CROWS → CYPRESS HILL → THE CARDIGANS
SUPERGRASS → STEREOPHONICS → DE LA SOUL → DAS POP**

**PYRAMID BUSCEMI → GOTAN PROJECT → MOLOKO → AUDIO BULLYS
SHIN → LOS LOBOS → TOM MCCRAE → ZUCO 103 → LEMON**

ALL INFO

WWW.ROCKWERCHTER.BE

TICKETS → 0900-26060 → WWW.GOFORMUSIC.BE

HUMO
PRESENTS

1 2 3 4 JULY 2004

rock WWW.ROCKWERCHTER.BE

WERCHTER

INFO & TICKETS ★ 0900-26060 ★ WWW.GOFORMUSIC.BE

**1 THE CURE ★ PINK ★ BASEMENT JAXX
MICHAEL FRANTI & SPEARHEAD ★ SEAN PAUL
CYPRESS HILL ★ FLIP KOWLIER ★ THE RAPTURE ★ THE BEES ★ ...**

**2 METALLICA ★ KORN ★ THE DARKNESS
DROPKICK MURPHYS ★ MONSTER MAGNET ★ KOSHEEN
NELLY FURTADO ★ SUGABABES ★ BLACK REBEL MOTORCYCLE CLUB
T RAUMSCHMIERE ★ LOSTPROPHETS ★ YOUNGBLOOD BRASSBAND
THE VON BONDIES ★ TRIGGERFINGER ★ ...**

**3 LENNY KRAVITZ ★ MUSE ★ MOLOKO
WU-TANG CLAN ★ BEN HARPER & THE INNOCENT CRIMINALS
THE BLACK EYED PEAS ★ NOVASTAR ★ SOPHIA ★ ZERO 7
MAGNUS (DJ SET) ★ JOSS STONE ★ HEIDEROOSJES ★ WITHIN TEMPTATION
THE RASMUS ★ FRANZ FERDINAND ★ ARSENAL ★ THOU ★ BROKEN SOCIAL SCIENCE ★ ...**

**4 DAVID BOWIE ★ PLACEBO ★ PIXIES
PJ HARVEY ★ LAMB ★ AIR ★ N*E*R*D*
STARSAILOR ★ EL TATTOO DEL TIGRE
JASPER STEVERLINCK ★ WILCO ★ ZORNIK ★ DANKO JONES
TORTOISE ★ ROY PACI & ARETUSKA ★ SIOEN ★ GIRLS IN HAWAII**

LA SCÈNE

androsse

studio
brussel

Het Nieuwsblad

RAM

PURE

HUMO
PRESENTS

rock 2005

WERCHTER

www.rockwerchter.be

info & tickets → 0900 2 60 60 → www.goformusic.be

30th JUNE

The Chemical Brothers, Snoop Dogg,
Kraftwerk, Ozark Henry, New Order, Roisin Murphy,
Gabriel Rios, Thievery Corporation, Saul Williams, The Bravery

1st JULY

Faithless, Green Day,
Elvis Costello & The Imposters, Garbage, Velvet Revolver,
Within Temptation, Jamie Cullum, Armand van Helden,
Sum 41, Monza, Athlete, The Kills, The Dresden Dolls, Jimmy Eat World,
Kaiser Chiefs, KT Tunstall, Simple Plan

2nd JULY

Rammstein, Nine Inch Nails, Interpol,
Audioslave, The Mars Volta, The Game, The Tears, Daan,
Bloc Party, Millionaire, Pennywise, Therapy?, Admiral Freebee,
The Dears, Rilo Kiley, And You Will Know Us By The Trail Of Dead

3rd JULY

R.E.M., Foo Fighters,
Queens of the Stone Age, Soulwax, Keane,
Ryan Adams, Tom McRae, Zita Swoon, Feeder, Kane, Sarah Bettens,
Eagles of Death Metal, Kasabian, Flogging Molly, Stash, Tom Helsen

HUMO
PRESENTS

rock WERCHTER

29 JUNE >> 2 JULY 2006

WWW.ROCKWERCHTER.BE

THURSDAY

main >> RED HOT CHILI PEPPERS, BLACK EYED PEAS,
MANU CHAO RADIO BEMBA SOUND SYSTEM, TOOL,
DEFTONES, MATISYAHU

pyramid >> ROGER SANCHEZ, THE STREETS, DEATH CAB FOR CUTIE,
DAMIAN 'JR GONG' MARLEY, KAIZERS ORCHESTRA, ATMOSPHERE

FRIDAY

main >> THE WHO, MUSE, ANOUK, LIVE,
SEAN PAUL, KANYE WEST, EDITORS, SKIN

pyramid >> RADIO SOULWAX PRESENTS: VITALIC >>
SOULWAX NITE VERSIONS >> TIGA >> 2 MANY DJ'S
MOGWAI, ELBOW, CLAP YOUR HANDS SAY YEAH, THE KOOKS, SECRET MACHINES

SATURDAY

main >> dEUS, PLACEBO, FRANZ FERDINAND,
THE RACONTEURS, KAISER CHIEFS, KELIS, ARSENAL, WOLFMOTHER

pyramid >> SIGUR RÓS, GOLDFRAPP, CALEXICO, ARCTIC MONKEYS,
AN PIERLÉ & WHITE VELVET, ABSYNTHE MINDED, DONAVON FRANKENREITER, XAVIER RUDD

SUNDAY

main >> DEPECHE MODE, HOOVERPHONIC, BEN HARPER
& THE INNOCENT CRIMINALS, ROBERT PLANT & THE STRANGE SENSATION,
STARSAILOR, EELS, DANKO JONES, NAILPIN

pyramid >> SUPER DISCOUNT, HARD-FI, LEELA JAMES, LAURENT GARNIER &
BUGGE WESSELTOFT FEAT. PHILIPPE NADAUD, BETTYE LAVETTE, THE FEELING, COLLECTIVE SOUL, ...

INFO & TICKETS
0900 260 60 >>> WWW.GOFORMUSIC.BE

LE SOU

STELLA ARTOIS

CLUB

PUB

STELLA ARTOIS

STELLA ARTOIS

STELLA ARTOIS

KBC

STELLA ARTOIS

randstad

Coca-Cola

STELLA ARTOIS

STELLA ARTOIS

STELLA ARTOIS

1992

Toeschouwers: 60.000 (T)/60.000 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 30 euro

Groepen: 9

ARTISTIEK

- Er staat uitzonderlijk geen Britse groep op de affiche.
- Het concert van Red Hot Chili Peppers is exclusief voor Europa.
- Pearl Jam zegt af en wordt vervangen door Smashing Pumpkins.
- Een kleine 10 jaar na The Scabs (1983) staat er eindelijk weer een Belgische groep op de affiche: The Scabs.

LOGISTIEK

- Modder, modder, modder.
- De organisatie plaatst ook toiletten buiten het terrein.

—

1993

Toeschouwers: 60.000 (T)/60.000 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 30 euro

Groepen: 9

LOGISTIEK

- Metalica heeft een extra stuk podium mee: de Snake Pit.
- Het bier wordt alcoholarm.
- Er is een probleem met valse tickets.

—

1994

Toeschouwers: 50.000 (T)/51.500 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 35 euro

Groepen: 11

ARTISTIEK

- Nirvana was als verrassingsact voorzien.

LOGISTIEK

- Tom Lanoye en Hugo Matthysen presenteren.
- Op de vooravond is er in Torhout en Werchter een campingfestival.

1995

Toeschouwers: 65.000 (T)/65.000 (W)

Aantal dagen: 1

Ticket: 35 euro

Groepen: 14

ARTISTIEK

- Live zegt af en wordt vervangen door Channel Zero.
- Jeff Buckley is de eerste artiest op het tweede podium.
- dEUS staat als vierde act op het hoofdpodium. Een primeur voor een Belgische groep.

—

1996

Toeschouwers: 100.000 (T)/100.000 (W)

Aantal dagen: 2

Combiticket: 50 euro

Groepen: 26 (27 concerten)

ARTISTIEK

- Het festival wordt 20.
- The Customers komen niet. Meshell Ndegeocello vervangt Mazzy Star.
- Moloko speelt alleen in Werchter. Metal Molly vervangt in Torhout.
- Stef Kamil Carlens laat in Werchter weten dat hij dEUS verlaat.
- Nieuw: de signeersessie.

LOGISTIEK

- Torhout-Werchter wordt een tweedaagse.
- Nieuw: een bewaakte fietsparking.

—

1997

Toeschouwers: 86.000 (T)/104.000 (W)

Aantal dagen: 2

Combiticket: 44 euro

Groepen: 25

ARTISTIEK

- Skunk Anansie staat alleen in Torhout op het podium. Op zondag speelt de band in Londen in het voorprogramma van Kiss.

LOGISTIEK

- De start van het internettijdperk. Tijdens het festival is er liveverslaggeving. Er kan ook gechat worden met artiesten.

1998

Toeschouwers: 40.000 (T)/65.000 (W)

Aantal dagen: 2

Combiticket: 50 euro

Groepen: 23

ARTISTIEK

- The Verve belt af wegens ziekte van de bassist.
- Ben Harper hoort op weg naar Torhout dat zijn vader is overleden. Hij speelt nog maar wordt in Werchter vervangen door Dead Man Ray.

LOGISTIEK

- De introductie van de Pyramid Marquee.
- Achteraan op het terrein komt een kraampjesmarkt.
- Nieuw: een chill-outboomgaard van 1 hectare.
- Tickets kunnen online worden gereserveerd.
- Er is weer 'gewoon' bier.

—

1999

Toeschouwers: 174.000

Aantal dagen: 3

Combiticket: 72 euro

Groepen: 40 (41 concerten)

ARTISTIEK

- Manic Street Preachers en Tin Star zeggen af. Ze worden niet vervangen.

LOGISTIEK

- Torhout valt weg, Werchter duurt drie dagen.
- De eerste affiche in kleur.
- Nieuw: een mobiel bankkantoor.

—

2000

Toeschouwers: 180.000

Aantal dagen: 3

Combiticket: 77 euro

Groepen: 44 (47 concerten)

ARTISTIEK

- Het jaar van het drama in Roskilde. Acht mensen komen om tijdens een concert van Pearl Jam. De groep annuleert de rest van zijn Europese tournee.
- Live blijft een dag langer om Pearl Jam te vervangen.
- Moby komt een dag vroeger om Eurythmics te vervangen.

LOGISTIEK

- Links en rechts van het hoofdpodium hangen grote videoschermen.

—

2001

Bezoekers: 195.000

Aantal dagen: 3

Combiticket: 81 euro

Groepen: 54

ARTISTIEK

- Vrijdag wordt een volwaardige festivaldag.
- Er staan voor het eerst meer dan vijftig namen op de affiche.

LOGISTIEK

- www.rockwerchter.be gaat online.
- Crowdsurfen wordt verboden.
- De Pyramid Marquee krijgt ook videoschermen.

—

2002

Bezoekers: 200.000

Aantal dagen: 3

Combiticket: 88 euro

Groepen: 49

ARTISTIEK

- Röyksopp zegt af omdat de vrouw van bandlid Svein is bevallen. Brainpower vervangt.

LOGISTIEK

- Nieuw: TW Classic.

2003

Toeschouwers: 290.000

Aantal dagen: 4

Combiticket: 108 euro

Groepen: 53

ARTISTIEK

- Something Corporate vervangt The Mars Volta.

LOGISTIEK

- Prins Laurent bezoekt op zaterdag het festival.
- De appel en de boom: Sarah Schueremans brengt op TMF verslag uit van het festival.

—

2004

Toeschouwers: 320.000

Aantal dagen: 4

Combiticket: 112 euro

Groepen: 60

ARTISTIEK

- Rock Werchter wordt uitgeroepen tot beste festival ter wereld.
- Youngblood Brass Band zegt af.
- 2manydjs vervangen David Bowie.
- Ze beginnen hun set met ‘Rebel Rebel’ van Bowie.

—

2005

Toeschouwers: 300.000

Aantal dagen: 4

Combiticket: 120 euro

Groepen: 59

ARTISTIEK

- De Belgen bezetten meer dan 25 procent van de affiche.
- De afzeggingen: Ryan Adams, Kasabian, Kaiser Chiefs, The Mars Volta en Sum 41.
- De invallers: Arno, Arsenal, De La Vega, 't Hof van Commerce en Sioen.

LOGISTIEK

- Festivalgangers mogen met hun polsbandje gratis binnen in 26 musea.
- Aan de inruilkassa's kunnen legale overtollige tickets worden ingeruild.

2006

Toeschouwers: 320.000

Aantal dagen: 4

Combiticket: 132 euro

Groepen: 60

ARTISTIEK

- dEUS is de eerste Belgische rockgroep die afsluit op de Main Stage.
- David en Stephen Dewaele (Soulwax, 2manydjs) staan het vijfde jaar op rij op Rock Werchter.
- Depeche Mode komt na 21 jaar terug.

LOGISTIEK

- Het openbaar vervoer is inbegrepen bij elk festivalticket.
- Gadget van het jaar: de mobiele gsm-lader.

—

2007

Toeschouwers: 320.000

Aantal dagen: 4

Combiticket: 160 euro

Groepen: 59

ARTISTIEK

- Pearl Jam speelt eindelijk in Werchter.

LOGISTIEK

- Het Rode Kruis zet 880 vrijwilligers en 11 ambulances in.

—

2008

Toeschouwers: 319.000

Aantal dagen: 4

Combiticket: 165 euro

Groepen: 59

ARTISTIEK

- Record: Editors spelen het 1.000ste concert in de geschiedenis van het festival.
- Record: R.E.M. staat voor de zevende keer op de affiche.
- Babysambles annuleert. Air Traffic blijft een dag langer en vervangt.

LOGISTIEK

- Rock Werchter krijgt een tweelingbroer in Frankrijk: Rock Arras.
- Nieuw: het eendagsfestival Werchter Boutique.

HUMO
PRESENTS

ROCK 2007 WERCHTER

28
JUNE

MUSE * BJÖRK
BEASTIE BOYS
MARILYN MANSON * AIR * MIKA
MY CHEMICAL ROMANCE * ZORNIK
BILLY TALENT * RUFUS WAINWRIGHT
AIR TRAFFIC * DR. LEKTROLUV

29
JUNE

PEARL JAM * ARCTIC MONKEYS
QUEENS OF THE STONE AGE
BLOC PARTY * KAISER CHIEFS
GABRIEL RIOS * SATELLITE PARTY
ADMIRAL FREEBEE * KINGS OF LEON
LILY ALLEN * JOAN AS POLICE WOMAN
SIOEN * ENTER SHIKARI * THE VAN JETS
OI VA VOI * JASON MRAZ

30
JUNE

THE CHEMICAL BROTHERS
KEANE * PETER GABRIEL
THE KILLERS * SNOW PATROL
THE GOOD, THE BAD & THE QUEEN * ARNO
LCD SOUNDSYSTEM * AMY WINEHOUSE
RAZORLIGHT * GOOSE * HEIDEROOSJES
KLAXONS * BLONDE REDHEAD
THE BRAVERY * THE HOLD STEADY

01
JULY

METALLICA * FAITHLESS
INCUBUS * TORI AMOS
DAMIEN RICE * INTERPOL
THE KOOKS * FRANK BLACK
JOHN LEGEND * MASTODON * !!!
THE AUSTRALIAN PINK FLOYD SHOW
MAXIMO PARK * COLD WAR KIDS * STIJN

WWW.ROCKWERCHTER.BE

INFO & TICKETS >> WWW.PROXIMUSGOFORMUSIC.BE >> 0900 2 60 60 >> SMS 3060

HUMO
PRESENTS

ROCK 2008 WERCHTER

3
JULY

R.E.M. * LENNY KRAVITZ
THE CHEMICAL BROTHERS * MIKA
COUNTING CROWS * SOULWAX
AIR TRAFFIC * 2MANYDJS
CHRIS CORNELL * THE NATIONAL
MODERN SKIRTS * VAMPIRE WEEKEND

4
JULY

NEIL YOUNG * MOBY
THE VERVE * JAY-Z
BABYSHAMBLES * DIGITALISM
SLAYER * HOT CHIP * ZITA SWOON
DUFFY * MY MORNING JACKET
BEN FOLDS * MONZA * PATRICK WATSON
THE BLACK BOX REVELATION * COOL KIDS

5
JULY

RADIOHEAD * SIGUR ROS
BEN HARPER & THE INNOCENT CRIMINALS
ROISIN MURPHY * GNARLS BARKLEY
KINGS OF LEON * EDITORS * THE HIVES
KT TUNSTALL * KATE NASH * GOSSIP
DONAVON FRANKENREITER * BAND OF HORSES
MGMT * THE WHIGS * GALACTIC

6
JULY

dEUS * BECK
KAISER CHIEFS * THE RACONTEURS
UNDERWORLD * GRINDERMAN
THE KOOKS * NIGHTWISH * JUSTICE
PANIC AT THE DISCO * MARK RONSON * ADELE
HERCULES AND LOVE AFFAIR * JOHN BUTLER TRIO
TIM VANHAMEL * DEVOTCHKA

WWW.ROCKWERCHTER.BE

INFO & TICKETS >> WWW.PROXIMUSGOFORMUSIC.BE >> 0900 2 60 60 >> SMS 3060

HUMO
PRESENTS

ROCK 2009 WERCHTER

2
JULY

OASIS * PLACEBO
THE PRODIGY * DAVE MATTHEWS BAND
LILY ALLEN * FLEET FOXES * TIGA
PENDULUM * LAURENT GARNIER
EAGLES OF DEATH METAL
EMILIANA TORRINI * EXPATRIATE

3
JULY

COLDPLAY * THE KILLERS
BLOC PARTY * ELBOW
AMY MACDONALD * JASON MRAZ
LADY GAGA * ARSENAL
THE STREETS * WHITE LIES * M. WARD
PRISCILLA AHN * JUST JACK
HENRY ROLLINS SPOKEN WORD

4
JULY

KINGS OF LEON * 2MANYDJS
NICK CAVE AND THE BAD SEEDS
FRANZ FERDINAND * LIMP BIZKIT
GRACE JONES * BOYS NOIZE * MOGWAI
KATY PERRY * RODRIGO Y GABRIELA
YEAH YEAH YEAHS * SOCIAL DISTORTION
REGINA SPEKTOR * TRIGGERFINGER * JASPER ERKENS

5
JULY

METALLICA
NINE INCH NAILS * KAISER CHIEFS
BLACK EYED PEAS * RÖYKSOPP * MILK INC
THE MARS VOLTA * GHINZU * SEASICK STEVE
MASTODON * THE SCRIPT * METRO STATION
LADY LINN & HER MAGNIFICENT SEVEN * DE JEUGD
VAN TEGENWOORDIG * THE HICKEY UNDERWORLD

WWW.ROCKWERCHTER.BE

INFO & TICKETS >> WWW.PROXIMUSGOFORMUSIC.BE >> 0900 2 60 60 >> SMS 3060

ROCK 2010 WERCHTER

1
JULY

MUSE
FAITHLESS * STEREOPHONICS
PHOENIX * SKUNK ANANSIE
THE XX * CROOKERS * LA ROUX * MIDLAKE
BLOODY BEETROOTS DEATHCREW 77 (LIVE)
DE JEUGD VAN TEGENWOORDIG * KYTEMANS HIPHOP ORCHESTRA

2
JULY

GREEN DAY
EDITORS * 30 SECONDS TO MARS
LCD SOUNDSYSTEM * THE SPECIALS
JACK JOHNSON * PARAMORE
RISE AGAINST * CORINNE BAILEY RAE
THE GASLIGHT ANTHEM * COHEED AND CAMBRIA
CUSTOMS * THE MORNING BENDERS * BALTHAZAR

3
JULY

RAMMSTEIN * P!NK
THE TING TINGS * GOSSIP
CHANNEL ZERO * EMPIRE OF THE SUN
BOOKA SHADE * FLORENCE + THE MACHINE
YEASAYER * PORCUPINE TREE
DAS POP * TAYLOR HAWKINS & THE COATTAIL RIDERS
THE TEMPER TRAP * DELPHIC

4
JULY

PEARL JAM
ARCADE FIRE * THEM CROOKED VULTURES
VAMPIRE WEEKEND * ALICE IN CHAINS
VITALIC - V MIRROR LIVE * THE BLACK BOX
REVELATION * ABSYNTHE MINDED
DIRTY PROJECTORS * THE BLACK KEYS * THE VAN JETS
GOMEZ * SHAMEBOY * SWEET COFFEE

WWW.ROCKWERCHTER.BE

INFO & TICKETS >> WWW.PROXIMUSGOFORMUSIC.BE >> 0900 2 60 60 >> SMS 3060

by F. Scher

ROCK WERCHTER 2011

30 june **LINKIN PARK**
QUEENS OF THE STONE AGE – THE CHEMICAL BROTHERS – ANOUK – BEADY EYE – THE HIVES – EELS – SEASICK STEVE – JAMES BLAKE – HURTS – ALOE BLACC – TV ON THE RADIO – OFWGKTA – WARPAINT

WWW.ROCKWERCHTER.BE

1 july **KINGS OF LEON** #RW11
ARCTIC MONKEYS – THE NATIONAL – ARSENAL – WHITE LIES – GOOSE – TRIGGERFINGER – CHASE AND STATUS – OZARK HENRY – THE SUBS – KESHA – MY CHEMICAL ROMANCE – JIMMY EAT WORLD – MONA – LISSIE – GROUPOLOVE

2 july **COLDPLAY**
PORTISHEAD – PJ HARVEY – UNDERWORLD – ELBOW – BRUNO MARS – SELAH SUE – MAGNETIC MAN – THE GASLIGHT ANTHEM – BRIGHT EYES – I BLAME COCO – RIVAL SONS – JENNY & JOHNNY – THE PRETTY RECKLESS – EVALINE

3 july **IRON MAIDEN**
GRINDERMAN – KAISER CHIEFS – KASABIAN – BRANDON FLOWERS – FLEET FOXES – DIGITALISM – ROBYN – SOCIAL DISTORTION – ALL TIME LOW – TWO DOOR CINEMA CLUB – TAME IMPALA – THE VACCINES – EVERYTHING EVERYTHING
closing party with **A-TRAK – THE BLACK EYED PEAS**

INFO&TICKETS
WWW.PROXIMUSGOFORMUSIC.BE
 0900 2 60 60 » SMS 3060

ROCK WERCHTER 2012

festivalpark
WERCHTER

TWITTER
 #RW12

INFO&TICKETS
WWW.PROXIMUSGOFORMUSIC.BE

28 june **THE CURE**
ELBOW • BLINK-182 • JUSTICE • THE KOOKS • SKRILLEX • RISE AGAINST • SELAH SUE • GARBAGE • SKREAM FT. SGT POKES • NETSKY LIVE • WITHIN TEMPTATION • CYPRESS HILL • AMON TOBIN • THE ALL-AMERICAN REJECTS • THE MACCABEES • BOMBAY BICYCLE CLUB • AZEALIA BANKS • METRIC

29 june **PEARL JAM**
DEUS • JACK WHITE • DEADMAU5 • BEIRUT • GOSSIP • BIRDY NAM NAM • KATY B • WIZ KHALIFA • MASTODON • BAT FOR LASHES • LANA DEL REY • DJ FRESH presents FRESH/LIVE • THE TEMPER TRAP • KATZENJAMMER • AZARI & III • MILES KANE • X • KREAYSHAWN • PERFUME GENIUS • SCHOOL IS COOL • EASTERN CONFERENCE CHAMPIONS

30 june **EDITORS**
THE XX • MUMFORD & SONS • CHASE & STATUS • INCUBUS • KASABIAN • REGINA SPEKTOR • PAUL KALKBRENNER • AGNES OBEL • WOLFMOTHER • MY MORNING JACKET • SIMPLE MINDS • BLACK BOX REVELATION • BEN HOWARD • T HOF VAN COMMERCE • M83 • NOAH & THE WHALE • MICHAEL KIWANUKA • NNEKA • ALABAMA SHAKES • JAMES VINCENT MCMORROW

1 july **RED HOT CHILI PEPPERS**
SNOW PATROL • FLORENCE + THE MACHINE • NOEL GALLAGHER'S HIGH FLYING BIRDS • MILOW • STEVE AOKI • JAMES MORRISON • DROPKICK MURPHYS • KNIFE PARTY • MAC MILLER • THE VACCINES • ED SHEERAN • THE HICKEY • UNDERWORLD • M WARD • ANNA CALVI • DIE ANTWOORD • KITTY, DAISY & LEWIS • ISBELLS • OTHER LIVES

WWW.ROCKWERCHTER.BE

Scan with your smartphone for latest festival updates.

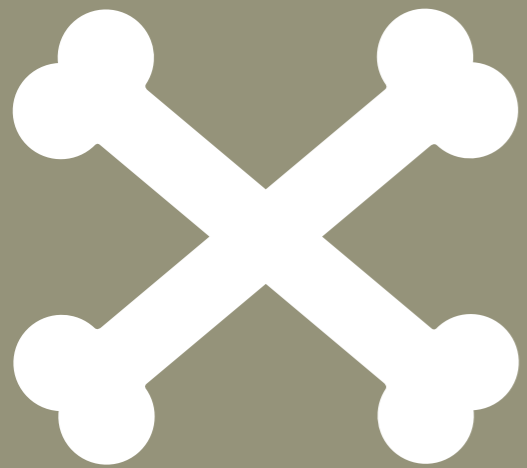
ROCK WERCHTER

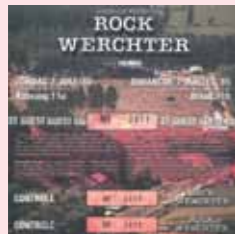
3-6 JULY 2014

AGNES OBEL · ALTREGO · ANGUS AND JULIA STONE ·
ARCTIC MONKEYS · ARSENAL · BABYSHAMBLES ·
BASTILLE · BIFFY CLYRO · BIRDY · BOMBAY BICYCLE CLUB ·
CHASE AND STATUS · COELY · CRYSTAL FIGHTERS ·
DAMON ALBARN · DAPTONE SUPER SOUL REVUE FEATURING
SHARON JONES & THE DAP-KINGS, CHARLES BRADLEY AND HIS EXTRAORDINAIRES,
ANTIBALAS & THE SUGARMAN 3 WITH SPECIAL GUESTS SAUN AND STARR
AND MASTER OF CEREMONIES BINKY GRIPTITE · DROPKICK MURPHYS ·
EELS · ELLIE GOULDING · FOALS · FOSTER THE PEOPLE ·
FRANZ FERDINAND · GEORGE EZRA · GESAFFELSTEIN · HAIM ·
IMAGINE DRAGONS · INTERPOL · JACK JOHNSON · JONNY
LANG · KATY B · KINGS OF LEON · KODALINE · KUROMA · LONDON
GRAMMAR · LYKKE LI · MAJOR LAZER · MELANIE DE BIOSIO ·
METALLICA · METRONOMY · MGMT · MIDLAKE · MILES KANE ·
MILOW · MODERAT · OSCAR AND THE WOLF · OZARK HENRY ·
PAOLO NUTINI · PAROV STELAR BAND · PARQUET COURTS ·
PASSENGER · PEARL JAM · PIXIES · PLACEBO ·
PUGGY · RADKEY · REIGNWOLF · ROBERT PLANT AND THE
SENSATIONAL SPACE SHIFTERS · RODRIGO Y GABRIELA ·
ROYAL BLOOD · RUDIMENTAL · SAM SMITH · SBTRKT · SKRILLEX ·
STROMAE · THE 1975 · THE BLACK KEYS · THE NAKED AND
FAMOUS · THE OPPOSITES · THE STRYPES · THE SUBS · THE TEMPERANCE
MOVEMENT · THE WOMBATS · TRENTMØLLER · TRIGGERFINGER ·
TRIXIE WHITLEY · tUnE-yArDs · TWENTY ONE PILOTS · VALERIE JUNE ·
WARPAINT · WHITE LIES

WWW.ROCKWERCHTER.BE
FESTIVALPARK WERCHTER // BELGIUM
INFO & TICKETS WWW.PROXIMUSGOFORMUSIC.BE
TWITTER #RW14

TICKETS

Het toegangsticket is wellicht het best bewaarde souvenir, want het enige bewijs dat je er écht bij bent geweest.

STICKERS

Hij sierde menige boekentas, tienerkamer en verkeersbord: de sticker die sponsor Humo tussen 1981 en 1993 bij het blad stopte.

Hoe hebben gedrevenheid, veranderende tijden en een dosis geluk van Rock Werchter een van de grootste en – volgens de buitenlandse collega's – beste festivals ter wereld gemaakt?

ROCK WERCHTER 1975–2013

ROK & BLOES. Hedwig De Meyer uit Werchter is halverwege de jaren zeventig een ijverige ingenieursstudent. Met zijn maat Jan Waegemans entertaint hij in het weekend het Hageland met discobar Flash-Experience. De liefde voor muziek leidt tot het opzetten van een festivalletje, samen met een aantal leden van de jeugdbeweging in Werchter. In 1975 start onvermoed een lange traditie. De locatie: een tent op het Chiroterrein. De opvallendste bezoeker: reporter Herman Schueremans van het Nederlandse blad *Muziek Expres*. Hij is de enige die een perspasje heeft gevraagd voor het Rock & Blues Festival. Schueremans heeft een eigen festival in het Wildemanspark in het naburige Herent en wil graag concertpromotor worden. Hedwig en Herman besluiten om samen te werken. Schueremans geeft zijn festival op. In het westen van het land krijgt Noël Steen de vraag om mee in het avontuur te stappen. Het idee: een internationale affiche die tijdens het eerste weekend van juli op zaterdag in Torhout staat en op zondag in Werchter wordt herhaald.

TORHOUT/WERCHTER. Op 9 en 10 juli 1977 is Torhout/Werchter een feit. Het heet dan nog Woodland Festival Torhout + Rock & Blues Festival Werchter. De Nederlandse taal krijgt een nieuw woord: 'dubbelfestival'. Al heeft het nooit het woordenboek gehaald. De jaargang 1978 is een sleuteleditie. Ze draagt de broncode in zich van de latere groei. Zelfs een megatent voor 5.000 mensen blijkt te klein voor de onverwacht grote opkomst. Er wordt beslist om voortaan in de openlucht te gaan op een groter terrein langs de Haachtsesteenweg. De affiche van 1978 oogt divers, maar is vrij logisch samengesteld. Het Nederlandse Gruppo Sportivo en de Britse pubrockers van Dr. Feelgood zijn publiekstrekken van het concertcircuit dat Schueremans in Vlaan-

deren buiten de grote steden uit de klei tracht te trekken. Hij wil met pop naar de mensen toe. Raymond van het Groenewoud is de eerste Vlaamse rocker, de Amerikaanse new-wavegroepen The Runaways en Talking Heads zijn de voorbodes van nieuwe muzikale tijden waarin Schueremans sterk gelooft.

KROON OP HET WERK. Rock is nog geen topsport. Alleen grote namen krijgen Vorst Nationaal gevuld. Britse en Amerikaanse bands komen bovendien niet gemakkelijk naar een klein land als België. Het zalenaanbod is beperkt en rockmuziek blijft een zaak van heel jonge mensen. Een festival is een middel om die nadelen te ondervangen. De bundeling van namen verhoogt de kans op veel volk. Veel volk maakt het mogelijk om buitenlandse namen te vragen. Het is geen toeval dat een paar van de eerste en grootste Europese festivals in kleine landen worden georganiseerd: Pinkpop (NLD), Roskilde (DNK) en Torhout/Werchter (BEL). Ook belangrijk: het concertseizoen loopt

in die tijd van september tot juni. Tijdens de zomermaanden blijft het stil. Een festival is een slotfeest, de kroon op het werk. Kijk naar de plaats op de kalender – eind juni, begin juli – van Glastonbury (GBR), Roskilde en Torhout/Werchter.

NEOFIETEN EN EVERGREENS. Vier groepen bepalen de wonderjaren van Torhout/Werchter: Talking Heads, Dire Straits, U2 en Simple Minds. T/W helpt hen mee groot te maken, hun ontluikende roem straalt ook weer af op het festival. In 1982 viert T/W zijn eerste lustrum. Het kan straffe cijfers voorleggen. In vijf jaar tijd is het bezoekersaantal – samengeteld – gestegen van 5.000 naar 65.000. De programmering wordt stilaan een onwrikbaar format dat tot halweg de jaren negentig standhoudt: acht à negen namen in één festivaldag die een goede mengeling zijn van jong talent, artiesten in de bloei van hun carrière en evergreens. Het is een obsessie om een naam pas aan te kondigen als hij helemaal zeker is. De annuleringen zijn zeldzaam. Ook als de affiches na 2000 even lang worden als het menu van een Aziatisch restaurant.

EIGEN BODEM. De artiesten van eigen bodem zijn een hoofdstuk apart. Aan het einde van de jaren zeventig lijkt de Belgische rock eindelijk te ontwaken. T/W noteert dat en betuigt zijn sympathie door de grootste talenten te vragen. De plaatsen zijn echter duur. Meer dan de dagopening van het festival zit er niet in voor Allez Allez, Jo Lemaire + Flouze, De Kreuners en T.C. Matic. Alleen Raymond van het Groenewoud doet beter. Opmerkelijk: tussen 1983 (The Scabs) en 1992 (opnieuw The Scabs) staat er

geen enkele Belgische groep op de affiche. De dEUS-generatie zorgt halweg de jaren negentig voor de ommekeer. Vanaf dan is er geen houden meer aan.

T/W IN DE TOUR. Het blijft recordjaren regenen. In 1984 wordt de kaap van 100.000 bezoekers gerond. In 1985 zijn er in Werchter alleen al 63.000 gegadigden. Wielerfanaat Herman Schueremans kan zijn geluk niet op dat jaar. Ludwig Wijnants wint de dag voor het festival de zevende rit in de Ronde van Frankrijk. Hij doet dat in een trui van Tönissteiner-Torhout/Werchter-BASF-Humo. Een jaar eerder werd ook geïnvesteerd in *Brussels by Night*, het debuut van Marc Didden. De eerste moderne Belgische film wordt gerealiseerd voor 187.500 euro. Torhout en Werchter brengen een kwart van het budget in.

NEDERLANDSE TOILETTENHITTE. Drie gespreksonderwerpen domineren de jaren tachtig: a) de Nederlanders, b) de toiletten en c) de hitte.

Torhout/Werchter heeft een uitzonderlijke aantrekkingskracht op onze noorderburen. In 1986 is de Nederlandse kolonie 16.000 hoofden sterk in Werchter. Dat is één bezoeker op de vier. De grootste oorzaak van die betovering is 'de Belgische sfeer'.

De toiletten groeien uit tot een *running gag*. Het zijn er nooit genoeg en er komen er altijd meer. In de loop der jaren groeien ze uit tot een apart sanitair dorp.

Het kan warm zijn begin juli. De brandweer wordt een paar keer ingeroepen om voor verfrissing te zorgen.

DE PODIUMREVOLUTIE. In 1985 richten Herman Schueremans en Hedwig De Meyer in Werchter het podiumbouwbedrijf Stageco op. Het Steel Tower System dat De Meyer heeft ontwikkeld zorgt voor een revolutie in de sector. Het bedrijf neemt een hoge vlucht tijdens de jaren negentig met tournees voor U2, The Rolling Stones, Pink Floyd en Metallica.

10 JAAR. EEN TUSSENSTAND.

In 1986 is Torhout/Werchter een volwassen festival. Het presenteert twee dagen na elkaar eenzelfde affiche met negen artiesten. Een ticket kost 21 euro. Er is één podium, er zijn geen videoschermen en kampeerders zijn schaars. De dag begint en eindigt met een grote file.

Torhout/Werchter is een groepsgebeuren. Je gaat ernaartoe met vrienden én met de bus. Goed afspreken is belangrijk. Aangezien er nog geen gsm's bestaan, worden grote vlaggen neergepoot op de festivalwei. Ze zijn niet alleen een afspraakhulp, ze dienen ook ter aanmoediging van de favoriete groepen.

De vestimentaire codes: korte broeken zijn niet ongewoon bij de jongens, merchandising is nog beperkt.

VOORAL VEILIG. Veiligheid wordt van groot belang tijdens de jaren tachtig. Het Heizeldrama (1985) zorgt voor zenuwachtigheid bij de overheden. Het festival is altijd gespaard gebleven van onregelmatigheden. De redenen zijn a) een juiste inschatting van het publiek, b) koelbloedigheid en c) niet-aflatende inspanningen op het vlak van veiligheid. Zo voorkomen

drukverlagende constructies en rubberen matten calamiteiten voor het hoofdpodium. In 2004 doet zich een omgekeerd fenomeen voor: het publiek maakt zich zorgen over de veiligheid van de groep. De lading vuurwerk die Rammstein in 2010 meeneemt op het podium is gelijk aan de jaarvoorraad stadionvuurwerk van voetbalclub Anderlecht. P!nk is dat jaar de eerste artiest die een eigen kraan meebrengt.

MODDERFIGUREN. Een enkele keer probeert een groep vanaf het podium onnodige animo uit te lokken. In 1980 juttten The Specials het publiek op tegen de veiligheidsmensen. De reactie is nihil. Als Sting in 1990 'Message in a Bottle' inzet, regent het flessen in de lucht. Helaas zijn er heel wat nog gevuld, het Rode Kruis moet twee versnelingen hoger schakelen. De Red Hot Chili Peppers zullen ook twee keer nadenken voor ze nog iets aan het publiek vragen. 'If you love us, throw more mud', roept zanger Anthony Kiedis in 1992. Helaas is het een regenjaar. Enkele tellen later lijkt het of er een grote stofzuiger achter het podium staat. De Peppers worden letterlijk modderfiguren.

LICHTE AARDBEVINGEN. Depeche Mode is in 1985 de eerste gecontesteerde groep. Tijdens het concert van de Britse synthesizergroep is er afkeurend gefluit. Depeche Mode keert in 2006 terug als headliner. Er zijn nog een paar van die lichte aardbevingen geweest. In 1990 vloeit er heel wat inkt over De La Soul, de eerste hiphopact op het festival. In 1991 heeft de Amerikaanse feestmachine Deee-Lite alle moeite van de wereld om de wei aan het dansen te krijgen. Het zal nog een paar jaar duren voor dance zijn weg vindt naar het festival. Vanaf 1996 is het hek van de dam en rijzen er nieuwe levensvragen: heeft Moby nu geplaybackt of niet?

HET EINDE DER TIJDEN. Op zondag 5 juli zijn Metallica (hoofdpodium) en Milk Inc. (Pyramid Marquee) de afsluiters van Rock Werchter 2009. Het toeval heeft de meest omstreden groepen ooit tegenover elkaar geplaatst. Milk Inc. is een van de merkwaardigste zetten van Herman Schueremans. Op internet-fora wordt het einde der tijden aangekondigd. De stelling: Milk Inc. hoort niet thuis op een rockfestival. Een mars op Werchter wordt ei zo na vermeden. De eindbalans: feest en lovende recensies. Metallica zorgt voor het grootste schisma. Hun komst in 1993 staat synoniem voor heel wat dingen. Voor gedoe: de goegemeente heeft rare verhalen gehoord over het metalpubliek. Voor ongeloof op de persbanken: metal? Maar bovenal voor de heropstanding van het festival.

DOORGROEIPIJNEN. Vanaf 1989 verkoopt T/W niet langer uit. Wat nu? Moet men de ouder wordende generatie blijven bedienen die het festival tijdens de jaren tachtig heeft grootgemaakt? Of moet er resoluut voor de jeugd worden gekozen? Het heersende muziekklimaat biedt weinig antwoorden. De komst van MTV in 1987 heeft programmeren flink bemoeilijkt. De populaire clipzender jaagt bands sneller uit de startblokken, maar verslijt ze ook rapper. Wat nieuw is in januari, kan in juli al verdwenen of te groot zijn.

EEN GROTE NIEUWIGHEID. In 1993 zit het dubbelfestival weer met de vingers in het stopcontact. Twee keer 60.000 mensen vergapen zich aan The Tragically Hip, Sonic Youth, Neil Young, Lenny Kravitz en Metallica. Het is 100 procent rock, maar het is wel rock in zijn volledige smerigheid. De heropleving is van korte duur, ook al wordt er elk jaar een grote nieuwigheid geïntroduceerd. In 1994 is dat het campingfestival op de vooravond van de Grote Dag. Die opwarming haalt de overlast weg uit de dorpskern. Een jaar later is er een tweede podium waarop alternerend met het hoofdpodium wordt geprogrammeerd. Dat zijpodium opent met een legendarisch moment. Jeff Buckley laat het gevoel achter dat hij gauw zal terugkomen als dagsluiter. De Mississippi beslist daar anders over.

20 JAAR. EEN TUSSENSTAND.

Het Amerikaanse muziekblad *Rolling Stone* schrijft begin jaren negentig dat de Generation Next de dienst uitmaakt in de rock-industrie. Het is een vaag verbonden groep van pioniers, oplichtende sterren en prille ontdekkingen.

De affiche van 1996 is daar een perfecte staalkaart van. Torhout/Werchter is een tweedaagse (vier festivaldagen in totaal) met meer dan 25 namen op de affiche. De grote namen op het Humo Hoofdpodium worden aangevuld met aankomend talent op het Studio Brussel Zijpodium. De optelsom: pioniers (David Bowie, Neil Young) + oplichtende sterren (Underworld, Massive Attack) + prille ontdekkingen (Radiohead, Björk). Techno eist een prominente plaats op.

Die buffetformule is wel nefast voor het groepsgevoel. Er gebeurt veel en de smaken verschillen. Dus is het moeilijker om de hele tijd samen te blijven met de vrienden.

Het toeschouwersaantal ligt op 200.000. Een ticket kost 50 euro. Kamperen wint aan belang en verhoogt het gevoel van 'weg examens, hallo vakantie'.

De bepalende gezichten van het tweede decennium zijn Bryan Adams, The Cure, Peter Gabriel, Therapy?, R.E.M. en Sting.

TORHOUT WEG. Een groot drama in 1999. Torhout valt weg. Het is conjunctureel en praktisch niet meer houdbaar om grote namen twee dagen na elkaar te programmeren. Van een Anglo-Europese aangelegenheid is popmuziek geëvolueerd naar een wereldbusiness. Het aantal festivals is door de jaren heen talloze keren verveelvoudigd. Carrières van artiesten worden korter. Dat heeft een impact op de gages. Het betekent ook dat de luttele doorgroeiërs alsmar gegeerder zijn in een wereld die steeds melomaner wordt. Er is nog een tweede afscheid: Guy Mortier is niet langer presentator. Van 1979 tot 1998 was hij er – met uitzondering van 1994 – altijd bij als ceremoniemeester.

INTIMITEIT. De beleidsverklaring van T/W 99: 'Een fijne mix van feest en festival die appelleert aan een breed jongerenpubliek. Met de grote namen die er vandaag toe doen. En met een tweede podium vol veelbelovende nieuwkomers.' De zijpodia worden een tent. De Pyramid Marquee heeft een capaciteit van 6.000 mensen en creëert de intimiteit van een concertzaal op een openluchtfestival. De tent heeft bewezen alles aan te kunnen, van

singer-songwriters tot dubstep, en ze barst regelmatig uit haar voegen. Enkele memorabele momenten: Franz Ferdinand (2004), Kraftwerk (2005), Fleet Foxes (2009) en Eels (2011).

UITBREIDING. T/W breidt in 1999 uit van twee naar drie festivaldagen. Er staan 43 namen op de affiche. In 2001 wordt ook vrijdag een volwaardige festivaldag, in 2003 gaat het naar vier dagen. De tijden zijn snel veranderd. Het illegaal downloaden heeft zulke proporties aangenomen dat de beurzen van artiesten eronder gaan lijden. Concerten herwinnen aan belang. Ze zijn niet alleen een bron van inkomsten. Door het inkrimpen van de promotiebudgetten van platenfirma's worden ze een belangrijk middel om een publiek op te bouwen.

DE REST VAN DE WERELD. In 2003 zijn acht groepen al een derde keer te gast, Moby en R.E.M. zelfs al de vijfde keer. De vrees dat carrières sneller opbranden, blijkt dus nogal mee te vallen. Een andere vaststelling: naast de traditionele rocklanden – Groot-Brittannië, Verenigde Staten, Canada, Australië – doet ook de rest van de wereld steeds nadrukkelijker mee. Werchter krijgt Finnen, Duitsers en Italianen op bezoek.

UITVERKOCHT. Het publiek waardeert de expansie van het festival. De eerste edities van de 21ste eeuw zijn al bij voorbaat uitverkocht. In 2002 is dat op 20 juni, in 2004 op 26 april. Een nieuw probleem duikt op: woekerhandel. In 2004 is ook donderdag een volwaardige festivaldag. Er staan 60 namen op de affiche. De Belgen nemen daar dat jaar een zeer gezonde 25 procent van in. De Flying Dewaele Brothers zijn in 1999 de eerste Belgische headliner in de Marquee, Praga Khan is in 2000 de eerste hoofdact uit eigen land op het hoofdpodium.

JONG FESTIVAL. Door de langere duur van het festival komt het verblijfstoerisme op gang. Dat levert samenlevingsproblemen op, maar ze blijven beperkt. Op het terrein schuift de gemiddelde leeftijd lichtjes op naar boven. Dat is ook logisch. In de begindagen van het festival was rock-'n-roll nog een zaak van jonge mensen. Dertig jaar later zijn er al twee generaties aangestoken door het virus. Werchter bedient ze allebei. Het is niet langer een exclusief jongerenfestival, maar het blijft wel een jong festival. Een nieuw fenomeen: vaders en zonen, moeders en dochters. De delegatie uit Nederland is gestabiliseerd en zit tussen 10.000 en 15.000 bezoekers per editie. De rest van de wereld schuift aan. In 2007 zijn er 57 nationaliteiten vertegenwoordigd.

CLASSIC BOUTIQUE. In 2002 wordt TW Classic gelanceerd. Het is een festival uit de oude doos: één zomerse weekenddag, één podium en artiesten met een hitgevoelig palmares. Op zondag 13 juli 2008 vindt de eerste editie plaats van Werchter Boutique, een festival voor groot en heel klein. Vanaf jaar twee wordt het een avondfestival dat is opgebouwd rond een grote naam.

EEN MUSEUM OP EEN WEI. Herman Schueremans heeft een idee in 2004. Wat als het polsbandje dat elke festivalbezoeker krijgt de gratis sleutel wordt tot een aantal musea? Meer dan 8.000 jonge mensen stappen die zomer gratis binnen in 26 Vlaamse en Waalse musea. In 2007 gaat de kunst in het festival op. Op het terrein staan een roze legertank (Kendell Geers) en een reuzengroot bikinimeisje (Joep van Lieshout).

30 JAAR. EEN TUSSENSTAND.

Rock Werchter is in 2006 een vierdaags festival in Werchter. De affiche presenteert een zestigtal acts uit een dozijn landen. Een combiticket kost 132 euro.

Elke editie telt zo'n 300.000 toeschouwers en is vooraf uitverkocht. Er wordt zo druk gecommuniceerd dat de gsm-operatoren de masten niet aangesleept krijgen. Luisteren wordt ook kijken. Grote beeldschermen doen hun intrede. Het jaarlijkse hebbing: het stoffen polsbandje dat tot lang na het festival wordt gedragen als een relikwie.

Het festival is een weekendtrip geworden die een boel kampeers aantrekt. Hoewel het landelijke Werchter tijdelijk een middelgrote stad wordt, blijft de overlast beperkt. Er ontstaat wel even medische bezorgdheid of een mens dat allemaal wel kan overleven. Het blijkt dat hij dat kan.

De prominente namen van het derde decennium zijn Arno, Björk, The Chemical Brothers, Stephen en David Dewaele (Flying Dewaele Brothers, Soulwax, 2manydjs), Faithless, Live, Metallica, Moby, Placebo, Radiohead, Queens Of The Stone Age en Underworld.

HET GRAS IS GROEN. De eerste groene actie dateert uit 1995. Wie twintig drankbekers inzamelt, krijgt een drankbon. Vanaf 2006 is openbaar vervoer inbegrepen in het ticket. Vanaf 2010 worden er geen programmaboekjes meer uitgedeeld. Rock Werchter krijgt in 2007 een Green'n'Clean Award van Yourope, de Europese festivalfederatie. Een jaar later volgt wellicht de allergrootste beloning: Radiohead wil die zomer alleen op plekken spelen die inspanningen doen om de impact op het milieu te beperken. Werchter is daarbij.

GESCHIEDENISBOEKEN. Het concert van Pearl Jam in 2007 is een groot moment. De Amerikaanse groep is het 'zwarte beest' van het festival. Tot tweemaal toe zegden ze op het allerlaatste moment af. Op zaterdag 5 juli 2008 spelen Editors het 1.000ste concert. Rock Werchter haalt dat jaar ook echt de geschiedenisboeken. In *België, een parcours van herinnering* schrijven een vijftigtal auteurs historische essays over 66 plekken 'waar België het meest bestaat'. De wei van Werchter zit in die selectie. Het is een plaats, zo zegt hoofdredacteur Jo Tollebeek, 'waar generaties jongeren cultureel ontmaagd zijn'.

DE PRIJS VAN KWALITEIT. De gebruikelijke zenuwachtigheid rond de affiche wordt in 2007 overschaduwd door een hevige polemiek over de ticketprijzen. Combitickets (vier dagen) springen in twee jaar tijd van 132 naar 165 euro. Herman Schueremans staat naar eigen zeggen voor een dilemma. De gages rijzen de pan uit. In 2001 staat het artiestenbudget op 1,3 miljoen euro (voor 51 artiesten). In 2007 is dat opgelopen tot 5,3 miljoen euro (voor 59 artiesten). Er moet worden gekozen tussen afhaken of volgen. Schueremans kiest voor de top.

ARTHUR AWARD. Werchter behoort tot de belangrijkste festivals op wereldschaal. Volgens de collega's is het ook een inhoudelijke en organisatorische topper. In 2004, 2006, 2007, 2008, 2012 en 2013 wordt Rock Werchter tijdens de International Live Music Conference (ILMC) door meer dan 1.500 vakbroeders uitgeroepen tot Best Festival. Het krijgt telkens een Arthur Award voor 'de puike organisatie en de indrukwekkende line-up'. Bij de uitreiking van de eerste European Awards in 2010 ligt de lof in dezelfde lijn: Herman Schueremans is Promotor Of The Year, Werchter heeft de Best Line-Up en is het Artist's Favourite Festival. Misschien

is dat wel omdat er in 2009 en 2010 een kunstatelier op hen wacht in het artiestendorp. P!nk, Rammstein, Arcade Fire, Lily Allen, Nick Cave en vele anderen maken een werkje dat wordt geveild voor Home Rock Werchter. Dat is een bouwproject van de vzw Rozemarijn (Haacht), die zich inzet voor de opvang van volwassen personen met een beperking.

HET HUISRECEPT. Hoe blijft een klein land overeind in de internationale krabbenmand? In de begindagen wordt het festival samen groot met de namen op de affiche. Het zijn de jaren van U2, Eurythmics en Simple Minds. Vanaf de jaren negentig wordt er in carrières gedacht. Interessante nieuwe namen krijgen bij elke doortocht een betere plek op de affiche en groeien zo uit tot headliners. Die vorm van klantenbinding wordt nog interessanter wanneer het aantal festivaldagen groter wordt. Dat biedt meer mogelijkheden om te programmeren. Anderzijds stijgt ook de vraag naar kopstukken exponentieel. Het komt er dus op aan om namen niet te snel op te branden. Een lastige evenwichtsoefening. Legden een interessant parcours af tijdens de jaren 00: Muse, Kaiser Chiefs, Placebo, Kings Of Leon en Editors.

DE LOKALE KOLONIE. In 1998 staan er 23 groepen op de affiche, in 2008 zijn dat er 60. Afhankelijk van de oogst van het jaar neemt de Belgische kolonie tussen 10 en 20 procent van de affiche in. De Belgen zijn dé figuren van de jaren 00. Het festival lijkt ondenkbaar geworden zonder Stephen en David Dewaele. Van 1999 tot 2009 zijn ze er – met uitzondering van 2001 en 2007 – elke keer bij. Als 2manydjs sluiten ze vijf keer de Pyramid Marquee en twee keer de Main Stage af.

VAN 7 TOT 77. Rock Werchter start als een festival met leeftijdsgenoten voor leeftijdsgenoten. De mensen op het podium zijn even oud als het publiek. Dat is aan beide kanten volledig veranderd. De oudste artiesten en bezoekers kunnen de grootouders zijn van de jongsten. Seasick Steve is 70 jaar als hij op Rock Werchter 2011 staat. De weg naar een afficheplaats wordt ook korter. Air Traffic wordt in 2007 geselecteerd voor het festival op basis van twee singles. Hun debuutalbum *Fractured Life* verschijnt de dag na het festival. Niemand wellicht doet nog straffer dan El Tattoo Del Tigre. Het veelkoppige orkest heeft in 2000 niet eens een platencontract. Het is pas het vierde concert.

EXTRA COMFORT. Herman Schueremans heeft lang geleden voerspeld dat men ooit zal vragen naar zittribunes. De nood aan comfort ruikt op. Vier dagen zijn lang. Zeker als Rock Werchter een jaarlijkse afspraak lijkt te hebben met een hittegolf. Vrijdag 2 juli 2010 is met 36 graden de warmste dag ooit. Het aanbod past zich snel aan. De menu's van de cateringstands worden diverser, er zijn picknicktafels, er is gratis wifi... In 2011 valt er veel visuele pollutie weg door de uniforme aankleding van het terrein. Ook buiten groeit het comfort. In 2009 opent het Rock Village: een dorp met 120 houten chalets (later 250), een jacuzzi, een huiskapper en gratis drumlessen.

ACHILLESPEES. De Lijn schat dat de helft van de festivalgangers in 2010 voor het openbaar vervoer kiest. De maatschappij zet dat jaar 60 bussen en 150 chauffeurs in. De eerste festivaldag is altijd spannend. In 2010 valt die ongelukkig samen met de eerste vakantiedag én met de eerste dag van de koopjes. De civiele bescherming moet uitrukken om oververhitte automobilisten af te koelen. Met het oog op meer spreiding worden in 2011 twee types van campingtickets geïntroduceerd. De Regular is geldig vanaf donderdagochtend. Met een XL kun je al vanaf woensdagnamiddag terecht op drie campings die buiten woongebied liggen.

IN BEWEGING. In 2009 is er maar één gespreksonderwerp: verhuist het festival? In het boek *Het festivalgevoel* van de Nederlander Arne van Terphoven laat Herman Schueremans zich ontvallen dat een overstap naar een groter terrein met meer podia niet ondenkbaar is. Een jaar later valt de naam van de voormalige militaire luchtmachtbasis in Brustem als mogelijke locatie. Het zet heel wat in beweging. In januari 2012 kondigt Rock Werchter aan dat er een derde podium komt: The Barn is een tent met een capaciteit van 10.000 mensen (later 14.000). Een maand later geeft de provincie Vlaams-Brabant groen licht voor een uitbreiding van het terrein met 2,5 hectare. Dat maakt ook een vierde podium mogelijk. Ondertussen heeft Rock Werchter rechtstreekse familie in Frankrijk gekregen. Het Main Square Festival in Arras presenteert sinds 2008 in hetzelfde weekend een gelijklopende maar kleinere affiche.

40 JAAR. EEN TUSSENSTAND.

Rock Werchter is in 2013 een vierdaags festival met drie podia. Een combiticket kost 200 euro.

Alles groeit: het aantal bezoekers (340.000), podia (3), het aantal groepen (80+), het comfort. Zowat de helft van de festivalgangers komt met het openbaar vervoer, twee derde blijft kamperen.

Rock Werchter wordt steeds internationaler. Een derde van de opkomst is uitheems. De toeschouwers komen uit 76 landen. Er is ook internationale erkenning. Werchter wordt verschillende keren uitgeroepen tot beste festival ter wereld.

De belangrijkste namen van het vierde decennium: Arsenal, Black Eyed Peas, Depeche Mode, Coldplay, dEUS, Editors, Elbow, Kaiser Chiefs, Kings Of Leon, Muse, Pearl Jam en Rammstein.

TOT SLOT

ALL AREAS

In mijn dorp fluiten de vogels nummers van Metallica. Dat is niet waar, maar het had gekund. Want mijn dorp is Werchter (*). Voor velen vier dagen per jaar de meest magische plek op aarde.

Ook voor de *locals* blijft de gebeurtenis na veertig edities iets onwezenlijks hebben. Tot de derde week van juni heerst in Werchter de rust van de Ardennen. Dan wordt het een week een stad met de omvang van Mechelen. Waarna het snel leegloopt en na een paar dagen weer in de anonimiteit verdwijnt.

Rock Werchter is een fata morgana, een flashmob met 85.000 deelnemers per dag. Als de Grote Vergadering voorbij is, neemt iedereen haar mee naar huis. En leeft ze verder in de hoofden. De herinneringen en de sterke verhalen. De voorbeschouwingen en de controverses. De vroeger-was-het-beters en de is-het-niet-te-groot-gewordens.

Rock Werchter leeft, ook bij de mensen die er niet (meer) naartoe gaan. Dit is een boek voor mensen die naar Rock Werchter gaan of er zijn geweest. Het is geen chronologische en nauwgezette historie, maar een verzameling van kortverhalen uit alle *areas* van het festival: toeschouwers, artiesten, persmensen, medewerkers...

Voor wie het op deze plek eindigt: hopelijk was het aangenaam en herkenbaar. De belangrijkste passages uit veertig keer Werchter zijn aan bod gekomen. Vul in gedachten naar hartenlust aan met je eigen Werchter-belevissen.

Voor wie het hier begint (de helft van de lezers begint een boek achteraan): je bent in de backstage, ga vlug naar start. Daar vind je een vertrouwd gezicht. Het is het beginpunt voor elke nieuwe Werchter-adept: het grote bouwsel langs de Haachtsesteenweg dat ondertussen al zes miljoen mensen heeft 'ingeslikt'. Het festivalterrein komt eerst, dan het podium en vervolgens de bedrijvigheid achter de schermen. En op het einde is er vuurwerk. Zoals bij het begin van elke grote vakantie, in mijn dorp.

JAN DELVAUX
ROTSELAAR, MEI 2014

(* *Mijn dorp is eigenlijk Rotselaar, de hoofdgemeente van Werchter. Het zal u ongetwijfeld niet interesseren, maar Werchter is op 1 januari 1977 gefuseerd met Wezemaal en Rotselaar. Rock Werchter (°1975) heeft dus maar twee keer plaatsgevonden in het autonome Werchter. Zo staat het ook op de affiches en de tickets van 1975 en 1976: gemeente Werchter. De gedwongen aanhechting bij Rotselaar blijft na al die jaren wegen en is een belangrijker gespreksonderwerp dan 'de Rock'. We houden er dus op deze plek maar beter mee op.*

COLOFON

© 2014 Uitgeverij Manteau / Drie / WPG Uitgevers België nv,
Mechelsesteenweg 203, B-2018 Antwerpen en Humo
www.wpg.be/manteau

Vertegenwoordiging in Nederland
Singel 262, 1016 AC Amsterdam
Postbus 3879, 1001 AR Amsterdam

TEKST - *Jan Delvaux*

RESEARCH EN TEKSTBIJDRAGEN - *Sandra Genijn*

COÖRDINATIE - *Kathleen Bontenakel*

EINDREDACTIE - *Mieke Lowette*

OMSLAGONTWERP EN VORMGEVING BINNENWERK - *KIET (Tom Hautekiet & Tom Suykens)*

FOTOGRAFEN - *ArchiefRWX, Violet Corbett Brock, Joris Bulckens, Diego Franssens, Carline Goedefroit, Bache Jespers, Koen Keppens, Guy Knaeps, Jurgen Rogiers, Herman Selleslags, familie Vermeulen, Roger Vrancken, Rob Walbers*

ILLUSTRATIES BINNENWERK - *Sam Vanallemeersch*

MET DANK AAN - *Atelier De Bondt (Werner De Bondt, Wouter Ruelens, Michael Van Hoof, Ria Verbergt), Danielle Gielen, Steven Goffin, Kobe Hautekiet, Herman Houbrechts, Humo (Karel Degraeve, Danny Ilegems, Lisbeth Rillaerts, Anna Van Beneden), Live Nation (Nele Bigaré, Herman Schueremans, Tom Van der Elst, Yo Van Saet), Ria De Rijck, Stageco (Tom Bilsen, Hedwig De Meyer), Wouter Van Driessche, Herman Voets*

Alle rechten voorbehouden. Niets in deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle zorg die aan de samenstelling van de uitgave werd besteed, kan de redactie of de auteur noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze publicatie zou kunnen voorkomen.

Bij het achterhalen van de auteursrechten van de foto's is met grote zorgvuldigheid te werk gegaan. Mochten er niettemin onvolkomenheden worden geconstateerd, dan zal de uitgever daar graag van op de hoogte worden gebracht.

ISBN 978 90 223 3034 0

D/2014/0034/227

NUR 666